

TREBALL DE RECERCA

EFECTES DE LA PORNOGRAFIA EN ELS ADOLESCENTS

Autors

Martina Madern Cañete
Laia Valentín Ruiz
Maria Redondo Aguiló

Tutor

Maite Núñez Moreno

NOVEMBRE - 2024

AGRAÏMENTS

Ens agradaria començar agraint a Javier Gutierrez Zapiain, Jorge Guitierrez Berlinches, Lilian Velasco, Aina Casarramona, Adelina, Carlos Chiclana, Antonio Lozano, Albert Agustinoy Guilayn, a l'associació d'Atenció i Investigació de Socioaddicions (AIS) que han dedicat el seu temps en concedir-nos una entrevista i proporcionar-nos tots els seus coneixements perquè nosaltres puguem lligar tot el nostre treball amb informació extreta de professionals.

Per una banda, agraïm a l'Alejandro Villena, perquè, ens ha donat molta informació per poder completar el nostre treball de recerca. Ens ha proporcionat una gran visió amb el seu llibre *¿Por qué no? Cómo prevenir y ayudar en la adicción a la pornografía*.

D'altra banda, agraïm a Gary Wilson que mitjançant el seu llibre *Your brain on porn*, hem pogut adquirir coneixement tècnic i biològics sobre el funcionament del cervell davant l'exposició de pornografia.

També, reconeixem l'esforç de les nostres famílies per haver confiat en nosaltres, escoltar-nos i donar-nos suport, durant tots aquests mesos, per poder tirar aquest treball endavant.

Seguidament, volem agrair a totes aquelles persones que han respost les enquestes i han dedicat el seu temps.

Per acabar, volem agrair a la nostra tutora d'aquest Treball de Recerca, Maite Nuñez, que ens ha ajudat i orientat en tot el procés de creació. Aquest treball sense ella no hauria tingut la mateixa forma.

ABSTRACT

Avui en dia, la majoria dels adolescents consumeixen pornografia i a causa d'això, la seva realitat i sexualitat es veuen distorsionades. Busquen relacions sexuals iguals o semblants al porno sent aquest un problema per a la societat, ja que, les persones pateixen els efectes negatius d'aquest.

L'objectiu principal d'aquest treball és arribar al problema que la pornografia està causant en els adolescents, informar sobre perquè són tan dolents els efectes d'aquesta i conscienciar als joves del perill que té la pornografia.

El treball de recerca està dividit en diversos blocs.

El primer bloc, defineix què és la pornografia (això engloba les categories que hi ha i les seves característiques), després s'esmenta la seva evolució al llarg dels anys i l'accessibilitat que hi ha actualment a aquesta.

La següent part, compta amb estadístiques de *Save The Children* que verifiquen quina és l'edat primerenca de consum i amb quina freqüència es consumeix la pornografia entre els adolescents. A part, es defineix quin és el perfil vulnerable de consumidor de la pornografia.

La tercera part, explica com funciona un cervell davant la pornografia i quins efectes i conseqüències hi ha en el comportament i en el pensament dels adolescents al consumir-la.

El quart bloc, fa referència a les lleis de protecció de dades i els drets que tenen els menors a Internet. Posteriorment, es tracten els delictes informàtics que existeixen i quines penes de presó hi han. A més, s'informa dels plans de futur que té el Govern espanyol per evitar l'augment del consum de pornografia entre els menors en el seu país.

Seguidament, es presenten estratègies per facilitar l'educació sexual que li poden donar els educadors o els pares als adolescents i, posteriorment, es presenten alternatives preventives que ajuden a informar sobre les relacions afectivo-sexuals.

Per últim, el darrer bloc es basa en l'anàlisi d'enquestes fetes a adolescents i entrevistes realitzades a professionals (psicòlegs, sexòlegs i advocats).

Hoy en día, la mayoría de los adolescentes consumen pornografía y debido a esto su realidad y sexualidad se ven distorsionadas. Buscan relaciones sexuales iguales o similares al porno siendo este un problema para la sociedad, ya que, las personas sufren los efectos negativos del mismo.

El objetivo principal de este trabajo es llegar al problema que la pornografía está causando en los adolescentes, informar sobre por qué son tan malos los efectos de esta y concienciar a los jóvenes del peligro que tiene la pornografía.

El trabajo de investigación está dividido en varios blogs.

El primer bloque define qué es la pornografía (esto engloba las categorías que existen y sus características), después se menciona su evolución a lo largo de los años y la accesibilidad que existe actualmente a esta.

La siguiente parte, cuenta con estadísticas de *Save The Children* que verifican cuál es la edad temprana de consumo y con qué frecuencia se consume la pornografía entre los adolescentes. Aparte, se define cuál es el perfil vulnerable de consumidor de esta.

La tercera parte, explica cómo funciona un cerebro ante la pornografía y qué efectos y consecuencias hay en el comportamiento y en el pensamiento de los adolescentes al consumirla.

El cuarto bloque hace referencia a las leyes de protección de datos y los derechos que tienen los menores en internet. Posteriormente, se tratan los delitos informáticos que existen y qué penas de prisión hay. Además, se informa de los planes de futuro que tiene el Gobierno para evitar el aumento del consumo de pornografía entre los menores en su país.

Seguidamente, se presentan estrategias para facilitar la educación sexual que le pueden dar los educadores o padres a los adolescentes y, posteriormente, se presentan alternativas preventivas que ayudan a informar sobre las relaciones afectivo-sexuales.

Por último, este bloque se basa en el análisis de encuestas realizadas a adolescentes y entrevistas realizadas a profesionales (psicólogos, sexólogos y abogados).

Nowadays, most teenagers consume pornography and because of this, their reality and sexuality are distorted. They look for sexual relationships that are the same or similar to porn, which is a problem for society, since people suffer the negative effects of it.

The main objective of this work is to address the problem that pornography is causing in adolescents, to inform about why its effects are so bad and to make young people aware of the danger that pornography poses.

The research work is divided into several blogs.

The first block defines what pornography is (this includes the categories that exist and their characteristics), then its evolution over the years and the accessibility that currently exists for it are mentioned.

The next part has statistics from Save The Children that verify what is the early age of consumption and how often pornography is consumed among teenagers. In addition, it defines what kind of consumer of pornography is.

The third part explains how a brain works when faced with pornography and what effects and consequences there are in the behaviour and thinking of teenagers when consuming it.

The fourth block refers to data protection laws and the rights that minors have on the Internet. Later, it deals with the computer crimes that exist and what prison sentences exist. In addition, the Government's future plans to prevent the increase in the consumption of pornography among minors in its country are reported.

Next, strategies are presented to facilitate sexual education that educators or parents can give to adolescents and, subsequently, preventive alternatives are presented that help to inform about affective-sexual relationships.

Finally, the last block is based on the analysis of surveys carried out on adolescents and interviews carried out by professionals (psychologists, sexologists and lawyers).

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ:	10
1.1. HIPÒTESIS:	10
1.2. OBJECTIUS:	11
1.3. METODOLOGIA:	11
2. DEFINICIÓ I ABAST DE LA PORNOGRAFIA:	13
2.1. DEFINICIÓ DE LA PORNOGRAFIA:	13
2.1.1. CLASSIFICACIÓ DE CONTINGUTS QUE OFEREIX LA PORNOGRAFIA:	13
2.1.2. CARACTERÍSTIQUES DE LA NOVA PORNOGRAFIA:	15
2.2. LA SEVA EVOLUCIÓ AL LLARG DEL TEMPS:	15
2.3. L'ACCESSIBILITAT DE LA PORNOGRAFIA:	18
3. EXPOSICIÓ PRIMERENCA I FREQUÈNCIA DE CONSUM:	21
3.1. EDAT INICIAL EN EL CONSUM DE LA PORNOGRAFIA:	21
3.1.1. FONTS D'ACCÉS A LA PORNOGRAFIA:	22
3.2. FREQUÈNCIA DEL CONSUM DE LA PORNOGRAFIA ENTRE ELS JOVES:	24
3.3. PERFIL DE CONSUMIDORS:	26
3.3.1. DISPOSICIONS COMPORTAMENTALS:	26
3.3.2. FACTORS DE DESENVOLUPAMENT:	27
3.3.3. PREDICTORS SOCIALS:	28
3.4. ADOLESCENTS VULNERABLES DAVANT LA PORNOGRAFIA:	28
4. PSICOLOGIA EVOLUTIVA ALS ADOLESCENTS I L'IMPACTE PORNOGRÀFIC:	33
4.1. DEFINICIÓ DE LA PSICOLOGIA:	33
4.1.1. DEFINICIÓ DE LA PSICOLOGIA EVOLUTIVA:	33
4.2. DEFINICIÓ DE LA PSICOLOGIA COGNITIVA:	34
4.2.1. ETAPES DEL DESENVOLUPAMENT COGNITIU:	35
4.2.2. ÀREES DE LA PSICOLOGIA COGNITIVA VINCULADES A L'APRENENTATGE:	36
4.3. FUNCIONAMENT DEL CERVELL ADOLESCENT:	38
4.4. DEFINICIÓ DE LA PSICOLOGIA CONDUCTUAL:	40
4.5. DESENVOLUPAMENT DE LA PERCEPCIÓ DISTORSIONADA DE LA SEXUALITAT:	41
5. INFLUÈNCIA EN LES RELACIONS SOCIALS:	43
5.1. EXPECTATIVES ERRÒNIES SOBRE EL SEXE I LES RELACIONS ÍNTIMES:	43
5.2. PROBLEMES D'AUTOESTIMA:	44
5.3. PROBLEMES D'INTIMITAT I COMUNICACIÓ:	44

6. CONSEQÜÈNCIES:	46
6.1 CONSEQÜÈNCIES COGNITIVES:	46
6.2. NORMALITZACIÓ DE LA VIOLÈNCIA EN EL SEXE:	47
6.3. CONSEQÜÈNCIES CONDUCTUALS:	48
6.4. NEUROCIÈNCIA SOBRE L'ADDICCIÓ A LA PORNOGRAFIA:	49
6.5. NOTÍCIES:	52
7. LÍMITS LEGISLATIUS:	61
7.1. ELS DRETS DELS MENORS INTERNACIONALS:	61
7.2. DELICTES INFORMÀTICS RELACIONATS AMB LA PORNOGRAFIA I LES LLEIS:	62
7.3. PLANS FURTS D'ESPANYA PER PROTEGIR ALS MENORS DAVANT LA PORNOGRAFIA:	66
7.3.1. TRES EIXOS DE PREVENCIÓ:	66
8. ESTRATÈGIES DE PREVENCIÓ ACTUALS:	70
8.1. EDUCACIÓ SEXUAL:	71
8.1.1. EDUCACIÓ AFECTIVA-SEXUAL:	71
8.2. PAPER DE PARES I EDUCADORS:	73
9. ALTERNATIVES PREVENTIVES:	76
9.1. ESPAIS EN LÍNIA INFORMATIUS:	76
9.2. PODCAST EDUCATIUS DES DE DIFERENTS PUNTS DE VISTA:	76
10. ENQUESTES:	77
10.1. ENQUESTA ONLINE:	77
10.2. ENQUESTA EN PAPER (3r ESO):	94
10.3. ENQUESTA EN PAPER (4t ESO):	99
11. ENTREVISTES:	105
Javier Gomez Zapiain:	105
Jorge Gutierrez Berlinches:	109
Lilian Velasco:	115
Aina Casarramona:	120
Fernando Muñoz:	123
Adelina:	132
Carlos Chiclana:	133
Antonio Lozano:	138
Albert Agustinoy Guilayn:	141
Atenció i Investigació de Socioaddiccions (AIS) → Juanjo Santamaría:	144
12. CONCLUSIONS:	148

12.1 CONCLUSIONS MARC TEÒRIC:	148
12.2 CONCLUSIONS MARC PRÀCTIC:	148
12.2.1. CONCLUSIONS ENTREVISTES:	148
12.2.2. CONCLUSIÓ ENQUESTES ONLINE:	149
12.2.3. CONCLUSIÓ ENQUESTES PAPER:	149
12.3 CONCLUSIONS FINALS:	150
 13. FONTS D'INFORMACIÓ:	 153
13.1. NETGRAFIA:	153
13.2. BIBLIOGRAFIA:	161
 14. ANNEXOS:	 162
ANNEX 1	162
ANNEX 2	164
ANNEX 3	166
ANNEX 4	168
ANNEX 5	170
ANNEX 6	172
ANNEX 7	174
ANNEX 8	176
ANNEX 9	178
ANNEX 10	180
ANNEX 11	182
ANNEX 12	184
ANNEX 13	186
ANNEX 14	188
ANNEX 15	190
ANNEX 16	192
ANNEX 17	194
ANNEX 18	196
ANNEX 19	198
ANNEX 20	200
ANNEX 21	202
ANNEX 22	204
ANNEX 23	206
ANNEX 24	208
ANNEX 25	210
ANNEX 26	212
ANNEX 27	214
ANNEX 28	215
ANNEX 29	217

ANNEX 30.....	219
ANNEX 31.....	221
ANNEX 32.....	223
ANNEX 33.....	224
ANNEX 34.....	225
ANNEX 35.....	226
ANNEX 36.....	227
ANNEX 37.....	228
ANNEX 38.....	229
ANNEX 39.....	230
ANNEX 40.....	231
ANNEX 41.....	232
ANNEX 42.....	233
ANNEX 43.....	234
ANNEX 44.....	235
ANNEX 45.....	236
ANNEX 46.....	237
ANNEX 47.....	238
ANNEX 48.....	239
ANNEX 49.....	240
ANNEX 50.....	241
ANNEX 51.....	242
ANNEX 52.....	243
ANNEX 53.....	244
ANNEX 54.....	245
ANNEX 55.....	246
ANNEX 56.....	247
ANNEX 57.....	248
ANNEX 58.....	249
ANNEX 59.....	250
ANNEX 60.....	251
ANNEX 61.....	252
ANNEX 62:.....	253
ANNEX 63:.....	253
ANNEX 64:.....	254

1. INTRODUCCIÓ:

El nostre treball de recerca tracta de com la pornografia afecta els adolescents d'entre 14 i 18 anys. Segons el diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC), la pornografia és una representació explícita de caràcter sexual, en format escrit, visual o sonor, que té la finalitat d'excitar sexualment. Aquest sempre ha sigut un tema controvertit que ha generat molt de debat entre la societat, donat que a mesura que ha anat passant el temps amb el descobriment de l'internet, l'accessibilitat al contingut sexual explícit s'ha tornat més fàcil. Ens plantejem fer aquest tema de treball de recerca perquè a través de les múltiples notícies d'agressions sexuals arreu del món hem volgut duu a terme una recerca per investigar l'origen d'aquestes conductes. A més, el nostre entorn ha mostrat indicis de dependència i addicció a la pornografia des de petits. Hem volgut enfocar el nostre treball en adolescents, perquè, durant el període de l'adolescència s'experimenten canvis i es comença a explorar la sexualitat. La pornografia, durant aquesta etapa, es pot tornar una font d'informació errònia i distorsionada sobre el sexe i les relacions íntimes.

1.1. HIPÒTESIS:

- Els adolescents són vulnerables davant el consum de la pornografia, d'aquesta manera, no tenen capacitats per posar límits davant una possible addicció o dependència i no saben identificar els seus efectes negatius.
- L'exposició a la pornografia contribueix al desenvolupament d'actituds i comportaments sexuals inapropiats entre els joves.
- L'únic recurs accessible per tots els adolescents en època d'autodescobriment, tant físic com cognitiu és la pornografia.
- La pornografia genera expectatives poc realistes sobre el cos i l'aparença física, la qual cosa porta a problemes d'autoestima.
- La pornografia dificulta l'establiment de relacions sexuals satisfactòries i saludables, ja que s'enfoca en la gratificació personal sense abordar la comunicació, el respecte mutu i el consentiment.
- Els adolescents busquen referència en la pornografia per practicar relacions íntimes, ja que, l'educació sexual és escassa.
- La falta d'educació sexual a casa i a l'escola provoca un increment del consum de la pornografia.

1.2. OBJECTIUS:

- Aconseguir conèixer quins efectes té la pornografia en els adolescents.
- Identificar l'origen de les conseqüències de la pornografia als adolescents.
- Tenir els recursos suficients per demostrar que la pornografia no té relació amb la realitat.
- Fomentar una educació sexual afectiva per evitar que els joves s'informin de manera segura i deixin d'utilitzar la pornografia com a referent a l'hora de practicar relacions sexuals.
- Conèixer els diferents punts de vista d'especialistes a l'àmbit de la pornografia.
- Aprofundir sobre les restriccions imposades per l'estat espanyol, per entendre el centre del dilema.
- Crear alternatives preventives a la pornografia.

1.3. METODOLOGIA:

Aquest Treball de Recerca, concretament el marc teòric d'aquest, es desenvoluparà a través de fonts verídiques les quals ens proporcionarà una varietat d'informacions essencials per la formació de conclusions. A més, ens permetrà contrastar i detectar informacions basades en subjectivismes sense cap base d'estudi eficaç.

També, hem obtingut el llibre de *¿Por qué no? Cómo prevenir y ayudar en la adicción a la pornografía* de Alejandro Villena Moya, el qual ens proporciona des d'informació verídica extreta articles i estudis internacionals fiables a consells per detectar i prevenir l'addicció a la pornografia.

D'altra banda, la part pràctica serà realitzada a través d'entrevistes a psicòlegs per augmentar els nostres coneixements de primera mà sobre com afecta la pornografia als adolescents d'entre 14 i 18 anys. També mossos d'esquadra per investigar casos de possibles agressions sexuals o violacions amb coneixements d'una prèvia dependència a la pornografia. Advocats per descobrir les lleis restrictives a la pornografia i identificar els límits que estan establerts. D'aquesta manera, contemplarem els possibles errors a l'aplicació d'aquestes lleis per aconseguir prevenir aquesta problemàtica social. A més, sexòlegs especialistes en el sexe afectiu per conèixer els millors mètodes i poder implantar-los per la seguretat dels individus.

Per ampliar la consciència sobre la problemàtica social, durem a terme enquestes al nostre entorn, extreure'm conclusions que ens ajudaran a veure la realitat i poder contrastar-la amb les

diverses fonts d'informació. Tot i que, les enquestes entre usuaris anònims a través de les xarxes socials poden contenir respostes enganyoses. Proposarem qüestionaris físics entre les aules del cicle superior de les escoles: Escola Pia Santa Anna de Mataró, Escola Mare de Déu de Lourdes i per últim l'Escola GEM. D'aquesta manera, farem una recaptació d'informació més acurada sobre l'ús de la pornografia a la franja d'edat de 16 a 18 anys.

Per concloure la nostra part pràctica, realitzarem una web educativa sobre la sexologia. L'objectiu d'aquesta és garantir una font d'informació verídica pels adolescents que vulguin fer una recerca sobre les relacions sexoaffectives. La web constarà amb consells per dur a terme per garantir la seguretat d'ambdues persones i desmentir mites establerts per la influència de la pornografia. Serà creada amb figures i colors per promocionar un espai segur i còmode.

MARC TEÒRIC

2. DEFINICIÓ I ABAST DE LA PORNOGRAFIA:

2.1. DEFINICIÓ DE LA PORNOGRAFIA:

Etimològicament, la paraula "pornografia", deriva del grec pornoi (prostituta) i grafos (tractat). Doncs, la pornografia seria el tractat de les prostitutes o de la prostitució, el qual, es confirma en revisar la definició del diccionari "Larousse", el qual, a més d'afegir: "caràcter obscè d'obres literàries o artístiques".

Avui en dia el consum de la pornografia ha incrementat i s'ha arribat a convertir en una pràctica comuna entre els adolescents. D'ençà que la pornografia va aparèixer no se sabia molt bé com descriure-la, ja que, no es trobaven les paraules per poder anomenar o donar-li significat a uns vídeos excitants d'una manera col·loquial.¹ Segons el DIEC (Institut d'Estudis Catalans) la pornografia és la representació explícita de caràcter sexual, en format escrit, visual o sonor, que té la facilitat d'excitar sexualment.²

El consum de la pornografia no només es fa a través de pàgines que proporcionen aquest tipus de vídeos, sinó que també es troba el "sexting". Aquest consisteix en enviar o rebre missatges, com fotos o vídeos, explícitament sexuals. La majoria d'aquest material que s'envia acaba difonent-se i expandint-se per les xarxes socials, normalment sense consentiment o per venjança, el que s'anomena "porno-venjança". El "sexting" cada vegada es va expandint i s'ha arribat a la conclusió a través d'un estudi, que un de cada quatre adolescents confessa haver fet "sexting" alguna vegada de la seva vida.³

2.1.1. CLASSIFICACIÓ DE CONTINGUTS QUE OFEREIX LA PORNOGRAFIA:

Les categories més vistes de vídeos pornogràfics en els últims temps són agressions, violacions grupals i porno venjança. L'exposició a aquesta mena de continguts pot causar greus problemes en el desenvolupament personal dels menors. Amb el temps, alguns acaben desenvolupant disfuncions sexuals i imitant patrons de conducta que banalitzen, erotitzen, legitimen i normalitzen la violència. Els experts asseguren que l'alarmant augment del 116%

¹ (S.d) Ligia, V. G. La pornografía y sus efectos: Com.mx.

² (S.d) *Diccionari de la llengua catalana*. lec.Cat.

³ *Adolescentes y uso de pronografía*. (2024, enero 11). Issuu.

d'agressions sexuals comeses per menors en l'últim lustre està relacionat amb aquest consum de pornografia precoç.⁴

- **Revenge porn o porno venjança:**

Publicació de vídeos íntims, la major part de les vegades casos explícits, sense el consentiment de l'altra persona, normalment per iniciativa de l'home per venjar-se de la dona.⁵

- **Pornografia *hentai* o manga:**

És una de les categories que més ha crescut aquests anys. Vídeos pornogràfics de personatges tipus còmic sense un sexe molt definit i amb un personatge bastant sexualitzat. A més a més, aquests vídeos mostren a la dona amb clars signes de patiment durant l'acte sexual, normalitzant així la violència.⁶

- **Sexe agressiu:**

El masoquisme sexual comporta actes en els quals una persona experimenta excitació sexual en ser colpejada, lligada o sotmesa a maltractaments. Aquests tipus de contingut, el masoquisme, la humiliació de dones i el sexe extrem apareixen com categories amb alt nombre de visites entre els joves de tots els països.

- **Pornografia infantil:**

Es denomina pornografia infantil a tota representació de menors d'edat de qualsevol sexe en conductes sexualment explícites. Pot tractar-se de representacions visuals, descriptives, com per exemple en ficció, o fins i tot sonores. Una gran part d'aquesta pornografia està molt relacionada o conté abús sexual infantil.⁷

- **Pornografia LGTBIQ+:**

La pornografia homosexual és el contingut audiovisual que representa les relacions sexuals i té com a objectiu l'excitació sexual de l'audiència. Existeix una variant denominada "porno tou" que va ser l'origen de l'actual pornografia i que no sols està orientada al públic homosexual sinó també a l'heterosexual femení.⁸

⁴ López, S. (2023, September 19). *Los expertos alertan de la relación entre el consumo de porno con el aumento de las agresiones sexuales entre menores*. Antena 3 Noticias.

⁵ Villena Moya, Alejandro. (2023). *¿Por qué no? Cómo prevenir y ayudar en la adicción a la pornografía*. Alienta. p.33

⁶ Villena, p. 33

⁷ (S.d). Wikipedia.org.

⁸ (S.d). Dbpedia.org.

- **Pornografia poliamorosa:**

Relacions sexuals que es donen amb més de dues persones. No podem confondre el poliamor amb la poligàmia (on un home o una dona tenen diverses parelles, però aquestes parelles no tenen a més parelles). En el poliamor tots els membres de la relació, poden estar al seu torn amb altres persones.⁹

2.1.2. CARACTERÍSTIQUES DE LA NOVA PORNOGRAFIA:

- **Sobreexposició dels genitals:**

A la nova pornografia, no es mostra l'erotisme, l'estima, la comunicació, la complicitat o l'empatia. Únicament veiem l'àrea genital, com si el cos no tingués més terminacions nervioses de les que gaudim de forma compartida amb l'altre.

- **Protagonisme de la dona:**

Els plans estan més enfocats al plaer de l'home, que la dona protagonitza, en gairebé tots els vídeos, per no dir el cent per cent d'ells. No des d'un punt de vista triomfant, sinó com un objecte.

- **Exageració de la realitat:**

Les respostes durant l'intercanvi són gairebé irreals, els ritmes i temps sexuals són frenètics, és a dir, ciència-ficció parlant de sexualitat.¹⁰

2.2. LA SEVA EVOLUCIÓ AL LLARG DEL TEMPS:

Les primeres representacions eròtiques humanes podrien no tenir res a veure amb el sentit tradicional de la pornografia. Fa uns trenta mil anys, els pobles paleolítics creaven manualment figures de dones embarassades amb grans pits i cuixes gruixudes tant de pedra com de fusta.

A l'Antic Egipte el "paper eròtic de Torí" que va ser batejat com la primera revista pornogràfica per homes de la història.¹¹

No existia la tecnologia per a material gràfic o audiovisual. En canvi, hi havia formes de representació eròtica com a escultures i pintures en l'Antiga Grècia i Roma, literatura eròtica i

⁹ Poliamor ¿nos podemos enamorar de más de una persona? (2023, April 27). *Psicopartner* ® Psicólogos en Madrid y Online.

¹⁰ Villena Moya, Alejandro. (2023). ¿Por qué no? Cómo prevenir y ayudar en la adicción a la pornografía. Alienta.

¹¹ *Historia de la pornografía*. (2023, December 14). Radiojaputa; Barbijaputa.

objectes fàl·lics com a amulets. Aquestes representacions tenien propòsits artístics, religiosos o simbòlics, i no era centrada en l'entreteniment sexual explícit.¹²

Encara que és cert, que algunes d'aquestes manifestacions antigues podrien haver tingut fins diferents d'estimular sexualment, objectius satírics o educatius, per exemple, i això fa que la seva caracterització com a pornogràfiques pugui ser debatible.¹³

A l'edat mitjana, hi havia expressions de la sexualitat en l'art, la literatura i els gravats, aquestes estaven mostrades d'una visió moral i religiosa restrictiva. La societat medieval regulava i censurava fortament qualsevol representació explícita de contingut sexual, i aquestes manifestacions es destinaven a audiències selectes i educades.¹⁴

La invenció de la impremta en el segle XV li va donar un impuls gran a la circulació de llibres i gravats de contingut eròtic.¹⁵

Al segle XVIII, la pornografia era principalment literària i en forma de gravats. Aquests continguts explícits eren considerats obscens i estaven fortament censurats. La pornografia era dirigida a una audiència elitista i circulava de manera clandestina.¹⁶

La invenció de la fotografia en la primera meitat del segle XIX i en un entorn econòmic capitalista, va començar a accelerar una indústria pornogràfica basada en l'explotació de dones en situacions de vulnerabilitat.

El negoci de les fotos eròtiques va començar a ser molt rendible, sent els compradors d'aquest material homes rics, perquè a mitjan segle XIX una sola foto d'aquest tipus podia costar el mateix que el salari setmanal d'un obrer. Des de mitjan segle XIX, amb el desenvolupament dels procediments per a copiar fotografies, el preu d'aquestes fotos va baixar i el seu consum es va estendre, però sense deixar de ser una cosa elitista.¹⁷

A finals del segle XIX el cos humà femení i el masculí, en grau més baix, van començar a convertir-se en un desig fotogràfic. Tot i que, el cos en aquell moment era un tema tabú i de

¹² (S.d). Wikipedia.org.

¹³ Historia de la pornografía. (2023, December 14). Radiojaputa; Barbijaputa.

¹⁴ (S.d). Wikipedia.org.

¹⁵ Historia de la pornografía. (2023, December 14). Radiojaputa; Barbijaputa.

¹⁶(S.d). Wikipedia.org.

¹⁷ Radiojaputa; Barbijaputa.

rebuig per a la majoria de la població, pels artistes i pels fotògrafs es va convertir en un instrument pels seus quadres i fotografies eròtiques. Les primeres models a mostrar-se nues van ser ballarines, prostitutes o joves que a canvi de diners, donaven el seu permís perquè el seu cos quedés immortalitzat en una pintura, escultura o fotografia.¹⁸

El 1895, els germans Lumière van inventar el cinema. Aquest fet va obrir possibilitats per satisfer els desitjos sexuals dels homes. Les pel·lícules eròtiques van fer acte de presència de seguida, la primera va ser la pel·lícula francesa *Le Coucher de la Mariée*, de l'any 1896. El cinema pornogràfic va trigar una mica més a desenvolupar-se: la primera pel·lícula pornogràfica com a tal segurament és l'argentina *El Sertorio*, de l'any 1907. A Espanya, pràcticament el primer promotor de cinema porno va ser el rei Alfons XIII, que produïa pel·lícules per la seva satisfacció personal, definia les temàtiques que volia i triava ell mateix a les protagonistes entre dones explotades sexualment en el barri xinès de Barcelona.¹⁹

Durant les dècades de 1960 i 1970, amb l'alliberament sexual, va haver-hi un augment en la seva producció.²⁰ La pornografia va sortir al carrer: les revistes porno van començar a col·locar-se en els aparadors dels quioscs, amb dones cosificades i sexualitzades. En totes les portades, al pas d'infants, als quals se li estava ensenyant que les dones són objectes, per a satisfer el desig masculí. El cinema porno va començar a moure moltíssims diners, fins al punt que l'any 1960 hi havia uns 20 cinemes porno als Estats Units, deu anys després hi havia ja 750. A més que va haver-hi cinemes convencionals que van començar també a projectar pel·lícules porno.

La pornografia es va consolidar com un producte destinat al consum masculí, que reproduïa els ideals de dominació de l'home sobre la dona i que donava curs a qualsevol mena de desig sexual dels homes aprofitant aquest nou clima de "llibertat" sexual. El feminisme radical es va adonar que la "revolució sexual" era una estafa per a les dones, que estava servint com a eina perquè els homes poguessin gaudir tranquil·lament i sense judicis morals del sexe fora del matrimoni.

Gràcies als canvis tecnològics dels vuitanta, la pornografia es va tornar més accessible. Es va popularitzar el vídeo domèstic, el porno va sortir dels cinemes i es va encaminar per altres

¹⁸ (S.d). Wikipedia.org.

¹⁹ *Historia de la pornografía*. (2023, December 14). Radiojaputa; Barbijaputa.

²⁰ (S.d). Wikipedia.org.

formats, moltes vegades de baix cost.²¹ En els anys noranta, la pornografia es distribuïa principalment en cintes de vídeo VHS i revistes per a adults en botigues especialitzades. Això va portar a debats sobre censura i restriccions legals, mentre que l'actitud cap a la pornografia es va tornar més tolerant en algunes societats.²²

Amb l'arribada d'Internet, es va produir un canvi significatiu, i això permet l'accés a contingut explícit en línia a través de llocs web per a adults. En el segle XXI, la pornografia en línia es va tornar dominant per la generalització del seu ús a través dels dispositius que fem servir en el nostre dia a dia. Les “bases” del porno han continuat sent les mateixes, la violència, la normalització de pràctiques sexuals doloroses, humiliants i molt perilloses que busquen excitar als homes... La diferència és que ara l'abast de la pornografia i la facilitat d'accedir a ella s'han multiplicat. Així hem arribat directament a la “pornificació” de la cultura, és a dir, els elements del porno s'han filtrat en tota mena de manifestacions culturals i discursos públics, i exerceixen així influència en la societat. Campanyes publicitàries, moda i tendència en vestimentes, videoclips, lletres de cançons, sèries i pel·lícules...²³

2.3. L'ACCESSIBILITAT DE LA PORNOGRAFIA:

Avui en dia accedir a la pornografia és una cosa molt fàcil, de fet, pots accedir a aquesta a través d'una senzilla recerca pel teu buscador d'internet. Quan busques la paraula pornografia a Google et surten una quantitat excessiva d'imatges i vídeos. Així de fàcil ho té qualsevol persona per accedir al porno, només amb un *click* pot entrar en aquest món sense saber quins són els efectes negatius que aquest tindrà pel seu comportament i la seva ment.

Espanya està en la posició número 11 del rànquing mundial de consum de pornografia. Els països que sempre estan en el top 3 del rànquing són els Estats Units, Japó i el Regne Unit.

Segons un estudi de la revista Forbes que es va fer el 2021, una de les pàgines més visitades de pornografia rep al dia 130 milions de reproduccions. Això són 3.500 milions de visites mensuals, el que fa que en un any la web hi tingui 36.000 milions de reproduccions a l'any.²⁴

²¹Radiojaputa; Barbijaputa.

²² (S.d). Wikipedia.org.

²³ *Historia de la pornografía*. (2023, December 14). Radiojaputa; Barbijaputa.

²⁴ Villena Moya, Alejandro. (2023). ¿Por qué no? Cómo prevenir y ayudar en la adicción a la pornografía. Alienta. p. 21-22

El fet que hi hagi una gran quantitat d'imatges sexualment explícites a internet és molt fàcil que els menors acabin accedint a un contingut sexual explícit abans del compte. Un dels principals motius pel qual un adolescent pot arribar a tenir contacte amb la pornografia, és pels seus amics, ja que, entre aquests es poden compartir vídeos o enllaços sexualment explícits. A part d'això, també es pot arribar a la pornografia a través de videojocs i perfils en les xarxes socials que conviden la gent a veure els seus vídeos a través de diversos enllaços.²⁵

El 2020 *Save the Children* va fer un estudi a 1.753 adolescents i es van trobar que un total del 62% dels menors entrevistats consumeix pornografia de forma voluntària. No obstant això, en aquest mateix estudi es va veure que un 70% de les persones que van fer l'enquesta van arribar de forma accidental a la pornografia, però que el 51,2% d'aquests continuaven consumint-la de forma conscient.²⁶

El consum de la pornografia entre adolescents comença per la necessitat d'explorar el seu desig de plaer i sexualitat. Hi ha diversos factors que impulsen al jove a consumir pornografia per satisfer les seves necessitats, aquests són:

- **El plaer:**

La recerca de plaer és habitual i natural. El problema ve quan aquest plaer no es dirigeix de manera adequada, la qual s'experimenta quan l'impacte i les conseqüències d'aquest suposen una alteració del desenvolupament psicosexual de la persona.

- **Els dubtes:**

Quan estan explorant la seva sexualitat volen resoldre dubtes que els hi sorgeixen. Per trobar la resposta d'aquests consideren que la pornografia és la millor professora, per tant, la que els hi ajudarà a aprendre.

- **La curiositat:**

La majoria d'adolescents reben poca educació sexual i, hi ha casos de joves que aquesta educació ha sigut nul·la. Aleshores, necessiten un referent per poder buscar informació sobre les relacions íntimes. En comptes de llegir-se articles o pàgines web, prefereixen mirar-se un vídeo sexualment explícit per aprendre tot allò que no saben.

- **Les emocions:**

²⁵ (S.d) de la accesibilidad a la pornografía y sus efectos en la infancia y la adolescencia., U. H. B. en C. C. P. P. y. P. P. A. a. las F. a. E. el F. *EL ABC DE LA*. Aepd.es.

²⁶ Informe "(Des)información sexual: pornografía y adolescencia". (2020, septiembre 22). Save the Children.

Aquestes juguen un paper important en el perquè els adolescents consumeixen pornografia. Molts d'aquests volen evadir les seves emocions i el que senten. A conseqüència d'això, el que fan per aïllar-se del món que ens envolta és mirar porno.

- **L'avorriment:**

La falta d'estructura, la dificultat per organitzar-se, els descansos i l'ansietat que genera estar avorrit, són grans detonants del consum de la pornografia, molt habitual als joves.

- **L'evasió:**

Algunes persones veuen pornografia perquè els hi serveix per escapar del món real, per fantasiar amb un món en el qual se senten més segurs, o fins i tot per imaginar que formen part d'aquell univers pornogràfic.

- **El desig sexual:**

Quasi tots els adolescents consumeixen pornografia per satisfer el seu desig sexual. Les noies la miren per poder saber el que s'espera d'elles en el sexe, mentre que els nois simplement la miren per poder satisfer els seus desitjos sexuals.²⁷

- **La pressió social:**

La societat està sotmesa a una pressió social que fa que molta gent faci moltes coses perquè la pressió de la societat l'obliga o la incita a fer-ho. Els adolescents són sensibles davant d'aquesta, fet que fa que siguin més influenciables. Per tant, els hi resulta difícil dir que no a un amic que l'ànima o li motiva a veure un vídeo pornogràfic.²⁸

²⁷ (S.d) de la accesibilidad a la pornografía y sus efectos en la infancia y la adolescencia., U. H. B. en C. C. P. P. y. P. P. A. a. las F. a. E. el F. *EL ABC DE LA*. Aepd.es.

²⁸ Adolescentes y uso de pronografía. (2024, enero 11). Issuu.

3. EXPOSICIÓ PRIMERENCA I FREQUÈNCIA DE CONSUM:

3.1. EDAT INICIAL EN EL CONSUM DE LA PORNOGRAFIA:

Actualment, es pot accedir molt més ràpid a la tecnologia, de fet, els nens a Espanya reben el seu primer mòbil entre els 10 i 12 anys. A conseqüència d'això, aquests s'exposen al contacte amb internet i, per tant, poden tenir accés a un contingut il·limitat i gratuït d'aquest, si no tenen una supervisió.

Les xifres del consum de la pornografia han augmentat al pas dels anys i a Espanya, el primer contacte amb la pornografia es troba entre els 9 i 11 anys, tot i que cada vegada l'edat inicial disminueix més, fent que el 17% dels nens de 8 anys ja han consumit alguna vegada pornografia²⁹ i el 30% de les ocasions aquests s'accedeix de forma accidental.³⁰ Alejandro Villena, psicòleg i expert en la sexualitat, explica que els nens cada vegada consumeix un material sexual explícit a una edat més primerenca, ja que l'accés a aquest és molt fàcil.³¹

Ballester-Arnal va fer un estudi l'any 2023 que mostra que el 97,3% dels nois i el 78,3% de les noies de 16 anys ja ha buscat pornografia en Internet. Respecte a la freqüència d'aquest consum, el percentatge de nois que l'usen setmanalment (32%) és major que el de noies (6,2%). Finalment, respecte al tipus d'accés, s'ha observat que el 73,2% dels nois i el 27,1% de les noies ha vist pornografia de manera intencional als 16 anys. No obstant això, les dades canvien quan l'accés és accidental, són el 72,6% de les noies i el 66,2% dels nois els que han rebut pornografia de manera accidental. Un estudi fet per la Universitat de les Illes Balears mostren que el consum de la pornografia és molt més intens entre els nois. Tanmateix, el 80% de les noies la consumeixen per poder saber que els agrada a ells i, a causa d'això, es creen una imatge distorsionada de les relacions íntimes sanes.

Segons una enquesta de *Save The Children* el 62,5% dels adolescents entre 13 i 17 anys han vist pornografia, ja sigui perquè han arribat de manera voluntària o involuntària.

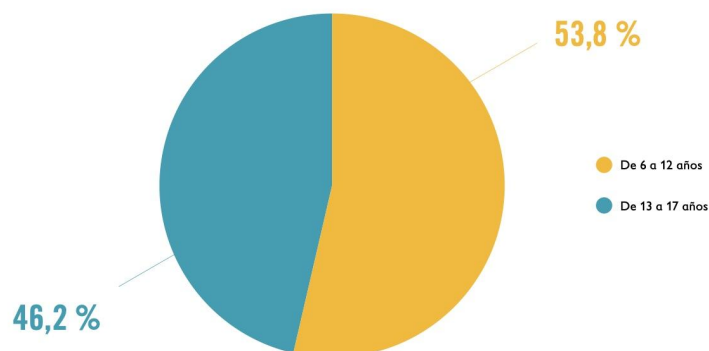
En la mateixa enquesta, es pregunta als adolescents quina va ser l'edat amb la qual van veure pornografia la primera vegada. El 53,8% responst que la primera vegada que la van veure va ser abans dels 13 anys i, el 46,2% la van veure per primer cop després dels 13.

²⁹ Ros, M. (2023, mayo 20). *El consumo de porno empieza a los 11 años*. Levante-EMV.

³⁰ (S.d) de la accesibilidad a la pornografía y sus efectos en la infancia y la adolescencia., U. H. B. en C. C. P. P. y. P. P. A. a. las F. a. E. el F. *EL ABC DE LA*. Aepd.es.

³¹ *La edad media para el primer contacto con la pornografía está entre los 9 y 11 años*. (2023, septiembre 22). COPE.es.

Figura 1. Quan va ser el primer cop que vas veure pornografia?

Font: Save The Children (2020). (Des) Información Sexual: Pornografía y Adolescencia. p.21

Un article escrit per l'associació *Save The Children* ha arribat a la conclusió després de fer diversos estudis, que s'observen algunes diferències entre aquells adolescents que segueixen una religió i dels que no.

El 62% dels joves que practiquen el catolicisme han vist pornografia, mentre que aquells que no practiquen cap religió un 64,6% d'aquests han consumit un material sexualment explícit. La diferència es veu clarament quan només hi ha un 43,7% dels joves que segueixen altres religions han vist pornografia.³²

3.1.1. FONTS D'ACCÉS A LA PORNOGRAFIA:

- Accés per grups:

Aquesta es considera la principal via d'accés al primer contacte amb la pornografia i es calcula que el 51,2% de la gent que veu pornografia, va arribar a aquesta per primera vegada a través de grups. Normalment, els nois són els que més utilitzen aquesta font, ja que, per ells és un procés de socialització. Aquesta situació no es diferencia amb les de les generacions anteriors, pel fet que abans, com no hi havia tecnologies tan avançades, s'havien d'intercanviar revistes o pel·lícules amb contingut per a adults. Com la tecnologia durant els anys ha anat evolucionant, avui en dia, la pornografia s'intercanvia a través d'enllaços, stickers, fotos... El 15% de les persones que han contestat l'enquesta de Save The Children indiquen han arribat a la pornografia perquè un amic o amiga els hi ha parlat d'aquesta, d'altres (29,8%) han sabut d'aquest contingut

³² Informe "(Des)información sexual: pornografía y adolescencia". (2020, septiembre 22). Save the Children.

perquè algú conegut els hi ha ensenyat i per últim, el 6,4% de les persones que han contestat l'enquesta afirmen que han arribat a la pornografia a través de missatges o xarxes socials. A partir d'aquesta dada les noies (8%) van recalcar més que els nois (5,8%), que rebien aquests missatges.

- **Accés mitjançant anuncis:**

Amb l'ús de les xarxes socials i de l'internet es produeixen pestanyes o finestres que porten a la persona que està cercant o navegant per internet a altres pàgines, normalment amb contingut sexual explícit. Aquesta font d'accés és una de les principals causes de l'accés a la pornografia de forma accidental (17,4%). S'observa que les noies es troben amb accessos accidentals un quasi 7% més que els nois. Aquest accés accidental es pot considerar violència en línia, ja que, quan cerques per internet un contingut que no té res a veure amb la pornografia, et pots trobar amb material sexual.

- **Accés a través d'una persona desconeguda:**

Aquest accés només passa un 0,4%, és a dir, és gairebé nul. Però el que s'ha observat en l'enquesta feta per *Save The Children*, només les noies han rebut pornografia d'aquesta manera, cosa que és curiosa perquè es pot considerar que les persones que envien aquest material, consideren a les dones vulnerables davant el contingut sexual explícit.

- **Accés a través d'un familiar:**

Només un 0,7% de les persones han arribat a la pornografia perquè algun familiar li han parlat d'aquesta i un 1,7% han arribat a aquesta perquè un familiar els hi ha ensenyat algun tipus de material, ja sigui una foto, un vídeo, un *meme*... Normalment, aquesta interacció és a través d'un major d'edat que li ensenya a un menor el contingut explícit sexual.

- **Accés per cerca activa:**

Aquesta font és la segona més utilitzada per arribar a consumir pornografia amb un 28,5%. Els nois mostren molt més accés d'aquesta forma que les noies, ja que aquestes, normalment, es troben amb la pornografia de manera accidental. Això pot ser perquè entre ells la pornografia no és un tema tant tabú com per a les noies i, al fet que aquests la tinguin més acceptada fa que puguin parlar més obertament sobre el tema. Aquest tipus de cerca a la pornografia no es fa abans dels 11 anys, ja que, normalment a aquella edat es troben amb aquesta d'una forma accidental. Les persones que més

accedeixen al porno a través d'aquesta via són els nois i les persones de gènere no binari.

- **Accés a través del cinema i la televisió:**

El cinema i la televisió inclouen sovint escenes sexuals en quasi totes les seves emissions, i aquestes escenes cada vegada es tornen més explícites. Està comprovat que la intensitat del contingut pornogràfic augmenta quan aquest es busca sovint després del primer contacte, amb imatges sexuals o través de les pel·lícules o sèries de televisió que contenen contingut sexual explícit.³³

- **Accés mitjançant les xarxes socials:**

Els perfils públics i que tenen influència sobre els seus seguidors poden exposar als joves a informació sexual. A part, aquests poden accedir a les dades personals dels menors i poden enviar-les a persones totalment desconegudes. Actualment, els personatges públics en les xarxes socials tendeixen a compartir en els seus perfils fotografies o vídeos mostren el seu cos, cosa que es podria considerar com un petit contacte a la pornografia.³⁴

3.2. FREQUÈNCIA DEL CONSUM DE LA PORNOGRAFIA ENTRE ELS JOVES:

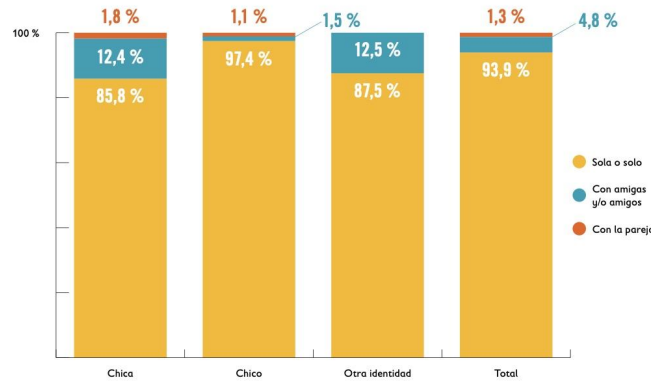
La pornografia és consumida pels nois i per les noies, però aquesta no és consumida per la mateixa finalitat. Mentre que els nois la miren per poder satisfer la seva pròpia necessitat, les noies la visualitzen per poder aprendre d'aquesta, saber què fer a l'hora de tenir relacions íntimes i fer-se una idea del que l'individu masculí espera d'aquesta en el sexe.

A una enquesta realitzada per Save The Children s'arriba a la conclusió que el 93,9% de la població que veuen pornografia ho fan sols. No obstant això, hi ha una petita quantitat de nois (1,50%) que la veuen amb els seus amics i un 12,4% de les noies la consumeixen amb les seves amigues.

³³ (S.d). Savethechildren.es.

³⁴ *Adolescentes y uso de pronografía*. (2024, enero 11). Issuu.

Figura 2: Com veus pornografia?

Font: Save The Children (2020). (Des) Información Sexual: Pornografía y Adolescencia. p. 26.

Els mateixos adolescents entrevistats a l'enquesta anterior reconeixen que han vist pornografia en els últims 30 dies anteriors a respondre aquesta. En percentatges, l'observació anterior seria un 68,2%, de la qual els nois han consumit el doble que les noies. Aquests afirmen que busquen aquest contingut quasi diàriament, mentre que elles ho busquen setmanalment i, fins i tot mensualment.³⁵

Fa trenta anys no es consumia la pornografia de la manera que es fa ara. El fàcil accés a aquesta, el baix o nul cost del material pornogràfic i la possibilitat d'accedir de forma anònima fa que augmenti l'ús d'aquest tipus de material. A més, s'ha de tenir en compte que cada vegada els menors tenen el seu primer telèfon i es calcula que un 62% d'aquests tenen perfil en les xarxes socials.³⁶

A més el consum d'aquesta va augmentar radicalment durant la pandèmia de la COVID-19. Segons la *web Pornhub*, una de les més populars entre aquelles que ofereixen un contingut sexual explícit, va patir un augment de consum del 18,5% durant el març del 2020. A part d'aquest increment de consum, també va augmentar les visualitzacions per part de les dones un 17,4%.

A Espanya l'augment d'aquest consum va ser concretament el 17 de març, ja que, la pàgina va decidir posar el seu contingut *premium* gratuït perquè tothom el pogués consumir.³⁷

³⁵ (S.d). Savethechildren.es.

³⁶ *Adolescentes y uso de pronografía*. (2024, enero 11). Issuu.

³⁷ (S.d). Savethechildren.es.

3.3 PERFIL DE CONSUMIDORS:

No hi ha un perfil consumidor de la pornografia concret, tothom o quasi tothom ha vist pornografia alguna vegada en la seva vida, per voluntat pròpia o per un factor extern.

La persona que la consumeix ho fa per desig sexual, curiositat, avorriment...

Aquest consum de pornografia per part de les persones es pot convertir en una addicció. Aquesta la poden desenvolupar perfils més vulnerables, com són els adolescents, concretament aquells que tenen diverses variables psicològiques i psiquiàtriques.

Fa uns anys els investigadors Valkenburg i Peter van fer l'estudi més rellevant fins a l'època sobre aquells factors que poden influir en el fet que els adolescents desenvolupar un ús problemàtic en la pornografia. Aquests investigadors van fer tres grups principals: disposicions comportamentals, de desenvolupament i predictors socials.

3.3.1. DISPOSICIONS COMPORTAMENTALS:

- **Sociodemogràfics:**

En diversos estudis s'ha demostrat els nois consumeixen molta més pornografia que les dones. A més, aquells nois bisexuals o homosexuals utilitzen la pornografia més que aquells adolescents heteroexuals.

- **Trets de personalitat:**

A través de diferents estudis s'ha trobat com evidència que els adolescents que busquen sensacions utilitzen molt més la pornografia. A part, els joves que tenen menys autocontrol també tendeixen a tenir un consum de contingut sexual explícit més freqüent i aquells que no estan plenament satisfets amb les seves vides tenen més probabilitats de consumir pornografia a internet.

En uns estudis que es va fer a Corea, els adolescents amb una baixa autoestima consumeixen pornografia de manera recurrent.

Aquells adolescents amb una orientació de gènere hiperfemenina, és a dir, exagera les característiques del que es creu que és femení o per l'altra banda hipermasculina, que exagera les característiques del que es creu que és masculí), tenen més probabilitat a consumir pornografia eròtica violenta.

- **Normativa:**

Aquesta variable, concretament, es refereix al grau en què els joves accepten o deneguen les normes i els valors en una societat. Aquells adolescents que no

segueixen les normes i que tendeixen a consumir substàncies utilitzen el porno de forma quotidiana. En cas contrari, aquells adolescents que segueixen o pertanyen a una religió consumeixen pornografia amb menys freqüència que els que no la segueixen. Aquest fet es relaciona perquè aquells joves que són religiosos tenen més autoestima, control i actituds negatives davant el contingut sexual explícit i per ells la sensació de mirar imatges o vídeos explícits trenca les normes i expectatives socials.

- **Interès sexual:**

Aquells adolescents amb un interès sexual més desenvolupat o els que utilitzen contingut sexual en altres plataformes (videojocs, xarxes socials...) estan més exposats al contingut pornogràfic.

- **Conducta tecnològica:**

Aquesta variable és comuna entre aquells joves que tenen majors habilitats digitals, ja que, aquesta característica els permetia accedir amb més facilitat a la pornografia, fent que el seu consum augmentés.

3.3.2. FACTORS DE DESENVOLUPAMENT:

- **Edat o maduració puberal:**

En diversos estudis s'ha demostrat que l'ús de pornografia augmenta amb l'edat. Un estudi va mostrar que l'exposició més gran a la pornografia a internet amb temes d'afecte pels adolescents més joves i una major exposició a la pornografia amb temes de dominació pels adolescents més grans.

En el cas de la maduració puberal, hi ha un consum més freqüent de pornografia en internat entre els nens i nenes amb una maduració puberal més avançada.

- **Experiència sexual:**

Una experiència sexual més desenvolupada es va classificar, per un estudi amb un consum més freqüent de pornografia a internet i amb un ús menys freqüent d'aquesta (entre nenes) en un estudi diferent.

- **Competències de desenvolupament:**

En aquestes competències, concretament en les habilitats per resoldre problemes, establir metes, prendre decisions de comportament i actuar en conseqüència, es relacionen amb consum més freqüent de pornografia.

3.3.3. PREDICTORS SOCIALS:

- **Variables familiars:**

Un dèficit en el funcionament, un conflicte familiar o una mala comunicació amb la família poden interposar-se en el desenvolupament psicosexual de l'adolescent.

A més, es poden afegir altres factors que influeix com per exemple, l'escassa reciprocitat, un vincle nul amb el cuidador, un estil parental lax o la falta de normes respecte a la tecnologia.

- **Variables parentals:**

Alguns factors com l'ús d'internet a casa dels amics, la popularitat o el desig d'arribar a ser popular entre persones del mateix sexe o el sexe oposat i la pressió per consumir pornografia són factors principals que influeixen en el fet que l'adolescent arribi a consumir-la.

- **Victimització:**

Els adolescents que han patit assetjament en línia o que hagin sigut víctimes d'assetjament fora d'internet tendeixen més a consumir pornografia.³⁸

3.4 ADOLESCENTS VULNERABLES DAVANT LA PORNOGRAFIA:

Lilian Velasco, professora del màster en Comunicació de la Salut a la Universitat Rey Juan Carlos de Madrid, ens va proporcionar la informació en una entrevista, que els adolescents són el perfil més vulnerable davant la pornografia. Això és perquè és la part de la societat que té un accés freqüent a les pantalles i a les xarxes socials. A partir d'aquestes, es reben qualsevol classe de missatges i a part, amb la nova llei que l'aplicació X ha acceptat fa poc, els adolescents poden accedir a fotografies o vídeos sexuals explícites en qualsevol moment.

A més, els joves és un col·lectiu d'interès per aquestes grans empreses de xarxes socials, ja que, volen que aquests estiguin tota l'estona consumint per assegurar el consum durant la seva adolescència i l'etapa posterior a aquesta.

El director de l'associació *Dale Una Vuelta*, Jorge Gutiérrez, en una entrevista que li vam fer va explicar que els adolescents són més vulnerables que els adults perquè el seu cervell, concretament, la part prefrontal no s'ha acabat de desenvolupar. Com aquesta no està formada la pornografia pot contribuir quan hi ha un consum freqüent a què el desenvolupament cerebral

³⁸ Peter, J., & Valkenburg, P. M. (2016). Adolescents and pornography: A review of 20 years of research. *Journal of Sex Research*, 53(4–5), 509–531.

no sigui el correcte. A part, el coneixement immadur de la sexualitat en els adolescents pot desenvolupar efectes negatius i pot arribar a distorsionar la sexualitat.

A més, els adolescents que tenen trastorns psicològics, psiquiàtrics o que pateixen comorbiditat (persones que tenen dos trastorns o malalties a la vegada) són més vulnerables a l'hora de patir els efectes negatius de la pornografia i fins i tot, en alguns casos a tenir una addicció. Aquesta informació ens la va proporcionar Javier Gómez Zapiain, autor del llibre *Psicología de la Sexualidad*, en una entrevista.

Les persones que pateixen d'ansietat o depressió sovint recorren a la pornografia per poder alliberar tensions i malestar a través de la masturbació. A curt termini, aquest recurs provoca més ansietat quan finalitza aquest plaer i distracció. A conseqüència d'això, entren en un cicle viciós i es crea una addicció.

Hi ha diversos perfils de joves que són més vulnerables i propers a patir una addicció. Aquests són:

- **Adolescents amb trastorn de dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDAH):**

És una de les patologies més relacionades amb l'addicció de la pornografia o un ús problemàtic d'aquesta. Quan un adolescent pateix aquest trastorn augmenta molt la possibilitat que tingui problemes amb el porno, a causa que té dificultats per regular els seus propis impulsos, té dèficit en l'autocontrol i una impulsivitat que fa que la persona amb TDAH tingui dificultats per evitar la pornografia i que desenvolupi una dependència respecte a aquesta.³⁹

Aquest trastorn apareix quan els nens o nenes són petits (2,5% - 4,4%) i en la meitat d'aquests casos arriba fins a l'etapa adulta. El TDAH té símptomes com la hiperactivitat i la impulsivitat, fent que hi hagi comorbiditat. Aquells que pateixen trastorn de dèficit d'atenció i hiperactivitat tenen una alta comorbiditat amb l'activitat sexual.

- **Adolescents amb ansietat i estrès:**

L'ansietat és una de les variables psicològiques amb un major nombre de persones que tenen problemes amb la pornografia. Aquells adolescents que pateixen estrès o ansietat troben en la pornografia uns efectes relaxants a curt termini. A llarg termini, l'ansietat augmenta.⁴⁰

³⁹ Villena Moya, Alejandro. (2023). ¿Por qué no? Cómo prevenir y ayudar en la adicción a la pornografía. Alienta. p. 134

⁴⁰ Villena Moya, Alejandro. (2023). ¿Por qué no? Cómo prevenir y ayudar en la adicción a la pornografía. Alienta. p. 135

L'estrès en diversos casos pot ajudar a una persona, no obstant això, quan es tracta d'una addicció aquest pot portar respostes molt diferents. Quan una persona té una addicció la resposta de l'estrès i de l'addicció és junta d'una forma no saludable. En comptes d'allunyar-se d'aquesta, l'estrès i l'ansietat portaran la persona a desenvolupar una addicció. Cada vegada que se superi aquesta apareixeran forts sentiments d'ansietat i estrès creant un cicle insà.

Tot l'explicat anteriorment, es pot aplicar a l'addició de la pornografia, ja que, si el sistema d'estrès funciona malament aquest, es veurà reflectit en la consumició excessiva de pornografia.⁴¹

- **Adolescents amb obsessió (TOC)**

Adults i adolescents que pateixen obsessió compulsiva, entren en un cicle repetitiu amb el tema de la pornografia. De vegades, tenen pensaments que els generen soroll cognitiu i que d'alguna manera l'han d'eliminar del seu cap utilitzant el material sexual explícit.

En altres ocasions, la obsessió porten a la persona que tingui fermesa, autoexigència o perfeccionisme, cosa que causa frustració. A més, es poden omplir el cap amb imatges sexuals de manera obsessiva cosa que augmenta el seu desig de consumir-les.⁴²

- **Adolescents amb depressió:**

Les persones que pateixen depressió solen aïllar-se, tenen apatia i una incapacitat de gaudir les experiències. La depressió és un factor que pot comportar a una persona a tenir un ús problemàtic de la pornografia, ja que, la persona pot recórrer a ella per poder sentir un plaer momentani o com una manera de desconnectar dels mals pensaments que una persona amb depressió sol tenir.⁴³

Segons Gabrielle Usatynski, de *Power Couples Education*, el material sexual explícit és i no és una bona manera d'aïllar-te quan estàs trist o tens depressió.

La depressió pot portar que la persona consumeixi pornografia de manera compulsiva perquè l'orgasme equilibra la serotonina (neurotransmissor relacionat amb el control de

⁴¹ Fight the New Drug. (2022, agosto 23). *Cómo la pornografía puede contribuir a un ciclo de estrés poco saludable*. Fight The New Drug - Español; Fight the New Drug.

⁴² Villena p.135

⁴³ Villena p.136

les emocions i l'estat d'ànim), fent que et sentis més tranquil i relaxat. L'orgasme a part, augmenta la dopamina, és un altre neurotransmissor que redueix la depressió.⁴⁴

- **Educació sexual deficient:**

El fet d'haver tingut una educació sexual molt restrictiva, basada en la culpa, amb una visió negativa del sexe i plena vergonya pot ser un dels factors de risc que arribi a dificultar la integració de la sexualitat de forma sana i condueixi a la pornografia. També passa amb una situació totalment contrària, una educació sexual amb molta llibertat, actituds molt permissives i sense límits.⁴⁵

- **Dependència tecnològica i pornografia:**

La dependència que hi ha actualment per la tecnologia és molt gran. Aquells nens que accedeixen a aquesta en una edat molt primerenca i que a més presenten símptomes d'addicció, tindran més possibilitats d'accedir a la pornografia.⁴⁶

Avui en dia, hi ha una facilitat i accessibilitat molt gran que ens proporcionen les tecnologies en la vida quotidiana. Gràcies a aquestes es pot accedir més fàcilment a una quantitat infinita de contingut gratuït.

En internet, a part de buscar coses que puguin entretenir també es busquen idees, dubtes, pors o preocupacions, ja que, aquesta recerca es queda en l'anonimat.

Aquesta cerca de respostes és major en la població adolescent, perquè, aquests tenen molts dubtes sobre la sexualitat.⁴⁷

- **Autoestima:**

Les persones amb autoestima baixa o un mal concepte d'elles mateixes cauen més fàcilment a la pornografia. Busquen acceptació i seguretat en internet, ja que no la poden trobar a la vida real. Normalment, ho fan per amagar totes les seves inseguretats darrere la pantalla.⁴⁸

- **Adolescents amb trastorn de l'espectre autista (TEA):**

⁴⁴ Mendez, L. (2022, abril 26). *Entretenimiento para adultos y depresión: ¿Cuál es la relación?* Psicología Online Avanzada.

⁴⁵ Villena p.136

⁴⁶ Villena p.137

⁴⁷ Cervera, J. (2021, enero 21). *Nuevas tecnologías y Pornografía. Riesgos en adolescentes*. Sec2Crime.

⁴⁸ Villena, p.138

Els adolescents amb TEA igual que els adolescents que no ho pateixen tenen comportaments sexuals. No obstant això, a causa dels símptomes d'aquest trastorn (dèficit en habilitats socials, hipersensibilitat sensorial i comportaments repetitius) alguns adolescents amb TEA poden desenvolupar interessos i comportaments sexuals superiors a la mitjana o no normatius.

Els problemes relacionats amb la sexualitat en una persona amb TEA, sorgeixen a l'inici de la pubertat. Aquest és un moment en què el desenvolupament de les habilitats socials de les persones amb trastorn de l'espectre autista no poden estar al dia en activitats socials, cosa que crea reptes a l'hora de formar relacions romàntiques i sexuals.⁴⁹

A més, les persones que pateixen aquest trastorn són més sistemàtics, obsessius i metòdics, cosa que fa que es relacionin millor amb la tecnologia i com a conseqüència, que sàpiguen arribar fàcilment a contingut sexual explícit.⁵⁰

⁴⁹ Schöttle, D., Briken, P., Tüscher, O., & Turner, D. (2017). Sexuality in autism: hypersexual and paraphilic behavior in women and men with high-functioning autism spectrum disorder. *Dialogues in Clinical Neuroscience*, 19(4), 381–393.

⁵⁰ Villena p.139

4. PSICOLOGIA EVOLUTIVA ALS ADOLESCENTS I L'IMPACTE PORNOGRÀFIC:

Per realitzar la investigació sobre l'impacte pornogràfic als adolescents és necessari entendre com actua, funciona i es desenvolupa el cervell d'un adolescent. Així poder interpretar repercussions aquest en les seves actituds i comportaments en base de com afecta el consum de la pornografia.

4.1. DEFINICIÓ DE LA PSICOLOGIA:

La psicologia es defineix com l'estudi de la ment i el comportament, segons l'Associació Americana de Psicologia (American Psychological Association, APA).⁵¹

La psicologia es conceptualitza com una part de les Ciències Humanes o Socials que estudia:

- El comportament dels organismes individuals en interacció amb el seu ambient.
- Els processos mentals dels individus.
- Els processos de comunicació des de l'individual al microsocial.⁵²

La psicologia abasta diverses qüestions relacionades amb les emocions, l'atenció, l'aprenentatge, el pensament, la personalitat... entre molts altres conceptes. L'estudi de la ment té d'objectiu solucionar les patologies emocionals i mentals, alhora que es reforça l'aprenentatge sobre la conducta humana en interacció amb el seu ambient.⁵³

La psicologia s'ha vist immersa en diferents acostaments des dels quals es volia conèixer quin era el funcionament de la ment humana. Així doncs, hi ha diferents punts de vista segons quin sigui l'objecte d'estudi i l'enfocament que se li dona: evolutiva, cognitiva i conductual.⁵⁴

4.1.1. DEFINICIÓ DE LA PSICOLOGIA EVOLUTIVA:

La psicologia evolutiva és una branca de la psicologia que estudia els canvis que es produeixen en la ment humana al llarg de la vida. Aquesta disciplina neix de l'interès d'arribar a

⁵¹ Brazier, Y. (2021, enero 22). Psicología: qué es, su historia y especialidades. Medicalnewstoday.com.

⁵² (S.d). les-europa-rivas.es.

⁵³ Vive. (2021, October 15). ¿Qué es y qué estudia la Psicología? UNIR.

⁵⁴ (S.d) Wikipedia contributors. Psicología. Wikipedia, The Free Encyclopedia.

comprendre els diversos canvis que la ment d'una persona i la seva conducta poden desenvolupar-se des del seu naixement fins a la mort.⁵⁵

El desenvolupament en el procés evolutiu va associat a l'educació, tot i que també influeixen diversos factors biològics o socioculturals. Aquests estan lligats a l'evolució i al canvi de l'individu a mesura que adquireix experiència i aprenentatge durant el seu cicle vital. Per tant, l'edat, el creixement físic i la maduració neurològica, són aspectes clau en la psicologia evolutiva.⁵⁶

4.2. DEFINICIÓ DE LA PSICOLOGIA COGNITIVA:

La psicologia cognitiva investiga les relacions d'entrada, ingressos que ocorren mitjançant els receptors sensorials, i sortida, que fa referència a les respostes motores, a la conducta humana (Green, en Gomez-Penna, 1984).

La psicologia cognitiva ha sigut definida com l'anàlisi científica de les estructures i els processos mentals amb el propòsit de comprendre la conducta humana (Mayer, 1985).⁵⁷ Aquests processos intervenen en la nostra capacitat per a raonar, pensar, assimilar nous coneixements i resoldre problemes. Aquests processos cognitius són imprescindibles per l'aprenentatge informal i acadèmic.

Molts estudis utilitzen el concepte de la ment per referir-se a l'estudi del funcionament cognitiu, el qual obté l'objectiu de la psicologia cognitiva és comprendre el funcionament de la ment humana. (Boden, 1994; Cole, Engestro i Vásquez, 2002; Donalson, 1996; García-Albea, 1993; Hirschfeld i Gelman, 2002; Legrenzi, 2000; Pinker, 2000).

La psicologia cognitiva detecta de quina manera condicionen les emocions al seu comportament, a més es preocupa per com percep el cervell la informació que rep a través dels sentits, com l'organitza i com la representa en la memòria. Això pot ser aplicat a qüestions com l'adquisició del llenguatge, el desenvolupament cognitiu al llarg de la vida, la presa de decisions, la creativitat i la resolució de problemes.⁵⁸

⁵⁵ Mimenza, O. C. (2018, February 19). *Psicología evolutiva: qué es, y principales autores y teorías*. pymOrganization.

⁵⁶ (S.d) *Psicología evolutiva: qué es y cómo afecta al desarrollo* - UAX.. Uax.com.

⁵⁷ (S.d) Wikipedia. Desenvolupament cognitiu.

⁵⁸ Uba.ar.

4.2.1. ETAPES DEL DESENVOLUPAMENT COGNITIU:

Segons l'autor, el coneixement ha de ser estudiat des del punt de vista biològic, ja que el desenvolupament intel·lectual es forma partint de la continuació del mateix i estableix dos aspectes: Adaptació i acomodació. Jean Piaget exposa les tres etapes del desenvolupament de l'aprenentatge en què cadascuna representa una nova capacitat que es construeix sobre les adquirides en l'etapa anterior:⁵⁹

Sensoriomotor (de 0 a 2 anys):

L'interès és conèixer les regions del seu cos, les funcions i, la integració de l'esquema corporal. L'essencial en aquesta etapa, és el coneixement de si mateix, en el seu contacte amb persones de l'entorn cap als quals desenvolupa una inclinació.⁶⁰

Preoperacional (de 2 a 7 anys):

El nen actua en el nivell de la representació simbòlica, així es pot veure en la imitació i memòria manifestes en dibuixos, llenguatge, somnis i simulacions. En el món físic maniobra molt d'acord amb la realitat, però en el pensament continua sent egocèntric. Creu que tots els elements tenen vida i senten. Pensa que tot el que succeeix té una relació causa-efecte. També creu que tot és tal com ell ho percep; no entén altres punts de vista.

Per una banda, es manifesta el pensament, l'assaig i error pot fer-li descobrir intuïtivament les relacions correctes, però no és capaç de considerar més d'una característica al mateix temps. D'altra banda, el llenguatge és egocèntric, la qual cosa reflecteix les seves limitacions per falta d'experiència.⁶¹

Operacions concretes (de 7 a 11 anys):

En aquesta etapa el nen utilitza la lògica sobre el que ha experimentat i manipular-lo d'una manera simbòlica. A la capacitat de pensar cap enrere Piaget la diu reversibilitat. Aquesta aptitud ajuda a accelerar el pensament lògic i es poden dur a terme deduccions.

Operacions formals (a partir dels 11 anys):

Raona lògicament sobre coses abstractes que mai havia investigat de manera directa, el nen està capacitat per a fer un pensament racional. Només coneix el problema de manera hipotètica i pot arribar a una reflexió lògica a través del pensament.⁶²

⁵⁹ Cetys, U. F. V. (2023, julio 14). La Teoría del desarrollo cognitivo de Piaget. Formación profesional UFV.

⁶⁰ Almudena. (2020, diciembre 30). Desarrollo cognitivo del ser humano. Invanep.com.

⁶¹ (S.d) Wikipedia contributors. Teoría del desarrollo cognitivo de Piaget.

⁶² (S.d). Uva.es.

4.2.2. ÀREES DE LA PSICOLOGIA COGNITIVA VINCULADES A L'APRENTATGE:

Cal conèixer les àrees de la psicologia cognitiva vinculades a l'aprenentatge per demostrar que l'adolescent està en procés de desenvolupament i és influenciat per l'educació. D'aquesta manera, podem realitzar la recerca de l'impacte de la pornografia als adolescents si influeix en alguna d'aquestes disciplines que ajuden a entendre les seves fonts d'aprenentatge.

La psicologia cognitiva ha investigat els mecanismes dels processos i estructures internes que desencadenen la conducta humana. Per tant, el model cognitiu aplicat a l'àmbit educatiu explicaria quins processos intervenen en l'aprenentatge dels adolescents i el ritme de maduració cognitiva. Aquests processos serien:

- **Percepció:**

La percepció és una capacitat cognitiva que ajuda els éssers humans a interpretar, rebre i comprendre tots els senyals que provenen de l'exterior. Això forma part d'un procés cognitiu que ajuda a restablir un significat de totes les dades que el cos humà capta a manera d'informació bruta.

- **Atenció i consciència:**

L'atenció i la consciència és el mecanisme que posa en alerta al nostre cervell, davant la presència d'un o diversos estímuls o tasques que estem realitzant. Aquest, ens permet regular la conducta a partir de la concentració i aïllar estímuls distractors, d'aquesta manera ens encaminem cap als estímuls correctes.

- **Memòria:**

La memòria té la capacitat d'emmagatzematge d'informació i poder recuperar-la en qualsevol instant per estructurar algun pensament. Segons la funció d'aquests records hi ha quatre tipus: sensorials, curt termini, llarg termini, de treball.

- **Presa de decisions i raonament:**

El raonament és un procés mental el qual permet formar hipòtesis i extreure conclusions a través de la informació emmagatzemada i conscienciada. Aquest àmbit és possible a causa de les fases sensorials de percepció i comprensió.⁶³

- **Desenvolupament cognitiu:**

⁶³ Vive. (2020, septiembre 15). ¿Qué es la psicología cognitiva? Características y objetivos. UNIR.

El desenvolupament cognitiu és un procés el qual un infant aprèn a conèixer l'entorn i com aquest afecta les connexions neuronals que s'estableixen. Aquest desenvolupament permet tractar conceptes com el llenguatge, l'autoconsciència, la relació d'idees i la percepció. Investiga com canvia el pensament al llarg de la vida i quins factors influeixen a aquests canvis.⁶⁴

L'autoestima és la valoració, percepció o judici positiu o negatiu que una persona realitza de si mateixa en funció de l'avaluació dels seus pensaments, sentiments i experiències. Està relacionada amb la imatge que es té d'un mateix, i amb el reconeixement propi de les qualitats i els defectes.⁶⁵

L'autoestima conforma la personalitat, es genera com a resultat de la història de cada persona, com a resultat d'una llarga seqüència d'accions i sentiments que succeeixen en el transcurs de la vida. Té una naturalesa dinàmica, pot créixer, o, pot afeblir-se i empobrir-se.⁶⁶

Existeixen evidències que l'exposició a la pornografia pot estar relacionada amb una disminució de l'autoestima i la satisfacció amb la mateixa imatge corporal, un augment de la sensació de vulnerabilitat a la violència i un increment del sentiment d'indefensió. També es va evidenciar que quan les dones coneixen la freqüència del consum de pornografia de les seves parelles, perceben la seva relació sexual com menys satisfactòria, la qual cosa en diversos casos desencadena en una disminució de la seva autoestima (*Esteban*, 2018).

En la mateixa línia, *Triviño & Salvador* (2019) van trobar que, en alguns casos, els adolescents que són víctimes d'assetjament escolar o amb baixa autoestima acudeixen a continguts pornogràfics amb major freqüència. S'evidencia també que el consum problemàtic està relacionat amb la disminució en l'autoestima i en la intel·ligència emocional, a causa d'una manca en l'autoregulació, igual que en la motivació.

En els estudis esmentats anteriorment, s'ha determinat que el consum de pornografia a edats primerenques pot influir negativament en la seva autoestima. De la mateixa manera, tenint en compte que els nens i adolescents es troben en desenvolupament físic, afectiu i psicològic el consum de pornografia a edats primerenques pot influir en l'autoconcepte i la valoració que ells mateixos es donen.⁶⁷

⁶⁴ (S.d) Desenvolupament cognitiu, Wikipedia.

⁶⁵ Autoestima. (2014, enero 26). Enciclopedia Significados.

⁶⁶ (S.d). Ucv.es

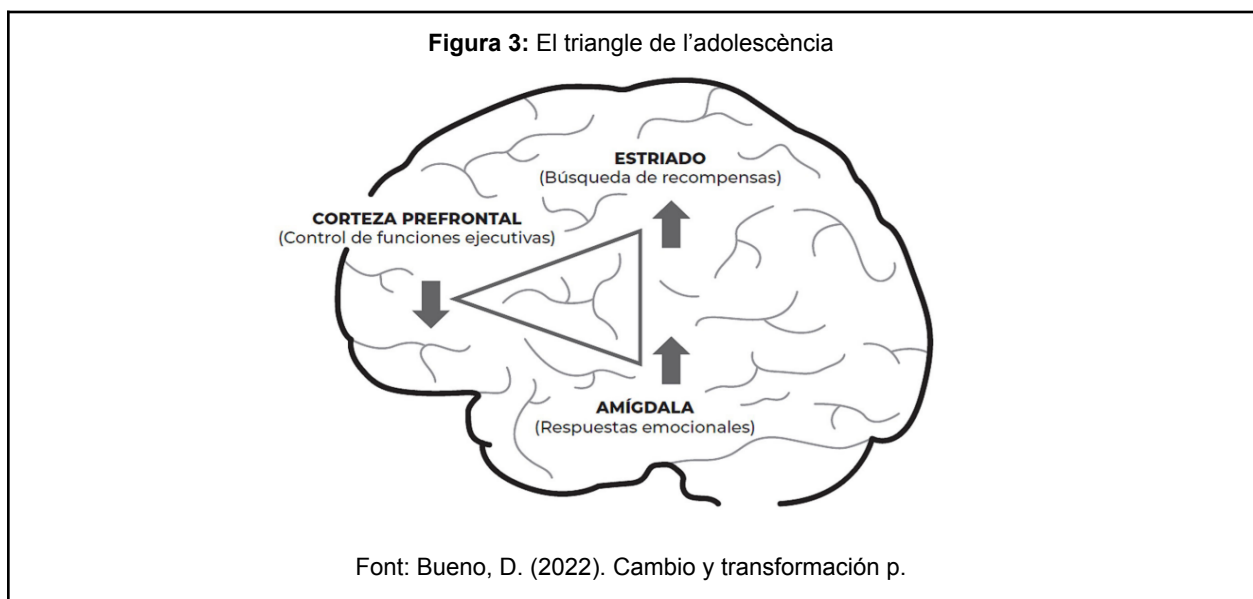
⁶⁷ Edu.co

4.3 FUNCIONAMENT DEL CERVELL ADOLESCENT:

El procés de maduració cerebral és ordenat i comença en les zones del clatell i finalitza en les del front, és a dir, no totes les zones cerebrals avancen al mateix ritme. Es troba més desenvolupat el sistema límbic, centrat en el processament d'emocions i en la recompensa d'aquestes. A més, el cervell adolescent té sobreabundància de neurones, però la interconnexió entre elles, les sinapsis, són escasses. Està en desenvolupament, immadur i, per tant, no està encara preparat per a la vida adulta.

Es produeixen canvis principals en tres zones clau del cervell d'un adolescent. D'una banda, l'amígdala, que és el nucli neuronal que genera les emocions, es torna hiperreactiva. Això implica que els adolescents responen més ràpidament i amb major intensitat de manera emocional davant qualsevol situació, donat que han d'enfrontar-se per primera vegada a situacions d'adult sense tenir d'experiències. Això implica que, davant una situació nova necessiten reaccionar amb rapidesa, com a mecanisme d'autoprotecció.

D'altra banda, l'escorça prefrontal es reorganitza profundament adquirint moltes connexions noves i elimina unes altres que tenia. Això fa que perdi temporalment eficiència de funcionament. La funció de l'escorça prefrontal és permetre i gestionar la reflexió, la planificació, la presa de decisions basades en els raonaments realitzats i la gestió dels estats emocionals, entre altres processos cognitius.⁶⁸

⁶⁸ (S.d) De cambio y transformación, E. C. A. É. Conferencia de clausura. Adolescere.es.

Un altre element distintiu en l'adolescència és que es produeix un augment dels circuits que utilitzen la dopamina, neurotransmissor (substància química amb la qual es comuniquen les neurones) clau quant a la gratificació. Hi ha un major alliberament de dopamina i això es relaciona amb l'atracció cap a experiències estimulants i noves, amb l'excepteional receptivitat cap a la recompensa i les activitats que els generen plaer o amb les reaccions intenses i desorbitades enfront del fracàs i a l'èxit; elements molt característics en els i les adolescents.

Les hormones tenen gran importància en aquesta etapa evolutiva perquè la concentració d'algunes d'elles s'incrementa notablement en l'adolescència el que influeix considerablement. Destaquem com en les noies els estrògens activen la producció de dopamina (relacionada amb la gratificació) i d'oxitocina (regula l'estrès i produeix seguretat) i la sinergia entre ambdues vincula les connexions socials amb sensacions gratificants, de recompensa. D'aquí ve que, en l'adolescència, l'exclusió per part del seu grup d'iguals pugui generar reaccions molt dramàtiques.

En els nois, l'augment intens del nivell de la testosterona els empeny a no desitjar d'igual mode les relacions socials comparant-ho amb les noies. Ells busquen el contacte social que impliqui, fonamentalment, activitat física (esport) o sexe. A més, la vasopressina (hormona relacionada amb la competitivitat i independència) està molt present en els homes i influeix de mode notori en les seves conductes.⁶⁹

Les neurones mirall es troben a l'escorça i en el lòbul parietal⁷⁰, aquestes realitzen un paper important en el cervell dels adolescents perquè són les que s'encarreguen de la imitació a través de l'aprenentatge mitjançant l'observació.⁷¹

"Els escanejos de nens normals han revelat que hi ha parts diferents del cervell que maduren a un ritme diferent", diu. "De fet, algunes parts del cervell, tal com l'escorça cerebral prefrontal (CPF) situada just darrere dels ulls, madura completament fins als 24 anys. Altres parts del cervell, com l'amígdala cerebral (AMG) en forma de nou situada en el profund del cervell, semblen madurar molt abans. Molts neurocientífics pensen que aquesta discrepància en la maduresa del cervell pot explicar molt del comportament adolescent".⁷²

⁶⁹ Piedra, S. (2022, junio 27). El cerebro adolescente: la aportación de las neurociencias para entender mejor sus conductas y contribuir a su desarrollo saludable. UNAF.

⁷⁰ (S.d) de CEUPE, B. ¿Qué son las Neuronas espejo? Importancia y ejemplos. Ceupe.

⁷¹ Villena p.125

⁷² (S.d) ¿Qué pasa en el cerebro de un adolescente? Healthychildren.org.

4.4. DEFINICIÓ DE LA PSICOLOGIA CONDUCTUAL:

La psicologia conductual és una branca de la psicologia que es centra a analitzar el comportament humà, a través del comportament observable.⁷³

La idea principal del conductisme es basa en el fet que les accions estan condicionades per les vivències o processos de condicionament.⁷⁴ Per tant, la psicologia conductual analitza les actituds i els comportaments de les persones a través de com es relacionen amb les seves respostes i els seus estímuls.⁷⁵

Segons el conductisme aquests comportaments són explicats observant les associacions apreses en lloc d'enfocar-se en esdeveniments interns de la ment de l'ésser humà.⁷⁶

Dins d'aquesta psicologia conductual hi ha dos tipus de condicionaments, el clàssic i l'operant.

- **Condicionament clàssic:**

Aquest condicionament és un aprenentatge que implica respostes automàtiques o reflexes, no conductes voluntàries. El condicionament clàssic és la creació d'una connexió entre un nou estímul i un reflex que ja hi existeix.⁷⁷ És a dir, es basa en la idea que els organismes poden aprendre a associar estímuls neutres amb estímuls que generen unes respostes automàtiques.⁷⁸

- **Condicionament operant:**

És l'aprenentatge que s'adquireix a través de l'associació de recompenses i càstigs amb una determinada conducta.⁷⁹

⁷³ (S.d) Psicología Conductual. El Gabinete.

⁷⁴ Salgueiro, A. S. (2021, September 11). *¿Qué es el conductismo? Descubre las teorías y los autores de la psicología conductista*. mundopsicologos; mundopsicologos.com.

⁷⁵ Vive. (2022, July 29). *El conductismo en psicología: ¿cómo interactúa el individuo con su entorno?* UNIR.

⁷⁶ Salgueiro, A. S. (2021, September 11). *¿Qué es el conductismo? Descubre las teorías y los autores de la psicología conductista*. mundopsicologos; mundopsicologos.com.

⁷⁷ García-Allen, J. (2015, September 30). *El condicionamiento clásico y sus experimentos más importantes*. pymOrganization.

⁷⁸ El Aprendizaje por Condicionamiento Clásico: Un Enfoque Pedagógico - Escuela de Profesores del Perú. (2023, July 17). *Escuela de Profesores del Perú*.

⁷⁹ García-Allen, J. (2015, September 30). *El condicionamiento clásico y sus experimentos más importantes*. pymOrganization.

L'objectiu principal d'aquest condicionament és disminuir o augmentar la probabilitat de què una conducta es torni a repetir. És a dir, aquelles accions que tinguin un càstig es deixaran de fer immediatament, però aquelles que tinguin una recompensa es tornaran a fer.

4.5. DESENVOLUPAMENT DE LA PERCEPCIÓ DISTORSIONADA DE LA SEXUALITAT:

La pornografia s'ha considerat per a molta gent un recurs que ajuda a satisfer el plaer de manera totalment inofensiva. No obstant això, el consum freqüent d'aquesta pot distorsionar les actituds i les percepcions sobre la naturalesa sexual entre famílies, parelles i adolescents.

Aquesta entre els adolescents dificulta el desenvolupament d'una sexualitat saludable.

Patrick F. Fagan (membre i director del Centre d'Investigació sobre el Matrimoni i la Religió del Centre) ha fet un estudi sobre els efectes tant individuals com col·lectius de la pornografia.

En aquest estudi, es mostra que el consum de la pornografia entre els adolescents els desorienta durant el seu desenvolupament en com aprendre a regular i a portar la seva sexualitat i quan són més vulnerables davant dels actes sexuals que visualitzen en la pornografia.⁸⁰

Un dels principals motius que fa que hi hagi una distorsió de la sexualitat entre els adolescents és la confusió que hi ha entre aquesta i el sexe. Aquest últim normalment és més mecànic, físic i satisfactori. En canvi, la sexualitat és una cosa molt més complexa, en aquesta hi ha joc, creativitat, treball i sexe.⁸¹

La distorsió afecta als adolescents de manera directa per diversos motius. El fet que aquests tinguin com a referència la pornografia, sobretot on s'utilitza la violència, fa que la seva percepció respecte a les relacions íntimes i la sexualitat canviï.

La sexualitat sempre ha sigut un tema tabú entre la societat, com no es parla freqüentment sobre aquesta, quan arriba el moment de tenir relacions íntimes amb una altra persona no es sap què fer i què no fer. Davant aquesta situació, els joves prenen com a referència la pornografia per saber com actuar a l'hora d'intimar amb una altre persona. Aquest és un dels primers motius pels quals la sexualitat entre els adolescents està totalment distorsionada.

⁸⁰ (S.d) Fagan, P. F. *The effects of pornography on individuals, marriage, family, and community*. Frc.org.

⁸¹ Cuando el Sexo encubre la Intimidación. (2015, octubre 7). *María Clara Ruiz*.

La pornografia és la principal causa d'aquesta distorsió de la sexualitat, ja que, aquesta pot distorsionar actituds i comportaments sobre la natura de la sexualitat, fent que augmenti la possibilitat que hi hagi comportaments i actituds poc comunes en el sexe.

5. INFLUÈNCIA EN LES RELACIONS SOCIALS:

5.1. EXPECTATIVES ERRÒNIES SOBRE EL SEXE I LES RELACIONS ÍNTIMES:

La pornografia moltes vegades mostra cossos i situacions poc realistes, creant un coneixement sobre el sexe que és irreal, violent i desigual, així com unes expectatives poc realistes sobre les relacions i la intimitat. Això pot tenir un gran impacte sobre l'autoestima dels joves que, en veure que els seus cossos i les seves experiències sexuals no són com les que veuen, poden pensar que els seus cossos no són prou vàlids, que el seu rendiment sexual no és l'adequat o que les experiències sexuals que viuen no són com haurien de ser.⁸²

La pornografia és una ficció que s'allunya del sexe en la vida real. Veure aquest tipus de contingut abans de tenir una edat suficient per entendre el que és en realitat, podria influir en la comprensió del sexe i les relacions sexuals sanes. Per un adolescent pot ser complicat diferenciar el que veu en la pornografia de la vida sexual real. Per això, la pornografia pot contribuir a generar idees distorsionades i expectatives irreals sobre les pràctiques sexuals, la intimitat i el sexe en general. Segons una enquesta, el 36,8% (*San Juan, 2020*) dels adolescents espanyols que consumeixen aquestes imatges explícites no distingeix entre la ficció i les seves experiències sexuals. A més, en el guió sexual de la pornografia se simplifiquen els processos de seducció i comunicació. Això afavoreix la visió de la sexualitat centrada en el cos i els genitals, traient importància a la dimensió afectiva i emocional.⁸³

Un estudi de tota la bibliografia científica publicada el 2019⁸⁴ va arribar a la conclusió que el consum de pornografia disminuïa la satisfacció sexual i que quedava molt treball per davant per entendre millor el seu impacte en altres àmbits com el desig, que no semblava tan afectat. Un altre estudi, publicat a l'*American Journal of Urology*⁸⁵, va dir que com més temps passa una persona consumint pornografia, major dificultat té per assolir l'orgasme i l'ejaculació. Així, el que és habitual i estàndard pel cos és la pornografia. Tant s'ha acostumat a ella que, si li

⁸² *Impacto de la pornografía en la salud mental de los adolescentes*. (2024, February 26). Psicólogos Infantiles en Palma de Mallorca; Psicología Infanto-Juvenil Mallorca.

⁸³ *Adolescentes y uso de pornografía*. (2024, January 11). Issuu.

⁸⁴ Dwulit, A. D., & Rzymiski, P. (2019). The potential associations of pornography use with sexual dysfunctions: An integrative literature review of observational studies. *Journal of Clinical Medicine*, 8(7), 914.

⁸⁵ Fog-Poulsen*, K., Jacobs, T., Høyer, S., Rohde, C., Vermande, A., De Wachter, S., & De Win, G. (2020). Pd28-09 can time to ejaculation be affected by pornography? *The Journal of Urology*, 203(Supplement 4).

canvies les condicions i ho situes en una relació sexual real, mostra dificultats per actuar de forma natural i plena.

5.2. PROBLEMES D'AUTOESTIMA:

Les expectatives que la pornografia genera en l'adolescent sobre el seu propi exercici sexual condicionen en gran manera el seu valor. La seva autoestima sexual es veu disminuïda per una comparació constant, però la sexualitat no s'ha de veure com un l'espectacle, sinó com la capacitat de connectar i de sentir. No obstant això, la pornografia mostra a l'adolescent una ciència-ficció sexual que mai podrà complir en la vida real i això només augmentarà la seva sensació de no ser vàlid o de ser insuficient.⁸⁶

Els investigadors *Paslakis, Mestre i Chiclana* van dur a terme una revisió sobre com afectava la pornografia a la imatge corporal i sexual ⁸⁷. Aquests investigadors van descobrir que l'ús freqüent de pornografia estava associat amb una major percepció negativa de la imatge corporal i de la imatge sexual corporal, tant en homes com en dones. Moltes vegades, quan un dels membres de la parella consumeix pornografia, es posa de manifest aquesta comparació o es crea una fixació excessiva en determinades parts del cos, cosa que impedeix apreciar la bellesa total del cos i beneficia aquells elements que s'han erotitzat a través de la pornografia.

5.3. PROBLEMES D'INTIMITAT I COMUNICACIÓ:

Per començar, molts estudis han demostrat que els consumidors de pornografia tendeixen a experimentar una comunicació més negativa amb les seves parelles i tenir una menor satisfacció sexual en les relacions i una menor qualitat d'aquestes.

Mentre, les parelles dels consumidors de pornografia també informen d'efectes negatius, com una menor autoestima, una pitjor qualitat de la relació i una menor satisfacció sexual. Les recerques també suggereixen que el consum de pornografia pot dissoldre la confiança en una relació i provocar els conflictes de parella.

Un estudi, per exemple, va fer un seguiment de les parelles durant un període de sis anys per a veure quins factors influïen en la qualitat del seu matrimoni i la seva satisfacció amb la vida sexual. Els investigadors van descobrir que, de tots els factors considerats, el consum de

⁸⁶ Villena p.108

⁸⁷ Villena p. 105

pornografia era el segon indicador més fort que un matrimoni sofriria. No sols això, sinó que els matrimonis més perjudicats eren els dels individus que més veien pornografia.⁸⁸

Alejandro Villena va fer una investigació sobre les conseqüències de la pornografia en les relacions personals i sexuals⁸⁹. A l'enquesta van participar més de 300 universitaris, homes i dones de 26,5 anys de mitjana. Algunes dades interessants van ser les següents:

- El 41% dels participants pensava que la pornografia augmenta les expectatives sobre el sexe real.
- Gairebé el 30% dels universitaris imitava el material pornogràfic per a posar-lo en pràctica en la seva vida sexual real.
- El 18,22% deia que la pornografia alterava de manera negativa la seva vida sexual.
- Un 24,40% referia que la pornografia li feia comparar-se i disminuir la seva satisfacció si no obtenia els mateixos resultats en la vida real.
- Només un 9% expressava que la pornografia influïa de manera positiva en les seves expectatives sexuals.
- Únicament el 5,60% deia que obtenia més plaer en la trobada íntima gràcies a la pornografia.
- Entre el 30-50% de participants van respondre que la pornografia no els afectava de cap manera.

⁸⁸ Fight the New Drug. (2022, August 23). *Cómo la pornografía puede afectar negativamente al amor y la intimidad*. Fight The New Drug - Español; Fight the New Drug.

⁸⁹ (S.d.). Researchgate.net.

6. CONSEQÜÈNCIES:

6.1 CONSEQÜÈNCIES COGNITIVES:

L'autoestima és la valoració, percepció o judici positiu o negatiu que una persona realitza de si mateixa en funció de l'avaluació dels seus pensaments, sentiments i experiències. Està relacionada amb la imatge que es té d'un mateix, i amb el reconeixement propi de les qualitats i els defectes.⁹⁰

L'autoestima conforma la personalitat, es genera com a resultat de la història de cada persona, com a resultat d'una llarga seqüència d'accions i sentiments que succeeixen en el transcurs de la vida. Té una naturalesa dinàmica, pot créixer, o, pot afeblir-se i empobrir-se.⁹¹

Existeixen evidències que l'exposició a la pornografia pot estar relacionada amb una disminució de l'autoestima i la satisfacció amb la mateixa imatge corporal, un augment de la sensació de vulnerabilitat a la violència i un increment del sentiment d'indefensió. També es va evidenciar que quan les dones coneixen la freqüència del consum de pornografia de les seves parelles, perceben la seva relació sexual com menys satisfactòria, la qual cosa en diversos casos desencadena en una disminució de la seva autoestima (*Esteban, 2018*).

En la mateixa línia, *Triviño & Salvador (2019)* van trobar que, en alguns casos, els adolescents que són víctimes d'assetjament escolar o amb baixa autoestima acudeixen a continguts pornogràfics amb major freqüència. S'evidencia també, que el consum problemàtic està relacionat amb la disminució en l'autoestima i en la intel·ligència emocional, a causa d'una manca en l'autoregulació, igual que en la motivació.

En els estudis esmentats anteriorment, s'ha determinat que el consum de pornografia a edats primerenques pot influir negativament en la seva autoestima. De la mateixa manera, tenint en compte que els nens i adolescents es troben en desenvolupament físic, afectiu i psicològic el consum de pornografia a edats primerenques pot influir en l'autoconcepte i la valoració que ells mateixos es donen.⁹²

Per altra banda (*Peter y Valkenburg, 2007, 2009*), argumenta que la pornografia fomenta el principi de la dona com a objecte sexual, relacionat tenim (*To et al., 2012*) que explica el

⁹⁰ Autoestima. (2014, enero 26). Enciclopedia Significados.

⁹¹ (S.d). Ucv.es

⁹² Edu.co

desenvolupament de creences estereotipades de gènere sobre el desequilibri de les relacions del poder en les relacions sexuals.

6.2. NORMALITZACIÓ DE LA VIOLÈNCIA EN EL SEXE:

La violència normalitzada, principalment, a dones presents dins la pornografia, és una preocupació social que sol trobar-se en el consum d'aquesta per part de menors d'edat donant per fet, que és contingut exclusivament per a adults (Alario, 2021). A més, el paper del patriarcat actua com a element mediador en la cultura existent entorn de la violència sexual (Dworkin, 1989).

Estudis realitzats a joves s'ha registrat alts nivells de consum pornogràfic en el passat van predir un augment de violència contra les dones (*Hald y Malamuth, 2015*). *Gallego y Fernández-González* (2019) en un estudi realitzat en homes heterossexuals amb un mitjà de 21,32 anys van explorar la relació entre les conductes violentes cap a la parella i el consum de pornografia violenta i el paper moderador de les actituds sexistes i la justificació a la violència contra les dones.

En aquesta recerca es troba una associació positiva entre violència cap a la parella i consum de pornografia en els homes amb puntuacions altes en justificació de la violència, creences en el mite de la violació, actituds sexistes i visió de la dona com a objecte sexual; mentre que l'associació va ser negativa per als homes que sostenien en un grau més baix aquest tipus d'actituds i creences, actuant en aquest cas el consum de pornografia com un factor protector (*Gallego Rodríguez y Fernández-González, 2019*).

Mónica Alario (2021) defineix una sèrie de mecanismes que donen resposta al per què hi ha homes que exerceixen violència sexual sense ser conscients que realment és violència. Sobre la base d'un estudi exhaustiu desenvolupa tres estratègies fonamentals, a través de les quals es reproduïx la violència sexual.

1. La invisibilització i normalització de la violència sexual, així mateix, excitar-se i masturbar-se amb aquest tipus contingut pornogràfic fa que els adolescents mitjançant processos d'aprenentatge, erotitzin aquest tipus de conductes violentes.
2. L'erotització directa de la violència sexual a través de vídeos en els quals s'escenifica una violació on la dona plora, crida o es defensa, sent aquest tipus de vídeos els més vists,

fomentant d'aquesta manera l'erotització d'aquesta mena d'actes. D'aquesta manera, es transmet als joves que és excitant exercir violència sobre les dones.

3. La vinculació entre sexualitat i desigualtat de poder entre homes i dones, tenint en compte que la sexualitat està construïda a partir d'una educació principalment patriarcal, l'home en l'àmbit sexual ha de dominar a la dona i tenir poder sobre ella.

Prada (2010), determina que es produeix una jerarquia de gènere en la qual els rols de l'home i la dona venen marcats socialment, «en la pornografia la violència és sexe. La desigualtat és sexe, la humiliació és sexe» (*MacKinnon*, 1995, p.384). La pornografia no distingeix entre erotisme i subordinació de la dona, sinó que, justament, fa que semblin el mateix (*Prada*, 2010).

6.3. CONSEQÜÈNCIES CONDUCTUALS:

La pornografia pot tenir conseqüències en l'àmbit conductual. Els efectes d'abusar d'aquesta poden arruïnar la vida sexual de les persones, però sobretot dels adolescents.

Rachel Anne, experta en neurociència, va fer un estudi que es va publicar a la BBC demostrant que la pornografia a part de crear disfuncions sexuals també pot intensificar els símptomes d'ansietat i depressió.

Segons Rachel, el contingut sexual explícit impulsa a la plasticitat del cervell, fent que es modifiqui i s'adapti a una experiència més específica i això, converteix als consumidors de pornografia en persones vulnerables davant dels seus efectes, els quals perjudiquen principalment el cervell i les actituds.

Aquest estudi assegura que, aquelles persones que fan un ús excessiu del porno, normalment, no es dirigeixen a la seva parella per obtenir un plaer sexual, ja que, prefereixen utilitzar qualsevol dispositiu electrònic per satisfer la seva necessitat d'una manera immediata.

Quan es crea una addicció es vol buscar el plaer constant, els consumidors creen una tolerància al contingut i el plaer es redueix. En aquell moment apareix la pornografia *hardcore*, la qual fa que la gent ja no s'exciti amb les relacions íntimes.

Com si fos una droga, el sistema de recompensa de dopamina es descompon i fa que el plaer sigui l'únic que funcioni en la persona, això fa que les fonts naturals del plaer ja no són suficients per estimular-lo.

A causa del factor anterior, es desenvolupa la disfunció erèctil o incapacitat per arribar a l'orgasme i el grau de satisfacció amb el sexe disminueix.

L'estudi de la *BBC* destaca algunes dades de la pàgina *Pornhub*, un dels portals més visitats de pornografia, aquest mostra que els usuaris que la consumeixen estan cada vegada més interessats en la pornografia violenta. Això és alarmant, perquè a llarg termini consumir aquest tipus de material pot fer que els consumidors ho traslladin a la realitat.⁹³

El fet de consumir pornografia violenta afecta al comportament sexual de les persones, però sobretot dels nois adolescents. Diversos estudis demostren que hi ha una relació entre el consum de pornografia i la violència cap a la dona.

D'altra banda, *Simon et al.* (2021) a la seva recerca amb joves universitaris confirma que el consum de la pornografia s'associa amb el comportament sexual coercitiu dels homes i en la victimització sexual de la dona.

6.4. NEUROCIÈNCIA SOBRE L'ADDICCIÓ A LA PORNOGRAFIA:

Avui en dia no existeix el concepte addicció sobre la pornografia per la falta d'estudis, sinó que obtenim a través de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) un nou manual anomenat "*Clasificación Internacional de Enfermedades*" (CIE) que inclou un diagnòstic per al trastorn per "comportament sexual compulsiu". Amb aquest, es pot diagnosticar a persones amb problemes amb la pornografia, fomentant la investigació i la formació de professionals sobre els seus efectes.⁹⁴

Per a l'Associació Americana de Medicina de l'Addicció (ASAM), l'addicció és una malaltia primària i crònica de recompensa cerebral, motivació, memòria i circuits relacionats. Afecta la neurotransmissió i les interaccions dins de les estructures de recompensa del cervell, inclosos el *núcleo accumbens*, *córtex del cíngulo anterior*, el cervell anterior basal i l'amígdala, de manera tal que s'alteren les jerarquies motivacionals i les conductes addictives.⁹⁵

La neurologia és l'especialitat mèdica que té competència en l'estudi del sistema nerviós, de les malalties del cervell, la medul·la, els nervis perifèrics i els músculs.⁹⁶

La problemàtica de la pornografia es caracteritza per:

⁹³ Martínez, A. (2019, diciembre 23). *Esto es lo que hace el porno a tu mente según la ciencia*. GQ España.

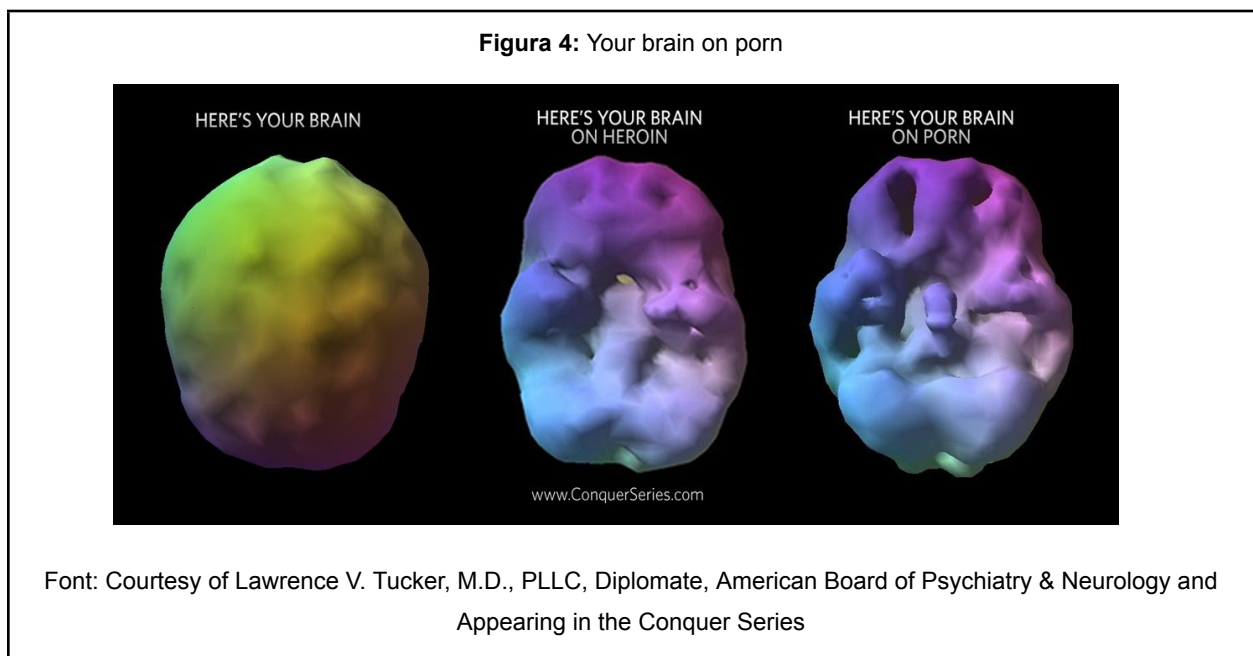
⁹⁴ Wilson, G. (2015). *Your brain on porn: Internet pornography and the emerging science of addiction*. Commonwealth Publishing.

⁹⁵ La adicción • Fundación Hay Salida. (2024, febrero 28). Fundación Hay Salida.

⁹⁶ 1 ¿Qué es la neurología? ¿Qué es un neurólogo? (2019, marzo 25). Neurología Madrid Clínica.

- Incapacitat per a mantenir l'abstinència.
- Pèrdua del control dels impulsos.
- Desig intens o ànsia de consum.
- Dificultat per a reconèixer les conseqüències derivades del consum.
- Respostes emocionals disfuncionals en les relacions interpersonals.
- Insatisfacció sexual.
- Sentiment de culpa o vergonya.⁹⁷

Les exploracions cerebrals SPECT (tomografia assistida per ordinador d'emissió de fotons únics) dels usuaris de pornografia addictiva són alarmants. A aquesta fotografia podem observar la comparació entre tres cervells, en primer lloc, un cervell neutre, seguidament un cervell al qual hi ha hagut un consum d'heroïna i finalment, un que consumeix pornografia regularment.

“Encara més alarmant, la regió del cervell més esgotada pel consum addictiu de pornografia és l'escorça prefrontal, la regió que diu el doctor Lawrence V. Tucker "et fa humà". (Blakeman, K. (2017, diciembre 19). *Your brain on porn*. NCOSE; National Center on Sexual Exploitation).

Es va demostrar mitjançant una prova d'imatge que les dones que consumien pornografia en comparació amb les que no en consumien mostraven majors nivells d'activació de les neurones

⁹⁷ Alfi, I. E. (2022, mayo 23). Adicción a la pornografía. Instituto Europeo Alfi.

mirall. D'aquesta manera, les neurones estan implicades en el consum reiterat de la pornografia i resulten alterades per aquests. (*Frontiers in Psychology* al 2020) ⁹⁸

El sistema que processa el plaer utilitza un neurotransmissor anomenat dopamina. Quan un adolescent veu pornografia el cervell augmenta la dopamina, generant plaer. Això pot bloquejar l'escorça prefrontal, important per al pensament racional i la presa de decisions. Si el cos s'acostuma a aquest alliberament descontrolat de dopamina i es talla la font de plaer, es percep com una amenaça, activant hormones d'estrès que provoquen ansietat i augmenten la necessitat de consum. La major dopamina necessària per a la satisfacció deixa els adolescents vulnerables, ja que tenen un sistema dopaminèrgic actiu i un desenvolupament frontal limitat, fent difícil rebutjar l'exposició contínua a la pornografia.⁹⁹

Les neurociències aporten evidència que aquest comportament addictiu produeix multitud d'efectes al circuit neuronal que s'han dividit en quatre tipus:

1. Sensibilització o resposta millorada del plaer a causa de l'augment de la dopamina als senyals d'addicció, desencadenants o estrès.
2. Dessensibilització o una resposta de plaer disminuïda a causa d'una disminució en la senyalització de dopamina per la freqüència d'exposició. L'estriat participa en la motivació i la presa de decisions. La reducció de la substància grisa en aquesta regió relacionada amb la recompensa significa menys connexions nervioses. Menys connexions nervioses aquí es tradueixen en una activitat de recompensa lenta, o una resposta de plaer adormida, anomenada dessensibilització.
3. Estrès disfuncional, amb alteracions a l'eix hipotàlem-hipòfisi-adrenal. Els símptomes més comuns són ansietat, estrès, dificultat per concentrar-se, temor a prendre decisions, canvis ràpids d'humor, manca de motivació, apatia, menys ganes de socialitzar, depressió.
4. *Hipofrenia* o circuits d'autocontrol debilitats a causa de la disminució del volum i funcionament de l'escorça frontal.¹⁰⁰

⁹⁸ Cuesta, U., <<The neurosciences of health communication: An fNIRS analysis of prefrontal cortex and porn consumption in young women for the development of prevention health programs>>, *Frontiers in Psychology*, 11 (2020), p. 2132.

⁹⁹ Hasbún, C. (2020, mayo 26). La Pornografía y el Cerebro: Un peligro inminente para niños y adolescentes. *The Neurospace*.

¹⁰⁰ La pornografía y el cerebro de los adolescentes. (2022, diciembre 4). Cristina Andreu.

6.5. NOTÍCIES:

Tres menors, investigats per fer un muntatge porno amb intel·ligència artificial a Mallorca.¹⁰¹

Els presumptes autors són tres adolescents que haurien manipulat fotos de companyes d'institut per convertir-les en escenes sexuals, i després les haurien compartit per Internet.

Aquesta notícia escrita el 10 d'abril del 2024 a les 10:07 expressa la investigació sobre tres menors per la manipulació de fotos de companyes de l'institut per convertir-les en escenes sexuals i compartir-les a l'internet.

Casos com aquest s'han donat a Saragossa i Badajoz. Al fil d'aquests precedents, experts en dret penal van explicar que les empreses titulars de les aplicacions que s'utilitzen per a recrear aquests falsos nus no tindrien responsabilitat penal, però l'Agència Espanyola de Protecció de Dades podria actuar administrativament per no actuar per a impedir aquest tipus d'usos.

La notícia ens demostra, per una banda, que els adolescents segueixen molt exposats als continguts pornogràfics, és més senten la necessitat d'imitar aquestes produccions de pornografia. D'altra banda, és important destacar la perillositat de la intel·ligència artificial en mans de menors, perquè tot i que és un gran avenç com a eina de treball dona peu a moltes conductes de risc sobre la integritat de les persones. A més com és una "novetat", no hi ha lleis ni recursos suficients actualment per a abordar tots els avenços de la nostra societat i castigar-los.

<https://www.elperiodico.com/es/sucesos/20240410/tres-menores-investigados-montaje-porno-100859446>

Un acusat a Alacant de fer porno amb 42 menors accepta 141 anys de presó però complirà dotze.¹⁰²

Aquesta notícia ha estat redactada per P. Cerrada a Alacant i penjada a *El Periódico de España* el 12 de març a les 14:40 i actualitzada el mateix dia a les 16:21. Explica els delictes d'un acusat per part de l'Audiència Alacant per admetre captar a 42 menors d'entre 10 i 15 anys

¹⁰¹ EP. (2024, abril 10). Tres menores, investigados por hacer un montaje porno con Inteligencia Artificial en Mallorca. El Periódico de España.

¹⁰² Cerrada, P. (2024, marzo 12). *Un acusado en Alicante de hacer porno con 42 menores acepta 141 años de cárcel pero cumplirá doce*. El Periódico de España.

mitjançant l'internet per crear pornografia, mostra'ls-hi material pornogràfic i abusar sexualment algunes d'elles. Durant el judici la Fiscalia ha reduït la seva sol·licitud de 281 anys i tres mesos a 141 anys de carcel, tot i que la condemna es limitarà a 12 anys que és el triple de la pena major establerta a quatre anys.

La Fiscalia ha acusat a l'acusat de 34 delictes d'exhibició pornogràfic a menors, 31 delictes d'elaboració de material pornogràfic utilitzant menors d'edat, dels quals 38 eres nenes i 4 nens d'entre 10 i 15 anys. Segons l'acusació de la Fiscalia admesa per l'investigat, que té prop de 40 anys, el processament captava a les víctimes per a crear-se una producció pròpia de pornografia infantil i per a abusar sexualment d'algunes d'elles. Segons l'acusació pública, l'encausat va actuar de forma continuada des de 2017 i usava telèfons, ordinadors o altres dispositius per a participar de manera activa en fòrums o grups de WhatsApp en els quals parlava amb perfils falsos.

A vegades es va fer passar per una noia menor d'edat d'Alacant que enviava fotos i vídeos de tipus sexual, amb la intenció de crear un clima de confiança amb les víctimes i aconseguir que aquestes fessin i li enviessin material de tipus pornogràfic. El Ministeri Públic afegeix que proposava a les nenes trobades personals i va arribar a mantenir relacions sexuals amb diverses víctimes, a les quals oferia regals. Com per exemple, recàrregues de saldo per als seus telèfons, diners o roba. Amb una de les víctimes va mantenir una relació des dels 12 fins als 15 anys i a aquesta jove va arribar a enviar-li fins a 196 arxius de porno infantil, fotos del seu penis i va aconseguir que ella li enviés gran quantitat d'imatges i vídeos de material porno autoproduït.

Aquest cas és un clar exemple que recolza totes les crítiques sobre el sistema judicial d'Espanya on els delinqüents no reben condemes justes davant la gravetat de l'assumpte, d'aquesta manera es normalitza o inclús pot animar a altres individus a dur a terme aquestes conductes il·legals i perilloses per la societat.

<https://www.elperiodicomediterraneo.com/sucesos/2024/03/12/acusado-alicante-porno-42-menores-99378936.html>

L'Unió Europea dona suport a legalitzar algunes formes de pornografia infantil a l'ONU. ¹⁰³

Pretenen que vídeos de la IA o de relacions consensuades no siguin delictius.

¹⁰³ (S.d). Gaceta.es.

La notícia ha estat redactada per Unai Cano el 20 d'agost de 2024 i penjada a *La Gaceta de la Iberosfera*. Aquesta tracta d'una proposta feta durant les negociacions d'un nou tractat sobre delictes cibernètics a les Nacions Unides (ONU), per part d'alguns països occidentals sobre la despenalització, respecte a les prohibicions universals que fins ara han estat la norma sota el protocol de la *Convención de las Naciones Unidas sobre los derechos del Niño*, d'alguns de la producció, distribució i possessió de material d'abús sexual infantil en línia. No obstant això, la Unió Europea i els Estats Units es planteja excepcions sota circumstàncies específiques la legalització d'aquest material, com per exemple en casos els quals:

- No involucren a un nen real.
- Continguts generats per intel·ligència artificial.
- Si està creat dins d'una relació consensuada.
- Per fer un ús privat.

Les excepcions plantejades han creat una forta oposició a través d'una declaració conjunta presentada per un delegat de Síria en nombre de 22 països, va denunciar que aquestes circumstàncies específiques posen en risc la protecció de menors. En contra, l'argument que pondera davant aquesta oposició és el fet que els països com Rússia, Aràbia Saudita, Xina i Indonèsia és que el marc jurídic actual ja permet als estats a adoptar mesures correctives o de rehabilitació per a protegir els menors, sense necessitat de suavitzar les lleis contra la pornografia infantil.

Aquesta notícia mostra el suport d'alguns països occidentals sobre les conductes il·legals sobre el material d'abús sexual infantil en línia en situacions específiques. La conclusió que podem extreure és que tot i que el nostre país identifica, accepta i intenta buscar solució a aquesta problemàtica, hi ha molts països que avui en dia defensen conductes que posen en risc als menors deixant-los sense protecció i fomentant la violència.

<https://gaceta.es/mundo/la-union-europea-apoya-legalizar-algunas-formas-de-pornografia-infantil-en-la-onu-20240820-1219/>

Escrivá demana als adults “un petit esforç” amb el sistema de verificació que limitarà la pornografia.¹⁰⁴

El govern preveu que a finals d'estiu estigui llesta la primera versió de cartera digital Beta.

¹⁰⁴ (S.d). Gaceta.es.

Aquesta notícia ha estat redactada per LGI el 2 de juliol de 2024 i penjada a *La Gaceta de la Iberosfera*. Explica que el govern preveu que a finals d'estiu estarà preparada la primera versió de *Cartera Digital Beta*. José Luis Escrivá, ministre per la *Transformación Digital y de la Función Pública*, ha assegurat que serà molt còmode i fàcil el sistema de verificació d'edat que incorporarà l'aplicació mòbil. L'objectiu és que els menors no puguin accedir a continguts per a adults, aquesta també protegeix l'anonimat d'aquestes persones que s'està identificant. El ministre destaca que amb l'aplicació Espanya és pionera a Europa, perquè serà obligatòria a Europa en dos anys aproximadament donat que és part d'un marc europeu d'identificació de l'edat que serà obligatòria la seva utilització.

El ministre ha justificat aquesta mesura per les dades preocupants sobre l'accés mitjà a continguts pornogràfics dels menors és d'onze anys. Ha comentat que «En els últims cinc anys s'ha més que duplicat el nombre d'agressions sexuals comeses per nens».

La notícia destaca el treball i dedicació del govern espanyol en imposar mesures i recursos per evitar un increment de les conseqüències de la pornografia. Aquesta demana la col·laboració dels pares per obtenir resultats satisfactoris.

<https://gaceta.es/espana/escriva-pide-a-los-adultos-un-pequenin-esfuerzo-con-el-sistema-de-verificacion-que-limitara-la-pornografia-20240702-1614/>

Els psicòlegs infantils alerten sobre els riscos del porno a edats primerenques: “El vídeo més vist és el d'una violació en grup”.¹⁰⁵

Els menors veuen porno per primer cop als nou anys i onze anys. Els psicòlegs infantils diuen que consumir contingut pornogràfic a edats primerenques pot provocar una distorsió entre el que és real i el que no.

Aquesta notícia a estat redactada el 2 de juliol del 2024 a les 8:04 a Antena 3 de la televisió espanyola per Alejandra Lozano. La podem relacionar amb la notícia anterior perquè tracta de la raó la qual el govern d'Espanya llençarà una nova aplicació que controli i verifiqui l'edat de qui consumeix pornografia.

La raó és que en total set de cada deu joves consumeix contingut pornogràfic a través dels dispositius mòbils obtinguts cada dia més aviat, José Luis Escrivá, ministre per la Transmissió

¹⁰⁵ Lozano, A. (2024, julio 2). *Los psicólogos infantiles alertan de los riesgos del porno en edades tempranas: “El vídeo más visto es el de una violación en grupo”*. Antena 3 Noticias.

Digital diu que quan s'avalua com interaccionen els menors amb l'internet, per el 90% és la primera font en conèixer la sexualitat. A partir d'aquest fet, un 50% d'els reconeix que generen imitació e inclús amb aproximats que tenen la dominació com a element central, d'aquesta manera es produeix una distorsió amb la forma en que es desenvolupa la sexualitat.

La creació d'un carnet digital on els adults haurán d'identificar-se amb el Document Nacional d'Identitat (DNI) i un cop l'edat sigui verificada, la visualització d'aquests continguts quedarà restrictiva a 30 accessos durant 30 dies. A més, l'aplicació formarà part "la cartera digital espanyola", disponible per al telèfon mòbil junt amb altres documents respectant el principi de protecció de dades de minimització de la informació intercanviada. Tot i que aquesta credencial no contindrà cap dada personal. En el seu lloc, la lletra K identificarà si l'usuari és major d'edat o no.

A partir d'aquesta notícia dona suport a les hipòtesis sobre el risc d'obtenir dispositius connectats a internet des d'edats primerenques, ens justifica el que el contingut il·legal o violent apareix de manera molt més reiterada als menors. Llavors, s'obtenen evidències com les del titular on els continguts més visualitzats per menors són conductes delictives. També menciona els recursos en procés de desenvolupament per part del govern espanyol com a forma de tranquil·litzar la població.

https://www.antena3.com/noticias/sociedad/psicologos-infantiles-alertan-riesgos-porno-edades-tempranas-video-mas-visto-violacion-grupo_202407026683985c855de900016a3689.html

Una investigació revela que Instagram recomana contingut sexual a comptes per nens de 13 anys. ¹⁰⁶

Nova York està a punt d'aprovar una legislació per restringir els algoritmes a menors.

Aquesta notícia ha estat escrita per LGI el 22 de juny del 2024 penjada a La Gaceta de la Iberosfera. Aquesta tracta d'una investigació recentment realitzada el 20 de juny per The Wall Street Journal. L'informe destaca que Instagram ha estat desafiant les seves pròpies normes de seguretat per menors, suggerint vídeos de contingut sexual explícit a usuaris de 13 anys.

Amb la col·laboració d'una investigadora acadèmica, va evidenciar que l'algoritme d'Instagram recomana vídeos sexuals a comptes d'adolescents pocs minuts després de registrar-se en l'app per primera vegada.

¹⁰⁶ (S.d). Gaceta.es.

L'estudi va mostrar que, després de menys de 20 minuts veient *reels*, els comptes de prova s'inundaven amb promocions de perfils dedicats a contingut sexualitzat, fins i tot oferien enviar fotos de nus als usuaris que interactuaven amb les seves publicacions. Proves similars realitzades en Snapchat i TikTok no van produir els mateixos resultats de contingut sexualizado per a menors, suggerint una possible deficiència específica en els algorismes d'Instagram.

Meta, l'empresa matriu d'Instagram, ha rebutjat les troballes del WSJ. Andy Stone, portaveu de la companyia, va qualificar els experiments d'artificials i va afirmar que no reflecteixen l'ús real de la plataforma per part dels adolescents. No obstant això, documents interns de Meta revisats pel WSJ revelen que Instagram mostra més pornografia, contingut violent i discursos d'odi als usuaris joves que als adults.

Una anàlisi interna de Meta va suggerir que la solució més efectiva per a evitar l'exposició de contingut inapropiat a menors seria crear un sistema de recomanació completament separat per a adolescents. Malgrat aquesta recomanació, Meta no va implementar aquesta proposta.

La conclusió de la notícia és el risc de les xarxes socials en relació amb els continguts sexuals, és a dir, l'aparició d'aquesta pornografia de manera involuntària a menors ha sigut estudiada i conclou que els sistemes de recomanació a base d'algoritmes no és controlat per les grans empreses de xarxes socials, per tant, difonen aquests continguts de manera reiterada a menors.

<https://gaceta.es/estados-unidos/una-investigacion-revela-que-instagram-recomienda-contenido-sexual-a-cuentas-para-ninos-de-13-anos-20240622-1303/>

Ángel i Miguel, la parella de polítics separatistes acusats per liderar una xarxa de pornografia infantil.¹⁰⁷

La policia ha trobat desenes de fotos i vídeos pornogràfics amb nens i d'entre 10 i 12 anys.

La notícia tracta de La Gaceta de la Iberosfera i redactada per LGI el 25 de gener de 2024. Aquesta tracta d'una parella formada per Ángel de 60 anys el qual ha sigut regidor de l'ajuntament per Iniciativa per Catalunya Verds i per Unitat per Argentonà, les quals són plataformes separatistes. Aquest ha estat acusat per corrupció de menors i pornografia infantil.

¹⁰⁷ (N.d.). Gaceta.Es.

I per Miguel de 35 anys ha sigut número dos en les llistes electores d'Iniciativa per Catalunya Verds. Aquest ha estat acusat d'agressió sexual, ciberassetjament sexual, corrupció de menors i pornografia infantil.

Tots dos són coneguts pel pobre i detinguts per la Policia Nacional sota l'acusació de liderar una xarxa de pornografia infantil. Els agents han descobert a nou víctimes tot i que les fotografies trobades estan relacionades amb més de 70 menors diferents. La conducta repetida múltiples cops era que Miguel convidava a menors a cada seva després de guanyar-se la seva confiança dels pares i llavors els fotografiava i gravava mentre abusava sexualment d'ells. La parella inclús va violar un nen de dos anys.

La conclusió extreta és que no són casos aïllats, sinó que són conductes que es repeteixen molt sovint a tot arreu. A més, destaca per ser personatges públics que es mostraven pacífics i bones persones. També tenir en compte que succeeix a tot arreu no només a les grans ciutats, sinó que els pobles del voltant o la zona residencial tradicional.

<https://gaceta.es/espana/angel-y-miguel-los-dos-politicos-separatistas-acusados-de-agresion-sexual-y-difusion-de-pornografia-infantil-20240125-1115/>

Macrojudici a França: més de 50 homes van violar a una dona drogada pel seu marit. ¹⁰⁸

Gisèle Pélicot, de 67 anys, va ser violada repetidament per més de 50 homes al llarg de 10 anys, durant els quals el seu marit oferia els "serveis d'una dona drogada" en un portal web.

Aquesta notícia ha estat escrita per Damaris Sobejano el 4 de setembre de 2024 a les 13:24 i penjada a *El Confidencial*. Tracta sobre un dels judicis més impactants de França, el qual investiga a un jove de 71 anys resident a Avinyó anomenat Dominique Pélicot. Aquest és acusat de drogar a la seva esposa Gisèle Pélicot de 67 anys durant una dècada, permetent que almenys 51 homes abusessin sexualment d'ella, les autoritats han identificat a 51 agressors, d'entre 26 i 74 anys, tot i que se sospita que el número podria ascendir a 83.

La víctima no tenia coneixement de cap d'aquests homes, els quals havien sigut captats per l'acusat mitjançant un portal web que va ser clausurat per la policia francesa el juny del 2024 després de descobrir que eren utilitzats per grups de criminals amb l'objectiu de realitzar activitats il·lícites. D'aquesta manera, el marit oferia els "serveis sexuals" d'una esposa

¹⁰⁸ Sobejano, D. *Macrojuicio en Francia: más de 50 hombres violaron a una mujer drogada por su marido*. El Confidencial.

“somnàmbula i obedient” en aquesta pàgina web. Aquests “serveis” sovint es realitzaven en el llit del seu propi domicili, on les normes eren molt clares, com aparcar a distància, no fumar ni posar-se perfum, desvestir-se en la cuina o escalfar-se les mans en el radiador per a no despertar a l'esposa que va ser agredida fins a 92 vegades, mentre la seva parella sentimental gravava l'escena o participava en ella.

Pélicot va drogar repetidament a la seva dona amb ansiolítics com Temesta i Zolpidem per a provocar-li un estat d'inconsciència profund. Ella ha estat diagnosticada pels metges de quatre malalties de transmissió sexual i un fort estrès posttraumàtic, tot i que mai havia sospitat del seu marit, però la seva vida estava marcada per diverses llacunes mentals, un gran cansament que els metges no sabien explicar i lesions que van provocar diverses visites al ginecòleg.

L'acusat no pateix “cap patologia o anomalia mental”, sinó “desviacions sexuals o parafílies de tipus voyeurisme”, segons explica el centre de premsa d'Avinyó. La recerca policial descriu a Pélicot com “un patriarca, manipulador, de personalitat perversa” que ha utilitzat a la seva esposa com a “esquer”. El propi acusat reconeix que “està atrapat en una addicció” i que sentia “plaer” en veure a la seva esposa abusada, al·legant que ell va ser violat als nou anys per una infermera.

Segons informa el diari *Le Parisien*, alguns dels 51 homes que han estat citats en el judici, defensen haver estat enganyats per Dominique Pélicot i afirmen que creien que es tractava d'un “deliri” llibertí de la parella. Actualment, només 14 s'han declarat culpables enfront de 35 innocents en el judici que servirà per a determinar el seu grau de responsabilitat en el delictes de violació agreujada. Tots s'enfronten a una pena màxima de 20 anys de presó.

En 2020, Dominique Pélicot va ser arrestat després de ser sorprès gravant sota les faldilles de diverses clientes en un supermercat. Durant el registre del seu domicili, les autoritats van descobrir diversos arxius amb milers de fotos i vídeos que mostraven a la seva dona inconscient sent sotmesa a abusos. La recerca també va revelar que la seva filla, Caroline, va ser una altra de les víctimes de Pélicot.

La notícia demostra l'aparició de gravacions de continguts sobre abús sexual i difusions de serveis sexuals en línia. Per una banda, la falta de control sobre els portals digitals pels quals l'acusat reclutava homes per abusar de la seva dona sexualment durant més d'una dècada. D'altra banda, el recull de gravacions sobre aquestes reiterades violacions per les quals ha sigut detingut.

https://www.elconfidencial.com/mundo/2024-09-04/francia-juzga-a-los-51-hombres-que-violaron-de-una-mujer-drogada-por-su-marido_3955103/

7. LÍMITS LEGISLATIUS:

Actualment, el consum de la pornografia augmenta cada vegada més i arriba a consumidors molt més petits, concretament a menors, que tenen vetat l'accés a la pornografia.

El fet que l'accés a les pàgines per a adults sigui totalment anònim, fa que qualsevol menor no dubti ni un segon a donar-li *click* a aquest contingut per poder visualitzar-lo i satisfer el seu desig sexual.

7.1. ELS DRETS DELS MENORS INTERNACIONALS:

En l'àmbit internacional, la Convenció de les Nacions Unides el 1989 va fer els Drets de l'Infant (CDN) on es protegeix integralment els drets dels nens i nenes. Aquests drets engloben a quasi tots els estats menys els Estats Units d'Amèrica.

La convenció reconeix que tota aquella persona que tingui menys de 18 anys, és a dir, que sigui menor, ha de ser protegida perquè és vulnerable i necessita protecció especial.

A més, algunes obligacions també estan recollides al Dret de la UE, concretament a la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea i a l'article 3 del Tractat de la Unió Europea.

El contingut de pornografia infantil ha augmentat i això és alarmant, perquè s'estan violant els drets dels infants. Per evitar l'explotació de menors a l'hora de fer aquest tipus de contingut s'ha pres una mesura, el Protocol Facultatiu de la Convenció sobre els Drets de l'Infant.

Bàsicament, aquest protocol defineix què és la pornografia infantil i obliga a tots els estats a reconèixer com a delictes la distribució, producció, divulgació, importació, exportació, oferta, venda o possessió de la pornografia infantil.

A part de complir tot això, els estats que formen part d'aquest Protocol han de posar qualsevol classe de mesura per poder assegurar-se que hi ha una cooperació per a la prevenció, detecció, investigació, enjudiciament i sanció dels responsables d'actes relacionats que tinguin relació amb tot el que tingui a veure amb els infants i la violació dels seus drets.¹⁰⁹

7.2. DELICTES INFORMÀTICS RELACIONATS AMB LA PORNOGRAFIA I LES LLEIS:

Els delictes informàtics són aquells que es cometen mitjançant instruments informàtics o en l'àmbit d'internet.

¹⁰⁹ *Estudio sobre pornografía en las Illes Balears: acceso e impacto sobre la adolescencia, derecho internacional y nacional aplicable y soluciones tecnológicas de control y bloqueo. Educación sexual - SIDA STUDI.* (s.d). Educación sexual - SIDA STUDI.

Hi ha molt varietat d'aquests delictes, però els ciberdelictes sexuals a menors han augmentat igual que ho ha fet el consum de pornografia.

Aquest tipus de delicte consisteix en tots aquells actes que es facin a través de tecnologies o d'internet, com el contacte sexual amb menors, *child grooming* i la distribució pública a través d'internet de contingut pornogràfic sobretot de menors.¹¹⁰

Des de l'evolució de les noves tecnologies el perill que els menors es trobin amb un contingut indesitjable ha anat augmentat, fins que, finalment, s'han trobat amb la pornografia i l'han començat a consumir sense saber tots els seus efectes negatius.

Els abusos sexuals en menors a internet han augmentat a causa de la falta de control d'aquests a les pantalles i a la poca educació que tenen tant digital com sexual.

A Espanya els abusos sexuals en menors per produir pornografia han disminuït, no obstant això, cada vegada es genera molt contingut sexual i es cometen més agressions digitals mitjançant el grooming.

Hi ha diversos ciberdelictes sexuals que són molt rellevants i que s'han de tenir en compte:

- **Grooming:**

El *grooming* és una pràctica que té com a objectiu aconseguir contingut sexual d'un menor i, fins i tot, arribar a tenir un trobament físic. Durant tot aquest procés la víctima, normalment menor d'edat, és enganyada.

Aquest delicte va lligat amb l'article 183 del Codi Penal espanyol. Aquest diu que qualsevol intent de contacte físic o digital amb un menor de 16 anys amb un objectiu sexual serà castigat amb una pena d'un fins a 3 anys a la presó o una multa que s'haurà de pagar en 12 o 24 mesos.

El delicte de *grooming*, consisteix a fer una activitat amb una intenció concreta, és a dir, cometre un delicte contra la llibertat sexual del menor. Si aquest objectiu no es compleix, no importa, ja que, com s'ha contactat al menor amb una finalitat concreta es considera un comportament delictiu.¹¹¹

- **Sexting:**

El *sexting* es basa a intercanviar-se fotos o vídeos sexuals a través de missatges. Aquest concepte com a tal no és considerat delicte, però sí que s'hi considera delicte que aquestes fotos i imatges s'escampin sense el consentiment de l'altra persona.

¹¹⁰ Fresneda, S. C. (2024, febrero 29). *Los delitos informáticos en el Código Penal*. Dexia Abogados.

¹¹¹ Pascual, A. G. (2023, diciembre 21). *El delito de "grooming" o ciberacoso sexual a menores*. Dexia Abogados.

Aquest delict segons l'article 197 del Codi Penal serà castigat amb una pena de presó dels 3 mesos a un 1 o una multa de 6 a 12 mesos. Perquè el *sexting* es consideri un delict s'ha de trencar la intimitat de la persona, ja que, és un dret fonamental dels humans que no es pot violar.¹¹²

Segons un estudi que es va fer sobre la taxa del *sexting* entre els adolescents (Madigan, Ly, Rash, Van Ouytsel & Temple, 2018) es va arribar a la conclusió, que aquesta era d'un 14,8% mundial (Madigan, Ly, Rash, Van Ouytsel & Temple, 2018). En canvi, un altre estudi es va centrar més en la taxa del *sèxting* a Espanya i, es va observar, que aquesta està en el 13,5%, però que la prevalença augmenta del 3,4% als 12 anys al 36,1% als 17 anys (Gámez-Guadix, De Santisteban y Resett, 2017).

A partir d'aquests estudis, es pot arribar a la conclusió que mentre els anys han anat passant l'accés a internet pels menors s'ha tornat més fàcil i freqüent, cosa que ha causat un augment del *sexting* entre aquests. Així i tot, normalment, l'intercanvi de fotos i vídeos sexuals i eròtics es fan entre coneguts, també és possible que aquest material s'envii a gent totalment desconeguda.

Durant la pandèmia es va posar en tendència una pàgina web anomenada *Omegle* que era un tipus de videotrucada i et parlaves amb gent de tot arreu. Molta gent, sobretot joves, utilitzaven l'aplicació per comunicar-se amb gent d'altres països, per lligar o per mostrar-se nu o semi nu davant de persones totalment desconegudes.¹¹³

- ***Revenge porn:***

Consisteix en la difusió d'imatges o vídeos sexuals explícits sense el consentiment de la víctima amb la intenció de donar-li una mala imatge.

El 2015 es va fer una reforma al Codi Penal on l'article 197.3 penalitza el *Revenge porn* amb penes d'entre dos fins als cinc anys de presó.¹¹⁴

- ***Sextorsió:***

És una extorsió sexual en la qual la persona pateix un xantatge, per xarxes socials i, aquesta és amenaçada amb diverses fotos o vídeos sexuals seus. Aquest tipus de

¹¹² *Los Peligros del Sexting - Abogado Especialista en Internet*. (2021, agosto 26). Gómez Rodríguez Abogados.

¹¹³ Barón, J. O. (2020, junio 18). *El sexting entre adolescentes, un problema creciente*. Blog Educación y Bienestar digital.

¹¹⁴ Hernaiz, G. (2021, septiembre 1). *Revenge Porn ¿Qué es? Te pongo un reto; Te pongo un reto: #RedesConCorazón*.

xantatge, normalment, té l'objectiu de manipular a la víctima per aconseguir diners o victimitzar-la sexualment.

És comú que la persona que practica sextorsió demani diners a la víctima per evitar que les fotografies o els vídeos surtin a la llum.

No tots els casos de sextorsió són iguals, sinó que hi ha diferents mètodes per poder coaccionar i fer un xantatge a la víctima.

Un d'aquests mètodes són les estafes de *Phishing*. Serveixen per agafar dades personals com per exemple, la contrasenya dels teus comptes, on treballes, el teu estat civil... Un cop aconseguixen el vídeo o la foto escriuen a la persona que volen fer-li el xantatge i la comencen a manipular amb tota aquella informació personal agafada anteriorment. En aquests casos, la víctima es veu en un moment de pressió i cedeix a ser manipulada per por que el contingut que l'estan amenaçant i les seves dades personals surtin a la llum.

Després existeix el mètode de *Malware*. S'utilitza per difondre un tipus concret de contingut però fingint una identitat totalment falsa o passant-se per una altra persona. A més, hi ha casos en què el *Malware* accedeix a càmeres web i al micròfon. A partir d'allà, es poden escoltar conversacions privades. A part, també es pot posar en directe tot el que està veient la càmera i escoltant el micròfon.

Una altra estratègia són les contes piratejades. Aquesta pràctica és molt simple, només entren a la teva conta i agafen totes les dades personals que ho trobin, fins i tot, fotografies.¹¹⁵

La sextorsió és considerada un ciberdelicte, però no està especificat com a tal al Codi Penal Espanyol.

No obstant això, sí que s'inclou en delictes com la pornografia infantil, l'agressió sexual, extorsió, amenaces...

A més, la sextorsió es va reconèixer el 2018 com una pràctica que va en contra de la llibertat i la intimitat sexual en internet sense cap contacte físic.

Recentment, hi ha hagut una reforma del Codi Penal a la llei orgànica 4/2023. En aquesta es considera i es condemna la violació per accés obscè per intimidació a través d'internet. S'han posat dues penes de presó, si la víctima és major d'edat es condemna de sis a dotze anys. En canvi, si la víctima és menor d'edat es condemnar

¹¹⁵ Sánchez, L. O. (2023, marzo 22). *¿Qué es la sextorsión? Cómo actuar si eres víctima de este chantaje online*. NordVPN.

de dotze a quinze anys de presó.¹¹⁶

- **Pornografia infantil:**

Aquesta pràctica és considerada una explotació sexual i un abús pel menor. No es pot considerar pornografia infantil un contingut sexual on surtin menors d'edat obligats a fer el que el vídeo o la imatge mostra.

La difusió del contingut on apareixen infants fent actes sexuals explícits va augmentar als anys 70 on Dinamarca, Suècia i Holanda eren els principals productors d'aquest contingut.

Els governs dels països veient la gran difusió i el consum d'aquesta pornografia van començar a posar lleis i mesures de prevenció per evitar la difusió i el consum d'aquesta.

Al voltant dels anys 90 van començar a imposar penes de presó a aquelles persones que produïen, consumien o difonien pornografia infantil.

Actualment, el tràfic de pornografia infantil no té cap objectiu monetari, sinó que, és un material que s'intercanvien diverses persones, anomenades pedòfiles.¹¹⁷

En el Codi Penal Espanyol la pornografia infantil està identificada com un delictes a l'article 189. En aquest es fa referència a la prostitució, explotació sexual i l'abús de menors.

La pornografia infantil té uns certs elements que fan que aquesta es consideri delictes. Primer de tot, les persones que produeixen aquest tipus de contingut han de captar a nens menors d'edat i utilitzar-los perquè practiquin qualsevol mena de sexe mentre els graven. Després, aquest material es ven i es distribueix entre gent consumidora de pornografia infantil.

Una persona que posseeix contingut sexual explícit on apareguin menors està condemnada de 3 mesos a 1 any de presó o una multa de 6 mesos a 2 anys.

Per considerar aquesta possessió un delictes és necessari que el material sigui per consum propi. No obstant això, no es considera delictes que una persona tingui un contingut sexual explícit on apareguin menors a causa d'una descàrrega accidental d'aquest.

¹¹⁶ *Abogados Sextorsion*. (2023, September 12). Abogados Esteban; Esteban Abogados Penalistas.

¹¹⁷ *Fermin Morales - Pornografia infantil e Internet*. (n.d.). Uoc.edu.

La distribució i la venda de pornografia infantil també es considera delictes i es castiga amb una pena d'1 a 5 anys de presó.

Perquè la distribució es consideri un delictes s'ha de tenir una quantitat de material, s'ha de participar en fòrums pedòfils, s'ha de saber quantes vegades es comparteix aquest tipus de material...

La distribució de pornografia infantil és condemnada fins a 13 anys de presó.

Aquelles persones que vagin a exhibicions pornogràfiques on apareguin i participin menors seran condemnades de 2 a 6 anys de presó.¹¹⁸

7.3. PLANS FURTS D'ESPANYA PER PROTEGIR ALS MENORS DAVANT LA PORNOGRAFIA:

El govern espanyol s'ha adonat del problema que hi ha amb els menors i la pornografia. Cada vegada són més aquells menors que accedeixen al porno a una edat primerenca i accedeixen a aquest sense haver rebut cap educació sexual, prenent les imatges i els vídeos que veuen com una referència.

Davant aquest problema el govern espanyol ha volgut donar mesures de prevenció, perquè el consum entre els menors disminueixi.

7.3.1. TRES EIXOS DE PREVENCIÓ:

El govern espanyol després d'adonar-se de les alarmants dades sobre l'ús excessiu de la pornografia i l'edat primerenca de consum entre els menors ha decidit idear un projecte per limitar l'accés dels menors a la pornografia.

Pedro Sánchez reconeix el problema que hi ha a Espanya amb el consum de pornografia entre els menors donant unes dades destacables.

“Uno de cada cuatro jóvenes de menos de doce años ha tenido o tiene acceso y consume porno. Casi la mitad de los jóvenes de menos de 15 años lo consumen.”

El president del govern accepta i considera que aquest consum afecta la formació dels adolescents, a les seves actituds i comportaments.

Per protegir als menors davant d'aquest perill i d'aquestes conseqüències, el govern espanyol ha decidit posar mesures i dividir-les en tres eixos.

¹¹⁸ *Abogados Pornografía Infantil*. (2021, marzo 7). Abogados Esteban; Esteban Abogados Penalistas.

Per una banda, el primer eix serà l'aprovació d'una llei integral per poder protegir els menors en internet, el segon serà aprovar una estratègia multidisciplinària en els àmbits de l'educació, les competències digitals i la igualtat i, finalment, s'està ideant una aplicació per evitar l'accés dels menors a la pornografia. Aquesta està prevista que funcioni a finals de l'estiu de 2024.¹¹⁹

L'objectiu d'aquests programes és crear un marc legal i unes mesures que ajudin a reduir el fàcil accés que els menors tenen actualment a la pornografia i prevenir-los de les conseqüències i efectes que aquesta comporta a llarg i a curt termini.

Els tres eixos que el govern planteja com a mesures de prevenció ja estan sent desenvolupats, però la que està més desenvolupada és l'aplicació anomenada *Cartera Digital Beta*. Serà un carnet d'accés que tindrà una data de caducitat, ja que, només durarà un mes. Aquelles persones que vulguin accedir a la pornografia hauran de renovar l'aplicació cada mes.

Les pàgines web que compten amb un contingut sexual explícit hauran d'assegurar-se de què els individus que accedeixin als seus continguts tinguin més de divuit anys. Per poder assegurar-se, ho hauran de fer a través de l'aplicació, aquesta tindrà les dades personals de cada usuari.

Perquè l'aplicació compleixi la llei de protecció de dades, l'acreditació que permetrà a l'usuari a accedir a la pornografia, només mostrarà l'edat d'aquest sense compartir altra informació addicional.

El funcionament és molt senzill, l'usuari haurà de descarregar-se l'aplicació. Un cop instal·lada, l'individu haurà de sol·licitar un permís que reconegui la seva majoria d'edat, és a dir, 18 anys. Aquest permís serà donat pel mateix Govern espanyol, que a través de la Secretaria General de l'Administració Digital confirmarà les dades personals de l'usuari i verificarà si és major d'edat o no.

Tot això servirà quan l'individu vulgui accedir a qualsevol pàgina amb un contingut pornogràfic, ja que, quan intenti entrar en aquest la pàgina web es voldrà assegurar de la seva edat i li demanarà l'acreditació que demostra que l'usuari és major d'edat.

Per donar permís a l'individu sobre el seu accés li apareixerà a la seva pantalla un codi QR que haurà d'escanejar a través de la càmera del mòbil. Si l'usuari compte amb una acreditació amb

¹¹⁹ Público, & Europa Press. (2024, enero 14). *Sánchez anuncia que el Gobierno aprobará una ley para proteger a los menores del porno en internet*. Público.

la majoria d'edat podrà accedir a un contingut sexual explícit. En el cas que no tingui la majoria d'edat, el contingut serà bloquejat.¹²⁰

*“Si no van acompañadas de una educación sexual desde primaria hasta la universidad, poco vamos a cambiar. La clave está en poner el foco en que los menores necesitan protección.”*¹²¹

Aquesta frase la va dir José Luís García, sexòleg i psicòleg, en un canal de televisió anomenat *La Sexta*, on parlaven sobre la *Cartera Digital Beta*, aplicació que vol instaurar el govern espanyol a finals de l'estiu de 2024.

José Luís García està totalment a favor d'aquesta nova mesura, ja que, afirma que és una necessitat per poder limitar l'accés dels menors al porno. Assegura que ell donarà suport a totes les mesures i lleis que es posin per poder regular el consum de la pornografia entre els menors, perquè, segons ell, els nens i nenes no poden accedir a aquest contingut violent sense abans haver rebut una bona educació sexual.

Per l'altra banda, el Codi Penal espanyol en l'article 186 penalitza la difusió de pornografia entre menors. No obstant això, aquest no se segueix rigorosament, ja que, el desenvolupament de la tecnologia i l'accés a internet a través dels dispositius electrònics han fet que augmentés el consum de pornografia en els menors d'edat.

Per aquest motiu, la Llei 13/2022 de Comunicació Audiovisual exigeix als proveïdors de material pornogràfic que estableixin mecanismes de verificació d'edat i el Reglament de Serveis Digitals de la UE obliga a les plataformes de recerca a adaptar mesures per protegir els drets dels menors.¹²²

¹²⁰ (efe), P. B. (2024, julio 2). *Porno y menores: así funcionará la aplicación del Gobierno para limitar el acceso a páginas X*. Público.

¹²¹ Tarde, M. V. (2024, julio 3). *Un sexólogo aplaude la medida para limitar la pornografía en menores: “No podemos permitir que niños y niñas accedan a la violencia sexual”*. LaSexta.

¹²² (S.d) *El Gobierno impulsa la protección de menores frente al acceso a pornografía en internet*. Gob.es.

8. ESTRATÈGIES DE PREVENCIÓ ACTUALS:

Com hem esmentat abans, el primer accés a la pornografia es produeix entre els 9 i els 12 anys. Per fomentar la prevenció d'aquest accés primerenc, es proposen aquestes quatre idees:

- **Observació:**

Per a poder analitzar el nivell d'exposició de l'adolescent a la pornografia és fonamental conèixer els seus hàbits tecnològics. L'educador no ha de tenir angoixa a l'hora de fer-li preguntes per a poder avaluar millor el món tecnològic en el qual viu. Podem observar que alguns infants, no es consideren adolescents, ja que, estan en l'interval d'edat en aquestes etapes, accedeixen de manera accidental o no desitjada a la pornografia i que, a més, l'accés casual pot tenir lloc en la llar. Això vol dir que és crucial ser conscients dels agents de comunicació presents a casa i quins d'aquests poden portar a fer que el menor arribi a consumir aquest contingut.

- **Limitació:**

Seguidament, és important poder limitar l'accés i temps a internet. Avui dia, hi ha diverses maneres per frenar-ho, com *Google Kids* i els filtres de control parental. A més, cal tenir en compte les pel·lícules i sèries que veuen.

- **Negociació:**

Seria ideal acompanyar totes aquestes accions de diàleg. L'objectiu no és imposar ni obligar a l'adolescent, sinó convertir-lo, a poc a poc, en millor persona; que pugui enfrontar-se a un món al qual haurà d'exposar-se. D'aquesta manera, la comunicació passarà a ser una cosa necessària.

- **Exemplaritat:**

No es pot demanar controlar l'ús del mòbil que fa l'infant o adolescent si l'educador mateix contesta emails a la taula durant el menjar. Tampoc pot demanar-li que es llegeixi un llibre si ell mateix fa molt temps que no agafa un. És a dir, si el pare, mare o tutor no dona un bon exemple al nen o nena, aquest pensarà que el que l'adult faci és el correcte i actuarà d'una manera similar.¹²³

¹²³ Villena Moya, Alejandro. (2023). ¿Por qué no? Cómo prevenir y ayudar en la adicción a la pornografía. Alienta. p.142-145

8.1. EDUCACIÓ SEXUAL:

L'educació sexual és un procés d'aprenentatge sobre una àmplia varietat de temes relacionats amb la sexualitat i la salut reproductiva, on s'exploren valors i creences relacionats amb aquests temes. Al mateix temps, l'educació sexual ajuda a fer que les persones obtinguin les eines necessàries per treballar la relació amb elles mateixes, les seves parelles i amb la seva pròpia salut sexual.¹²⁴

L'educació sexual ens permet viure lliurement la sexualitat, reduint al màxim el risc d'un embaràs no desitjat o al contagi d'una malaltia de transmissió sexual, augmentant aquesta importància en els i les joves, que són els qui estan començant a viure la seva sexualitat.¹²⁵

8.1.1. EDUCACIÓ AFECTIVA-SEXUAL:

L'educació afectiva-sexual ens dona les eines necessàries per ensenyar a nens i nenes a conèixer-se i respectar-se, a tenir autonomia i gestió del seu cos i les seves emocions.

S'adapta a l'edat i etapa educativa dels nens i nenes, ajudant-los a entendre de manera progressiva i cada vegada més profunda, la igualtat de gèneres, el respecte mutu, el consentiment lliure i la seva sexualitat, així com les seves necessitats pròpies i individuals.

Aprendre a estimar i a ser estimat d'una forma sana i lliure és fonamental per a qualsevol persona, i això comença en la infància. Els nens i les nenes es relacionen constantment, i a mesura que creixen, aquestes relacions es van estenent i evolucionant amb parelles, més amistats i altres tants tipus de relacions. Una bona educació afectiva-sexual ajuda a fer que aquestes relacions siguin positives, i a distingir les que no ho són.¹²⁶

El desenvolupament afectiu és un procés que comença en la primera infància (0-3 anys), durant la qual establim les primeres relacions. La família, com a primer agent de socialització, té un paper fonamental en els processos evolutius en totes les edats. Per tant, també en l'educació afectiva i sexual, ja que l'autoestima, la percepció d'un o una mateixa, les relacions d'aferrament sanes, la transmissió de models igualitaris... es construeixen en el marc del procés de socialització. La família educa afectivament i sexualment a través de models d'identificació, del contacte corporal, del llenguatge, la comunicació i del clima familiar.

¹²⁴ (S.d) *Qué es la educación sexual? I Recursos de educación sexual integral I Planned Parenthood.* Plannedparenthood.org.

¹²⁵ Cuenca, L. (2020, March 17). *La importancia de la educación sexual.* Scouts de España.

¹²⁶ Noviembre, 21. (2018, November 21). *La educación afectivo-sexual es inversión de futuro.* Save the Children.

La psicologia evolutiva ens mostra que el desenvolupament sexual d'infants i joves té diferents estadis associats al seu desenvolupament. De forma general, des del naixement fins als 6 anys, els nens i les nenes són conscients dels seus cossos, descobreixen les diferències físiques entre els homes i les dones, descobreixen el seu cos i aprenen sobre la sexualitat mitjançant l'exploració dels sentiments i dels desitjos sexuals. La imitació de conductes sexuals deriva de l'observació. Així van apareixent i augmentant la curiositat, la gelosia o la vergonya.

A partir d'aquest moment, desenvoluparan la seva autoimatge sexual perquè es veuen com a persones que ja poden tenir sexe i els preocupa ser atractives. Per això, comencen a sentir inseguretat sobre el propi cos i es tornen molt sensibles a les crítiques i a les opinions dels altres. En aquest moment, augmenten les experiències eròtiques personals i en parella, senten cada vegada més autonomia i més independència de la seva família i el grup d'amistats passa a ser la influència més important.¹²⁷

Internet i les xarxes socials són un altre mitjà més per a crear aquests vincles, on poden trobar tota mena d'informació, i amb això, accés il·limitat a continguts amb conseqüències negatives en el seu desenvolupament. La pornografia i continguts sexuals carregats de violència, en els quals els rols de gènere solen ser determinats per la desigualtat de poder i poden afectar la seva comprensió de les relacions personals.

L'educació afectiva-sexual no pretén prohibir l'ús d'internet i les xarxes, sinó que aprenguin a usar-les i sàpiguen què acceptar i què rebutjar. L'educació afectiva i sexual (EAS) és una forma d'invertir en el futur d'infants, adolescents i joves, que els ajuda a desenvolupar-se com a persones, a estimar-se, conèixer-se, acceptar-se, a estimar, i conèixer i acceptar la resta. A través de l'EAS s'aprenen a expressar-se de manera sana, coherent i satisfactòria.¹²⁸

Alguns objectius que es plantegen a l'hora de fer educació sexual són:

- Aconseguir que els adolescents adquireixin coneixements correctes adequats a la seva edat sobre la sexualitat.
- Que acceptin la sexualitat com una dimensió positiva que afecta a tot el nostre ésser: font de salut, plaer, tendresa, comunicació, afecte i reproducció.
- Procurar el desenvolupament de la sexualitat de nois i noies mitjançant una informació adequada i la creació d'una relació de confiança amb pares i mares, els professionals de l'educació i del seu centre sanitari.

¹²⁷ (S. d.). Caib.es.

¹²⁸ (S. d.). Caib.es.

- Parlar amb llibertat i naturalitat dels temes relacionats amb la sexualitat.
- Adoptar rols de gènere que no impliquin explotació d'un sexe per part d'un altre.¹²⁹

8.2. PAPER DE PARES I EDUCADORS:

8.2.1. PAPER DE PARES:

Les famílies són primordials en els processos educatius de qualsevol edat, encara que durant l'adolescència la influència d'aquestes persones disminueix. L'acompanyament afectiu, social, emocional, etc. continua sent un principi incondicional de la qualitat educativa per a la reducció de conductes de risc i altres factors positius.¹³⁰

Els objectius de l'educació sexual se centren a conèixer-se, acceptar-se i aprendre a comportar-se de forma sexualment saludable, i el paper que se li atorga a la família en aquest camp, ve determinat per la particular relació que es dona a casa i el freqüent model de comportament. Podríem dir que als pares els toca transmetre diverses coses, però la principal seria promoure que és possible estimar-se, tenir parella, entendre's i gaudir malgrat que no sempre tot sigui fàcil. Fins i tot, en el cas de pares separats és possible transmetre que hi ha experiències de relació íntima i exclusiva que són font immensa d'alegria, de creixement i de felicitat. Això no sempre es fa conversant, sinó que també passant temps en família i transmetent de forma quotidiana respecte, estima i compressió.¹³¹

La funció dels pares a l'educació sexual es concreta en els següents objectius:

- La comunicació en aquest context és important, perquè els fills sentin que poden tenir el suport dels seus pares i així mateix, aquesta comunicació actua com un factor de protecció que s'associa a estils de vida saludables.
- És important no només la informació que puguin adquirir els joves a les escoles sobre el tema de l'educació sexual, sinó també, la informació que puguin adquirir dels seus pares tant en la seva salut sexual i reproductiva com en el seu benestar general.¹³²

¹²⁹ (S.d) *La importancia de la educación afectivo sexual*. Portal de Salud de la Junta de Castilla y León.

¹³⁰ (S. d.). Caib.es.

¹³¹ (S. d.). Google.com.

¹³² Jimenez, L. A. B. (2022, enero 31). El papel de los padres en la educación sexual de los adolescentes. *Bloque 10 - Ecosistema digital de aprendizaje*.

- La importància de parlar sobre sexualitat amb fills i filles abans de les relacions. El 89,9% de les mares i els pares reconeix la importància de parlar-ne, de fet aquesta percepció és molt majoritària.¹³³
- Respondre a les preguntes que els fills puguin fer i, a vegades, avançar-se a la pregunta que hi ha darrere de la pregunta. És a dir, potser convé avançar-se als successos evolutius més importants i anticipar els seus interessos, dubtes i motivacions. En tots aquests casos, cal ser responsable i honest i aportar sempre informació verídica, encara que no necessàriament hagi de coincidir amb les nostres opinions i valors.
- Col·laborar amb el col·legi o l'institut en les activitats d'educació sexual que es programin. En alguns casos, aquestes activitats inclouen la invitació als pares; en altres ocasions, són activitats per als mateixos pares i mares que organitza l'AMPA.
- Saber buscar ajuda i informació quan no se sàpiga actuar o es tinguin dubtes sobre fer-ho de manera correcta en algun assumpte concret.¹³⁴
- Cal llegir llibres sobre la qüestió i desenvolupar idees pròpies respecte a com transmetre l'educació sexual.
- Utilitzar les notícies o els anuncis (moda, xarxes socials, violència o sexualitat) per a desenvolupar una visió crítica sobre el que els nois estan veient i per a introduir bones idees i valors.
- Aprofitar el temps en família per a veure pel·lícules i sèries junts. No és bo estar en contra de la televisió; val la pena buscar el contingut adequat per a comentar les situacions, personatges i relacions que tinguin lloc en la pantalla.¹³⁵

8.2.2. PAPER DELS EDUCADORS:

Els docents exerceixen un paper clau, per la qual cosa és imprescindible comptar amb programes educatius adaptats que permetin tractar tots i cadascun dels aspectes de l'educació afectiva-sexual.

Per a poder educar en el respecte i la diversitat afectiva-sexual, els professors i educadors han de fer un treball previ de revisió personal. Ser conscients dels seus propis estereotips i prejudicis, fins i tot acceptar que hi ha qüestions en l'àmbit de la sexualitat que no entenen del

¹³³ (S. d.). Caib.es.

¹³⁴ (S. d.). Google.com.

¹³⁵ Villena p.188-189

tot bé. Per a poder educar als nens, és vital comptar amb docents ben formats, que no tinguin por d'acollir els dubtes dels menors. Per a això, existeixen màsters i cursos especialitzats, però també han de cuidar-se aquests continguts en els graus universitaris d'educació infantil, primària i màster de professor.

Per això resulta de gran importància que se segueixin les tres claus a l'hora d'abordar l'educació sexual:

- Progressivitat, perquè els seus continguts han de programar-se i adaptar-se a l'edat dels menors.
- Transversalitat, perquè sí que ha d'abordar-se en les diferents matèries lectives, atès que inclou aspectes biològics, aspectes de comunicació, aspectes físics, etc. Així, es poden explicar les diferències en els aparells reproductius, però també les diferències a l'hora d'expressar-nos.
- Corresponsabilitat, perquè, com hem indicat, és tasca de tots col·laborar en una adequada educació afectiva-sexual dels menors.¹³⁶

¹³⁶ *Educación afectivo-sexual: claves para los docentes.* (2022, julio 29). Familia y Salud.

MARC PRÀCTIC

En aquesta part del treball, s'ha realitzat per una banda, una web preventiva, per poder donar informació sobre com tractar el tema de la sexualitat i per donar-li educació sexual als més petits.

L'objectiu d'aquesta és que quan alguna persona tingui dubtes sobre el sexe, en contés de trobar la resposta a la pornografia, tinguin un altre referent, com per exemple la web, per poder resoldre els dubtes d'una manera verídica i més sana que amb el porno.

Per altra banda, s'han grabat 5 episodis de podcast, dirigits a tots els públics, però sobretot als adolescents. En aquests episodis es parla sobre tots els temes tractats anteriorment, perquè, la gent tingui punt de vista de professionals sobre la problemàtica que està passant avui en dia amb la pornografia.

9. ALTERNATIVES PREVENTIVES:

9.1. ESPAIS EN LÍNIA INFORMATIUS:

La web ofereix continguts educatius, orientats a la sexualitat sana, el desenvolupament emocional i les relacions afectivosexuals, aquesta plataforma pot ajudar a contrarestar els efectes negatius de la pornografia. A més, també és un espai en línia que actua com a eina de prevenció i educació per ajudar als adolescents, pares o tutors legals a tractar el terreny de la sexualitat al món digital. Des del punt de vista de fomentar el benestar emocional i afectiu. [Web: Plaer Prohibit.](#)

9.2. PODCAST EDUCATIUS DES DE DIFERENTS PUNTS DE VISTA:

Hem realitzat un espai en línia informatiu sobre sexualitat com a font alternativa i preventiva de la pornografia. Tracta d'un podcast disponible a *Spotify* d'una durada de 10 minuts de mitjana per cada episodi, d'aquests n'hi ha 5. L'hem orientat cap a adolescents i adults amb un llenguatge i expressions actuals i informals per fer un espai més segur i còmode per aquests. Perquè l'objectiu és fomentar l'educació afectivosexual i d'aquesta manera respondre a preguntes que es poden plantejar per evitar la visualització de continguts pornogràfics explícits. També que és sentint compresos i acompanyats durant l'època de l'adolescència i finalment per prevenir possibles conseqüències nocives. [Podcast](#)

10. ENQUESTES:

S'han dut a terme dos tipus d'enquestes dirigides a adolescents d'entre 13 i 19 anys a través de diversos mitjans per analitzar la situació actual real en termes d'ús, conseqüències, fonts i aprenentatge.

10.1. ENQUESTA ONLINE:

Per una banda, s'ha realitzat una enquesta, la qual, va ser divulgada a través de les xarxes socials (WhatsApp i Instagram). Aquesta enquesta ha sigut contestada per 240 adolescents d'entre 13 i 19 o més anys.

Entre aquests 107 són noies, 122 són nois i 11 no han volgut classificar-se en cap sexe.

Aquesta enquesta ha sigut analitzada per sexe i per edats, és a dir, s'han extret diferents conclusions envers l'edat i el sexe de la persona.

Els gràfics i les respostes desglossades es trobaran als annexos.

L'objectiu d'aquesta enquesta és conèixer la realitat que hi ha darrere del consum de pornografia entre els adolescents i si aquests són conscients dels efectes negatius.

Pregunta 1: Has consumit algún cop pornografia?

Sexe: (Veure annex 1)

A través d'aquests resultats podem afirmar que els nois consumeixen més pornografia que les noies, ja que, només un 0,9% dels nois mai l'han consumit, mentre que un 32,8% de les noies no han vist mai pornografia. En el cas dels adolescents que han decidit no classificar-se en cap sexe, un 9,1% mai l'ha consumit, però un 90,9% sí que ho ha fet.

Edat: (Veure annex 2)

Analitzant els gràfics, els adolescents que tenen entre 17 i 18 anys són els que més han consumit pornografia alguna vegada al llarg de la seva vida (87,5%) mentre que els que menys l'han consumit són els que tenen 13 o 14 anys amb un 70%. En canvi, els majors de 19 anys han consumit menys pornografia (84,1%) que els que tenen 17 i 18 anys (87,5%). Finalment, els adolescents que estan entre el 15 i 16 anys, un 75,7% ha consumit pornografia alguna vegada al llarg de la seva vida.

Pregunta 2: Amb quina edat va ser el primer cop que vas consumir pornografia?

Sexe: (Veure annex 3)

Per una banda, un gran percentatge de nois (46,7%) van consumir pornografia per primera vegada entre els 12 i 13 anys, edat on l'adolescència, el desig sexual i autodescobriment es comencen a desenvolupar. D'altra banda, 26 nois que han realitzat l'enquesta coincideixen que van consumir pornografia per primer cop amb 14 o 15 anys (24,3%), 16 afirmen veure pornografia per primera vegada als 10 i 11 anys (15%) i 12 nois coincideixen que la van veure entre els 8 i 9 anys (11,2%). Finalment, el 2,8% dels nois que han participat en aquesta enquesta afirmen veure pornografia per primera vegada als 16 anys o més (2,8).

La majoria de les noies afirmen haver vist pornografia per primer cop als 16 anys o més (31,4%) seguit d'un 27,9% de noies que accepten haver-la consumit per primera vegada entre els 14 o 15 anys. A més, un percentatge més baix d'elles coincideixen haver vist pornografia per primer cop entre els 8 i 9 anys (3,5%) i els 10 o 11 anys (8,1%).

A través d'aquests resultats es pot arribar a la conclusió, que les noies a diferència dels nois, veuen pornografia molt més tard i que la majoria d'aquestes la comencen a consumir quan tenen 16 o més anys. En canvi, els nois, accedeixen amb una edat més baixa que les noies (12 i 13 anys).

Aquells que no s'han classificat per a cap sexe la majoria accepta haver vist pornografia per primer cop amb 8 i 9 anys (50%), mentre que hi ha un percentatge petit que afirma haver-la vist amb 10 o 11 anys (10%). Envers això el percentatge coincideix amb un 20% en les edats entre 12 a 16 anys o més.

Edat: (Veure annex 4)

Aquells adolescents de 13 i 14 anys que han participat en l'enquesta confirmen que van consumir pornografia per primera vegada amb 8 o 9 anys (33,3%) i amb 10 o 11 anys (33,3%). Els percentatges també coincideixen amb aquells adolescents que van consumir pornografia entre els 12 i els 14 anys amb un 16,7%.

Els resultats són diferents quan s'analitzen les respostes dels adolescents que tenen 15 o 16 anys. La majoria d'aquests afirmen que el seu primer contacte amb la pornografia va ser amb 12 i 13 anys (41,1%) seguit d'un 30,4% que accepta haver vist pornografia per primera vegada entre els 14 o 15 anys. Els percentatges disminueixen quan es tracta de l'etapa de la preadolescència, ja que, els adolescents afirmen haver consumit aquesta entre els 8 i 9 anys (14,3%), amb 10 i 11 anys (8,9%) i amb 16 anys o més (5,4%).

Respecte a aquells que han respost l'enquesta tenint 17 o 18 anys, la seva primera vegada consumint pornografia es troba entre els 12 i 13 anys (50%) seguit d'un 20,2% que afirma haver-la consumit entre els 14 i 15 anys. Finalment, els percentatges es veuen igualats amb un 7,1% quan es tracta d'aquells adolescents que confirmen haver vist pornografia per primer cop entre els 8 i 9 anys o amb 16 anys o més.

Per acabar, aquells que tenen 19 anys o més afirmen haver vist pornografia per primer cop als 16 anys o més (39,3%), una majoria (26,8%) accepta també haver tingut el seu primer contacte amb la pornografia amb 14 i 15 anys (26,8%). En canvi, els percentatges són menors quan es tracta de les franges d'edat entre 8 fins als 13 anys. Un 7,1% afirma haver consumit pornografia amb 8 o 9 anys, amb 10 o 11 anys un 7,1% i amb 12 o 13 anys un 19,6%.

Comparant tots els resultats, s'arriba a la conclusió que la generació més jove ha consumit pornografia a una edat més primerenca que aquelles generacions més adultes. Per exemple, els individus que han contestat l'enquesta amb 13 o 14 anys afirmen haver tingut el seu primer contacte amb la pornografia als 8 o 9 anys, mentre que la majoria que té 19 anys o més accepta haver consumit porno per primer cop als 16 anys o més.

Aquest fet pot ser a causa que actualment, els nens i nenes tenen un accés més fàcil a internet perquè els pares o tutors legals els hi proporcionen un mòbil a una edat primerenca, cosa que fa que augmenti el risc que aquests puguin accedir abans a la pornografia. En canvi, aquells que tenen 19 anys o més quan eren petits no tenien un accés tan fàcil a internet ni a les xarxes socials, cosa que dificultava el consum de vídeos pornogràfics penjats a internet.

Pregunta 3: La primera vegada que vas consumir pornografia va ser de forma accidental o voluntària?

Sexe: *(Veure annex 5)*

Es pot afirmar que clarament la majoria dels nois accedeixen per primera vegada a la pornografia d'una manera voluntària (61,7%), mentre que la major part de les noies accedeixen de forma accidental (56,2%).

La majoria dels participants que no s'han classificat per a cap sexe coincideixen amb un 63,6% que van accedir per primer cop a la pornografia de manera voluntària. En canvi, un 36,4% d'aquest grup accepta haver accedit d'una manera totalment accidental.

Edat: *(Veure annex 6)*

Els participants de l'enquesta que afirmen tenir entre 13 i 14 anys han confirmat que van accedir per primer cop d'una manera voluntària (57,1%), però el percentatge no varia gaire amb aquelles que van accedir de manera accidental (42,9%).

La majoria d'individus que han participat en el formulari que tenen 15 i 16 anys coincideixen que van accedir de manera accidental (53,4%) a un contingut sexual explícit. En canvi, un 46,6% d'aquests adolescents afirmen haver accedit de forma voluntària.

Aquells amb una franja d'edat entre els 17 i 18 accepten d'haver accedit de manera voluntària al porno amb un 54,8%, mentre que un 45,2% afirma haver accedit d'una forma totalment accidental.

Els adolescents de 19 anys o més, la gran majoria afirma haver consumit pornografia per primer cop de manera voluntària amb un percentatge d'un 61,4%. En canvi, una minoria accepta haver arribat a un contingut pornogràfic de forma accidental amb un 38,6%.

Pregunta 4: Com hi vas accedir?

Sexe: *(Veure annex 7)*

Per una banda, la majoria dels nois que han participat en l'enquesta afirmen amb un 35,2% que van accedir a la pornografia per cerca activa. 28 nois han confirmat que van accedir a la pornografia per les xarxes socials (26,7%), un 21,9% van accedir per grup i un 10,5% a través de la televisió o el cinema. El percentatge baixa més quan es tracta d'accés a través d'un familiar, ja que, tan sols el 5,7% hi van accedir d'aquesta manera.

D'una altra banda, un 25,8% de les noies afirmen haver arribat a la pornografia per cerca activa, mentre que un 24,7% accepta haver-ho fet a través de les xarxes socials. El percentatge no varia tant quan tracta d'accés a través la televisió o el cinema (23,6%) o accés per grup (22,5%). El percentatge més baix amb un 3,4% és l'accés a través d'un familiar, aquesta és la via amb la qual les noies accedeixen menys a la pornografia.

Comparant els resultats anteriors s'ha observat que els nois, a diferència de les noies, van accedir per primer cop a través de cerca activa això es relaciona que la major part dels nens accedeixen de forma voluntària cosa que les noies no. Tot i això, tant la majoria dels nois i noies accedeixen per cerca activa, el que passa que l'accés d'aquestes està més dividit, ja que, hi ha un percentatge més o menys igual en totes les formes d'accedir en la pornografia, menys en l'accés a través d'un familiar que té un percentatge gairebé nul.

En canvi, els percentatges dels nois no es reparteixen tant i es concreten més en l'accés per cerca activa i l'accés a través de les xarxes socials, fent que aquestes siguin les formes que van utilitzar per accedir el primer cop.

Els participants en l'enquesta que no s'han classificat per a cap sexe, la majoria afirma haver accedit per primer cop a un contingut sexual explícit a través de les xarxes socials. El percentatge coincideix (18,2%) quan es tracta d'un accés via grup, per cerca activa o d'un familiar. Finalment, només un 9,1% coincideix haver accedit a través de les xarxes socials.

Edat: *(Veure annex 8)*

La majoria dels joves d'entre 13 i 14 anys coincideixen que van accedir per primer cop a la pornografia a través de grups (57,1%). La resta accepta amb el mateix percentatge (14,3%) que van endinsar-se en el món de la pornografia a través d'accés d'un familiar, de les xarxes socials o del cinema o del cinema i la televisió.

Els adolescents de 15 i 16 anys que han participat en l'enquesta afirmen haver accedit a la pornografia per les xarxes socials (30,4%), d'altres hi van entrar a través de cerca activa (25%) i 17 persones, dins de la franja d'edat de 15 i 16 anys admet haver accedit a través de grups (23,2%). No obstant això, hi ha un 14,3% que reconeix haver entrat en el porno amb el cinema i la televisió i, finalment un petit percentatge del 7,1% accepta haver accedit a través d'un familiar.

Aquells joves participants de l'enquesta que afirmen tenir 17 o 18 anys admeten haver accedit a la pornografia a través de cerca activa (39,3%), un 27,4% dels adolescents d'aquesta franja d'edat afirmen haver tingut contacte amb la pornografia per primera vegada en les xarxes socials. Amb uns percentatges més petits, alguns adolescents d'entre 17 i 18 anys reconeixen haver accedit a través del cinema o televisió (10,7%), a través d'un familiar (3,6%) i a través de grups (19%).

Les persones que tenen 19 o més anys han coincidit amb un percentatge del 26,3%, que van accedir per primera vegada a la pornografia a través del cinema o la televisió i per cerca activa. 13 participants d'entre 19 o més anys han afirmat que van accedir a través de les xarxes socials (22,8%).

Pregunta 5: Consumeixes pornografia regularment?

Sexe: *(Veure annex 9)*

Conforme aquesta pregunta, els nois que han contestat han afirmat amb un 54,2% que no consumeixen pornografia sovint. Però un 45,8% accepta que sí que ho fa.

En canvi, els resultats de les noies no estan gaire igualats, ja que, un 88,5% de les noies participants de l'enquesta no consumeixen porno normalment. Un 11,5% afirma consumir-lo sovint.

Envers els resultats d'aquesta qüestió es pot afirmar que la majoria de les noies no veuen la pornografia regularment, sinó que és un moment puntual i, són poques les que sí que la consumeixen habitualment. En canvi, en els percentatges dels nois no hi ha molta diferència, tot i que, més de la meitat afirma no veure-la de manera contínua. Un altre percentatge (45,8%) accepta que sí que la consumeix sovint. A partir d'aquí, es pot arribar a la conclusió que els nois consumeixen més pornografia que les noies i de forma molt més habitual.

Aquells que no s'han classificat per a cap sexe afirmen amb un 72,7% que sí que consumeixen un contingut sexual explícit de forma reiterativa. Però un 27,3% no ho fa.

Edat: *(Veure annex 10)*

Els adolescents d'entre 13 i 14 anys accepten amb un 42,9% que sí que consumeixen pornografia de manera regular, mentre que un 57,1% no.

La majoria dels participants de l'enquesta que pertanyen al grup d'edat que va dels 15 fins als 16 anys afirma no consumir pornografia de manera quotidiana (71,9%). En canvi, un 28,1% assegura que sí que ho fa.

Els joves de 17 i 18 anys afermen amb un 65,2% que no la consumeixen usualment, però, un 34,8% entre aquesta franja d'edat sí que ho fa.

Aquells que afirmen tenir 19 o més anys sí que consumeixen pornografia sovint, només un 26,2%. No obstant això, un 73,8% accepta no fer-ho.

Pregunta 6: Cada quant consumeixes pornografia?

Sexe: *(Veure annex 11)*

Respecte als resultats d'aquesta pregunta, la majoria dels nois coincideixen amb un 37,2% que consumeixen pornografia dues vegades per setmana. Els percentatges són iguals amb un 18,1% quan es tracta de consumir pornografia una vegada al mes i dues vegades al mes.

Menys nois afirmen accedir una vegada a la setmana (17%). Els percentatges són més baixos quan la consumeixen cada dia (7,4%) i tres vegades a dia (1,1%).

32 noies participants de l'enquesta han afirmat consumir pornografia una vegada al mes (62,7%). Un 19,7% accepta consumir-la dues vegades al mes i un 11,8% una vegada a la setmana. Els percentatges baixen més quan es consumeix cada dia (3,9%) i dues vegades a la setmana (2%).

Comparant els resultats que s'han obtingut envers els dos sexes es pot arribar a la conclusió que els nois consumeixen pornografia d'una manera més habitual que les dones.

Les persones que no s'han identificat amb cap sexe han afirmat que la consumeixen tres vegades al dia (70%) i els percentatges s'igualen amb un 10% quan es tracta de consumir-la una vegada al mes, dues vegades al mes i dues vegades a la setmana.

Edat: *(Veure annex 12)*

Aquells adolescents d'entre 13 i 14 anys han coincidit la majoria amb un 50% que consumeixen pornografia tres vegades al dia. Un 33,3% afirma consumir-la una vegada al mes i, finalment un 16,7% dues vegades al mes.

Els joves que tenen 15 i 16 anys asseguren amb un major percentatge consumir-la una vegada al mes (34,1%) i dues vegades a la setmana (24,4%). Un 17,1% afirma mirar pornografia una vegada a la setmana i un 14,6% dues vegades al mes. Amb un percentatge més baix els adolescents d'aquesta franja d'edat accepten consumir pornografia cada dia (7,3%) i tres vegades al dia (2,4%).

Una gran part dels participants d'entre 17 i 18 anys han coincidit amb un percentatge alt que veuen pornografia dues vegades a la setmana (26,4%), una vegada al mes (25%), dues vegades al mes (20,8%) i una vegada a la setmana (18,1%). Amb un percentatge més baix alguns adolescents de 17 i 18 anys la consumeixen cada dia (5,6%) i tres vegades al dia (4,2%).

Els adolescents participants en l'enquesta que tenen 19 anys o més, la majoria han contestat que consumeixen pornografia una vegada al mes (45,7%), seguidament, n'hi ha alguns que en consumeixen dues vegades a la setmana (22,9) i un 17,1% ho fa dues vegades al mes.

Els percentatges són iguals, 5,7%, quan algunes persones que pertanyen aquest grup d'edat miren pornografia una vegada a la setmana o cada dia. Hi ha menys joves de 19 o més anys que miren pornografia dues vegades al dia (2,9%).

Pregunta 7: Per què hi consumeixes?

Sexe: *(Veure annex 13)*

La majoria dels nois que han participat en aquesta enquesta coincideixen amb un 62,9% que consumeixen pornografia simplement per desig sexual, és a dir, plaer. Un 18,6% dels nois participants en el qüestionari han admès que la consumeixen per relaxar-se. Els percentatges disminueixen una mica quan la consumeixen per distracció (11,3%), per dubtes (1%) o simplement per curiositat (6,2%).

Més de la meitat de les noies adolescents que han contestat a l'enquesta accepten consumir pornografia per poder satisfer el seu desig sexual (56,7%) i un 26,9% admeten consumir-la per pura curiositat. N'hi ha algunes que la consumeixen perquè tenen dubtes (6%), d'altres per distreure's (3%) i un 1,5% accepta consumir-la per pressió social.

Aquelles persones que no s'han classificat en cap sexe coincideixen, la majoria, que consumeixen porno per desig sexual (60%), un 20% de les persones que pertanyen a aquest col·lectiu admeten consumir-lo per relaxació. Els percentatges són iguals quan el porno el consumeixen per distreure's (10%) o per dubtes (10%).

Un cop analitzats els resultats ens adonem que la majoria dels adolescents, siguin nois, noies o aquells que no s'han classificat en cap sexe, consumeixen pornografia amb la mateixa finalitat, per desig sexual.

A part de consumir-la per plaer també la consumeixen com a mètode per relaxar-se, més els nois que les noies.

Finalment, hi ha un petit percentatge de les noies que consumeixen pornografia per pressió social, cosa que en els resultats de les enquestes dels nois no n'hi ha cap que admeti que consumeix pornografia amb aquesta mateixa finalitat. Això pot ser, perquè, els nois tenen el porno com un tema menys tabú que les noies, per tant, no tenen cap pressió per consumir-ho o no. En canvi, les noies tenen la pornografia com un tema tabú, doncs, de vegades es poden sentir pressionades a l'hora de consumir pornografia per les seves amigues o amics.

Edat: *(Veure annex 14)*

La majoria dels adolescents que tenen 13 o 14 anys han afirmat que consumeixen pornografia per desig sexual, és a dir, només la miren per poder satisfer el seu plaer. En canvi, un 20% assegura mirar-la per curiositat.

Quasi un 60% dels joves participants de l'enquesta que tenen entre 15 i 16 anys han coincidit que miren porno per desig sexual (57,1%). 20 persones que pertanyen a la mateixa franja d'edat (15-16), afirmen consumir-lo per curiositat (20,4), mentre que un 8,2% ho fan perquè tenen dubtes i els volen resoldre.

Els percentatges són iguals quan es tracta de mirar pornografia amb la finalitat de relaxar-se (6,1%) o distreure's (6,1%). Finalment, el percentatge és gairebé nul (2%), però hi ha joves que coincideixen que consumeixen porno per pressió social.

Els individus participants en el formulari i que són majors d'edat o quasi, és a dir, que tenen entre 17 i 18 anys coincideixen, una gran part, que consumeixen un contingut sexual explícit per desig sexual (57,5%). Un 19,2% han admès que el consumeixen per relaxar-se i un 13,7% per distreure's. Els percentatges baixen una mica més quan coincideixen que la miren amb la finalitat de resoldre dubtes (1,4%) o per curiositat (8,2%).

Aquell grup d'edat més gran que ha participat en l'enquesta (19 o més anys), la majoria coincideix que consumeixen pornografia per desig sexual (67,4%), d'altres la miren com a mètode de relaxació (15,2%) i curiositat (15,2%). Per acabar amb els joves d'aquesta edat, un petit percentatge mira pornografia amb la finalitat de distreure's (2,2%).

Després d'analitzar els resultats es pot afirmar que la majoria d'adolescents de tots els grups d'edat coincideixen que miren pornografia amb la mateixa finalitat per satisfer el seu plaer, és a dir, per desig sexual.

Una altra conclusió que es pot treure dels resultats anteriors, és que els participants de l'enquesta més petits (13,14, 15 i 16 anys), una gran part mira pornografia per curiositat, això pot ser perquè com encara no han tingut cap trobament sexual amb una altra persona els hi causa curiositat saber què fer i com es fa llavors utilitzen el porno per curiositat.

Pregunta 8: Utilitzes la pornografia com a font d'informació verídica? (la consumeixes per aprendre?)

Sexe: (Veure annex 15)

La majoria dels nois han coincidit que no utilitzen la pornografia com una forma d'aprendre (93,3%). En canvi, un 6,7% reconeix que sí que ho fan.

Un 93,4% de les noies han negat utilitzar el porno per aprendre, mentre que, un 6,6% d'elles admeten que sí que la utilitzen amb aquella finalitat.

Els percentatges d'aquelles persones que no s'han classificat en cap sexe estan gairebé igualats, ja que, un 45,5% considera que no la utilitza com a font d'aprenentatge, però un 54,5% sí que ho fa.

Analitzant aquests resultats podem treure la conclusió que la gran part dels adolescents que han participat en l'enquesta no utilitzen la pornografia com una font d'informació verídica, tot i que hi ha un petit percentatge que sí que ho fa.

Edat: *(Veure annex 16)*

Els adolescents d'entre 13 a 14 anys que han contestat el formulari han coincidit, la majoria d'ells, que no utilitzen la pornografia com una font verídica (71,4%), és a dir, que no la consumeix amb la finalitat d'aprendre. En canvi, un 28,6% afirmen que sí que la utilitzen com a mètode d'aprenentatge.

Tot i que, una gran part de joves que han participat en l'enquesta coincideixen que no miren pornografia per aprendre (89,7%), un 10,3% dels adolescents d'entre 15 a 16 anys sí que ho fa.

Aquelles persones que tenen 17 i 18 anys i han sigut participants en el qüestionari, coincideixen amb un 91,8% que no miren pornografia per aprendre d'aquesta, però un 8,2% sí que la consumeix com a font d'informació verídica.

Per acabar, un 5,4% dels adolescents que tenen 19 o més anys han coincidit i afirmen que miren pornografia per aprendre, mentre que un 94,6% no ho fa amb aquesta finalitat.

S'ha pogut observar, analitzant els resultats anteriors, que quan els adolescents tenen menys edat, és a dir, estan entre els 13 i 14 anys hi ha un percentatge més elevat que miran pornografia per aprendre. Però, quan l'edat va augmentant aquest percentatge disminueix i creixen les persones que miren pornografia, però no l'usen com una font per aprendre.

Pregunta 9: Creus que hi ha altres fonts d'aprenentatge sobre la sexualitat afectiva?

Sexe: *(Veure annex 17)*

Un 84,1% dels nois adolescents han admès, en aquesta pregunta, que creuen que sí que hi ha altres fonts d'aprenentatge. En canvi, un 15,9% ha reconegut que no creuen que hi hagi una altra font d'aprenentatge per la sexualitat afectiva.

La majoria de les noies han coincidit que sí que hi ha altres fonts de les quals es pot aprendre per arribar a tenir una sexualitat efectiva (91,8%), però un 8,2% ha reconegut que no existeixen altres fonts que t'ensenyin què és la sexualitat afectiva.

Una part de les persones que no s'han classificat en cap sexe creuen que sí que hi ha altres fonts d'aprenentatge (72,7%), mentre que, un 27,3% pensa que no.

Edat: *(Veure annex 18)*

La majoria dels adolescents que tenen 13 i 14 anys i han participat en l'enquesta creuen que hi ha altres fonts d'aprenentatge sobre la sexualitat efectiva (70%), però un 30% pensa que l'única font per aprendre és la pornografia.

Un 15,7% d'aquells joves que van d'entre 15 a 16 anys no creuen que hi hagi altres fonts d'aprenentatge sobre la sexualitat. En canvi, un 84,3% dels joves d'aquesta mateixa edat pensen que sí que existeix un altre mètode per aprendre en comptes de mirar pornografia.

Una gran part dels individus que han participat en el formulari i que tenen de 17 a 18 anys pensen que sí que existeixen altres fonts d'aprenentatge per saber què és la sexualitat efectiva (88,5%). No obstant això, hi ha persones que consideren que no existeixen altres mètodes ni fonts d'aprenentatge sobre la sexualitat.

Les persones més grans que han sigut participants en el formulari, és a dir, que tenen entre 19 o més anys, un petit grup pensa que no hi ha altres fonts d'aprenentatge (7,9%) però un 92,1% considera que sí.

Pregunta 10: Si la resposta ha sigut que sí, quines?

Sexe: *(Veure annex 19)*

Un 44,1% dels nois que consideren que sí que hi ha altres fonts d'aprenentatge han coincidit que una d'aquelles són les webs oficials sense continguts explícits i un 21,5% creuen que l'escola és un lloc on es pot aprendre sobre la sexualitat. Un 18,3% creuen que els seus pares són una font per aprendre i d'altres pensen que les pel·lícules i els documentals també.

Un 38,5% dels nois pensen que les webs oficials sense continguts explícits són una font d'aprenentatge. N'hi ha que consideren que els pares també ho són (32,1%) igual que l'escola (17,4%). Finalment, hi ha un 11,9% de les noies que han contestat a l'enquesta que pensen que les pel·lícules/documentals són una font d'aprenentatge per una sexualitat efectiva.

Les persones que no s'han classificat en cap sexe, un 33,3% considera que els pares són fonts d'aprenentatge i les webs oficials sense continguts explícits també (33,3%). Un 22,2% considera que l'escola també pot ser una font per aprendre i les pel·lícules/documentals també (11,1%).

Edat: (Veure annex 20)

Els més joves (13 a 14 anys) que han participat en l'enquesta i creuen que sí que hi ha altres fonts d'aprenentatge sobre la sexualitat efectiva coincideixen, la majoria, que aquestes poden ser webs oficials sense continguts explícits (33,3%) o els pares (33,3%). Un 22,2% considera que l'escola també és un bon lloc per aprendre sobre aquest tema i un 11,1% pensa que les pel·lícules/documentals també poden ajudar.

Els adolescents que tenen entre 15 i 16 i estan d'acord que existeixen altres fonts per aprendre, una gran part (38,3%) d'ells creu que les webs oficials sense continguts explícits et poden ensenyar a com tenir una sexualitat afectiva. D'altres pensen que els pares també són un bon mètode i que pots aprendre a través d'ells (28,3%) o fins i tot un 20% considera l'escola com una font d'aprenentatge. Finalment, un 13,3% considera que les pel·lícules/documentals també poden arribar a ensenyar coses sobre la sexualitat efectiva.

Un 50% de les persones entre 17 i 18 anys pensen que hi ha diverses fonts d'aprenentatge, creuen que les webs oficials sense continguts explícits poden ser útils per aprendre sobre la sexualitat efectiva. Un 21,4% considera que els pares també són una font verídica per aprendre, d'altres pensen que l'escola és una font d'aprenentatge per saber què és o com és la sexualitat efectiva (20,2%). Un percentatge més baix de persones (8,3%) admeten que les pel·lícules/documentals també ho poden ser.

Aquells adolescents que tenen 19 anys omés, la majoria, coincideix en que les webs oficials sense continguts explícits són una font verídica per aprendre sobre la sexualitat efectiva (31,6%). Per una banda, hi ha que pensen que ho són els pares (29,8%) o les pel·lícules/documentals amb un 22,8%. Finalment, un 15,8% considera que una font verídica és l'escola.

Pregunta 11: Ets conscient dels seus efectes negatius?

Sexe: (Veure annex 21)

Un 73,8% dels nois que han participat en l'enquesta admeten ser conscients dels efectes negatius que la pornografia, però un 26,2% coincideix que no tenen cap mena de coneixement sobre aquests efectes que porten inconvenients a les persones.

En canvi, la majoria de les noies pensen que sí que hi són conscients sobre els efectes negatius (92,6%) i, només un 7,4% accepta no ser conscient d'aquests efectes.

En les respostes de les persones que no s'han classificat per a cap sexe el percentatge està bastant igualat, ja que, un 54,5% d'aquest grup ha reconegut que no tenen coneixement de com són ni de quins són els efectes negatius de la pornografia en les persones. Mentre que, un percentatge del 45,5% coincideix ser conscient dels efectes negatius.

Comparant els resultats finals s'arriba a la conclusió que la majoria de les persones que han contestat el qüestionari són conscients dels efectes negatius que té la pornografia. Però hi ha altres persones que no hi són conscients.

Més de la meitat de les persones que no s'han classificat en cap sexe no tenen coneixements sobre els efectes negatius del porno, cosa bastant preocupant, ja que, és molta gent que potser consumeix pornografia sense adonar-se que està repercutint al seu cap i que a poc a poc està canviant el seu comportament en el sexe. El mateix passa amb aquell 7,4% de les noies que han contestat que no saben res dels efectes i amb el 26,2% dels nois.

Edat: *(Veure annex 22)*

La meitat (50%) dels joves d'entre 13 i 14 anys no són conscients dels efectes negatius que la pornografia pot portar tant a curt com a llarg termini. L'altre 50% es considera conscient d'aquests efectes.

Els adolescents que tenen 15 o 16 anys i han participat en l'enquesta, la gran majoria pensa que coneix els efectes negatius del porno, però un 12,9% reconeix que no els coneix.

Aquelles persones que han contestat l'enquesta i tenen entre 17 i 18 anys consideren, què són conscients dels efectes negatius (77,1%), en canvi, un 22,9% pensa que no tenen coneixement sobre aquests.

Un 9,5% dels participants de 19 o més anys pensen que no són conscients dels efectes negatius de la pornografia, però, un 90,5% d'aquests adolescents consideren que tenen coneixement sobre aquests.

Pregunta 12: Quins creus que són aquests efectes negatius?

Sexe: *(Veure annex 23)*

Es pot afirmar que la majoria dels nois creuen que la distorsió de la realitat és un efecte negatiu que la pornografia deixa a les persones (69,2%). Un 13,1% dels nois pensen que a través del porno les persones poden desenvolupar certes inseguretats, estereotips (8,4%) i falta de comunicació en les relacions sexuals (9,3%).

Quasi un 60% de les noies (57,4%) han coincidit que l'efecte negatiu que es desenvolupa en mirar pornografia és la distorsió de la realitat.

Amb els mateixos percentatges algunes creuen que les persones desenvolupen falta de comunicació en les relacions sexuals (16,4%) i estereotips (16,4%). Un 9,8% de les noies que han participat en l'enquesta consideren que es creen inseguretats quan es comença a mirar porno.

Més de la meitat de les persones que no s'han classificat amb cap sexe pensen que la distorsió de la realitat és el principal efecte negatiu que una persona desenvolupa a través de la pornografia, seguidament amb un 36,4% hi ha persones que consideren que la falta de comunicació també és un efecte negatiu. Finalment, un percentatge més baix, un 9,1% de les persones que no s'han classificat amb cap sexe creuen que les inseguretats són el principal efecte negatiu.

Edat: *(Veure annex 24)*

En la franja d'edat d'entre 13 a 14 anys els percentatges estan igualats quan es tracta dels efectes negatius, és a dir, un 30% d'aquest grup pensa que la falta de comunicació és un efecte negatiu principal, un altre 30% coincideix que a través de la pornografia es desenvolupen inseguretats i un 30% considera que es distorsiona la realitat.

Un percentatge més baix, 10%, pensa que la pornografia crea estereotips.

Els adolescents d'entre 15 a 16 anys la majoria dels que han participat en l'enquesta consideren que un efecte negatiu és la distorsió de la realitat (62,9%). Un 14,3% considera que a través de la pornografia es creen estereotips o inseguretats (12,9%). En últim lloc, un 10% coincideix que la falta de comunicació en les relacions sexuals és un efecte negatiu que es produeix a través de la pornografia.

Aquells joves entre 17 i 18 anys han coincidit, una gran part d'ells/es (61,5%), que l'efecte negatiu que porta la pornografia és la distorsió de la realitat. Amb uns percentatges més baixos, un 14,6% creu que es desenvolupa falta de comunicació en les relacions sexuals, n'hi ha que

pensen que les persones es creen més inseguretats (12,5%) i alguns consideren que la societat fa nous estereotips a partir de mirar pornografia (11,5%).

Les persones que tenen entre 19 anys o més i han sigut partícips del formulari, la majoria ha coincidit que la distorsió de la realitat és l'efecte negatiu que més es desenvolupa en les persones. Amb un 14,3% gent amb la mateixa edat (19 anys o més) creuen que la falta de comunicació en les relacions sexuals també és un efecte que es forma a partir de consumir porno. Un 11,1% de joves consideren que es creen estereotips i un 4,8% pensa que les inseguretats també són un efecte negatiu de la pornografia.

Com es pot observar en totes les franges d'edat, quasi tothom considera que l'efecte negatiu més rellevant o el que tothom coneix de la pornografia és la distorsió de la realitat. No obstant això, bastant adolescents participants en l'enquesta també creuen que la falta de comunicació en les relacions sexuals és un efecte bastant comú.

Pregunta 13: Tu o alguna persona del teu entorn has/ha patit algun efecte negatiu d'aquesta en les seves relacions sexuals?

Sexe: (Veure annex 25)

Una gran part dels nois (86%) coincideixen que ni ells ni persones del seu entorn han patit efectes negatius de la pornografia en les seves relacions sexuals. En canvi, un 14% dels nois afirmen que ells o una persona coneguda o del seu voltant sí que els ha patit.

Un 19,7% de les noies han acceptat que elles o persones del seu entorn sí que han patit algun efecte negatiu de la pornografia en les seves relacions sexuals, però un (80,3%) neguen haver patit aquests efectes.

La majoria de les persones que no s'han classificat amb cap sexe no han patit ni ells ni gent del seu voltant els efectes negatius que porta la pornografia (63,6%), en canvi, un 36,4% confirma haver patit o que algú del seu entorn ha patit aquest efecte del porno.

Edat: (Veure annex 26)

Es pot afirmar a partir dels resultats d'aquesta pregunta, que una gran part dels adolescents d'entre 13 i 14 anys no han patit i ells ni altres persones del seu entorn els efectes negatius de la pornografia (80%). En canvi, el 20% restant coneixen a algú que els ha patit o els han patit ells/es mateixos/es.

La majoria dels joves de 15 i 16 anys participants en l'enquesta han coincidit que no han patit ni ells/es ni cap persona del seu entorn els efectes negatius que del porno. Però un 12,9% sí que els ha patit una persona coneguda.

Un 21,9% de les persones d'entre 17 i 18 anys que han participat en l'enquesta hi ha o coneixen a algú que ha patit efectes negatius del porno. Mentre que, un 78,1% admet que no els ha patit i tampoc coneix a ningú que rebut o experimentat.

Per acabar, un 17,5% dels usuaris de 19 o més anys afirma haver experimentat els efectes negatius de la pornografia o alguna persona del seu entorn. El 82,5% restant no els ha sofert i coneix a ningú que els hagi patit.

Pregunta 14: Si la resposta a la pregunta anterior és sí, quins han sigut aquests efectes?

Molta gent ha patit inseguretats, estereotips, distorsió de la realitat i falta de comunicació, conceptes que hem utilitzat en preguntes anteriors sobre els efectes negatius de la pornografia.

A més, han arribat casos de maltractament en l'acte sexual i violència excessiva, comparacions amb el cos i incapacitat de gaudir d'una relació sexual, ja que, la gent que és addicta no troben el plaer en un altra cosa que no sigui la pornografia.

Seguidament, hi ha expectatives molt elevades, és a dir, en veure tant contingut sexual tenen unes expectatives irrealistes de les relacions sexuals reals, i en donar-se conta que en realitat no són així no gaudeixen aquestes. En relació amb això, hi ha gent que té por a no complir amb les expectatives de l'altra persona.

Finalment, hi ha persones que han decidit explicar-nos les seves experiències personals o de gent propera:

“L'altra persona es va retirar el preservatiu a mig acte sexual sense dir-m'ho.”

“Una vegada estava mantenint relacions i el noi, que consumia pornografia, em va fer sentir malament, ja que ell volia fer una cosa que va veure a un vídeo i no va sortir com ho va veure ell.”

“En el passat durant Covid-19 era addicta a la pornografia ho mirava 4-15 vegades al dia en va fer sentir inhumà, insegur i ja no veia dones com dones de veritat.”

Pregunta 15: Consideres que has tingut suficient educació sexual a l'escola?

Sexe: (Veure annex 27)

Un 66,4% dels nois participants de l'enquesta afirmen que no han tingut educació sexual a l'escola, però un 33,6% accepta que sí que l'ha rebut.

Una gran part de les noies no ha rebut educació sexual a l'escola i això es pot afirmar perquè un 86,9% de les noies participants en l'enquesta han coincidit que mai han rebut cap mena d'educació sexual a l'escola. En canvi, un 13,1% afirma haver tingut educació sexual a l'escola.

Un 72,7% de les persones que no s'han classificat amb cap sexe han reconegut que des de l'escola mai han rebut educació sexual. En canvi, un 27,3% sí que ha tingut educació sexual a l'escola.

Edat: (Veure annex 28)

Els joves participants de l'enquesta que tenen entre 13 i 14 anys han afirmat amb un 50% que a l'escola han rebut educació sexual. En canvi, l'altre 50% ha reconegut que mai l'han rebut per part de l'escola.

El 71,4% dels adolescents de 15 i 16 anys que han contestat a l'enquesta han afirmat que no han tingut educació sexual a l'escola, però un 28,6% admet que sí que l'ha tingut.

La major part de la franja de persones d'entre 17 i 18 anys coincideixen que no han rebut cap educació sexual per part de l'escola (83,3%). Mentre que, un 16,7% accepta haver-la tingut.

Una gran part de les persones de 19 o més anys participants de l'enquesta, per una banda, han reconegut que no han tingut una educació a l'escola (77,8%). D'altra banda, un 22,2% sí que l'han rebut.

A partir d'aquests resultats es pot afirmar que la majoria dels adolescents a la seva preadolescència i adolescència no han tingut educació sexual a l'escola.

Sí que és veritat, que aquells joves que tenen entre 13 i 14 anys, afirmen el 50%, haver-la rebut per part de la seva escola. Aquest percentatge supera als de les altres edats, ja que, cap d'aquests grups ha superat el 30% de les persones que han rebut educació sexual a l'escola o institut.

Per tant, es pot afirmar des dels resultats de la nostra enquesta que les persones de 13 i 14 anys han rebut més educació sexual a l'escola que aquells joves que tenen de 15 a 19 o més anys.

Pregunta 16: A casa has tingut educació sexual per part del pare, mare o tutor legal?

Sexe: *(Veure annex 29)*

Analitzant aquests resultats es pot afirmar que la majoria dels nois (61,7%) no han rebut educació sexual a casa, però un 38,3% sí que l'ha rebut.

En el cas de les noies és diferent, ja que, els resultats estan bastant igualats.

Per una banda, el 54,9% d'elles coincideix que a casa mai han rebut educació sexual, mentre que un 45,1% sí que l'ha tingut, sigui perquè el pare, mare o tutor legal li ha ensenyat.

Un 54,5% de les persones que no s'han classificat en cap sexe neguen haver tingut educació sexual a casa, però un 45,5% accepta que sí que han rebut educació sexual a casa.

Edat: *(Veure annex 30)*

Els adolescents que tenen entre 13 i 14 anys, la majoria, ha coincidit que no han rebut educació sexual a casa (60%). En canvi, un 40% afirma haver-la rebut.

Per la banda dels joves entre 15 i 16 anys que han participat en l'enquesta, un 47,1% ha tingut educació sexual per part del pare, mare o tutor legal. Malauradament, aquest percentatge és superat per aquells adolescents que reconeixen que mai han rebut educació sexual a casa (52,9%).

Els individus de 17 o 18 anys afirmen que no han rebut educació sexual a les seves cases (58,3%), però un 41,7% sí que l'han rebut.

Finalment, les persones amb més edat que han contestat l'enquesta (19 o més anys) han coincidit, una gran part en què els a casa mai han rebut educació sexual (63,5%). Mentre que un 36,5% sí que l'ha rebut.

A partir dels resultats de l'enquesta, dels anàlisis i les conclusions que s'han extret, es pot afirmar que els nois tendeixen a consumir més pornografia que les noies. Aquests ho fan d'una manera freqüent i a cada vegada a una edat més primerenca.

Dins del món del consum de la pornografia els diversos sexes, és a dir, noi i noia es comporten diferent, ja que, la majoria dels nois (segons les dades de l'anterior enquesta), accedeixen a aquesta per primera vegada d'una forma voluntària i la busquen de manera activa a internet o a diverses xarxes socials. En canvi, les noies accedeixen de manera accidental o simplement, per pressió social. A més, elles no accedeixen per cerca activa sinó que ho fan per altres mètodes.

És rellevant que la franja d'edat més jove participi a l'enquesta (13-14 anys) té un accés a internet fàcil i ràpid, cosa que fa que el seu contacte i consum amb la pornografia augmenti i s'acceleri.

Evidentment, els adolescents més joves (13-14 anys), utilitzen la pornografia com a font verídica d'informació, és a dir com a forma d'aprenentatge, perquè encara no arriben a diferència la realitat i la ficció (pornografia). La diferència és que, aquells adolescents amb una edat més elevada no fan servir el porno amb finalitats educatives ni d'aprenentatge.

Per acabar, una gran multitud d'adolescents manquen d'educació sexual, ja que, aquests no l'han rebut ni a l'escola ni a casa. Factor que fa que molts d'aquests no hi siguin conscients dels efectes negatius que la pornografia té en els adolescents a curt i a llarg termini.

10.2. ENQUESTA EN PAPER (3r ESO):

D'altre, s'ha realitzat una enquesta, la qual va ser feta a paper i va ser difosa per les aules de 3r i 4t d'ESO. Aquesta va ser contestada pels alumnes de l'escola GEM (Grup Escoles Mataró), MDL (Mare de Déu de Lourdes) i Escola Pia Santa Anna Mataró.

L'enquesta ha sigut contestada per alumnes d'entre 14 i 15 anys.

Entre aquests 65 són nois i 67 noies.

Aquesta enquesta ha sigut analitzada per sexe, és a dir, els resultats són separats per nois i noies.

Els gràfics es trobaran als annexos.

L'objectiu d'aquesta enquesta és conèixer la realitat que hi ha darrere del consum de pornografia entre els adolescents i si aquests són conscients dels efectes negatius.

Pregunta 1: Has consumit algún cop pornografia? (Annex 31)

Els resultats estan bastant desiguals, ja que, un 86,2% dels nois ha consumit pornografia i un 32,8% de les noies també ho ha fet. En canvi, un 13,8% dels nois mai l'ha consumit mentre que un 67,2% de les noies tampoc ho ha fet.

Comparant els resultats es pot treure la conclusió que els nois tendeixen a consumir molta més pornografia que les noies, ja que, com s'ha vist en els resultats de la pregunta els percentatges dels nois són molt més elevats que els de les noies.

Pregunta 2: Amb quina edat va ser el primer cop que vas consumir pornografia? (Annex 32)

Una gran part de les noies afirma haver consumit pornografia per primer cop entre els 12 i 13 anys (54,5%). En canvi, n'hi ha algunes que coincideixen que la van consumir amb 10 i 11 anys (27,3%) i, hi ha d'altres que accepten veure-la per primera vegada amb 14 i 15 anys (18,2%).

Per part dels nois, un 28,8% afirma haver-la consumit amb 10 o 11 anys i amb el mateix percentatge (28,8%) alguns afirmen haver-la vist entre els 12 o 13 anys. Amb un 27,1% la van consumir per primer cop entre els 14 i 15 anys i, amb percentatges més baixos coincideixen haver-la consumit entre els 8 i 9 anys (13,6%) i 16 o més (1,7%).

Pregunta 3: La primera vegada que vas consumir pornografia va ser de forma accidental o voluntària? (Annex 33)

Una gran part dels nois i noies participants d'aquesta enquesta va accedir a la pornografia d'una manera totalment accidental, concretament, un 78% dels nois i un 85,7% de les noies.

Pregunta 4: Com hi vas accedir? (Annex 34)

La gran majoria dels nois d'entre 14 i 15 anys van accedir a la pornografia per primera vegada a través de les xarxes socials 53,4%. El percentatge s'igualava quan es tracta d'accés per cerca activa (17,2%) i per grup (17,2%). Finalment, hi ha un grup reduït de nois que van accedir a través de la televisió o el cinema (8,6%) i a través d'un familiar (3,4%).

Un 34,8% de les noies participants de l'enquesta accepten haver entrat per primer cop a un contingut pornogràfic a través de la televisió o el cinema. D'una banda, un 8,7% admeten haver accedit a través de cerca activa i un altre 8,7% a través d'un familiar. D'altra banda, amb uns percentatges més elevats, algunes admeten haver accedit a través d'un grup (26,1%) i d'altres a través de les xarxes socials (21,7%).

Analitzant els resultats s'ha pogut arribar a la conclusió que la majoria dels nois i noies que han participat en l'enquesta no van accedir a la pornografia a través de cerca activa, per tant, ho van fer d'una manera totalment accidental a través de les xarxes socials els nois i a través del cinema o la televisió les noies.

Pregunta 5: Consumeixes pornografia regularment? (Annex 35)

Per la banda dels nois, un 63,2% ha admès que no consumeix pornografia regularment, mentre que un 36,8% sí que ho fa.

D'una altra banda, un 6,5% sí que la consumeix regularment, però un 93,5% no ho fa. Per tant, una gran part de les noies participants d'aquesta enquesta no consumeixen pornografia en el seu dia a dia o d'una manera habitual.

Pregunta 6: Cada quant consumeixes pornografia? (Annex 36)

Un percentatge del 27,8% dels nois que han participat en l'enquesta han acceptat que consumeixen porno cada dos mesos o més, és a dir, que el seu consum no és freqüent. No obstant això, un 22,2% accepta veure-ho dues vegades per setmana, cosa que es podria considerar un consum habitual. D'una banda, amb uns percentatges igualats una part dels nois assumeixen consumir-la una vegada al mes, consum no freqüent, (13%) i una altra part, una vegada per setmana, consum freqüent, (13%). Una quantitat més reduïda admet consumir pornografia cada dia (9,3%), dues vegades al mes (11,1%) i més de tres vegades al dia (3,7%).

La meitat de les noies accepten consumir-la cada dos mesos o més (50%), considerant aquest temps com un consum no habitual. Hi ha d'altres que la consumeixen una vegada per setmana (12,5%), una vegada al mes (31,3%) i dues vegades per setmana (6,3%), fent que aquesta última afirmació sigui un consum habitual.

Pregunta 7: Per què hi consumeixes? (Annex 37)

Molts nois coincideixen que la miren per desig sexual, és a dir, per plaer (53,7%) i d'altres que la miren simplement per curiositat (27,8%). Hi ha d'altres que la consumeixen per distreure's (9,3%), per relaxació (5,6%) i la resta per resoldre dubtes que tenen relacionades amb el sexe (3,7%).

Més de la meitat de les noies admeten consumir pornografia per curiositat (53,3%), d'altres per poder satisfer el seu desig sexual (20%) i n'hi ha algunes que miren porno simplement per distracció (26,7%).

Comparant els resultats dels nois amb els de les noies, es pot arribar la conclusió que els consumeixen pornografia per una finalitat totalment diferent. La majoria dels nois la consumeixen per poder satisfer el seu plaer, mentre que la majoria de les noies ho fan per curiositat. Tot i que, n'hi ha algunes que sí que veuen pornografia per satisfer el seu desig sexual.

Pregunta 8: Utilitzes la pornografia com a font d'informació verídica? (la consumeixes per aprendre?) (Annex 38)

Una gran part dels nois accepten no consumir pornografia per aprendre (79,3%), però hi ha un 20,7% que sí que la utilitza per a aquella finalitat.

En canvi, un 3,1% de les noies que han participat en l'enquesta sí que consumeixen pornografia per aprendre. No obstant això, la resta de les noies no ho fan (96,9%).

Pregunta 9: Creus que hi ha altres fonts d'aprenentatge sobre la sexualitat afectiva? (Annex 39)

Un 82% dels nois participants de l'enquesta pensen que sí que hi ha altres fonts d'aprenentatge que no sigui la pornografia, mentre que un 18% pensa que l'única font que existeix és el porno.

La gran majoria de les noies admeten que sí que hi ha altres fonts d'aprenentatge (93,3%), però, hi ha un 6,7% que pensa que no hi ha.

Pregunta 10: Si la resposta ha sigut que sí, quines? (Annex 40)

Aquells nois que han contestat que sí, la majoria coincideix que la font que hi ha d'aprenentatge a part de la pornografia són els pares (41,8%). D'altres pensen que les webs oficials sense continguts explícits també són una bona font per aprendre. Després amb uns percentatges més baixos, alguns coincideixen que ho són les pel·lícules/documentals (16,4%) i l'escola (5,5%).

La majoria de les noies consideren, igual que els nois, que els pares són una altra font d'aprenentatge (63,4%). A més, n'hi ha algunes que pensen que l'escolta també ho és (17,1%), les pel·lícules/documentals també (14,6%) i les webs oficials sense continguts explícits (4,9%).

Pregunta 11: Ets conscient dels seus efectes negatius? (Annex 41)

Una gran part dels nois admeten que sí que hi són conscients dels efectes negatius de la pornografia (77,6%), mentre que un 22,4% no és conscient.

En canvi, el 100% de les noies sí que són conscients dels efectes negatius.

Pregunta 12: Quins creus que són aquests efectes negatius? (Annex 42)

La majoria dels nois pensa que l'efecte negatiu més important és la distorsió de la realitat (62,5%), seguidament de la falta de comunicació en les relacions sexuals (14,3%). Uns altres opinen per igual que la pèrdua de veracitat en les relacions reals (7,1%) i els estereotips (7,1%)

també són efectes negatius de la pornografia. Finalment, un 8,9% pensa que les inseguretats que tenen les persones poden venir a causa de la pornografia i, per tant, és un efecte negatiu.

Més de la meitat de les noies que han participat en l'enquesta pensen que l'efecte negatiu més rellevant, igual que els nois, és la distorsió de la realitat (57,1%). Després n'hi ha algunes que opinen que els estereotips (28,6%) també ho són. Amb uns percentatges més baixos una part de les noies pensa que les inseguretats (9,5%) i la pèrdua de veracitat en les relacions reals (4,8%) són efectes negatius que causa la pornografia.

Analitzant els resultats dels nois i les de les noies, es pot arribar a la conclusió que la majoria d'aquests pensen que l'efecte negatiu més important és la distorsió de la realitat. Quan una persona consumeix molta pornografia, la seva realitat i sexualitat es veuen distorsionades, ja que, només té com a referència la pornografia i normalment, aquest tipus de persona imita el que veu a la vida real. Per tant, es pot dir que la distorsió de la realitat és un efecte negatiu molt important i és un dels primers que apareix.

Pregunta 13: Tu o alguna persona del teu entorn has/ha patit algun efecte negatiu en les seves relacions sexuals? (Annex 43)

Un 93,2% dels nois accepta no haver patit cap efecte negatiu de la pornografia o que no coneixen a ningú que els hagi passat, mentre que, el 6,8% sí que ho ha patit o sí que coneixen a algú.

Per part de les noies, un 74,4% d'aquestes no han patit efectes negatius o no coneixen a ningú que els hagi patit, però el 25,6% sí que ho ha patit o coneixen a algú que els ha sofert.

Pregunta 14: Consideres que has tingut suficient educació sexual a l'escola? (Annex 44)

La majoria dels nois (61,9%) consideren que no han tingut educació sexual a l'escola, en canvi, un 38,1% accepten que sí que l'han tingut.

Un 45,1% de les noies que han participat en l'enquesta admeten que sí que han rebut educació sexual a l'escola, però un 54,9% de les noies participants han reconegut que no han rebut cap mena d'educació sexual a través de l'escola.

Pregunta 15: A casa has tingut educació sexual per part del pare, mare o tutor legal? (Annex 45)

Més de la meitat dels nois que han contestat a l'enquesta han admès que han rebut educació sexual a través del seu tutor legal o pares (56,5%). Mentre que, un 43,5% han acceptat que mai l'han rebut per part del tutor legal o els seus pares.

Per part de les noies un 55,1% sí que ha rebut educació per part del tutor legal o pares, però un 44,9% no l'han rebut mai.

10.3. ENQUESTA EN PAPER (4t ESO):

Aquesta va ser contestada pels alumnes de l'escola GEM (Grup Escoles Mataró), MDL (Mare de Déu de Lourdes) i Escola Pia Santa Anna Mataró.

L'enquesta ha sigut contestada per alumnes d'entre 16 i 17 anys.

Entre aquests 47 són nois i 68 noies.

Aquesta enquesta ha sigut analitzada per sexe, és a dir, els resultats són separats per nois i noies.

Els gràfics es trobaran als annexos.

L'objectiu d'aquesta enquesta és conèixer la realitat que hi ha darrere del consum de pornografia entre els adolescents i si aquests són conscients dels efectes negatius.

Pregunta 1: Has consumit algun cop pornografia? (Annex 46)

Els resultats estan bastant desiguals, ja que, un 93,6% dels nois ha consumit pornografia i un 41,2% de les noies també ho ha fet. En canvi, un 6,4% dels nois mai l'ha consumit mentre que un 58,8% de les noies tampoc ho ha fet.

Pregunta 2: Amb quina edat va ser el primer cop que vas consumir pornografia? (Annex 47)

Una gran part de les noies afirma haver consumit pornografia per primer cop entre els 12 i 13 anys (44,8%). En canvi, amb el mateix percentatge, n'hi ha algunes que coincideixen que la van consumir amb 10 i 11 anys o amb 14 i 15 anys (20,7%), hi ha d'altres que accepten veure-la per primera vegada amb 8 - 9 anys (10,3%), i per acabar un 3,4% amb 16 o més anys.

Per part dels nois, un 36,8% afirma haver-la consumit amb 12 o 13 anys, amb un 29,5% la van consumir per primer cop entre els 14 i 15 anys, amb un 22,7% la van veure als 10 i 11 anys i, amb percentatges més baixos coincideixen haver-la consumit entre els 8 i 9 anys (2,3%) i 16 o més (6,8%).

Pregunta 3: La primera vegada que vas consumir pornografia va ser de forma accidental o voluntària? (Annex 48)

En aquest àmbit, els nois i noies són molt similars a les respostes, ja que accidentalment és com els dos sexes la van consumir per primer cop, les noies amb un 65,5% i els nois amb un 70,5%.

Pregunta 4: Com hi vas accedir? (Annex 49)

La gran majoria dels nois van accedir a la pornografia per primera vegada a través de les xarxes socials (35,7%). Seguidament, tenim per grup amb un 31%, amb un percentatge una mica menor per cerca activa (21,4%), i finalment amb menys freqüència tenim a través del cinema i televisió (7,1%) i a través d'un familiar amb un 4,8%.

Un 44,8% de les noies participants de l'enquesta accepten haver entrat per primer cop a un contingut pornogràfic a través de les xarxes socials. D'una banda, un 24,1% admeten haver accedit a través de cerca activa i un altre 17,2% a través del cinema o televisió. D'altra banda, amb percentatges igualats tenim a través d'un familiar i per grup (6,9%).

Analitzant els resultats podem observar que la majoria dels nois i noies que han participat en l'enquesta no van accedir a la pornografia a través de cerca activa, és a dir, que va ser accidentalment a través de les xarxes socials com ho diem a la pregunta anterior.

Pregunta 5: Consumeixes pornografia regularment? (Annex 50)

Per la banda dels nois, un 67,4% ha admès que no consumeix pornografia regularment, mentre que un 32,6% sí que ho fa.

D'una altra banda, un 10,9% de les noies sí que la consumeix regularment, però un 89,1% no ho fa.

Podem arribar a la conclusió que els nois veuen més pornografia en el dia a dia que les noies, les quals normalment no consumeixen diàriament.

Pregunta 6: Cada quant consumeixes pornografia? (Annex 51)

Un percentatge del 25,6% dels nois que han participat en l'enquesta han acceptat que consumeixen porno dues vegades per setmana, cosa que es podria considerar un consum habitual. No obstant això, un 23,1% accepta veure-ho dues vegades al mes, cosa que es podria considerar com un consum no tan freqüent. D'una banda, amb uns percentatges igualats una

part dels nois assumeixen consumir-la una vegada per setmana, (17,9%) i una altra part, cada dos mesos o més, un consum gens freqüent, (17,9%). Una quantitat més reduïda admet consumir pornografia una vegada al mes (7,7%), cada dia (5,1%) i dues vegades al dia (3,7%), aquestes dues últimes podem dir que arribar al punt de l'addicció.

Gairebé la meitat de les noies accepten consumir-la cada dos mesos o més (45,5%), considerant aquest temps com un consum no habitual. Seguidament, amb els mateixos percentatges, hi ha d'altres que la consumeixen una vegada per setmana o una vegada al mes (18,2%). Amb un consum més freqüent tenim a les noies que ho miren dues vegades per setmana (13,6%), i finalment amb el menor percentatge dues vegades al mes (4,5%).

Pregunta 7: Per què hi consumeixes? (Annex 52)

Molts nois coincideixen que la miren per desig sexual, és a dir, per plaer (64,1%) i d'altres que la miren simplement per curiositat o distracció (15,4%). La resta, la consumeixen per dubtes o relaxació (2,6%).

Més de la meitat de les noies admeten consumir pornografia per desig sexual (52,6%), d'altres per curiositat (21,1%) o pressió social (15,8%) i n'hi ha algunes que miren porno simplement per relaxació o dubtes (5,3%).

Pregunta 8: Utilitzes la pornografia com a font d'informació verídica? (la consumeixes per aprendre?) (Annex 53)

Gairebé tots els nois i noies accepten no consumir pornografia per aprendre. Els nois amb un 93,3% i les noies amb un 97,9%.

Pregunta 9: Creus que hi ha altres fonts d'aprenentatge sobre la sexualitat afectiva? (Annex 54)

Un 89,1% dels nois participants de l'enquesta pensen que sí que hi ha altres fonts d'aprenentatge que no sigui la pornografia, mentre que un 10,9% pensa que l'única font que existeix és el porno.

La gran majoria de les noies admeten que sí que hi ha altres fonts d'aprenentatge (98,4%), però, hi ha un 1,6% que pensa que no hi ha.

Pregunta 10: Si la resposta ha sigut que sí, quines? (Annex 55)

Aquells nois que han contestat que sí, la majoria coincideix que la font que hi ha d'aprenentatge a part de la pornografia són l'escola i les webs oficials sense continguts explícits, amb uns percentatges igualats del 31,7%. D'altres pensen que els pares també són una bona font per aprendre (24,4%), i finalment tenim les pel·lícules i documentals amb un 12,2%.

La majoria de les noies consideren, igual que els nois, que l'escola és una altra font d'aprenentatge (37,1%). A més, n'hi ha algunes que pensen que els pares també ho són (25,8%), les webs oficials sense continguts explícits també amb un percentatge molt similar (24,2%) i en últim lloc les pel·lícules i documentals (12,9%).

Pregunta 11: Ets conscient dels seus efectes negatius? (Annex 56)

Una gran part dels nois admeten que sí que hi són conscients dels efectes negatius de la pornografia (68,9%), mentre que un 31,1% no és conscient.

En canvi, el 98,5% de les noies sí que són conscients dels efectes negatius.

Aquí podem arribar a la conclusió que les noies són més conscients d'aquests efectes, ja que normalment són elles les que els pateixen, mentre que els nois no són tan conscients d'aquest tema.

Pregunta 12: Quins creus que són aquests efectes negatius? (Annex 57)

La majoria dels nois pensa que l'efecte negatiu més important és la distorsió de la realitat (37,2%), seguidament dels estereotips (25,6%). Uns altres opinen per igual que la pèrdua de veracitat en les relacions reals (14%) també pot afectar. Finalment, tenim la falta de comunicació en les relacions reals i les inseguretats (11,6%).

Més de la meitat de les noies que han participat en l'enquesta pensen que l'efecte negatiu més rellevant, igual que els nois, és la distorsió de la realitat (51,5%). Després n'hi ha algunes que opinen que la pèrdua de veracitat en les relacions reals (16,7%), seguidament de les inseguretats que pot crear la pornografia (13,6%). Per últim, amb uns percentatges més baixos i igualats tenim els estereotips i la falta de comunicació en les relacions reals amb un 9,1%.

Pregunta 13: Tu o alguna persona del teu entorn has/ha patit algun efecte negatiu en les seves relacions sexuals? (Annex 58)

Un 87% dels nois accepta no haver patit cap efecte negatiu de la pornografia o que no coneixen a ningú que els hagi passat, mentre que, el 13% sí que ho ha patit o sí que coneixen a algú.

Per part de les noies, un 72,1% d'aquestes no han patit efectes negatius o no coneixen a ningú que els hagi patit, però el 27,9% sí que ho ha patit o coneixen a algú que els ha sofert.

Pregunta 14: Consideres que has tingut suficient educació sexual a l'escola? (Annex 59)

La majoria dels nois (56,5%) consideren que no han tingut educació sexual a l'escola, en canvi, un 43,5% accepten que sí que l'han tingut.

Un 33,8% de les noies que han participat en l'enquesta admeten que sí que han rebut educació sexual a l'escola, però un 66,2% de les noies participants han reconegut que no han rebut cap mena d'educació sexual a través de l'escola.

Pregunta 15: A casa has tingut educació sexual per part del pare, mare o tutor legal? (Annex 60)

Més de la meitat dels nois que han contestat a l'enquesta han admès que no han rebut educació sexual a través del seu tutor legal o pares (52,2%). Mentre que, un 47,8% han acceptat que si l'han rebut per part del tutor legal o els seus pares.

Per part de les noies la meitat d'aquestes diuen que si l'han rebuda, però l'altra meitat accepten que no han rebut mai aquesta educació a casa (50%).

11. ENTREVISTES

Javier Gomez Zapiain

Professor de psicologia de la sexualitat a la facultat de psicologia de la universitat del País Basc i impulsor de programes d'educació sexual Uhin Bare i Sexumuxu.

IMPACTE I DESENVOLUPAMENT

Quin impacte té la pornografia en les percepcions i actituds dels adolescents en la vida real, en el sexe i les relacions íntimes?

El desig eròtic és una emoció humana complexa i natural que forma part de la dotació d'emocions i de l'estructura de la personalitat dels éssers humans, perquè, estem programats pel plaer i la cerca d'aquest. Per això, responem a estímuls eròtics. El desig sexual és un benefici psicològic i una font de riquesa.

La pornografia és positiva quan és recreativa i és conflictiva quan és crear dependències i es fa un ús problemàtic d'aquesta.

El problema de la pornografia és la manipulació en àmbits sociopolítics perquè vivim en una societat neoliberal on el valor suprem són els diners, els negocis i generar riquesa. A més, vivim en una societat molt masclista on el cos de les dones és un element de consum.

Quin paper té la pornografia en el desenvolupament sexual dels adolescents?

Hi ha part positiva d'aprenentatge, però com és una activitat nova, a l'hora de prendre com a verídica la pornografia permet manipular i introduir models masclistes als adolescents, perquè com les indústries han de vendre, fan pornografia d'interès masculí. En aquestes apareix violència, masclisme, dones submises... creant estereotips perillosos pels adolescents.

En canvi, la pornografia igualitària, interessant i positiva que pot arribar a ser beneficiosa.

L'únic recurs accessible per tots els adolescents en època d'autodescobriment, tant físic com cognitiu és la pornografia?

A les escoles ensenyen la fisiologia de la reproducció però no la del plaer, el perquè de les respostes estimulants del cos dels humans, de les ereccions, la lubricació vaginal, l'engrossiment dels llavis... Tot i que això no és educació sexual, les escoles haurien d'ensenyar-ho.

L'educació sexual és tot allò que porti al coneixement del plaer sexual d'un mateix i aprendre a regular-lo.

Aquesta no es pot utilitzar com un "apaga focs", s'ha d'atendre a les necessitats afectives dels adolescents.

És bo consumir pornografia per a prendre-la com a referència? Si la resposta és si Com es pot regular aquest consum perquè no es torni una addicció per a l'adolescent?

S'han de satisfer les necessitats bàsiques d'autoconeixement. Per una banda, les figures d'aferrament, és a dir, la necessitat afectiva de sentir-se estimat i estimar (família i amistats). D'altra banda, l'eròtica la qual no requereix relacions sexuals de manera obligatòria. Les necessitats només les podem definir les persones mateixes, tenir capacitat de prendre decisions. Per això, la pornografia manipulada passa al segon pla i no és bona, sinó perillosa.

Hi ha un sector menor, el qual té risc de patir una "addicció" a la pornografia que són més vulnerables als efectes d'aquesta. Normalment, són persones amb dificultats psicològiques. Alguns homes amb una autoestima molt fràgil, utilitzen el sexe per reafirmar-se i aquesta és una de les explicacions de les agressions sexuals. També s'utilitza per tapar diverses carències afectives. En el moment que la pornografia altera la vida quotidiana d'un adolescent s'observa un ús compulsiu..

EFFECTES:

Com creus que la pornografia afecta a la percepció del cos d'una persona? Creus que els estereotips físics poden haver estat creats perquè la pornografia ens ensenya uns cossos específics?

La pornografia a la qual accedim és comercial, ja que, fan el producte per vendre'l. Un exemple és el tabac, s'afegeix les substàncies addictives com la nicotina per vendre més, si no l'afegissin no hi hauria tant de perill i seria més fàcil frenar el consum, però com qui les crea l'únic objectiu són les vendes per generar riquesa encara utilitzen aquestes substàncies. D'aquesta manera la pornografia funciona igual, si es mesclés una sèrie d'interessos de la societat en venen més. Per això juguen amb la imatge corporal que distorsiona la realitat.

La pornografia és ciència-ficció perquè no existeix. Una comparació és amb les pel·lícules de Marvel, les quals, des de petits observem, però no intentem imitar-les a la vida real perquè distingim clarament la ciència-ficció de la realitat. En canvi, la pornografia es pren com a model de sexualitat.

A l'adolescència encara s'està assumint la imatge corporal per aquesta raó és tan perillosa la transmissió d'estereotips a través de la pornografia.

Perquè a totes les primeres relacions sexuals la posició de l'acte era la dona a sota i l'home a sobre?

Com a home, ell declara que si estigués en el paper de la dona, li faria molta por estar immòbil, a sota d'un home, possiblement, més gran que ella sabent que li farà mal. Perquè, si fos al revés seria diferent, no és el mateix que te la fiquin que tu te la fiquis, la segona opció et dona més autonomia i regules.

Aquest fet mai s'ha tractat a les escoles per això es du a terme, és el que ensenya la pornografia.

És comú que a causa de la pornografia una parella tingui problemes de comunicació o expectatives sexuals irrealistes?

Sí, perquè la pornografia pot contribuir a mantenir les parelles en un estat de frustració per la baixa autoestima, la pèrdua del control i regulació d'un mateix.

Quins aspectes de la pornografia poden portar problemes a la societat?

El concepte de què el sexe és perillós, la frustració pròpia, problemes a les relacions de parella i imatge distorsionada de la realitat.

PAPER DE L'EDUCACIÓ SEXUAL:

Quin paper exerceix l'educació sexual en la prevenció dels efectes negatius de la pornografia en els adolescents?

Hauria d'haver-hi educació sexual al servei de l'autonomia personal, educació igualitària i ajudar als joves a què integrin les seves necessitats sexo-afectives, d'aquesta manera, la pornografia tindria molt menys pes. L'educació sexual no han de ser classes de sexe, ni especialistes donant xerrades a les escoles, sinó que s'han de fer espais d'elaboració on els joves puguin parlar sobre els seus dubtes i ajudar als adolescents a què prenguin decisions sobre les seves necessitats afectives.

Com poden els pares i cuidadors abordar el tema de la pornografia de manera efectiva amb els adolescents?

S'han de prendre de debò la comunicació, però haurien de fer-se una reflexió prèvia de com perceben ells mateixos la sexualitat. Molts pares pensen que el que han de fer és parlar sobre sexualitat als seus fills i estan equivocats, l'explicació és la psicologia evolutiva que conta que durant l'adolescència, les principals figures d'aferrament són les amistats. La funció dels pares és que els fills, els sentin com a referència en termes de confiança i seguretat sense necessitat de parlar.

Es tracta de normalitzar el discurs de la sexualitat a casa i amb la família. Un exemple, seria el moment en què els adolescents demanen una moto, els pares mostren preocupació i por per ells, llavors tenen un discurs on aquestes preocupacions s'expressen amb total normalitat perquè siguin enteses. Hauria de ser el mateix amb la sexualitat, garantint l'accessibilitat davant dels fills en qualsevol tema.

ESTRATÈGIES PER A EVITAR UN CONSUM EXCESSIU

Quines són algunes estratègies efectives per a abordar l'ús problemàtic de la pornografia entre els adolescents?

Preguntar-se què busca cada individu que realitza una relació sexual i sobretot, quan es visualitza la pornografia. Crear espais d'elaboració on aprenguin a regular les curiositats eròtiques i poder parlar d'aquests temes.

Quines recomanacions donaria per a abordar l'accés a la pornografia en línia i protegir els adolescents dels seus possibles efectes negatius?

Tenir clar els recursos per poder manejar la pornografia i, descobrir els models sexistes que incrementen els estereotips i poder identificar el que és real del que no ho és. L'ètica de la igualtat, de la vinculació, de l'atenció.

Fèlix López de la universitat de Salamanca, expert en ètica de les relacions sexuals i amoroses, diu que en el sexe cadascú pot fer el que vulgui sempre que es respectin les regles del joc. Per exemple, el futbol es pot jugar de maneres molt originals, com la xilena, però en el moment que toques la pilota amb la mà és falta, si insisteixes és groga i si no parés obtens la vermella i estàs fora.

A una aula de 4t d'ESO va haver-hi un debat proposat i moderat pels mateixos alumnes on vaig assistir el qual em vaig quedar molt sorprès. El debat tractava sobre si els interessos eròtics de les noies eren diferents dels dels nois. Les noies argumentaven que els nois, només pensaven en mantenir relacions sexuals amb les dones centrades en la penetració. En un moment donat,

un noi salta, perquè, estaven generalitzant i creant estereotips on el noi, no tenia els mateixos pensaments que elles deien, ni encaixava en aquell perfil. Aquell grup tenia criteri, llavors les noies d'aquella aula quan experimentessin les seves primeres relacions sexuals tindrien coneixements, d'aquesta manera tindrien clar el que volen i el que no amb autonomia.

Una mare expressava les dificultats que va tenir a les seves primeres relacions sexuals i té una filla de 16 anys que creu que està entrant al món de la sexualitat, però es veu incapaç d'explicar-li les seves experiències doloroses a la seva filla o expressar la seva preocupació, tot i que, argumenta que si fos una altra noia que no fos la seva filla, sí que ho faria.

Jorge Gutierrez Berlinches

Llicenciat en periodisme i impulsor de l'ONG *Dale una Vuelta*, que informa sobre la pornografia i els seus efectes com a addicció. A més d'autor del llibre "En el parany del sexe digital", on explica els danys que el porno causa en nens i adults.

EFFECTES PORNOGRAFIA

Els adolescents són vulnerables davant la pornografia? Per què?

Afecta molt més que als adults per temes de desenvolupament cerebral, l'escorça prefrontal no acaba de formar-se fins als 23-25 anys, d'aquesta manera, el consum de la pornografia freqüent pot contribuir a fer que el desenvolupament cerebral no sigui el correcte.

La falta de coneixement real sobre la sexualitat en la pornografia pot influir en el desenvolupament afectivo-sexual i distorsiona la sexualitat.

Les pràctiques sexuals de risc, on si es pren com a model la pornografia és molt més fàcil que les pràctiques intenten portar a la realitat amb el risc que suposa.

El cervell dels adolescents és molt més fàcil que comenci a aparèixer una addicció que no es mostrarà fins a unes edats molt més avançades.

El lllindar de gratificació dels adolescents necessita més dosis de plaer per sentir aquest plaer, aquest fet afavoreix el consum problemàtic.

Hi ha algun perfil de personalitat entre adolescents més freqüent a l'hora de desenvolupar una addicció o un trastorn psicopatològic? Què? Per què?

Sí, adolescents amb trastorns psicològics com el TDAH, el TOC i hiperactivitat. Tenen més possibilitats de desenvolupar una addicció o uns efectes més nocius de la pornografia. Patir dues malalties alhora s'anomena comorbiditat.

Els traumes i l'abús sexual a menors són factors de base d'aquesta addicció a la pornografia per estar en contacte amb la sexualitat sense du l'acte sexual a terme a la vida real per por al contacte físic.

Quins senyals ha de sofrir la persona que consumeix pornografia per a arribar a la conclusió que té una addicció?

Una persona és adicta quan:

1. Quan no és capaç de no consumir pornografia i et costa estar 3 dies o 1 setmana sense consumir.
2. Quan afecta diverses àrees de la teva vida, al món laboral, familiar, relacions tant d'amistat com sentimentals... aquest fet s'anomena prominència, és a dir, la tendència a centrar-nos en els elements o la informació que més ens criden l'atenció i a ignorar els que no ho fan.
3. Quan inclús sabent els efectes negatius que obté la pornografia no se sent capaç de deixar-ho, és a dir, prefereix la conseqüència i continuar així abans que arreglar la situació.

Cal destacar que l'addicció és l'última etapa i la pitjor, però que pot haver-hi un problema sense que hi hagi addicció.

Existeixen riscos associats amb el consum de pornografia en adolescents en termes de salut mental?

Per exemple les persones que pateixen ansietat o depressió recorren a pornografia per alliberar aquestes tensions i malestar a través de la masturbació, recurs que els provoca encara més ansietat quan finalitza aquest plaer i distracció. D'aquesta manera entren en un cicle viciós.

Com pot l'exposició a la pornografia influir en el desenvolupament emocional i social dels adolescents?

En el desenvolupament social influeix perquè és un tema molt tabú a la societat perquè és íntim i no es parla, es produeix una manca de conscienciació sobre les conseqüències. A més, hi ha famílies i parelles trencades per culpa de la pornografia.

Hi ha una frase feta que va dir un expert estatunidenc que diu que la pornografia és familiar, és a dir, no només afecta de manera individual sinó que té conseqüències amb la parella, la família, l'afecte, la confiança... I acaba separant a les persones sobretot en les parelles.

També la violència que s'observa a la pornografia i es du a terme a la vida real, les conductes agressives, les violacions... Això no significa que l'única raó de les agressions sexual sigui la pornografia, però sí que pot ser una de les variables.

Cal destacar un fet del qual no es parla tant i és que tot està molt sexualitzat, les sèries, les cançons, la publicitat, les xarxes socials... És molt senzill obrir *Tik Tok* i trobar-se sexualitat poc sana, en primer pla sense necessitat de ser una pornografia directa, aquest fet alimenta a consumir pornografia, la qual només se centra a arribar al plaer.

Quin impacte té la pornografia en les percepcions i actituds dels adolescents en la vida real, el sexe i les relacions íntimes?

Sobretot la cerca del plaer personal i no del compartit. En el sexe és fonamental aquella intimitat afectiva amb la persona amb qui comparteixes aquell moment. També hi ha molta pressa per experimentar-ho tot, i quan arriba als 20 anys ja s'ha provat de tot en termes de trobar el plaer sense tenir en compte la relació en si. S'hauria de donar una volta de 360 graus al concepte de relació sexual, més ampli i integral sense estar enfocada en el plaer.

A més aquest plaer el podem trobar de manera més senzilla a qualsevol lloc, hora... D'aquesta manera es perd l'afectivitat i es produeix un desenfrenament sexual.

Com pot afectar l'ús excessiu de la pornografia en les relacions de parella?

Molts diuen que la pornografia pot ser bona per consumir-la en parella per buscar noves pràctiques sexuals, però és un mite, la pornografia en la majoria de les persones es consumeix de manera individual.

Els efectes de la pornografia en parella són demolidors, perquè no hi ha comunicació i crea distàncies entre els dos individus. Estudis diuen que les percepcions de la pornografia entre l'home i la dona són totalment diferents, és a dir, l'home quan observa pornografia el que veu és una imatge, però les dones veuen una persona. D'aquí es creen molts conflictes, principalment la desconfiança.

Què pot passar si una persona té una visió distorsionada de la sexualitat i les relacions a causa de la pornografia?

En primer lloc, tot ésser humà s'ha de plantejar què és la sexualitat, per què serveix, com es viu... Perquè hi ha persones amb visions diferents de la sexualitat, hi ha qui li dona prioritat a l'amor, les carícies i l'estima. En canvi, hi ha d'altres que diuen que no és necessari.

Una relació sexual és el punt més íntim de la relació en què dones i reps de l'altra persona. És bo pensar que tot això ha d'estar rodejat i acompanyat de les millors qualitats d'aquella persona. Al sexe, s'ha de donar totes les qualitats que un mateix tingui i exigir-les a l'altra part.

Cadascú ha de valorar i protegir la seva pròpia visió de la sexualitat perquè si no la valores, no la protegeixes i si no la protegeixes tot val i si tot val la pornografia també en tots els seus àmbits i tipus.

PAPER EDUCACIÓ SEXUAL I PROFESSIONALS

Quin és el paper dels professionals de la salut mental en el tractament d'adolescents que experimenten dificultats a causa del consum de pornografia?

Per començar, s'ha d'identificar l'origen del problema per poder saber si és per només el consum de pornografia o pot ser per una educació afectivo-sexual incorrecta.

Conèixer els mites, estereotips, prejudicis, conceptualització de la sexualitat perquè se sàpiga la situació de com aquesta persona vol viure la sexualitat de manera més conscient. Hi ha casos, on s'arriba a perdre la identitat sexual en persones d'entre 20-25 anys perquè han estat consumint pornografia des de molt petits, i ja han observat tota mena de pornografia. D'aquesta manera, ja no saben identificar el que els agrada o no.

El professional ha de tenir molta confiança, no jutjar, valorar els problemes de base i advertir dels riscos animant-lo a posar límits a la pornografia. Aquestes persones sempre han de tenir alguna persona de confiança que els acompanyi en aquest procés de sortida junt amb l'expert. El problema avui en dia, és que hi ha poca formació d'addició a la pornografia, perquè, hi ha gent que no s'ho creu i que és una exageració. Jo considero que la problemàtica de la pornografia té una entitat pròpia com perquè es fomenti la formació d'especialistes en atenció primària i psicologia, ja que, molts diuen que es tracta d'ansietat i amb una pastilla se soluciona i no és veritat.

ESTRATÈGIES PER A EVITAR UN CONSUM EXCESSIU

Quines són algunes estratègies efectives per a abordar l'ús problemàtic de la pornografia entre els adolescents?

1. Descobrir els disparadors o detonants, és a dir, les situacions, objectes o moments que per una persona es converteixen en ocasió pròxima per consumir. Per exemple, un programa de televisió, un presentador/a, estones a soles, una cançó...
2. Ordenar la rutina: existeix un concepte que s'anomena triangle de les bermudes, que el formen tres paraules: avorriment, soledat i curiositat. Aquests conceptes per separat en petites dosis no tenen res de dolent, però quan s'ajunten hi ha persones que acaben navegant per internet i enganxar-te a qualsevol fet que et doni plaer.
3. Reforços positius per no caure en la pornografia: fotografies de la parella a prop, objectes que recordin que no ha de veure pornografia, apuntar-se en un paper paraules que serveixin per no consumir, trucar a amics per distreure's...
4. Endarrerir 5 minuts les gratificacions: és un consell molt senzill, però realment pren les ganes de manera inconscient que es creia que eren tan necessàries per a l'addicte. També millora l'autocontrol de la persona per aconseguir qualsevol cosa a l'instant.
5. Estratègies de control d'emocions: molts consumidors utilitzen la pornografia per relaxar-se, treure ansietat, d'escapar-se... D'aquesta manera, s'ha de planejar altres maneres d'escapar-se per gestionar les emocions com fer esport, sortir al carrer, quedar amb amics...
6. No dormir amb el mòbil a l'habitació: hi ha més probabilitat de consumir pornografia perquè estàs cansat, sol, a la nit, treballar en sales de la casa més comunes...
7. Tenir motius: saber si la pornografia està fent mal a la persona i perquè no convé. Es pot escriure, debatre-ho amb altres persones...

Com poden els pares i cuidadors abordar el tema de la pornografia de manera efectiva amb els adolescents?

Parlant molt i escoltant. La gent d'entre 40-50 anys no es parlava a casa, no es preguntava, no s'explicava perquè tampoc hi havia cap necessitat. Actualment, s'hauria de parlar des dels 6 anys sobre sexualitat més bàsica, com les parts del cos, la importància de la intimitat i el respecte. Per crear vincles i confiança que pot ser molt important per tota la vida, aquesta confiança s'ha de guanyar i dedicar-li molt de temps. Han de parlar sobre sexualitat els pares i

les mares. Tot i que, solen parlar més les mares, s'hauria d'aconseguir que parlin ells també amb els seus fills. Els pares s'han de formar per poder donar aquest suport als seus fills i, aprofitar els trajectes en cotxe. Per exemple, perquè no hi ha contacte visual ni es pot escapar. Aquestes converses sobre sexualitat no han de ser específicament sobre sexe, ni en gran abundància. Simplement, ser constant i educar de manera més quotidiana en petites coses, comentant notícies, situacions, pel·lícules, cançons, la vida real...

És vital no jutjar i deixar que els fills raonin per si mateixos.

Quines mesures o recursos estan disponibles per a ajudar a aquelles persones que tenen una addicció al porno?

1. Ajuda professional a través d'experts (psicòlegs o psiquiatres): la pornografia és una addicció que es desenvolupa de manera molt silenciosa i lenta, que potser no es manifesta fins als 19 anys, tot i que abans ha estat formant-se a l'interior sense adonar-se'n. D'aquesta manera costa més comunicar-ho.
2. Normalitzar la pornografia i els seus efectes: oferint casos de pacients o exadictes que han aconseguit superar el problema, normalitzant el problema i que hi ha sortida.
3. Deixar de pensar que la pornografia és necessària.
4. Aconseguir que les persones demanin ajuda a familiars, amistats, parelles... Perquè parlar és molt terapèutic.

Podria proporcionar-nos algun cas real que ens pugui ajudar a entendre les conseqüències, causes o per què somni els adolescents vulnerables a la pornografia, sense violar el dret de protecció de dades personals?

Una persona que era addicte, creia que el concepte del sexe s'havia d'explicar als adolescents. La importància principal d'una relació sexual és la relació i en segon pla la sexualitat. Tot i que arribar al plaer és un fet bo, la pornografia se centra en el fet que primer va el plaer sense tenir en compte la relació o la persona amb qui estàs compartint aquell moment.

Un pacient deia que sentia necessitat de consumir pornografia en el moment que la seva dona tancava la porta de casa i sabia que estava sol.

Lilian Velasco

Disposa d'un doctorat en psicologia de la salut i directora del màster d'experts en prevencions dels efectes de la pornografia en la salut afectivo-sexual a la universitat *Rey Juan Carlos*, Madrid.

EFFECTES PORNOGRAFIA

Els adolescents són vulnerables davant la pornografia? Per què?

Sí, és la població més vulnerable avui en dia, i el risc actual és la nova llei aprovada on s'accepta la publicació de contingut sexual a xarxes que no tenen aquesta funció com Twitter. A més, és un col·lectiu que interessa a les indústries tenir enganxats, d'aquesta manera, s'asseguren d'una continuïtat durant la seva etapa adolescent i posteriorment, l'etapa adulta una vegada han llençat la "carne de cañon" així no tenen forma d'escapar d'ella..

Hi ha algun perfil de personalitat entre adolescents més freqüent a l'hora de Actualment, s'està estudiant quin seria aquest perfil de personalitat d'entre els adolescents a l'hora de desenvolupar una addicció o un trastorn psicopatològic. A més, estem parlant d'una addicció bastant potent i s'està evidenciant el risc que presenta en l'adolescent precisament perquè no han rebut una educació sexual adequada.

1. Autoestima baixa.
2. Característiques afectives.
3. Nivells alts d'ansietat.
4. Depressió.
5. Dificultats a les relacions socials i de comunicació.
6. Regulació emocional, poca capacitat d'autocontrol la qual encara s'està desenvolupant a l'adolescència per aquest motiu es mostra mancança.
7. Baixa empatia i posar-se en el lloc de l'altra persona sobretot en la visió de la sexualitat.

Quins senyals ha de sofrir la persona que consumeix pornografia per a arribar a la conclusió que té una addicció?

1. Tolerància i abstinència: l'adolescent no pot estar tranquil si no realitza aquest consum com qualsevol altra addicció. Aquesta afecta a nivell cognitiu i afectiu individualment.
2. Abandonament de plans.

3. Insatisfacció a les relacions sexuals a la vida real per la necessitat de l'estímul immediat i gratificant de la pornografia.
4. Despesa econòmica, és a dir, pèrdua de diners. Pot ser relacionat amb la prostitució.

Existeixen riscos associats amb el consum de pornografia en adolescents en termes de salut mental?

És la gran preocupació actual, perquè l'adolescent s'està enfrontant a una sèrie d'emocions negatives, ansietat, depressió, soledat, baixa autoestima, conductes autolítiques...

Quins són alguns dels efectes psicològics que la pornografia pot tenir en la ment dels adolescents?

En l'àmbit emocional, l'adolescent pot percebre aquestes emocions en un àmbit negatiu, pot afectar en les seves relacions emocionals i socials però sobretot a la capacitat d'autoregulació. És a dir, com gestionen les seves emocions.

A l'àmbit social-relacionals que tenen afecten per exemple a l'hora de tenir una relació sexual després d'haver visualitzat una escena on el home tarda en ejacular 30 minuts i l'home a la vida real no ha aguantat ni 5 minuts. Això provoca una gran frustració i afecta a la seva esfera social perquè se estan demanant uns estàndards molt alts i aliens a la realitat demanats per la pornografia.

En el cas de les dones a l'hora de reproduir el que succeeix a la pornografia passa el mateix, per exemple si no els hi agrada que les estirin del cabell les peguin ja es pensen que la seva feminitat està sent altament afectada perquè la pornografia mostra que a les dones els agrada.

Els jocs d'entre els adolescents sobre difondre les fotografies nues que afecta sobretot a les dones.

En general la dona es mostra més afectada davant tots aquests fets perquè un home si aconsegueix relacions sexuals amb moltes dones és el millor però si ho fa una dona és una fàcil.

Quin impacte té la pornografia en les percepcions i actituds dels adolescents en la vida real, al sexe i les relacions íntimes?

La definició de l'actitud davant la pornografia, si és una cosa bona o dolenta. A més, cada vegada es comença abans a consumir pornografia, llavors no és mateix l'impacte en un nen de 12 anys que no ha obtingut una educació sexual, que en un de 17 anys.

El problema és que ara no hi ha filtre, directament els adolescents reben imatges i vídeos constantment de manera involuntària. D'aquesta manera, l'opció de negar-se a consumir pornografia és impossible i, l'únic que es pot fer és tenir bona actitud davant la pornografia i continuar consumint o no tornar a veure-la un cop ja visualitzada.

Què pot passar si una persona té una visió distorsionada de la sexualitat i les relacions a causa de la pornografia?

Ja s'està observant dins la psicologia clínica, on acudeixen persones amb una vida sexual insatisfactòria i comencen a tenir problemes de gustos sexuals amb les parelles, perquè la seva referència és la pornografia.

Dins la pornografia heterosexual les dones volen gaudir de totes les accions dutes a terme per l'home a la pornografia. Els homes si tenen relacions sexuals "normals" i no s'exciten i no tenen satisfacció sexual, perquè la noia no té el cos, no crida, no gaudeix com les actores de la indústria de la pornografia.

Sobretot, el que s'observa actualment són les agressions sexuals, les violacions grupals... Perquè és el que volen les dones segons la pornografia i es du a terme a la vida real tot observat a la indústria.

PAPER EDUCACIÓ SEXUAL I PROFESSIONALS

Quin és el paper dels professionals de la salut mental en el tractament d'adolescents que experimenten dificultats a causa del consum de pornografia?

Atendre els casos dels adolescents amb insatisfacció sexual, consum problemàtic (addició) i abús sexual. És a dir, atendre les conseqüències de la pornografia quan realment s'hauria de focalitzar més en la prevenció per evitar tots aquests casos. Però se'ls hi dona eines i estratègies.

Les víctimes d'abús homosexual s'estan fomentant per tota la violència de la pornografia homosexual.

ESTRATÈGIES PER A EVITAR UN CONSUM EXCESSIU

Quines són algunes estratègies efectives per a abordar l'ús problemàtic de la pornografia entre els adolescents?

Com diuen els experts José Luis i Lluís Ballester és l'educació. S'ha de vèncer a la pornografia educant als fills abans que accedeixin a aquesta, perquè entraran igualment, donat que les úniques prevencions són les estratègies per controlar el temps que passen els adolescents amb el mòbil i les aplicacions instal·lades. Però cada vegada és més difícil. Es pot comparar a intentar tapar el sol amb un dit.

D'aquesta manera l'única estratègia possible que hauria de ser immediata i total és l'educació, per a quan li arribi de manera involuntària a un adolescent tinguin les capacitats de decidir que no.

Com poden els pares i cuidadors abordar el tema de la pornografia de manera efectiva amb els adolescents?

Primerament, fent una autoavaluació de quina és la seva relació i com ho estan abordant amb els seus fills, si és de manera prohibitiva, no és efectiva. Perquè com hem mencionat anteriorment, no es pot evitar que els adolescents es trobin amb la pornografia, ja que, és part del seu desenvolupament i curiositat sexual, les pàgines encara estaran. Tot i que, s'han plantejat prohibir les pàgines pornogràfiques a alguns països o inclús tancar-les, no és la solució, perquè s'ha de tractar de forma natural, sense tabús, pors o mites.

També fer d'aquest consum un ús responsable basat en la consciència i remarcar que les relacions sexuals han de ser plaents, consentides i totalment contràries a les que ensenya la pornografia. Cal destacar, que aquest tema s'ha de començar a abordar des de més petits cada vegada per identificar el que està bé o no. Es pot comparar amb les pel·lícules violentes, 7 de cada 10 pel·lícules són violentes i sempre hi seran, llavors es decideix si veure-la o no basant-se en l'educació i valors ensenyats a casa.

Quines mesures o recursos estan disponibles per a ajudar a aquelles persones que tenen una addicció al porno?

Quan ja s'ha desenvolupat l'addicció s'ha d'intervenir a nivell psicològic i psiquiàtric, perquè puguin ajudar a la persona a què no continuï desenvolupant l'addicció i, ensenyar-li estratègies d'autocontrol i control addictiu. A més, hi ha molts casos on la persona no reconeix que té aquest problema addictiu, perquè en el moment que es reconeix el problema, sap que es tractarà com a tal per la seva família, amics...

S'hauria de tenir la suficient confiança amb alguna persona per poder reconèixer el problema i tractar-lo sense ser la persona jutjada.

Bàsicament, funciona com les altres addiccions (tabac, alcohol, drogues...).

L'únic recurs accessible per tots els adolescents en època d'autodescobriment, tant físic com cognitiu és la pornografia?

Desgraciadament, ho està sent tot i que comença a haver-hi programes educatius i sanitaris que ajuden a que la pornografia no sigui l'únic recurs disponible, però encara fa falta més alternatives des de l'àmbit més saludable i fer desaparèixer la pornografia violenta, no normalitzant la violència. Perquè hi ha pornografia que no és violenta i satisfà els desitjos sexuals de les persones com ho ha estat fent durant tota la història de la humanitat mitjançant diferents fonts.

Però és una indústria tan milionària que no els importa les persones que estan patint igual que el narcotràfic mentre els guanyin diners tot val. A més hi ha molta gent disposada a gravar i actuar aquests vídeos pornogràfics, tot i que molts són gravats sense consentiments (violacions i agressions sexuals).

D'altra banda, sempre que hi hagi consumidors hi perdurarà la indústria, per exemple, McDonald's no traurà una hamburguesa vegana perquè no la consumirà ningú. D'aquesta manera, no es pot canviar perquè s'hauria de fer un "reset" de tota la humanitat i educar-la en valors, sexualitat...

Podria proporcionar-nos algun cas real que ens pugui ajudar a entendre les conseqüències, causes o per què somni els adolescents vulnerables a la pornografia, sense violar el dret de protecció de dades personals?

Un company em deia que s'ha trobat amb pacients de tercer de primària amb usos problemàtics de la pornografia, és a dir nens de 8 anys, ja s'han trobat amb pornografia i arran de no aplicar educació sexual des de petits han desenvolupat aquest problema.

Una mare amiga meva deia que el seu fill no tenia cap problema perquè no sortia de casa i estava tot el dia a la seva habitació, sense males companyies, ni drogues... Sense ella adonar-se que la droga estava a casa, a la seva habitació consumint pornografia.

Aina Casarramona

Psicòloga general sanitària que ha fet el Treball Final de Grau sobre “OnlyFans”. (Veure Annex 61)

EFFECTES PORNOGRAFIA

Els adolescents són vulnerables davant la pornografia? Per què?

Sí, perquè els adolescents es troben en una etapa de desenvolupament tant emocional com social. El problema principal de la pornografia és la falta d'educació sexual, perquè l'impacte seria inferior si s'hagués educat. A partir d'aquesta manca, els adolescents agafen la pornografia com a model.

Hi ha algun perfil de personalitat entre adolescents més freqüent a l'hora de desenvolupar una addicció o un trastorn psicopatològic? Què? Per què?

Qualsevol pot accedir a la pornografia perquè és gratis, anònima... Tot i que, és veritat que per estadística els nois accedeixen més que les noies, però les noies cada vegada accedeixen més.

Quins senyals ha de patir la persona que consumeix pornografia per a arribar a la conclusió que té una addicció?

Científicament, no s'han establert cap tot i que sí que és cert, que totes les addiccions tenen en comú que la persona deixa de ser funcional, és a dir, afecta el seu dia a dia. En el moment, en que la persona deixa de ser la seva vida quotidiana, s'aïlla... comença el problema. Hi ha una línia molt fina entre un consum problemàtic i l'addicció.

Existeixen riscos associats amb el consum de pornografia en adolescents en termes de salut mental?

Afecta molt emocionalment l'autoestima perquè hi ha moltes més possibilitats de patir una depressió, disfuncions sexuals, altes expectatives sexuals... I el nombre d'hores de consum.

Quins són alguns dels efectes psicològics que la pornografia pot tenir en la ment dels adolescents?

En termes de salut mental seria:

1. Síntomes depressius.

2. Insatisfacció sexual i baixa autoestima perquè la pornografia agafa cànons de bellesa extrets de la societat que no són reals, llavors les persones s'estan constantment comparant.
3. Pràctiques de risc sexual.
4. Insatisfacció sexual.
5. Augment de la probabilitat d'emetre agressions sexuals.
6. Pràctiques violentes.

El principal problema de la pornografia és que és ficció, però costa molt de diferenciar entre la realitat. També s'observen molts actes masclistes on el paper de la dona és submís. Llavors com no és fàcil d'identificar aquesta ficció, és molt probable que es dugui a terme a la vida majoritàriament pels homes i que les dones ho consentin.

Com pot l'exposició a la pornografia influir en el desenvolupament emocional i social dels adolescents?

La pornografia imita un model molt patriarcal i es veuen molts actes de violència on la dona no té cap presa de decisions. La diferència amb la ficció és que molts cops quan tu veus una pel·lícula on hi ha violència està muntat perquè sembli violència, tot i que, l'espectador sap que no hi és. En canvi, a la pornografia generalment sí que hi és, és a dir, costa diferenciar la realitat de la ficció.

Que els nois creguin que tenen el poder a ser agressius i tenir el domini més enllà de les relacions sexuals, a les relacions de parella. D'altra banda, les dones assumeixen un paper d'inferioritat, més submís amb posició de victimització. A més, la pornografia gairebé mai fa ús de preservatiu, no ensenya cap mena de pèl corporal... Portant els adolescents a dur a terme relacions sexuals de risc.

Quin impacte té la pornografia en les percepcions i actituds dels adolescents en la vida real, al sexe i les relacions íntimes?

Principalment relacions desiguals i disfuncions sexuals.

PAPER EDUCACIÓ SEXUAL I PROFESSIONALS

Quin és el paper dels professionals de la salut mental en el tractament d'adolescents que experimenten dificultats a causa del consum de pornografia?

Des del primer moment tallar l'addicció, però més enllà de la pràctica clínica s'ha de fer molta educació sexual que impliqui:

1. Establir tipus de relacions igualitàries.
2. Rol de l'home i la dona a les relacions.
3. Importància del consentiment.
4. Identificació d'actes violents.

Fer que aquesta informació arribi a tothom des de petits, perquè cada vegada accedeixen des de més petits a la pornografia sense haver rebut cap educació sexual.

ESTRATÈGIES PER A EVITAR UN CONSUM EXCESSIU

Quines són algunes estratègies efectives per a abordar l'ús problemàtic de la pornografia entre els adolescents?

1. Validesa de la identitat de la persona, és a dir, quan una persona vulgui accedir aquestes webs pornogràfiques s'hagin d'identificar i validar la identitat.
2. Eines de control parental per informar, és a dir, instal·lar aplicacions als dispositius dels fills i des d'aquesta controlen on accedeixin. Podria ser molt útil en una utopia on els pares (amb ments obertes i sense tabú) puguin saber on estan accedint, no per prohibir el consum sinó per poder ser conscients i aplicar aquesta educació sexual en el moment oportú.

Quines mesures o recursos estan disponibles per a ajudar a aquelles persones que tenen una addicció al porno?

Poques perquè ara mateix no hi ha criteris establerts sobre addicció a la pornografia, però per exemple, sí que hi ha per les addiccions a les drogues. Per aquests malalts hi ha milers de centres especialitzats per ajudar-los. La raó és que hi ha hagut molts estudis científics i ja se saben tots els tractaments que funcionen i els seus criteris diagnòstics. Però la pornografia és molt nova, des de l'accés a l'internet. Llavors les problemàtiques han avançat molt més ràpid que les investigacions científiques, i per això hi ha pocs recursos.

Fernando Muñoz

Psicòleg general sanitari i director de projectes a *Dale Una Vuelta*.

EFFECTES PORNOGRAFIA

Els adolescents són vulnerables davant la pornografia? Per què?

S'ha de tenir en compte que qualsevol persona és vulnerable a la pornografia, si afegim que l'adolescència és una etapa on la persona s'està desenvolupant, creant la seva personalitat i identitat, l'àmbit social té gran importància... Les conseqüències i els efectes són majors.

A nivell cerebral, es desenvolupa fins als 25 anys des de darrere fins a endavant. El cervell d'un adolescent es pot comparar amb una massa d'argila perquè aquesta és molt emmotllable, llavors tot el que succeeixi en aquesta etapa deixa una empremta molt profunda i greu.

Hi ha algun perfil de personalitat entre adolescents més freqüent a l'hora de desenvolupar una addicció o un trastorn psicopatològic? Què? Per què?

Els estudis mostren que alguns factors predisposen a persones a desenvolupar una addicció a la pornografia.

1. Estil educatiu tant com excés com per defecte, és a dir, les persones que han rebut una educació molt restrictiva tenen per predisposició al consum de pornografia i, si l'educació ha estat molt liberal, també s'associa a major tendència.
2. Dificultats amb les relacions interpersonals, les persones amb menys habilitats socials.
3. Regulació emocional, estrès, tristesa, curiositat, irritable... Sobretot la frustració és l'emoció més característica a l'adolescència, llavors ha d'haver-hi molta tolerància a la frustració.
4. Traumes o abús sexual.
5. Trets de la personalitat com el TDAH, ansietat, trastorns depressius, TOC...
6. Estil d'afecte.
7. Baixa autoestima.
8. Nivell d'intimitat i comunicació establert a la llar.

Quins senyals ha de sofrir la persona que consumeix pornografia per a arribar a la conclusió que té una addicció?

L'ús problemàtic comença des que afecta qualsevol àrea de la seva vida, ja sigui social, laboral, personal, familiar... i et fa patir. En termes més clínics, la categoria d'addicció a la pornografia encara no existeix, tot i que, hi ha molts estudis que parlen dels fenòmens que dona la pornografia, semblant als d'altres addiccions com la cocaïna a nivell de funcionament cerebral, recaiguda, tolerància, abstinència...

Hi ha dues categories que sí que classifiquen aquesta problemàtica:

1. Trastorn per comportament sexual compulsiu on entren les persones amb masturbació compulsiva, l'ús problemàtic de la pornografia...
2. Ús problemàtic de la pornografia.

Aquests dos trastorns tenen una sèrie de criteris establerts que els determinen:

- Ser negligent a les seves àrees vitals.
- Intentar frenar el consum i no poder.
- Continuar fent ús de la problemàtica tot sabent els efectes negatius que comporta.
- Continuar amb la conducta tot i no sentir plaer, és a dir un reforç positiu per evitar estrès i ansietat no per obtenir plaer.
- Desaprovació dels impulsos, és a dir, sentir-se malament per la realització de la conducta.

Existeixen riscos associats amb el consum de pornografia en adolescents en termes de salut mental?

1. Nivells alts de soledat.
2. Aïllament social.
3. Alts nivells de psicopatia.
4. Deixar de banda passions.
5. Impulsivitat.
6. Baixa capacitat de regular les emocions.
7. Menor capacitat de decisió i llibertats.
8. Menor cooperació amb els altres.

Quins són alguns dels efectes psicològics que la pornografia pot tenir en la ment dels adolescents?

Hi ha molt pocs estudis on es tracta els efectes psicològics dels adolescents, en específic perquè no hi ha adolescents que admetin que tenen aquest problema, per això *Dale Una Vuelta* tracta amb persones a partir dels 20 anys, exceptuant alguns menors. D'aquesta manera, tot el que afecta els adults, que ha sigut estudiat científicament, afecta el doble als adolescents.

L'addicció a la pornografia és molt sigil·losa, pràcticament perfecte perquè no és com altres addiccions on s'observa la problemàtica quan s'arriba un límit, per exemple l'alcohol on el límit és el coma etílic o les drogues amb les sobredosis. En canvi, amb la pornografia no existeix

aquest límit, només es podria dir la bateria del mòbil, llavors no hi ha senyals d'alerta per sobrepassar un límit.

Respecte al cervell, s'ha observat que el consum de pornografia provoca:

1. Distorsió de la percepció del temps, deteriorament del còrtex prefrontal encarregat de les funcions executives (memòria al treball, atenció a les tasques, somni, el control dels impulsos, planificació, organització, llenguatge, empatia...).
2. Menor matèria gris al còrtex prefrontal.
3. Deteriorament del còrtex del cíngol anterior que afecta la memòria, porta a una menor atenció, àrees somatosensorials, regulació de les emocions i la conducta.
4. Desequilibri en el sistema de recompensa el qual guia aquesta addicció i provoca una pèrdua de control.
5. Abstinència, és a dir, ocasiona un malestar quan s'intenta deixar el consum.
6. Recaigudes, després d'un període de temps sense consumir amb l'abstinència provoquen moltes recaigudes.
7. Sensibilització cerebral, significa que s'han observat canvis en la plasticitat cerebral i amb el contingut que el cervell considera rellevant, de manera que, les persones sensibilitzen els continguts pornogràfics on es generen rutes neuronals al cervell. Aquestes fan que la persona presti més atenció inconscientment a temàtiques relacionades amb la sexualitat i la pornografia.

D'aquesta manera, es crea la necessitat de consumir pornografia a qualsevol lloc per conseqüències de les rutes neuronals, la qual, associa molt detonants. Per exemple, si la persona associa la pornografia als dies de pluja, quan la família marxa de casa, es genera la ruta neuronal al cervell, tota aquesta informació esguarda i, cadascuna d'aquestes característiques són detonants. És a dir, el següent dia que la persona es trobi sola a casa es pot despertar aquesta necessitat de consumir pornografia, pel simple fet de trobar-se sol a casa.

Inclús porta també a consumir pornografia a zones arriscades on pot ser descobert i provocar que la seva imatge sigui desgregada. Per exemple, la persona que es troba en la necessitat de consumir pornografia als lavabos de la seva feina laboral on obté el seu "estatus" i àmbit laboral.

8. Dessensibilització del cervell, en relació amb la tolerància, és un efecte d'escalada. Un exemple molt clar és el tabac, on la persona que fuma comença amb un cigarro i va augmentant el número d'aquests. Doncs el mateix passa amb la pornografia, tot i que no se centra en la quantitat i freqüència de consum, sinó amb la categoria, nivell i intensitat dels vídeos pornogràfics. On comencen per vídeos consentits i acaben en actes violents, pornografia infantil o inclús es duen a terme les conductes a la vida real, perquè han observat totes les categories i s'han dessensibilitzat. Fet que no els desperta el plaer del principi i ho porten a la realitat. Aquest fet també s'anomena necessitat de la novetat.

Atracció sexual dirigida a menors per l'efecte escalada.

Fartaneres de consum per la desensibilització.

Modificar el concepte d'atracció cap als demés i orientat a l'individu mateix. On hi ha pacients que diuen que prefereixen consumir pornografia a tenir relacions sexuals amb la seva parella. Perquè la pornografia és ficció i generalment Modificar el concepte d'atracció cap als altres i orientat a l'individu mateix. On hi ha pacients que diuen que prefereixen consumir pornografia a tenir relacions sexuals amb la seva parella. Perquè la pornografia és ficció i generalment la ficció supera la realitat, llavors l'efecte que provoca de dopamina al sistema de recompensa, una cosa que és irreal. Per exemple les hamburgueses del McDonald's que s'observen als anuncis són perfectes, s'anomenen estímuls supernormals, però quan la demanes et donen dos trossos de pa aixafats amb una hamburguesa que amb sort és més gruixuda que el menovell. El mateix passa amb la pornografia, on et prometen el cel i genera una sensació molt gran a través de la dopamina, però després la realitat és un altre.

9. Desconnexió empàtica on les neurones mirall del cervell estan relacionades amb l'aprenentatge, observació i amb l'empatia on influeixen a connectar amb les emocions de l'altra persona. S'ha observat, que les persones que consumeixen pornografia tenen una desconnexió empàtica on les neurones mirall es troben més desconnectades, fet que implica una menor empatia.

En resum, vas desenvolupant una mirada més pornificada de la vida.

Com pot l'exposició a la pornografia influir en el desenvolupament emocional i social dels adolescents?

Per una banda, s'ha observat que les persones que consumeixen pornografia en el desenvolupament emocional tenen majors dificultats per gestionar les emocions, s'ha relacionat també amb pèrdua d'energia, influeix també en una baixa autoestima i pitjor imatge corporal.

D'altra banda, s'han observat nivells de soledat alts i aïllament social. Durant l'adolescència el nivell de pertinença, és a dir, la relació amb els iguals tenen molta importància llavors és una conseqüència molt important. Socialment, la capacitat econòmica influeixen extrems de l'addició la qual porta a pagar continguts prèmium o entrar al món de la prostitució. La visió pornificada també influeix, socialment parlant, perquè ja no veuen interès a socialitzar perquè la sensibilització els ha portat a només trobar atractiu en persones de la indústria.

S'ha observat un augment de les operacions estètiques en relació amb les baixes autoestimes donat que, el cervell no distingeix entre realitat i ficció a través dels vídeos pornogràfics. Llavors, observar els actors i actrius amb cossos normatius "perfectes", porten a operar-se per augmentar l'autoestima. En nois pot ser augmentar la mida del penis i en les noies modificar els pits o inclús, les operacions dels llavis de la vulva. Perquè a través d'aquesta, les dones creuen que als homes no els hi desperta el cos d'una persona de la seva pròpia edat, sinó que es veuen obligades a tenir el cos adolescent que s'observa a la indústria.

Quin impacte té la pornografia en les percepcions i actituds dels adolescents en la vida real, al sexe i les relacions íntimes?

1. Major probabilitat de patir disfuncions sexuals (erèctil, anorgàsmia, vaginisme, ejaculació precoç...).
2. Menor plaer a les relacions sexual.
3. Major insatisfacció sexual en general.
4. Problemes de lubricació vaginal.
5. Desig sexual més dèbil.
6. Dificultats en l'excitació.
7. Dificultat d'arribar al orgasme.

8. Augment de les conductes sexuals de risc a partir d'aquesta escorça prefrontal que dirigeix el cervell deixa de fer-ho de manera correcta causa de no saber diferenciar entre la ficció i la realitat.
9. Problemes de violència en relacions perquè es normalitza la violència on es romanitza que la doni li agradi i demani aquests actes violents per exemple l'escanyament sense consentiment. També s'observa a la dona com un objecte no com un subjecte on s'instrumentalitza i es cosifica a les persones en general.
10. Dinàmiques de poder i control, quasi el 90% dels vídeos amb continguts pornogràfics mostren actes violents sigui violència física o verbal. Aquest fet porta al fet que la probabilitat de creuar-te amb algun d'aquests vídeos sigui molt alta.
11. Augment de l'acceptació dels estereotips.
12. Major probabilitat de rebre i du a terme aquesta violència o cometre un delictes (agressions sexuals i violacions).

S'ha denominat que a partir del consum de tres vegades per setmanes comencen aquests efectes, quasi el 70% dels consumidors visualitzen aquests continguts setmanalment.

Com pot afectar l'ús excessiu de la pornografia en les relacions de parella?

1. Trauma per traïció és un concepte que s'ha trobat entre les parelles dels addictes quan s'adonen de l'addició, concretament el pateixen les dones perquè és la gran majoria. Aquest trauma té una simptomatologia molt semblant al trastorn d'estrès posttraumàtic (patir atemptats, violacions...).
2. La reducció de l'empatia per poder tenir una relació sana amb comunicació influeix perquè no s'obté la capacitat de connectar amb l'emoció de la parella llavors es perd la comunicació i la dinàmica de parella.
3. Alteració en els sistemes d'oxitocina i vasopressina, és a dir, dificultats en empatitzar i relacionar-se de forma afectiva. També es relaciona amb un apropament cap a la parella impersonal.
4. Devaluació significativament de la intimitat i comunicació cap a la parella.

Què pot passar si una persona té una visió distorsionada de la sexualitat i les relacions a causa de la pornografia?

Recollint totes les respostes anteriors podem formar una conclusió. Efectivament, tots els efectes i el consum de la pornografia provoca una visió pornificada i distorsionada de la realitat, de les relacions amb les persones i de la vida en general. El problema directe és que actüïn d'acord amb el que han après de la indústria i que en l'àmbit personal tingui baixa autoestima i, a nivells més alts una dificultat autorealització personal...

PAPER EDUCACIÓ SEXUAL I PROFESSIONALS

Quin és el paper dels professionals de la salut mental en el tractament d'adolescents que experimenten dificultats a causa del consum de pornografia?

Hi ha diversos àmbits d'intervenció:

1. Preventiu, és a dir, l'obligació de conscienciar als adolescents del consum compulsiu d'aquests continguts. Per exemple, tallers, xerrades, associacions... Per desenvolupar un pensament crític per a que no els enganyin i sigui conscients del efectes, d'aquesta manera puguin decidir amb llibertat.
2. Intervenció i tractament, explicat a través d'una metàfora seria comparant a l'expert amb una crossa i el pacient que s'ha lesionat de la cama i li posen una escaiola. Durant un període de la seva vida, necessitarà aquesta crossa per poder caminar, llavors el terapeuta dirà que aquesta és un suport per aconseguir l'objectiu, que és l'autonomia del pacient. És a dir, que la crossa la deixa apartada, es pugui treure l'escaiola i pugui caminar per propi peu, però aquest fet porta un procés i, diferent per a cada persona, des de la persona que cicatritza més ràpidament o l'operen millor fins a les que no. Els experts ho fan des del principi de beneficència i no maleficència, on el pacient mai hauria de dependre del terapeuta.

Una altra metàfora per explicar el funcionament del tractament dels terapeutes, és que, cada persona té una caixa d'eines plena, obtingudes al llarg de la vida de cada individu segons la seva experiència tindrà unes tisores, un martell...

Aquestes estaran en diferents estats. Si les ha utilitzat molt estaran gastades o disposa d'altres eines que no han servit per res. Llavors la funció de l'expert és obrir aquesta caixa d'eines i treure les que no serveixen, que estan oxidades, a les altres eines que si serveixen. En aquest cas, l'addicció a la pornografia és una eina de regulació

emocional, un alliberament d'un trauma... Per acabar introduint eines que els ajudin a aconseguir aquesta autonomia i deixar de patir.

ESTRATÈGIES PER A EVITAR UN CONSUM EXCESSIU

Quines són algunes estratègies efectives per a abordar l'ús problemàtic de la pornografia entre els adolescents?

Un estudi que intentava trobar la raó per la qual els adolescents d'Espanya consumien pornografia va trobar que el 40,4% d'aquella mostra va contestar que consumia pornografia per curiositat i el 25,5% per aprendre sobre sexe. Aquests fets són molt comuns perquè tots els adolescents tenen i han de tenir curiositat donat que és bo i sa. Però, aquestes dades s'han de relacionar amb tan sols el 29,9% d'aquests adolescents havien rebut una bona educació efectiva-sexual, en contra quasi el 70% no havia rebut una bona educació efectiva-sexual i havien acudit a internet per resoldre els seus dubtes.

D'aquesta manera, entenem que hi ha curiositat bona, però encara la sexualitat i afectivitat és un tema tabú, no tant com antigament, però aquests pares han viscut en una altra societat diferent en la qual era un tema molt tabú. Els hi costa parlar amb els seus fills i no oferir aquesta educació efectiva-sexual, internet és la resposta, però si es busca les raons del mal de cap el primer resultat pot aparèixer el càncer cerebral i la mort perquè no és una font fiable. En l'àmbit de la sexualitat, és tan profund i maco que deu ser respost per una font molt fiable. Aquesta font hauria de ser els pares perquè tot i que faci vergonya, són els que millor em coneixen i llavors els que més poden cobrir totes les dimensions de la sexualitat més enllà de la relació sexual.

La millor estratègia per abordar l'assumpte problemàtic sobretot amb els adolescents és una bona educació afectivo-sexual sense cap dubte, des de casa. Tot i que cal remarcar que no es tracta d'una educació sexual que ja s'ha estat fent, perquè està provocant una desvinculació entre la sexualitat amb l'afectivitat i és el que també fa la pornografia.

L'educació afectivo-sexual no tracta sobre la xerrada amb els pares assentats cara a cara a parlar de sexe, sinó parlar d'emocions des de petits a partir del naixement, amb les abraçades, les carícies, el fet de donar a mamar, el llenguatge, el primer bany, mirades, identificar, comprendre i gestionar les emocions... aquests fets són sexualitat i afectivitat.

També l'autoestima per prevenir el consum de pornografia, per exemple, des de petits tots hem cregut amb el "*Ratoncito Perez*" o els reis mags perquè era el que ens deien els pares, tot el que explicaven ens ho creiem perquè eren una arma molt potent. D'aquesta manera si tu li dius

al teu fill que no val res s'ho creurà, llavors la comunicació de pares cap a fills és molt important perquè indirectament tractes l'autoestima.

S'ha de generar un vincle basat en la seguretat i la confiança des de ben petits perquè sinó no preguntaran quan hi ha curiositat.

L'educació és essencial on es pot decidir educar als fills en sexualitat i afectivitat o que els eduqui la pornografia perquè la curiositat està i sempre estarà. S'ha d'educar en valors com el respecte, tractar els continguts explícits des de petits. Per exemple, utilitzant concepte com imatges dolentes, saber distingir entre sexualitat i pornografia, parlar de les conseqüències d'aquesta, l'ús de dispositius. Ser un exemple i model perquè els adolescents aprenen per observació a través de les neurones mirall, llavors tenir cura de la relació afectiva que tenen els pares entre ells com tracten la sexualitat, com s'estimen, la comunicació...

El desenvolupament del pensament crític és a dir fer-los pensar perquè l'objectiu no és restringir l'accés com pensen molts pares, sinó que aquest pensament crític l'utilitzin per fer un bon ús d'aquestes eines des de la llibertat, la responsabilitat, l'autonomia, saber connectar les emocions amb els pensaments i no es deixin portar per impulsos.

Finalment, s'ha de parlar en qualsevol situació, ja sigui una escena sexual d'una pel·lícula, una notícia... Aquesta conversa ha de ser lliure de prejudicis cap a l'adolescent, que sigui autèntic sense que es vegi forçat i que hi hagi sinceritat. Sobretot ha de ser adaptada a l'edat més concretament a la maduresa, és a dir, partir del que saben i coneixen.

Hi ha un anunci on apareix una mare a la cuina que està cuinant i la filla fent els deures a la taula, llavors la filla, de sobte pregunta, què significa el concepte verge. La reacció de la mare és d'estrès i pren la decisió de tenir la conversa sobre sexualitat, es passa tres minuts parlant explícitament sobre les relacions sexuals, quan acaba se sent alliberada i li pregunta a la filla perquè ho ha preguntat, la filla agafa el pot d'oli i diu que posa oli d'oliva verge.

Els pares s'han de formar a través de llibres, articles, associacions...

Quines mesures o recursos estan disponibles per a ajudar a aquelles persones que tenen una addicció al porno?

Actualment, a la nostra *web* de *Dale Una Vuelta* hi ha un apartat d'ajuda on s'ofereix:

1. Teràpia *online* a baix cost per arribar al nombre més gran de persones possibles.
2. Test a la *web* anònim per saber si realment té un ús problemàtic de la pornografia.

3. Articles científics a les xarxes socials i a la *web*.

Guies dels ajuntaments arreu d'Espanya.

Projecte dirigit al govern anomenat *Generación XXX* on es demanaven mesures perquè els menors no poguessin accedir tan fàcilment a aquests continguts. La resposta del govern ha sigut crear un grup de 50 experts, d'entre ells Alejandro Villena, membre de la nostra associació *Dale Una Vuelta*.

L'únic recurs accessible per tots els adolescents en època d'autodescobriment, tant físic com cognitiu és la pornografia?

Hi ha casos que sí, però existeixen altres recursos a internet com *Dale Una Vuelta* i el paper dels pares seria un altre, tot i que òbviament, si se cerca sexualitat a internet, surt pornografia.

Adelina

Corporal i responsable d'investigació d'agressions sexuals dels mossos d'esquadra de Mataró.
(*Veure Annex 62*)

LEGISLACIÓ ESPANYOLA

Quina és la legislació actual en relació amb la pornografia al nostre país?

A escala policial, hospitalari, etc. Es prioritza a la víctima i després de l'assistència es pot denunciar. Seguidament, comença la investigació, s'analitzen els fets, es prenen mostres ADN de la víctima i dependrà de la complexitat del delicte quina entitat porta el cas.

IMPACTE

Quina relació hi ha entre la visualització de pornografia amb les conductes violentes en la vida real (violacions, agressions sexuals, violència de gènere...)?

Cada cop hi ha gent més jove per la facilitat d'accés a la pornografia a través d'internet, l'impacte als adolescents és molt gran perquè si no són prou madurs per afrontar moltes situacions de la vida tampoc ho són per visualitzar pornografia.

COOPERACIÓ

Com col·laboren amb altres agències i organitzacions, tant nacionals com internacionals, per a combatre la pornografia il·legal?

En l'àmbit de mossos d'esquadra s'ha creat una unitat i molts recursos (formació, unitats, tallers...) sobre agressions sexuals. Fa uns anys tot l'abús sexual amb penes inferiors s'ha convertit en agressions sexuals per la llei del Si és Sí, qualsevol tocament, etc.

SUPORT A LA VÍCTIMA

Quin tipus de protecció legal s'ofereix a les víctimes durant i després del procés judicial?

Totes les dones que són víctimes, tenen assistència jurídica d'inici si volen abans de qualsevol judici.

Carlos Chiclana

Metge especialista en psiquiatria, president de la *Asociación de Psicoterapia Cognitivo-Analítica de España*. Membre de diverses associacions com *World Association for Sexual Health* i la *Asociación Española y Salud Mental*.

EFFECTES PORNOGRAFIA

Els adolescents són vulnerables davant la pornografia? Per què?

Sí, perquè el cervell dels adolescents està encara madurant biològicament, no s'ha desenvolupat del tot per aquesta raó és més afectat per aquestes imatges per les que el seu sistema nerviós no està preparat perquè el sistema límbic està desproporcionat en el seu desenvolupament amb el lòbul frontal i l'àrea lateral de l'escorça cerebral. És a dir, hi ha un accelerador molt potent i un fre molt fluixet de manera que la curiositat i la recerca de novetat d'un cervell adolescent no té control.

Des del punt de vista vital o d'experiències, encara no ha obtingut experiències de relacions, comunicacions i vinculacions, com a conseqüències de la sexualitat. Les quals no es perceben als vídeos pornogràfics la part d'intimitat, de compartir...

Falta formació i educació, sobretot en el risc emocional que suposa la sexualitat i el risc de les ITS.

Xarxa social limitada perquè si els seus amics també consumeixen, es retroalimenten mútuament i dificulta a establir nous vincles.

Hi ha algun perfil de personalitat entre adolescents més freqüent a l'hora de desenvolupar una addicció o un trastorn psicopatològic? Què? Per què?

Efectivament, no tots els consumidors de pornografia desenvolupen un ús compulsiu o problemàtic. Sinó els que tenen els següents factors de risc:

1. Els homes són més freqüents.
2. Persones impulsives, obsessives i ansioses.
3. Persones que venen de famílies poc estructurades sense suport familiar.
4. Persones insegures en termes del sistema d'aferrament insegur, autoestima baixa, incapacitat de resoldre problemes, creació regular de dependència
5. Consumidors de tòxics perquè ja tenen el perfil i la personalitat addictiva que facilita aquest ús problemàtic.
6. Soledat.

Quins senyals ha de sofrir la persona que consumeix pornografia per a arribar a la conclusió que té una addicció?

1. Saber dir que no davant el consum.
2. Alteració del rendiment acadèmic, cognitiu i intel·lectual, és a dir, disminució de les altes qualificacions i baixa qualitat dels treballs de l'institut.
3. Deixar de banda les passions.
4. Soledat i aïllament.
5. Treure hores de descans.
6. Tenir desig molt elevat de consumir pornografia.
7. Sensació de falta de llibertat.

Existeixen riscos associats amb el consum de pornografia en adolescents en termes de salut mental?

Persones amb TDAH, ansietat, TOC són més propenses a patir més conseqüències en termes de salut mental a l'hora de consumir pornografia.

El sistema nerviós s'altera amb el consum de pornografia anomenat disfuncions executives al lòbul central àrees necessàries per a la planificació, organització i el control d'impulsos.

Augment de probabilitat d'embarassos no buscats, ITS, ús menor de preservatiu, no saber identificar entre la ficció i la vida real, augment dels estereotips de gènere on es prioritza el plaer de l'home cosificant a la dona...

Quins són alguns dels efectes psicològics que la pornografia pot tenir en la ment dels adolescents?

Confusió per entendre què és la sexualitat sana que impliqui a dues persones de cos present, sense vergonya, amb espai psicològic compartit, intimitat, afecte, estima, entrega recíproca, empatia, sentiments, es gaudeix...

Perquè a la pornografia es cosifica a la persona, no hi ha reciprocitat, ni empatia, hi ha accions violentes, falta de consentiment i vinculació, falta de comunicació... Les conseqüències psicològiques és la confusió entre la sexualitat i les relacions humanes amb comparació amb el que es visualitza a la pornografia.

Com pot l'exposició a la pornografia influir en el desenvolupament emocional i social dels adolescents?

En el desenvolupament emocional el que passa és que si la pornografia s'utilitza com un xumet per un nen petit quan plora i no es calma, caurà en una gran trampa perquè no sap regular-se a si mateix. Hauria de buscar alternatives sanes que el personalitzin com escoltar música, parlar amb persones del seu voltant, fer activitats manuals recreatives.

Socialment, seria el fet de confondre les persones amb objectes creats per només trobar el plaer personal, quan a la sexualitat no tot val perquè tot i que som mamífers també som humans on la sexualitat pertany al món de la llibertat i no al de la necessitat. D'aquí la importància del consentiment que ha de ser ensenyat des de petits a casa amb la família per frenar a les persones diluïdes i despersonalitzades a causa de la pornografia.

Quin impacte té la pornografia en les percepcions i actituds dels adolescents en la vida real, al sexe i les relacions íntimes?

S'augmenten els estereotips de gènere com la resposta ràpida del plaer sense dificultats, quan la neuropsicologia i neurofisiologia de la sexualitat ha sigut a través d'una pantalla amb píxels, auriculars que estimulen el sistema auditiu, angles de visió falsos, temperatura corporal, les olors, la posició... del consumidor es veu afectada amb la realitat del plaer sexual.

El fet de tractar a altres com un objecte sense comunicar-se sobre l'estat de la persona, és a dir, si li agrada, si se sent còmode... Perquè som persones amb records, experiències, preocupacions, somnis...

PAPER EDUCACIÓ SEXUAL I PROFESSIONALS

Quin és el paper dels professionals de la salut mental en el tractament d'adolescents que experimenten dificultats a causa del consum de pornografia?

1. Teràpia psicològica de manera integradora i global perquè la persona senti i entengui que hi ha solució i sortida de l'ús problemàtic.
2. Que tingui eines conductuals per aprendre noves conductes de regulació emocional que frenin el consum.
3. Potenciar activitats plaents, és a dir, que els dipòsits de plaer estiguin plens, per exemple esportives, relacionades amb la naturalesa, musicals, artístiques, de lectura, escriptura, socials, festes... Per aconseguir que la persona es senti vàlida, ella mateixa, autèntica, amb personalitat... Bàsicament, tornar a ser la persona que era abans de consumir pornografia recuperant tot el que aquesta li ha tret durant el procés.
4. Identificar que no tingui ansietat, TDAH, TOC, depressió...
5. Identificar les variables que poden haver influït en el desenvolupament de l'ús problemàtic per tractar-les també. Per exemple, experiències traumàtiques, inseguretats, famílies desestructurades...

ESTRATÈGIES PER A EVITAR UN CONSUM EXCESSIU

Quines són algunes estratègies efectives per a abordar l'ús problemàtic de la pornografia entre els adolescents?

1. Reduir l'ús dels dispositius electrònics, perquè no és sa que un adolescent tingui un dispositiu intel·ligent amb accés a dades de manera lliure, donat que és el recurs més senzill per visualitzar pornografia. El 60% dels adolescents han vist pornografia de manera involuntària a través de xarxes socials, amics...
2. Tenir un horari de vida on cada individu organitza el seu temps per poder dedicar aquest a fer el que més ompli o esperi a la persona. Per potenciar les funcions executives per què percep, organitza, planifica i et dona un reforç positiu que ajuda a ser lliure, crític, et dona llibertat...
3. Dormir les hores suficients perquè un cervell adolescent necessita dormir de 8-9 hores.
4. Menjar equilibradament, és a dir, una disminució dels aliments ultraprocessats. Per afavorir el desenvolupament del sistema nerviós de l'adolescent.

5. Tenir una bona xarxa socials humana i real, on estiguin presents valors essencials que ajudin a desenvolupar com a persona.

Com poden els pares i cuidadors abordar el tema de la pornografia de manera efectiva amb els adolescents?

Parlar als fills sobre el que és la pornografia i les conseqüències que té per poder donar consells sobre el seu ús. Però per poder fer-ho s'han de formar ells personalment per entendre per què no és sa consumir pornografia a través de llibres, webs, associacions, documentals, tallers...

Sobretot arribar abans que la pornografia per reduir l'impacte d'aquesta quan es consumeix i llavors ser conscient del que m'han explicat i recomanat les persones que m'estimen. D'aquesta manera obtindran arguments perquè expliquin als seus iguals perquè ells no volen consumir pornografia, és com una cadena humana que s'expandeix.

Quines mesures o recursos estan disponibles per a ajudar a aquelles persones que tenen una addicció al porno?

El dia d'avui es pot acudir a la seguretat social per demanar ajuda, a l'hospital Gregorio Marañón es pot demanar cita directament.

A casa accedir a associacions on ofereixen ajuda tant a parelles, adolescents o pares.

L'únic recurs accessible per tots els adolescents en època d'autodescobriment, tant físic com cognitiu és la pornografia?

No, és un recurs innecessari perquè qualsevol consum deixa empremta a la persona.

1. Educació i formació sexual.
2. Suport dels pares, germans...

Antonio Lozano

Advocat penalista a *Jiménez & Lozano abogados*. Destaca la defensa de delictes contra la integritat física, contra la salut pública, ciberdelinqüència i finalment contra l'honor i la intimitat personal.

LLEIS

Quines són les lleis, limitacions, restriccions actuals d'en l'àmbit legislatiu de l'accés a la pornografia?

La llei que estableix la responsabilitat penal sobre la pornografia és el Codi Penal la qual constitueix les conductes que estan subjecte a la responsabilitat penal i a través de la llei de funcionament penal estableix el procediment del judici des de la detenció de persones amb continguts de pornografia infantil fins al procediment d'investigació com s'han produït aquests fets per imposar la pena que correspongui.

Quines són les obligacions legals que recauen sobre les empreses o plataformes que ofereixen contingut pornogràfic?

No hi ha obligacions legals, és important distingir entre les empreses que ofereixen voluntàriament aquests continguts i de manera accidental. És a dir, si es parla de pornografia infantil per exemple totes les accions voluntàries que estiguin relacionades amb violència, distribució i afavoriment són sempre delictes.

En canvi, les empreses que comparteixen arxius normals es duguin a terme la transmissió d'arxius pornogràfics infantils involuntàriament, amb el canvi de llei de 2015 del Codi Penal a aquestes empreses les poden imputar per delictes. Però sí que tenen les obligacions d'atenció, reserva, diligència i control.

Per exemple, una web de compartir pel·lícules té l'obligació de vigilància aquest tràfic infantil perquè si del 100% del contingut que comparteix l'empresa hi ha un 15% que és pornografia infantil, l'estàs afavorint i poden entrar en un marc de responsabilitat civil corporativa que estableix l'article 31 bis del Codi Penal.

Quines són les possibles conseqüències legals per a les empreses o plataformes que incompleixin les normes de protecció de dades en la pornografia?

S'ha de tenir molt clares dues conductes típiques que poden comportar un delictes:

En primer lloc, el consum està privilegiat en termes de pena perquè té menys pena, després hi ha el tràfic i distribució que es podria fer símil amb el tràfic i consum de drogues.

Des del punt de vista de les empreses hi ha un catàleg de penes perquè no es pot posar a presó una empresa, tot i que sí que pot l'administrador de l'empresa responsable d'aquest tràfic de pornografia infantil. Però per caràcter general si l'empresa com a entitat tingues algun tipus de responsabilitat hi ha diferents penes, des de la pena capital d'empresa, és a dir penes que afecten l'activitat de l'empresa. Per exemple, l'extinció, multes fortes, tancaments de sucursals,

prohibicions d'activitats, prohibició de rebre subvencions durant un període de temps determinat.

Quines implicacions legals existeixen per als productors i consumidors de pornografia, especialment en relació amb la pornografia no consensuada o il·legal?

La pornografia infantil sempre és il·legal i no consensuada, perquè no hi ha manera humana de donar consentiment ni tan sols un tutor legal com podria ser el pare o la mare. És a dir, no es pot desbordar el dret del menor perquè contradiuen al dret penal.

Quan la pornografia no és infantil, no és cap delicte només requereix el consentiment de la persona, explicar-li que es farà ús de la seva imatge, quin tipus d'ús se li donarà, com un dret d'imatge.

Quins són els principals reptes o problemes legals que es presenten en la protecció de dades en la pornografia?

El reglament de protecció de dades va canviar el 2016 on, en canvi, més rellevant va ser que el consentiment ha de ser exprés i clar on s'ha de marcar una casella que dona el consentiment o no a utilitzar les dades de l'individu. Abans el contracte d'un servei ja suposava el consentiment de l'ús de les teves dades.

El reglament europeu que ha sigut imposat a Espanya amb la nova llei de protecció de dades ha restringit molt l'ús de les dades personals.

PROTECCIÓ DE DADES

Com es controla i s'identifiquen els consumidors de pornografia en relació amb la protecció de dades?

Recentment, sembla que trauran un carnet d'identitat digital on les persones haurien d'omplir un formulari consentit del tractament de les dades personals per l'administració perquè el consumidor de pornografia tingui un accés només en cas de ser major d'edat i obtenir un consum restringit a 30 visualitzacions al mes.

Des del seu punt de vista no sap fins a quin punt pot entrar aquesta mesura en conflicte amb la lliure circulació digital perquè és un contingut legal i s'ha creat per protegir als menors d'edat, en influir també als majors amb restriccions pot crear conflicte, inclús ser inconstitucional. Si entra en vigor aquesta mesura, segurament, hi haurà col·lectius que intentaran impugnar-la per atemptar a la lliure circulació.

Hi ha alguna manera de poder identificar l'edat dels consumidors per a fer un control exhaustiu?

Avui dia hi ha eines suficients per poder identificar l'edat dels consumidors per fer un control. Per exemple els advocats tenim un sistema de comunicació amb els jutjats digitals que funciona amb una targeta amb la qual es presenten els escrits, aquesta té un certificat digital i valida les seves dades personals.

Creu que en un futur serà alguna eina semblant per evitar el consum d'adolescents menors d'edat tot i que els entorns digitals "qui fa la llei fa la trampa" i hi ha moltes maneres d'evitar els filtres que es posen a les validacions de les pàgines web o als formularis d'accés a través de VPN que són direccions encriptades. És a dir, no fa falta tenir molts coneixements per poder evitar tots els controls imposats i la persona que si en sap avui en dia pot saltar-se'ls sense cap problema.

RECURSOS

Quines recomanacions donaria per a abordar l'accés a la pornografia en línia i protegir els adolescents dels seus possibles efectes negatius?

En l'àmbit material mecanismes digitals perquè al ser contingut digital han de ser mesures digitals, ja siguin carnets digitals, eines als mòbils que permetin restringir el consum als adolescents a través dels tutors legals (tot i que ja hi ha).

A escala personal, formació molt aviat perquè l'accés a la pornografia cada vegada és inferior perquè hi ha tant de contingut i és tan fàcil l'accés que els adolescents no tenen cap problema al consum. A més els nens de 8 anys ja comencen a obtenir dispositius intel·ligents que els hi obre les portes a tota mena de pornografia i en grans quantitats la qual els hi pot aparèixer de forma totalment involuntària. En canvi, abans a l'escola començaven a formar als alumnes a partir dels 14-15 anys, però ara haurien de començar als 8.

Té informació de com aborden la pornografia altres països? Algun exemple comparatiu?

A Europa s'actua a base de les directives que surten, en canvi, els països de l'est d'Europa el control és molt inferior. De fet, la gran part de la pornografia infantil que es crea prové dels països de l'est d'Europa. Els Estats Units han sigut els primers a imposar que les plataformes siguin de pagament, llavors l'accés és més restringits.

S'ha de tenir clara una idea fonamental, per molt que els països es despleguin cap a un costat més restrictiu o més liberal, parlem d'una xarxa global, és a dir, països com Corea que tenen la xarxa capada si entren des d'un ordinador d'altres països o canvien la localització ja hi poden accedir.

Albert Agustinoy Guilayn

Soci i director del grup de mitjans digitals i tecnologia del bufet d'advocats anomenat Quatrecares.

LLEIS

Quines són les lleis, limitacions, restriccions actuals d'en l'àmbit legislatiu de l'accés a la pornografia?

Parlem d'una restricció de drets, aleshores, conforme el dret espanyol i europeu en general qualsevol restricció de drets comporta una sèrie de condicions de cara a evitar eventuais arbitriarietats, com el dret de lliure empresa. Perquè la pornografia no té per què ser ni un delictes ni una activitat fora del comerç si es fa segons uns paràmetres establerts, d'aquesta manera, del que estariem parlant és d'unes restriccions que afecten l'empresa com a dret reconegut constitucionalment. Si el que es prohibeix és la difusió de continguts, es podria fins i tot arribar a pensar que parlem de restriccions eventuais de llibertat d'expressió o el dret a l'accés de continguts informatius. Hi ha una sèrie de condicions per restringir-ho, essencialment hi ha una llei aprovada pel parlament fet que comporta garanties, de procediments, protecció de drets, etc.

34/2002 llei coneguda com a serveis de la societat de la informació. Per entendre'ns és una llei de comerç electrònic derivada d'una directiva europea que contempla amb l'article 8 la possibilitat que els estats membres, és a dir Espanya en aquest cas, pogués restringir l'accés a continguts digitals en cas que es posessin en perill uns elements, valors o principis generals individualment protegits. Per exemple, la seguretat nacional, la salut pública i la protecció dels menors, pel qual aquí tindrem una via d'entrada per prevenir aquestes restriccions. Per això s'ha aplicat a la intervenció i el bloqueig de pàgines web que distribueix continguts infringint drets de propietat intel·lectuals, és a dir, pel·lícules "piratejades" o sèries.

Legalment, a Espanya ja existeixen les bases per poder actuar a efectes de restabliment de restriccions o bloquejos d'aquest tipus de continguts, però no saben com implementar-ho i que senzill que és per un usuari fer servir una VPN o un sistema emmascarat d'IP.

Quines són les obligacions legals que recauen sobre les empreses o plataformes que ofereixen contingut pornogràfic?

L'obligació general seria poder identificar i excloure activament persones que no haguessin d'accedir a aquests continguts, especialment menors.

Per exemple, per entrar a les webs *online* d'apostes i el joc *online* cal aportar documents (còpia electrònica del DNI o el passaport) sinó que també els residents d'Espanya són verificats atenent les dades donades.

Al sector de la pornografia si volgués du a terme accions semblants es troben amb dificultats. Com per exemple, la introducció de les dades de verificació de l'edat com representa que seran tractades de manera confidencial perquè a ningú li faria gràcia que sortissin publicats el llistat dels usuaris de "Pornhub". Per això només es donen a terme solucions intermèdies com omplir un formulari on l'usuari garanteixi i declari que és major d'edat.

Quines són les possibles conseqüències legals per a les empreses o plataformes que incompleixin les normes de protecció de dades en la pornografia?

Fins i tot conseqüències penals, específicament hi ha un delictes sobre la distribució de continguts pornogràfics entre menors. El risc més senzill dels operadors d'aquest tipus de plataformes és incomplir la norma de protecció de dades.

Quines implicacions legals existeixen per als productors i consumidors de pornografia, especialment en relació amb la pornografia no consensuada o il·legal?

Sí, hi ha afectacions a la dignitat a la persona, és contingut no consensuat o hi ha menors implicats és il·legal que obtenen infraccions administratives o penals.

Quins són els principals reptes o problemes legals que es presenten en la protecció de dades en la pornografia?

Compaginar, d'una banda, la protecció de la intimitat dels usuaris i d'un altre, que els usuaris poden accedir d'aquests continguts.

PROTECCIÓ DE DADES

Com es controla i s'identifiquen els consumidors de pornografia amb relació a la protecció de dades?

Hi ha certificats i signatures electròniques que permeten a les administracions públiques verificar l'edat. Ja es fa servir per part de bancs o teleoperadors privats amb sistemes menys intrusius, com per exemple, quan accedim a les APPS del banc accedim a través de biometria. En aquest cas, estem en un equilibri precari, perquè el dia d'avui, se soluciona de manera insatisfactòria a través de la declaració per part de l'usuari indicant que és major d'edat abans d'accedir a la plataforma. Tot i que hi ha altres plataformes que juguen a la no verificació per atraure usuaris, quan sí que tenen els servidors controlats a Qatar o Rússia els quals la seva persecució és molt més difícil.

RECURSOS

Quines són algunes estratègies efectives per a abordar l'ús problemàtic de la pornografia entre els adolescents?

Evitar un accés il·legal per part d'usuaris i més si aquest accés és massiu. Començar per una verificació d'edat.

Quines recomanacions donaria per a abordar l'accés a la pornografia en línia i protegir els adolescents dels seus possibles efectes negatius?

Qualsevol activitat *online* i *offline* hauria de ser legal i seguir els criteris de la protecció de dades.

Té informació de com aborden la pornografia altres països? Algun exemple comparatiu?

Hi ha un consens generalitzat en el sentit d'intentar reduir o impedir el seu accés. Alguns bloquegen IPS a través de llistes negres, però a nivells europeus és impossible perquè hi ha d'haver una llei que ho permeti.

Atenció i Investigació de Socioaddiccions (AIS) → Juanjo Santamaría

Psicòleg. Doctor en Psicologia (UB), Màster en Psicologia Clínica (UB) i Màster General Sanitari en Psicologia de la Salut. (*Veure Annex 63*)

EFFECTES PORNOGRAFIA

Els adolescents són vulnerables davant la pornografia? Per què?

Actualment i segons l'experiència laboral de deu anys a unitats de socioaddiccions en diferents hospitals no m'he trobat cap cas d'addició a la pornografia, però sí diversos adults amb aquesta problemàtica. Això no vol dir que no existeixin aquests casos, però tampoc hi ha evidències als

pocs estudis realitzats sobre la problemàtica de la pornografia als adolescents que verifiquin que poden arribar a desenvolupar una addicció.

En canvi, sí que és veritat que existeixen múltiples addiccions i conseqüències a partir de l'internet, com els videojocs, les apostes...

Hi ha algun perfil de personalitat entre adolescents més freqüent a l'hora de desenvolupar una addicció o un trastorn psicopatològic? Què? Per què?

No crec que hi hagi un perfil de personalitat concret, tot i que sí que estan relacionats amb diferents trastorns de desenvolupament com el trastorn d'hiperactivitat (TDAH) o trastorn d'espectre autista (TEA), però ja no estariem parlant d'un aspecte addictiu sinó com un símptoma de la malaltia principal.

Quins senyals ha de sofrir la persona que consumeix pornografia per a arribar a la conclusió que té una addicció?

Les addiccions comportamentals funcionen exactament igual que les addiccions a substàncies en termes de diagnòstic, és a dir, el component principal és la falta de control on la persona deixa de fer aquella conducta perquè li agrada i comença a fer-la perquè ho necessita. Per tant, ja no ho fa de forma controlada i la conducta comença a ser una part principal de la seva vida i això li comporta conseqüències negatives a tots els nivells familiars (discussions i estrès), socialment (aïllament, abandonament d'activitats tant lúdiques com obligatòries) i en l'àmbit psicològic (disminució d'autoestima, depressió i ansietat).

Existeixen riscos associats amb el consum de pornografia en adolescents en termes de salut mental?

En termes de salut mental hi ha alguns estudis, però no es troba una relació directa amb el consum de pornografia "normal" i problemes psicològics quan parlem de simptomatologia o diagnòstics.

Sí que s'ha vist que de vegades està relacionat amb una distorsió de les relacions sexual, problemes d'autoestima per la comparació amb els cossos normatius dels actors i actrius de la indústria del porno, finalment la visió de la dona com un objecte i no un subjecte.

Quins són alguns dels efectes psicològics que la pornografia pot tenir en la ment dels adolescents?

Els mencionats anteriorment, però també distorsió de les conductes sexuals, dessensibilització dels estímuls sexuals, conductes sexuals de risc, normalització de la violència al sexe, cosificació de les dones, exposar-se a continguts il·legals inclús exposar-se als depredadors sexuals mitjançant enllaços no fiables que poden portar a contactar amb aquests.

Com pot l'exposició a la pornografia influir en el desenvolupament emocional i social dels adolescents?

No hi ha evidències esmentades anteriorment que diguin que aquestes conseqüències són a llarg termini, és a dir, a curt termini hi ha segons la freqüència de consum i cada adolescent sí que té més conseqüències en el desenvolupament emocional i social. A més, no tan sols influeix consumir pornografia sinó quin tipus de pornografia es consumeix i la manera de consumir-la, perquè n'hi ha alguns que són saludables i controlats sense cap repercussió.

Com pot afectar l'ús excessiu de la pornografia en les relacions de parella?

Depèn de la parella i el tipus de consum visualitzat, si la parella té gustos similars o iguals a l'adolescent es poden fer acords conjunts. Com la pornografia pot determinar l'enteniment d'una persona sobre les relacions sexuals es troben en un punt de conflicte si no tenen el mateix concepte entès.

Què pot passar si una persona té una visió distorsionada de la sexualitat i les relacions a causa de la pornografia?

Pot tenir problemes alhora desenvolupar relacions sexuals perquè si la posa en pràctica a la seva vida real crearà conflictes amb les persones amb les quals les vulgui dur a terme o potser provoca una falta d'autoestima i insatisfacció.

PAPER EDUCACIÓ SEXUAL I PROFESSIONALS

Quin és el paper dels professionals de la salut mental en el tractament d'adolescents que experimenten dificultats a causa del consum de pornografia?

Si tenen un problema d'addicció, s'intenta reeducar aquella conducta i que puguin fer un consum saludable de la pornografia.

Quin paper exerceix l'educació sexual en la prevenció dels efectes negatius de la pornografia en els adolescents?

Si la pornografia és l'única font d'informació que l'adolescent té sobre la sexualitat, en canvi, si rep educació sexual servirà de protecció davant els conceptes irracionals. Hi ha estudis que han trobat que la combinació de la pornografia (segons quin tipus i quin tipus de consum) amb l'educació sexual fa que els joves tinguin més coneixements.

ESTRATÈGIES PER A EVITAR UN CONSUM EXCESSIU

Quines són algunes estratègies efectives per a abordar l'ús problemàtic de la pornografia entre els adolescents?

El primer que es fa és un control d'estímuls, és a dir, controlar els estímuls que porten la persona a desenvolupar la conducta problemàtica. A més, s'han de treballar tècniques de resolució de problemes, donant eines a la persona perquè pugui afrontar les conseqüències que ha generat el consum excessiu. També tractar el nivell emocional per ajudar l'adolescent a entendre les seves emocions, perquè la senti, la funció de cada emoció i afrontar totes les emocions tan negatives com positives de manera saludable. Finalment, conductualment s'ha d'ajudar la persona a recuperar activitats que feia que ara dedicava a l'addicció i recuperar relacions socials.

Com poden els pares i cuidadors abordar el tema de la pornografia de manera efectiva amb els adolescents?

S'hauria de poder parlar de sexualitat i pornografia amb els seus efectes, en forma d'educació sexual en relació amb l'edat dels adolescents.

12. CONCLUSIONS:

12.1 CONCLUSIONS MARC TEÒRIC:

La pornografia té un impacte significatiu en la vida dels adolescents, distorsionant la seva percepció de la realitat i afectant negativament la concepció de la sexualitat. Aquest treball ha posat de manifest com el consum de pornografia des de joves pot alterar el comportament, la manera de relacionar-se sexualment i el desenvolupament cognitiu creant expectatives irrealistes. A més, s'ha abordat la vulnerabilitat dels adolescents davant aquesta influència i la necessitat de protegir-los a través de lleis, educació sexual i alternatives preventives.

És fonamental conscienciar els joves sobre els riscos que comporta el consum de pornografia i proporcionar-los eines per entendre i construir relacions sanes i respectuoses. Només amb una educació sexual adequada i el suport dels pares i educadors es podrà mitigar els efectes nocius que la pornografia pot tenir en aquesta etapa crucial del desenvolupament

12.2 CONCLUSIONS MARC PRÀCTIC:

12.2.1. CONCLUSIONS ENTREVISTES:

Després de realitzar entrevistes amb psicòlegs, sexòlegs, advocats, professors i periodistes s'obté una visió clara sobre l'impacte de la pornografia en els adolescents. En conjunt, els experts coincideixen en el fet que el consum de pornografia a edats primerenques pot tenir conseqüències negatives en el desenvolupament emocional, sexual i social dels joves. En primer lloc, distorsiona la realitat sexual dels adolescents, perquè els psicòlegs assenyalen que la pornografia crea expectatives irrealistes sobre les relacions sexuals, distorsionant la comprensió dels adolescents sobre el consentiment, els límits i el respecte mutu. També, els sexòlegs subratllen que el consum prematur de pornografia pot afectar la capacitat dels joves per desenvolupar relacions sanes i empàtiques, ja que sovint la pornografia promou rols de gènere estereotipats i deshumanitzadors. En relació amb els aspectes legals els advocats alerten dels riscos legals associats al consum i la distribució de pornografia entre menors, perquè moltes vegades els adolescents no entenen les implicacions legals d'intercanviar contingut explícit o accedir a materials il·lícits. Finalment, tots arriben a la conclusió que és fonamental la prevenció i educació sexual: Els experts coincideixen que la millor manera de contrarestar els efectes negatius de la pornografia és a través d'una educació sexual integral i inclusiva, que ofereix informació realista sobre les relacions afectives i sexuals, a més d'abordar qüestions com el consentiment, l'autoestima i la diversitat sexual.

12.2.2. CONCLUSIÓ ENQUESTES ONLINE:

A partir dels resultats de l'enquesta, dels anàlisis i les conclusions que s'han extret, es pot afirmar que els nois tendeixen a consumir més pornografia que les noies. Aquests ho fan d'una manera freqüent i a cada vegada a una edat més primerenca.

Dins del món del consum de la pornografia els diversos sexes, és a dir, noi i noia es comporten diferent, ja que, la majoria dels nois (segons les dades de l'anterior enquesta), accedeixen a aquesta per primera vegada d'una forma voluntària i la busquen de manera activa a internet o a diverses xarxes socials. En canvi, les noies accedeixen de manera accidental o simplement, per pressió social. A més, elles no accedeixen per cerca activa sinó que ho fan per altres mètodes.

És rellevant que la franja d'edat més jove participi a l'enquesta (13-14 anys) té un accés a internet fàcil i ràpid, cosa que fa que el seu contacte i consum amb la pornografia augmenti i s'acceleri.

Evidentment, els adolescents més joves (13-14 anys), utilitzen la pornografia com a font verídica d'informació, és a dir com a forma d'aprenentatge, perquè encara no arriben a diferència la realitat i la ficció (pornografia). La diferència és que, aquells adolescents amb una edat més elevada no fan servir el porno amb finalitats educatives ni d'aprenentatge.

Per acabar, una gran multitud d'adolescents manquen d'educació sexual, ja que, aquests no l'han rebut ni a l'escola ni a casa. Factor que fa que molts d'aquests no hi siguin conscients dels efectes negatius que la pornografia té en els adolescents a curt i a llarg termini.

12.2.3. CONCLUSIÓ ENQUESTES PAPER:

La conclusió de les enquestes, com s'ha pogut observar en l'anterior enquesta, els nois solen consumir molta més pornografia que les noies i amb més freqüència. A part, ho fan amb la finalitat de satisfer el seu desig sexual, mentre que les noies, ho fan per curiositat o per plaer.

Una gran part dels participants del formulari van accedir a la pornografia de forma totalment accidental, concretament per les xarxes socials i la televisió (pel·lícules/documentals).

Es destaca que una gran part dels nois i les noies, reconeixen que la pornografia té efectes negatius i saben identificar quins són. La majoria considera que la distorsió de la realitat és el més rellevant de tots.

No obstant això, n'hi ha nois que avui en dia no hi són conscients dels efectes secundaris que la pornografia comporta.

A més, avui en dia, molts adolescents creuen que la pornografia és una font verídica per la sexualitat efectiva, és a dir, consideren que és una font d'aprenentatge. Però alguns participants en l'enquesta reconeixen acceptar que ells no ho creuen així i que sí que existeixen altres fonts verídiques d'aprenentatge.

Per finalitzar, es considera que l'educació sexual a l'escola és insuficient i escassa, perquè la gran majoria no l'ha rebut per part d'aquesta i, gran part l'ha rebut per part dels pares o els seus tutors legals.

12.3 CONCLUSIONS FINALS:

Després d'haver fet un treball de recerca sobre com afecta la pornografia en els adolescents, s'ha observat que aquesta sempre ha existit de diferents formes, és a dir, al llarg dels anys ha evolucionat i s'ha adaptat a l'etapa i generació de l'època.

En el cas del segle XXI, la pornografia ha passat a ser digital i el seu consum ha augmentat pel fet que l'accés a internet és molt més fàcil i a conseqüència d'això, els menors poden accedir quan vulguin sense cap restricció.

A causa d'aquest factor, l'edat primerenca de consum ha disminuït fent que la majoria dels nens i nenes la mirin amb 8, 9, 10 i 11 anys. A més, avui en dia, els menors reben el seu primer telèfon a una edat molt primerenca, cosa que fa que aquests estiguin constantment exposats a continguts els quals no haurien d'estar-hi.

Per això, normalment, el primer accés a la pornografia dels menors d'edat és de forma accidental, perquè no pretenen accedir-hi, però, com actualment està per tot arreu és inevitable trobar-se amb aquesta.

La pornografia és creada pel consum dels adults, però malauradament, aquesta està accessible per a tothom, fent que els menors la consumeixin cada vegada amb més freqüència. Els menors tenen unes lleis que els protegeixen d'aquest tipus de contingut i també defensen els seus drets.

Dins de la pornografia, hi ha diversos delictes que tenen pena de presó, com són el grooming, el revenge porn, la pornografia infantil...

El consum d'aquest contingut explícit comporta conseqüències i efectes negatius, ja que, l'adolescent és vulnerable davant la pornografia perquè el seu cervell no està format i, això comporta que el consum d'aquesta li provoqui efectes secundaris, com la falta d'autoestima i la normalització de la violència en el sexe. El fet que aquests comportaments violents estiguin a la pornografia, fa que, els adolescents distorsionin la seva realitat i es pensin que la violència en el sexe és sana, arribant a practicar-la en les seves relacions íntimes.

Un consum excessiu de la pornografia pot provar una addicció a llarg termini d'aquesta. No obstant això, hi ha uns perfils concrets que tendeixen a desenvolupar-la. Aquests són els que pateixen un trastorn psicològic, psiquiàtric o comorbiditat.

El fet que hi hagi una educació escassa provoca que els adolescents prenguin com a referència la pornografia per poder practicar el sexe. Per evitar que ells aprenguin d'aquesta s'ha de donar educació sexual tant a les escoles com a casa.

L'anàlisi de les enquestes online, deixen veure i afirma que els nois consumeixen més pornografia que les noies. Aquests principalment, ho fan per poder satisfer el seu desig sexual, però la majoria de les noies ho fan per dos motius: desig sexual o curiositat.

L'accés d'aquests joves a la pornografia és de forma accidental, de manera que, entren en el món de la pornografia sense haver tingut cap intenció. No obstant això, un gran grup dels participants en l'enquesta reconeixen que saben quins són els efectes negatius d'aquesta i en destaquen un de rellevant: la distorsió de la realitat. Tot i això, ser una afirmació positiva, molts dels participants de l'enquesta no saben quins són els efectes negatius.

Per molts dels adolescents la pornografia és una font d'aprenentatge, però reconeixen que hi existeixen més fiablers.

Després d'haver de realitzar entrevistes amb professionals (psicòlegs, sexòlegs, professors, cossos de seguretat i advocats) i haver parlat amb ells per saber el seu punt de vista de la situació i el que saben sobre el tema, s'ha pogut arribar a la conclusió és que l'impacte negatiu de la pornografia en els adolescents és un problema rellevant. Aquests professionals, la majoria d'ells, coincideixen que el porno distorsiona la percepció de les relacions sexuals, fent que els joves es creïn expectatives irrealistes. Fent que aquestes afectin a la capacitat dels joves per establir relacions íntimes i sanes.

Per la part legal, és a dir els advocats, subratllen els riscos que comporta el consum i la distribució de la pornografia entre menors.

Sobretot, els professionals li donen molta importància a l'educació sexual en els joves, ja que, és una forma d'evitar els efectes negatius de la pornografia.

13. FONTS D'INFORMACIÓ

13.1. NETGRAFIA:

Abogados Pornografía Infantil. (2021, marzo 7). Abogados Esteban; Esteban Abogados Penalistas.

<https://www.abogado-penalista.es/delitos-contra-la-libertad-sexual/pornografia-infantil/>

Adolescentes y uso de pornografía. (2024, enero 11). Issuu.

https://issuu.com/colegiooficialpsicologosmadrid/docs/guia-para-familias_adolescentes-y-uso-de-pornograf

Almudena. (2020, diciembre 30). *Desarrollo cognitivo del ser humano.* Invanep.com.

https://invanep.com/blog_invanep/desarrollo-cognitivo-del-ser-humano

Barón, J. O. (2020, junio 18). *El sexting entre adolescentes, un problema creciente.* Blog Educación y Bienestar digital.

<https://gaptain.com/blog/el-sexting-entre-adolescentes-un-problema-creciente/>

Brazier, Y. (2021, enero 22). *Psicología: qué es, su historia y especialidades.* Medicalnewstoday.com. <https://www.medicalnewstoday.com/articles/es/psicologia>

Brown, G. R. (s/f). *Trastorno sexual masoquista.* Manual MSD versión para público general.

<https://www.msmanuals.com/es-mx/hogar/trastornos-de-la-salud-mental/parafilias-y-trastornos-parafilicos/trastorno-sexual-masoquista>

Búsqueda News. (s/f). Check-tl-ver-116-1.com.

https://va.check-tl-ver-116-1.com/space-robot/?pl=CHil7Gh3GUyTa8XGgNqDyQ&sm=space-robot&click_id=cpqh662jvq3fllkpnkrq&nrid=6b8661c51b42413fb359b36436e04b34&hash=AJbMQ2GEQNmLIHdYNx9OdQ&exp=1718817861

Cervera, J. (2021, enero 21). *Nuevas tecnologías y Pornografía. Riesgos en adolescentes.* Sec2Crime. <https://www.sec2crime.com/2021/01/21/nuevas-tecnologias-y-pornografia-riesgos-en-adolescentes/>

Cetys, U. F. V. (2023, julio 14). *La Teoría del desarrollo cognitivo de Piaget.* Formación profesional UFV. <https://www.ufv.es/cetys/blog/la-teoria-del-desarrollo-cognitivo-de-piaget/>

Cuando el Sexo encubre la Intimidad. (2015, octubre 7). *María Clara Ruiz*.
<https://mariaclararuiz.com/sexo-e-intimidad/>

Cuenca, L. (2020, March 17). *La importancia de la educación sexual*. Scouts de España.
<https://scout.es/la-importancia-de-la-educacion-sexual/>

De, E. (2014, enero 26). *Autoestima*. Enciclopedia Significados.
<https://www.significados.com/autoestima/>

de la accesibilidad a la pornografía y sus efectos en la infancia y la adolescencia., U. H. B. en
C. C. P. P. y. P. P. A. a. las F. a. E. el F. (s/f). *EL ABC DE LA*. Aepd.es. Recuperado el 19 de
junio de 2024, de
<https://www.aepd.es/documento/premio-buenas-practicas-educativas-2023-mod-b-asociacion-dale-una-vuelta.pdf>

Diccionari de la llengua catalana. (s/f). lecat.
<https://dlc.iec.cat/Results?IdE=0005386&DecEntradaText=pornografia&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False>

Educación afectivo-sexual: claves para los docentes. (2022, julio 29). Familia y Salud.
<https://www.familiaysalud.es/salud-y-escuela/educacion-secundaria/temas-psicoeducativos/educacion-afectivo-sexual-claves-para-los>

(efe), P. B. (2024, julio 2). *Porno y menores: así funcionará la aplicación del Gobierno para limitar el acceso a páginas X*. Público.
<https://www.publico.es/politica/porno-menores-funcionara-aplicacion-gobierno-limitar-acceso-paginas-x.html>

El Aprendizaje por Condicionamiento Clásico: Un Enfoque Pedagógico - Escuela de Profesores del Perú. (2023, julio 17). *Escuela de Profesores del Perú*.
<https://epperu.org/el-aprendizaje-por-condicionamiento-clasico-un-enfoque-pedagogico/>

El Gobierno impulsa la protección de menores frente al acceso a pornografía en internet. (s/f). Gob.es. Recuperado el 19 de junio de 2024, de

<https://www.mjusticia.gob.es/es/institucional/gabinete-comunicacion/noticias-ministerio/Gobierno-impulsa-proteccion-menores-pornografiaaografia-en-internet>

EP. (2024, abril 10). *Tres menores, investigados por hacer un montaje porno con Inteligencia Artificial en Mallorca*. El Periódico de España. <https://www.epe.es/es/sucesos/20240410/tres-menores-investigados-montaje-porno-100859455>

Fagan, P. F. (s/f). *The effects of pornography on individuals, marriage, family, and community*. Frc.org. Recuperado el 13 de junio de 2024, de <https://downloads.frc.org/EF/EF12D43.pdf>

Fernán Morales - Pornografía infantil e Internet. (s/f). Uoc.edu. Recuperado el 15 de julio de 2024, de <https://www.uoc.edu/in3/dt/20056/index.html>

Fight the New Drug. (2022, August 23). *Cómo la pornografía puede afectar negativamente al amor y la intimidad*. Fight The New Drug - Español; Fight the New Drug. <https://es.fightthenewdrug.org/como-la-pornografia-puede-afectar-negativamente-al-amor-y-la-intimidad/>

Fight the New Drug. (2022, agosto 23). *Cómo la pornografía puede contribuir a un ciclo de estrés poco saludable*. Fight The New Drug - Español; Fight the New Drug. <https://es.fightthenewdrug.org/como-la-pornografia-puede-contribuir-a-un-ciclo-de-estres-poco-saludable/>

Fresneda, S. C. (2024, febrero 29). *Los delitos informáticos en el Código Penal*. Dexia Abogados. <https://www.dexiaabogados.com/blog/delitos-informaticos/>

García-Allen, J. (2015, septiembre 30). *El condicionamiento clásico y sus experimentos más importantes*. pymOrganization. <https://psicologiymente.com/psicologia/condicionamiento-clasico-experimentos>

Hernaiz, G. (2021, septiembre 1). *Revenge Porn ¿Qué es? Te pongo un reto; Te pongo un reto: #RedesConCorazón*. <https://www.tepongounreto.org/2021/09/revenge-porn-que-es/>

Historia de la pornografía. (2023, diciembre 14). Radiojaputa; Barbijaputa. <https://radiojaputa.com/situacion-mujeres/historia-de-la-pornografia/>

Impacto de la pornografía en la salud mental de los adolescentes. (2024, febrero 26). Psicólogos Infantiles en Palma de Mallorca; Psicología Infanto-Juvenil Mallorca. <https://psicologiainfantilmallorca.com/impacto-de-la-pornografia-en-los-adolescentes/>

Incesto - Concepto, explicaciones y qué es la exogamia. (s/f). <https://concepto.de/incesto/>

Incesto: qué es, consecuencias y características. (s/f). <https://humanidades.com/incesto/>

Informe “(Des)información sexual: pornografía y adolescencia”. (2020, septiembre 22). Save the Children.

<https://www.savethechildren.es/informe-desinformacion-sexual-pornografia-y-adolescencia>

Jimenez, L. A. B. (2022, enero 31). El papel de los padres en la educación sexual de los adolescentes. *Bloque 10 - Ecosistema digital de aprendizaje.* <https://bloque10.unimagdalena.edu.co/el-papel-de-los-padres-en-la-educacion-sexual-de-los-adolescentes/>

Julbe, B. (2023, septiembre 21). *Menos placentero y menos frecuente: así impactan las redes en el sexo de los adolescentes.* Ara en Castellano. https://es.ara.cat/misc/placentero-frecuente-impactan-redes-sexo-adolescentes_130_4807282.html

La edad media para el primer contacto con la pornografía está entre los 9 y 11 años. (2023, septiembre22).COPE.es. https://www.cope.es/programas/la-tarde/noticias/edad-media-para-primer-contacto-con-pornografia-esta-entre-los-anos-20230922_2912418

La importancia de la educación afectivo sexual. (n.d.). Portal de Salud de la Junta de Castilla y León. Retrieved July 7, 2024, from <https://www.saludcastillayleon.es/ventanafamilias/es/adolescencia/sexualidad/importancia-educacion-afectivo-sexual>

Ligia, V. G. (s/f). *La pornografía y sus efectos:* Com.mx. <https://www.imbiomed.com.mx/articulo.php?id=3751>

López, S. (2023, septiembre 19). *Los expertos alertan de la relación entre el consumo de porno con el aumento de las agresiones sexuales entre menores.* Antena 3 Noticias.

https://www.antena3.com/noticias/sociedad/expertos-alertan-relacion-consumo-porno-aumento-agresiones-sexuales-menores_202309196509ecaf98383a0001278cab.html

Los Peligros del Sexting - Abogado Especialista en Internet. (2021, agosto 26). Gómez Rodríguez Abogados. <https://gomezrodriguezabogados.es/peligros-y-delitos-que-supone-el-sexting/>

Martínez, A. (2019, diciembre 23). *Esto es lo que hace el porno a tu mente según la ciencia.* GQ España. <https://www.revistagq.com/noticias/articulo/porno-consecuencias-mente-ciencia>

Mendez, L. (2022, abril 26). *Entretenimiento para adultos y depresión: ¿Cuál es la relación?* Psicología Online Avanzada. <https://psicologiaavanzada.es/entretenimiento-para-adultos-y-depresion-cual-es-la-relacion>

Mimenza, O. C. (2018, febrero 19). *Psicología evolutiva: qué es, y principales autores y teorías.* pymOrganization. <https://psicologiymente.com/desarrollo/psicologia-evolutiva>

National Institute on Drug Abuse. (2024, abril 29). *La comorbilidad.* National Institute on Drug Abuse. <https://nida.nih.gov/es/areas-de-investigacion/la-comorbilidad>

(N.d.). Researchgate.net. Retrieved June 26, 2024, from https://www.researchgate.net/profile/Alejandro-Villena-2/publication/329402678_Consecuencias_del_Consumo_de_Pornografia_en_las_Relaciones_Sexuales_Un_analisis_Cualitativo/links/5c06c90c92851c6ca1ff08f5/Consecuencias-del-Consumo-de-Pornografia-en-las-Relaciones-Sexuales-Un-analisis-Cualitativo.pdf

No title. (s. f.). Google.com. Recuperado 12 de agosto de 2024, de https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://revistas.comillas.edu/index.php/padresymaestros/article/download/8184/7846/&ved=2ahUKEwi8s9jEk--HAXVz-wlHHVZ2DGYQFnoECBUQAQ&usg=AOvVaw0WUS0E_y-bjguA_Un-jNoe

Noviembre, 21. (2018, November 21). *La educación afectivo-sexual es inversión de futuro.* Save the Children. <https://www.savethechildren.es/actualidad/la-educacion-afectivo-sexual-es-inversion-de-futuro>

Pascual, A. G. (2023, diciembre 21). *El delito de “grooming” o ciberacoso sexual a menores.* Dexia Abogados. <https://www.dexiaabogados.com/blog/delito-ciberacoso-sexual-menores/>

Peter, J., & Valkenburg, P. M. (2016). Adolescents and pornography: A review of 20 years of research. *Journal of Sex Research*, 53(4–5), 509–531.
<https://doi.org/10.1080/00224499.2016.1143441>

Poliamor ¿nos podemos enamorar de más de una persona? (2023, abril 27). *Psicopartner*® Psicólogos en Madrid y Online.
<https://www.psicopartner.com/poliamor-nos-podemos-enamorar-de-mas-de-una-persona/>

Pornografía en la edad infantojuvenil: situación actual y su prevención. (2024, febrero 29). *Pediatría integral*.
<https://www.pediatriaintegral.es/publicacion-2024-01/pornografia-en-la-edad-infantojuvenil-situacion-actual-y-su-prevencion/>

Psicología Conductual. (s/f). El Gabinete de Psicología.
<https://elgabinetepsicologia.com/tratamiento-problemas-psicologicos/psicologia-conductual/>

Psicología evolutiva: qué es y cómo afecta al desarrollo - UAX. (s/f). Uax.com. Recuperado el 19 de junio de 2024, de <https://www.uax.com/blog/educacion/psicologia-evolutiva>

Público, & Europa Press. (2024, enero 14). *Sánchez anuncia que el Gobierno aprobará una ley para proteger a los menores del porno en internet*. Público.
<https://www.publico.es/politica/sanchez-anuncia-ley-proteger-menores-porno-internet.html>

Qué es la educación sexual? | Recursos de educación sexual integral | Planned Parenthood. (n.d.). Plannedparenthood.org. Retrieved July 7, 2024, from <https://www.plannedparenthood.org/es/temas-de-salud/para-educadores/que-es-la-educacion-sexual>

Qué es la sextorsión. (s/f). Asociacionrea.org. Recuperado el 15 de julio de 2024, de <https://www.asociacionrea.org/que-es-la-sextorsion/>

Ros, M. (2023, mayo 20). *El consumo de porno empieza a los 11 años*. Levante-EMV.
<https://www.levante-emv.com/comunitat-valenciana/2023/05/20/consumo-porno-empieza-11-aos-87591986.html>

Salgueiro, A. S. (2021, septiembre 11). *¿Qué es el conductismo? Descubre las teorías y los autores de la psicología conductista*. mundopsicologos; mundopsicologos.com. <https://www.mundopsicologos.com/articulos/que-es-el-conductismo-descubre-las-teorias-y-los-autores-de-la-psicologia-conductista>

Sánchez, L. O. (2023, marzo 22). *¿Qué es la sextorsión? Cómo actuar si eres víctima de este chantaje online*. NordVPN. <https://nordvpn.com/es/blog/que-es-sextorsion/>

Schöttle, D., Briken, P., Tüscher, O., & Turner, D. (2017). Sexuality in autism: hypersexual and paraphilic behavior in women and men with high-functioning autism spectrum disorder. *Dialogues in Clinical Neuroscience*, 19(4), 381–393. <https://doi.org/10.31887/dcns.2017.19.4/dschoettle>

Tarde, M. V. (2024, julio 3). *Un sexólogo aplaude la medida para limitar la pornografía en menores: “No podemos permitir que niños y niñas accedan a la violencia sexual”*. LaSexta. https://www.lasexta.com/programas/mas-vale-tarde/sexologo-aplaude-medida-limitar-pornografia-a-menores-podemos-permitir-que-ninos-ninas-accedan-violencia-sexual_202407036685968b855de9000170447e.html

Terminología apropiada. (s/f). Interpol.int. Recuperado el 15 de julio de 2024, de <https://www.interpol.int/es/Delitos/Delitos-contramenores/Terminologia-apropiada>

Vuelta, D. U. (2020, enero 16). *TDAH y consumo de pornografía*. Dale Una Vuelta. <https://www.daleunavuelta.org/tdah-y-consumo-de-pornografia/>

Wikipedia contributors. (s/f-a). *Desenvolupament cognitiu*. Wikipedia, The Free Encyclopedia. https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Desenvolupament_cognitiu&oldid=32592890

Wikipedia contributors. (s/f-b). *Psicologia*. Wikipedia, The Free Encyclopedia. <https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Psicologia&oldid=30969620>

(S/f-a). Wikipedia.org. https://es.wikipedia.org/wiki/Pornografía_infantil

(S/f-b). Dbpedia.org. https://es.dbpedia.org/page/Pornografía_gay

(S. f.). Caib.es. Recuperado 9 de agosto de 2024, de <https://www.caib.es/pidip2front/adjunto?codi=2952149&locale=es>

(S/f-c). Wikipedia.org. <https://es.wikipedia.org/wiki/Pornografía>

(S/f-d). Aepd.es.
<https://www.aepd.es/documento/premio-buenas-practicas-educativas-2023-mod-b-asociacion-dale-una-vuelta.pdf>

(S/f-e). Ies-europa-rivas.es.
<https://ies-europa-rivas.es/inicio/extern/filoysofia/wp-content/uploads/2017/09/concepto-e-historia-de-la-psic-1.pdf>

(S/f-f). Unir.net. <https://www.unir.net/salud/revista/que-es-psicologia-que-estudia/>

(S/f-g). Uba.ar.
<https://www.fmed.uba.ar/sites/default/files/2020-03/CLASE%2010%20-%20PSICOTERAPIA%20I.pdf>

(S/f-h). Wikipedia.org.
https://es.wikipedia.org/w/index.php?title=Teoría_del_desarrollo_cognitivo_de_Piaget&oldid=159967054

(S/f-i). Uva.es.
<https://uvadoc.uva.es/bitstream/handle/10324/5844/TFG-B.531.pdf;jsessionid=02374C746B0B8D53236B9A298BB5F787?sequence=1>

(S/f-j). Unir.net. <https://www.unir.net/educacion/revista/psicologia-cognitiva/>

(S/f-k). Ucv.es.
<https://revistas.ucv.es/edetania/index.php/Edetania/issue/view/17/edetania-44-pdf-es>

(S/f-l). Edu.co.
<https://repository.javeriana.edu.co/bitstream/handle/10554/61035/Camila%20Hernandez.%20Karen%20Rengifo.%202022.pdf?sequence=1>

(S/f-m). Unir.net. <https://www.unir.net/salud/revista/conductismo-psicologia/>

(S/f-n). Unir.net. <https://www.unir.net/salud/revista/condicionamiento-operante/>

(S/f-o). Confilegal.com. Recuperado el 10 de julio de 2024, de <https://confilegal.com/20200817-que-es-y-en-que-consiste-el-sexting/>

(S/f-r). Gaceta.es. Recuperado el 4 de septiembre de 2024, de <https://gaceta.es/mundo/la-union-europea-apoya-legalizar-algunas-formas-de-pornografia-infantil-en-la-onu-20240820-1219/>

(S/f-s). Gaceta.es. Recuperado el 5 de septiembre de 2024, de <https://gaceta.es/espana/escriva-pide-a-los-adultos-un-pequenin-esfuerzo-con-el-sistema-de-verificacion-que-limitara-la-pornografia-20240702-1614/>

(S/f-t). Gaceta.es. Recuperado el 5 de septiembre de 2024, de <https://gaceta.es/estados-unidos/una-investigacion-revela-que-instagram-recomienda-contenido-sexual-a-cuentas-para-ninos-de-13-anos-20240622-1303/>

Sobejano, D. (2024, septiembre 4). *Macrojuicio en Francia: más de 50 hombres violaron a una mujer drogada por su marido*. El Confidencial. https://www.elconfidencial.com/mundo/2024-09-04/francia-juzga-a-los-51-hombres-que-violaron-de-una-mujer-drogada-por-su-marido_3955103/

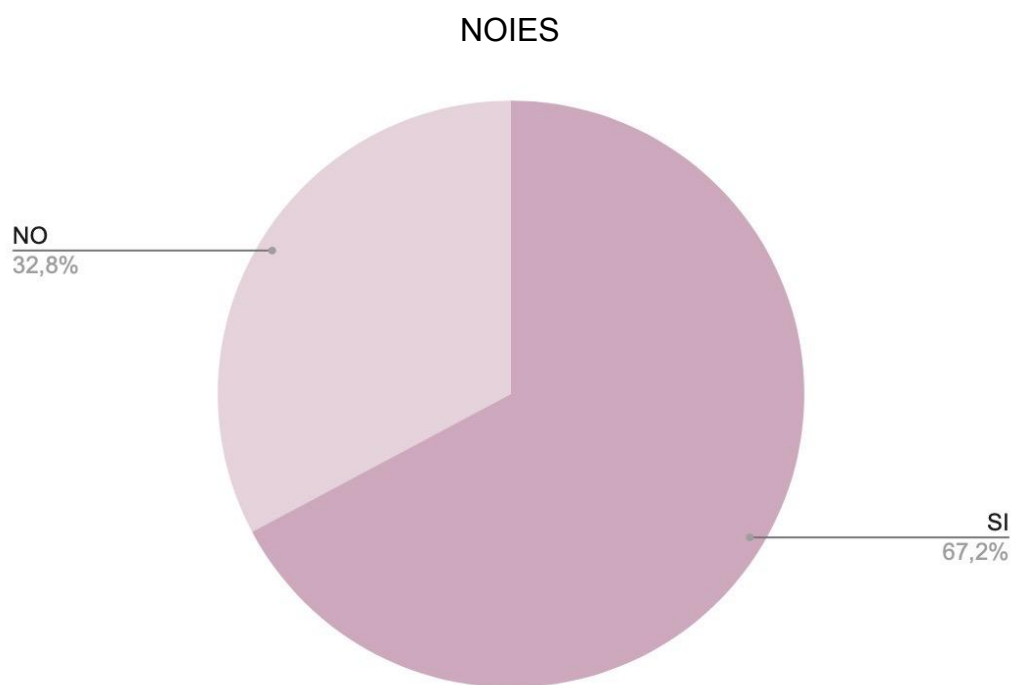
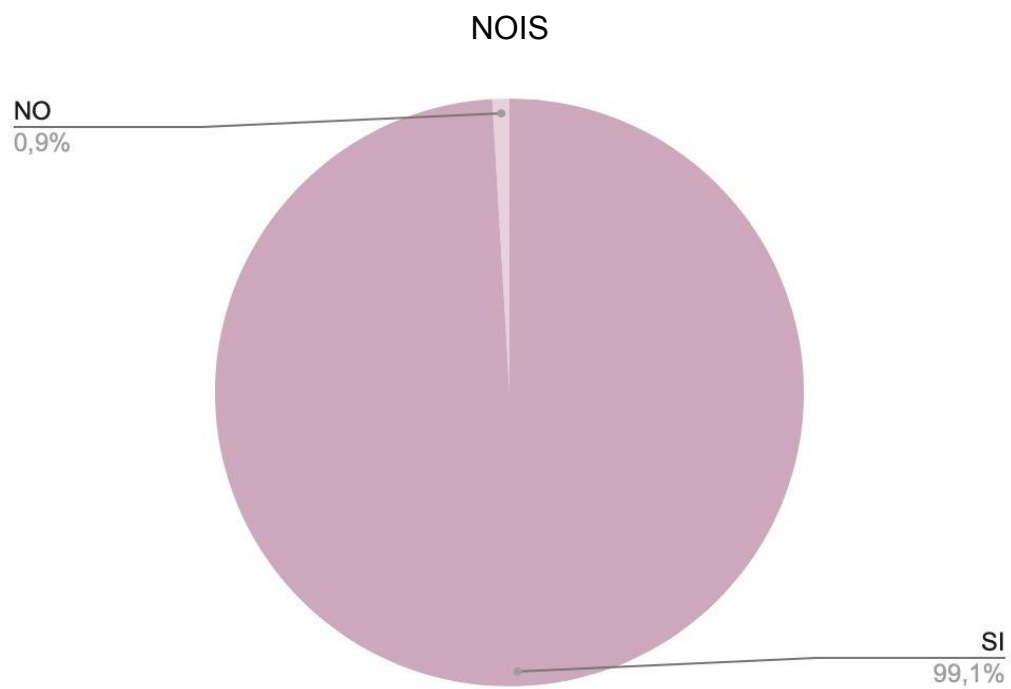
13.2. BIBLIOGRAFIA:

Villena Moya, Alejandro. (2023). ¿Por qué no? Cómo prevenir y ayudar en la adicción a la pornografía. Alienta.

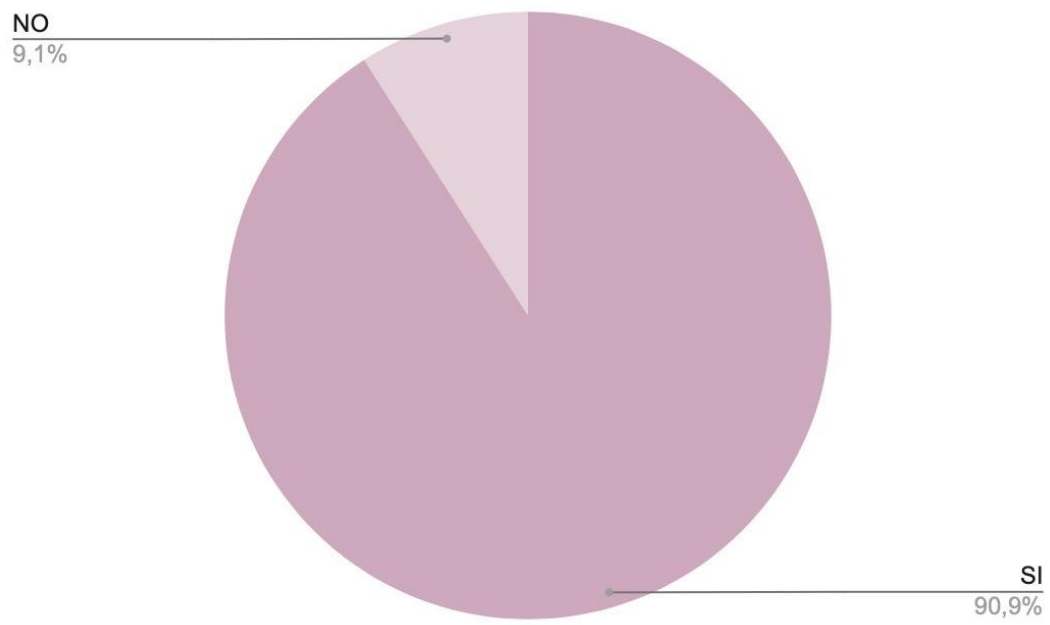
Wilson, G. (2015). Your brain on porn: Internet pornography and the emerging science of addiction. Commonwealth Publishing.

14. ANNEXOS

ANNEX 1

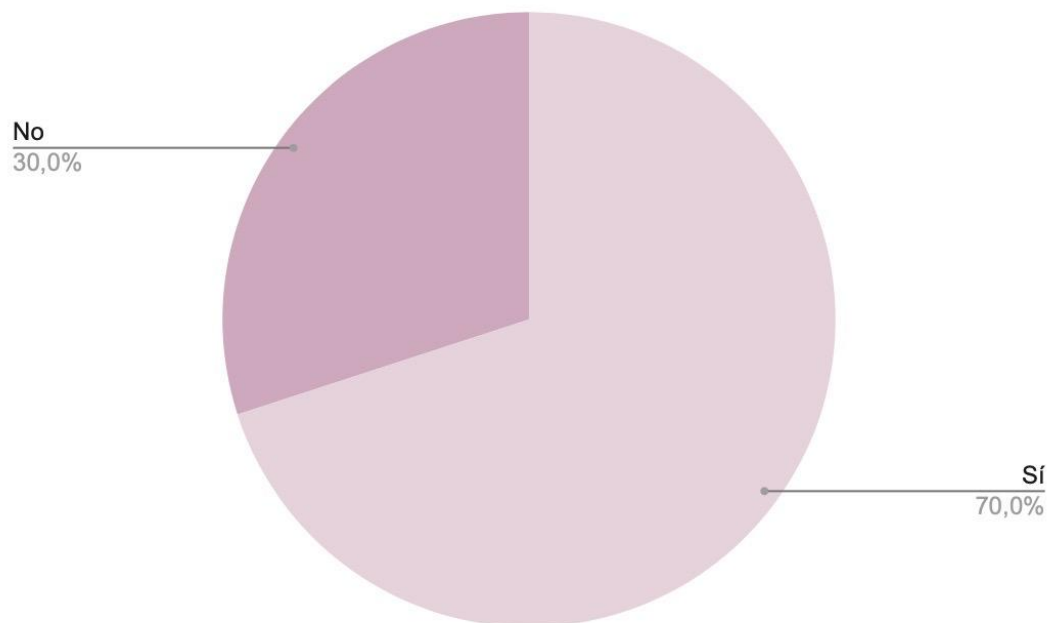

SEXE SENSE CLASSIFICAR

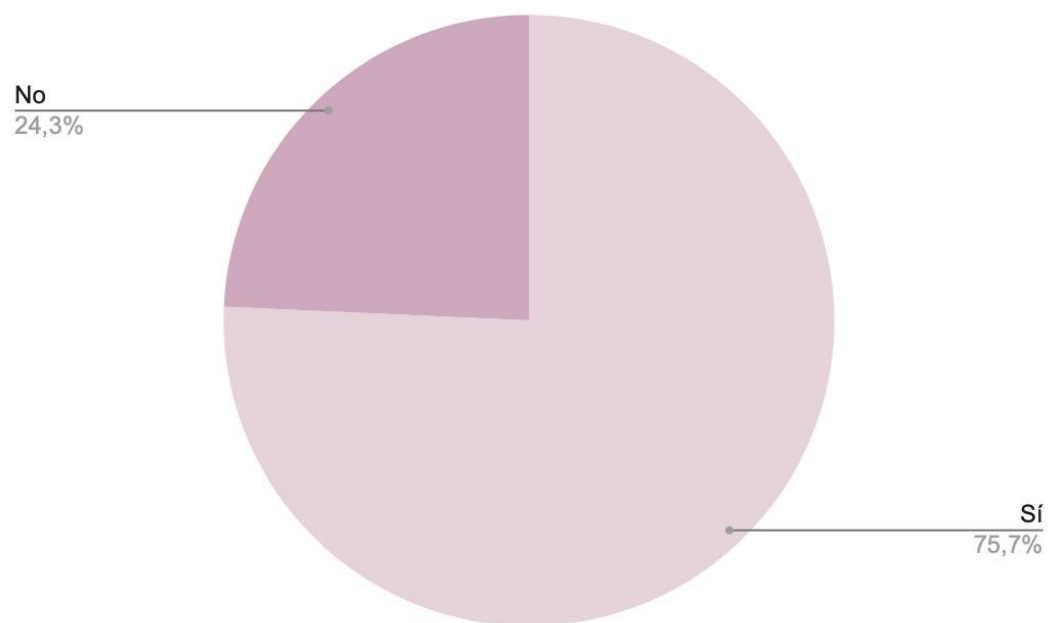

ANNEX 2

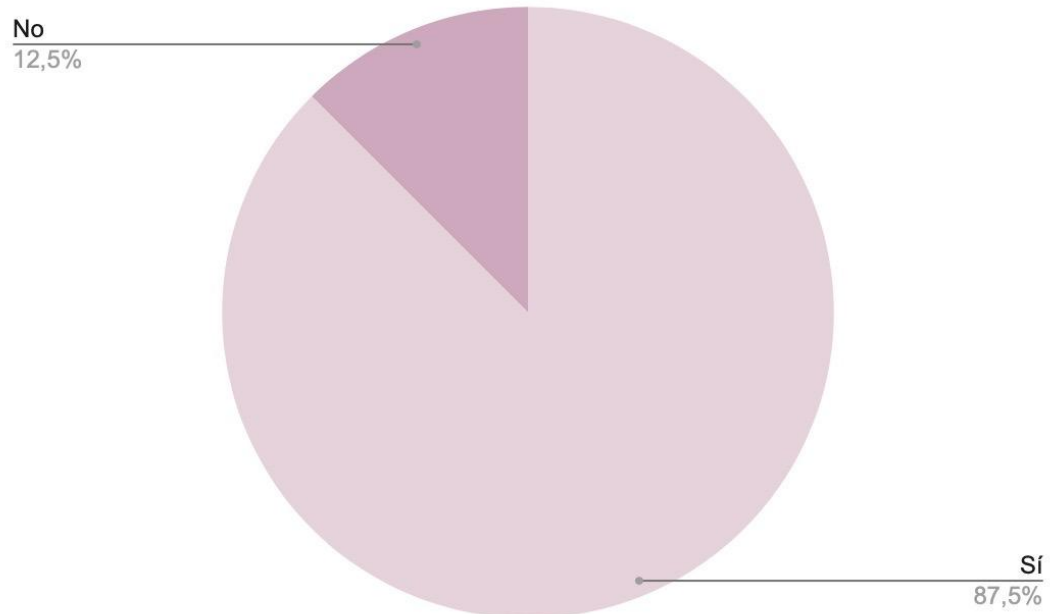
13 - 14 ANYS

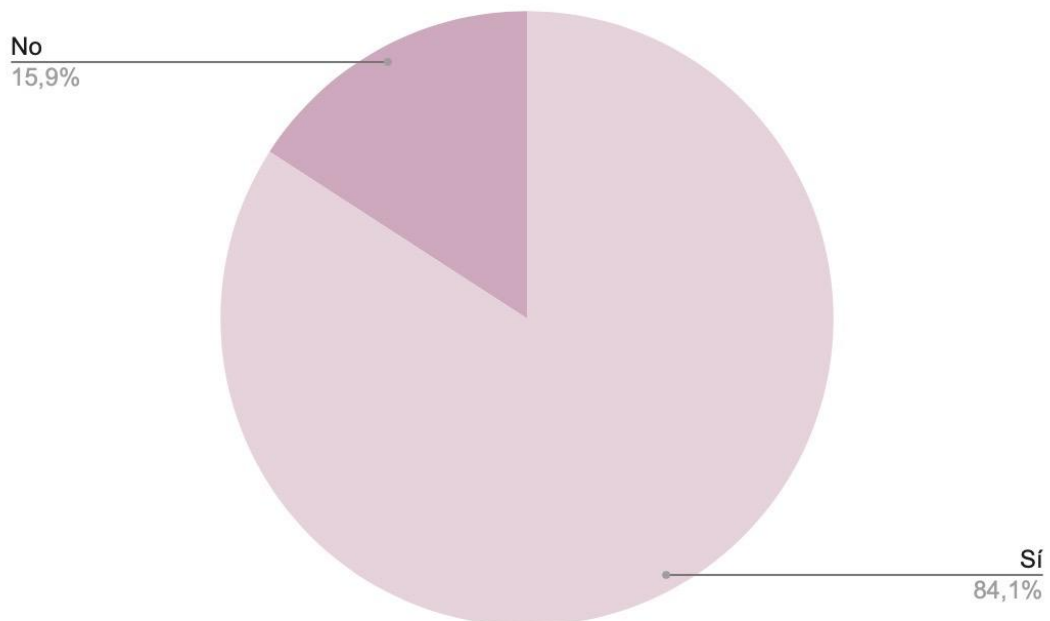
15 - 16 ANYS

17 - 18 ANYS

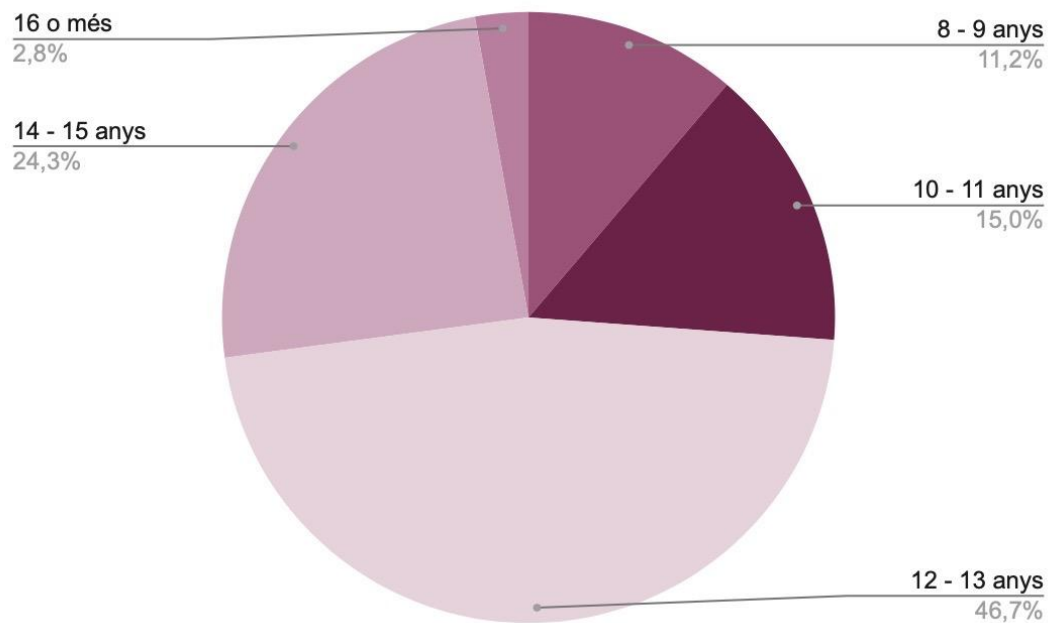

19 O MÉS

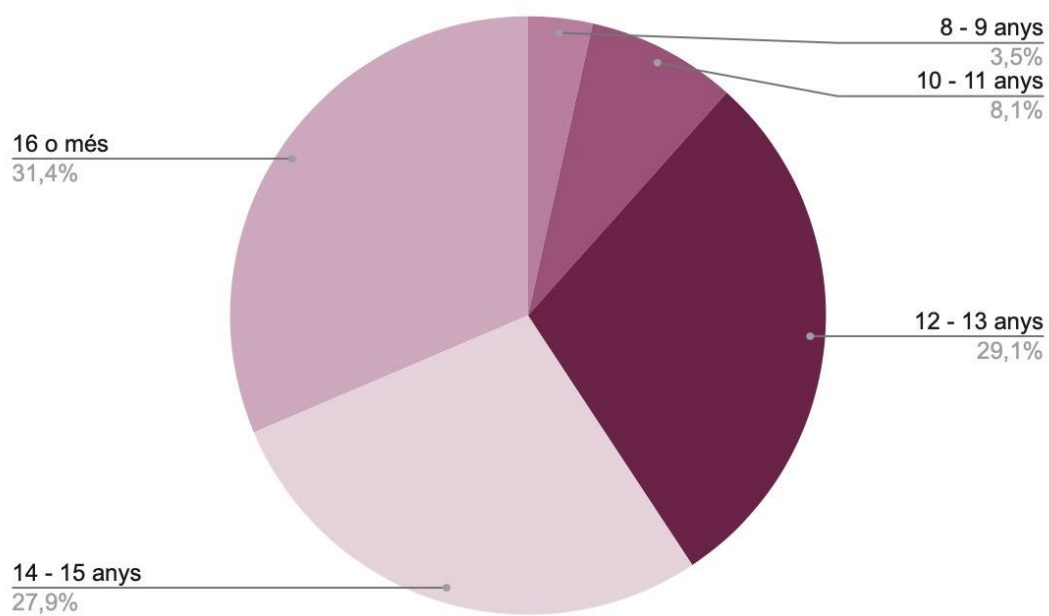

ANNEX 3

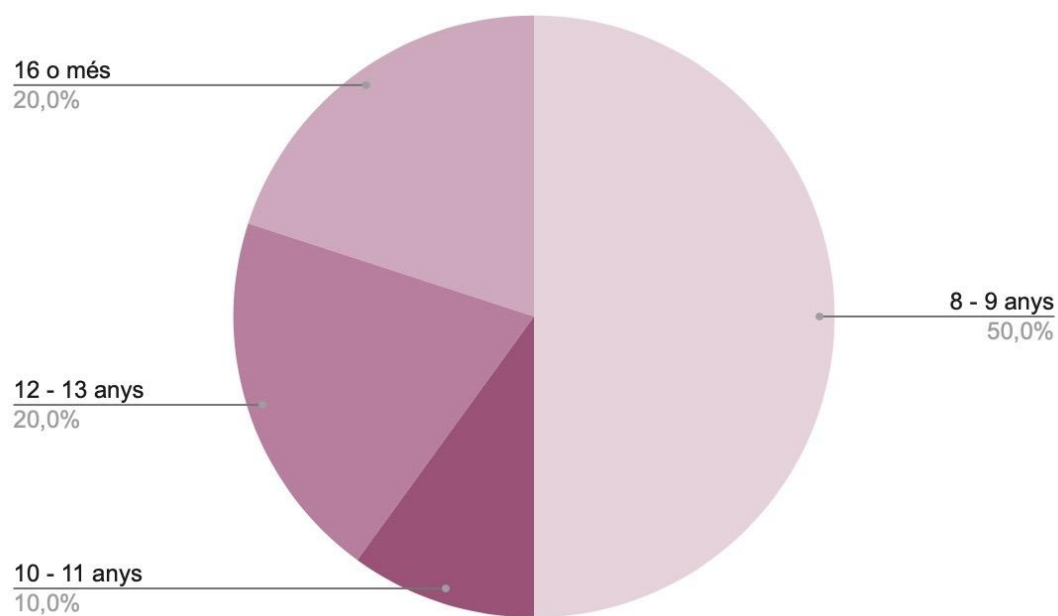
NOIS

NOIES

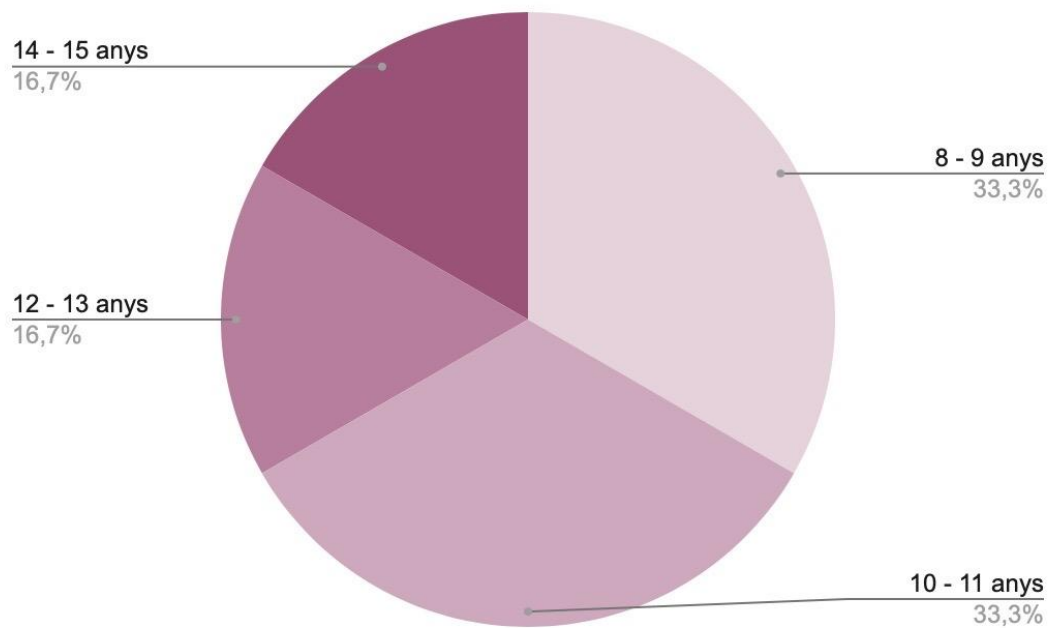

SEXES SENSE CLASSIFICAR

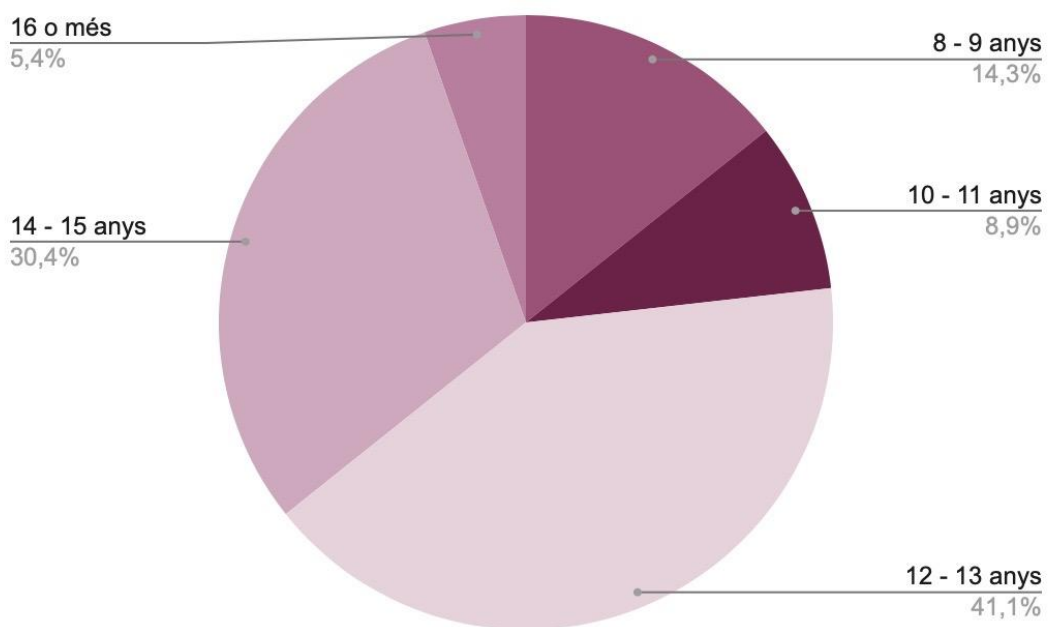

ANNEX 4

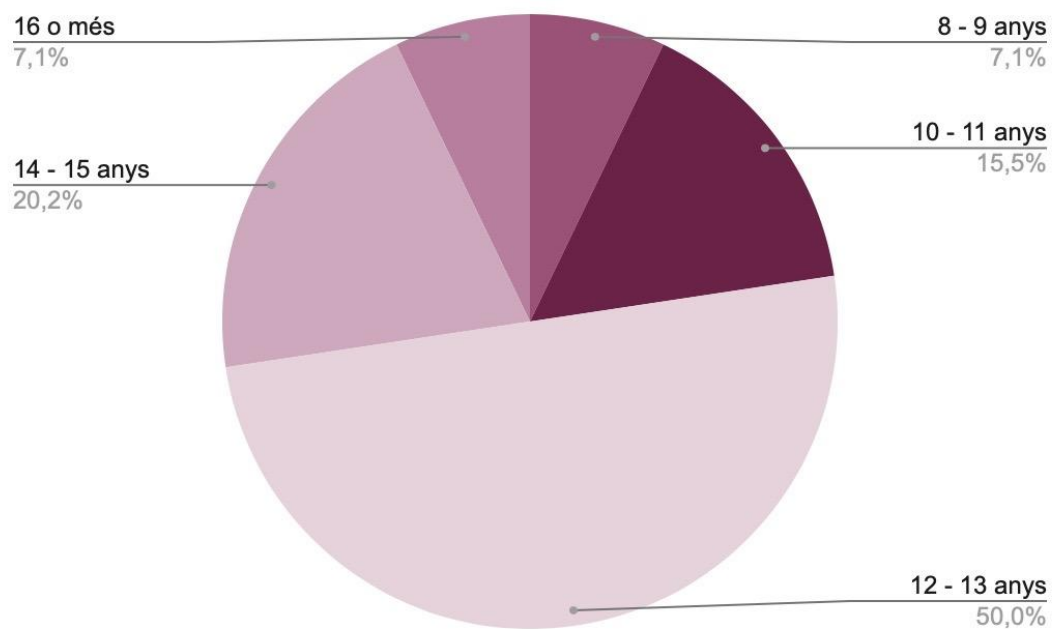
13 - 14 ANYS

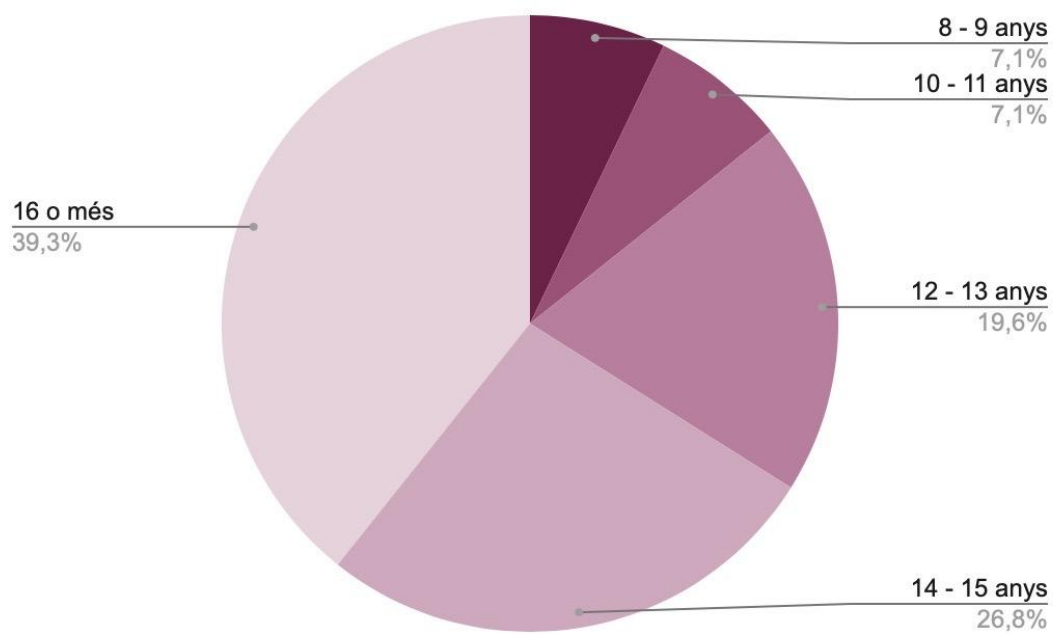
15 - 16 ANYS

17 - 18 ANYS

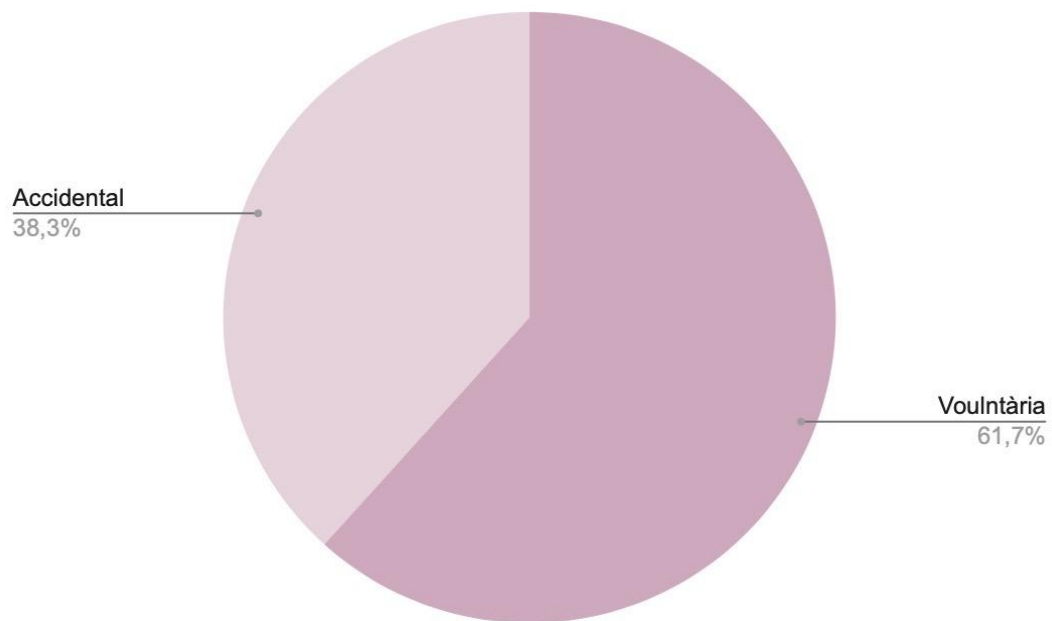

19 O MÉS

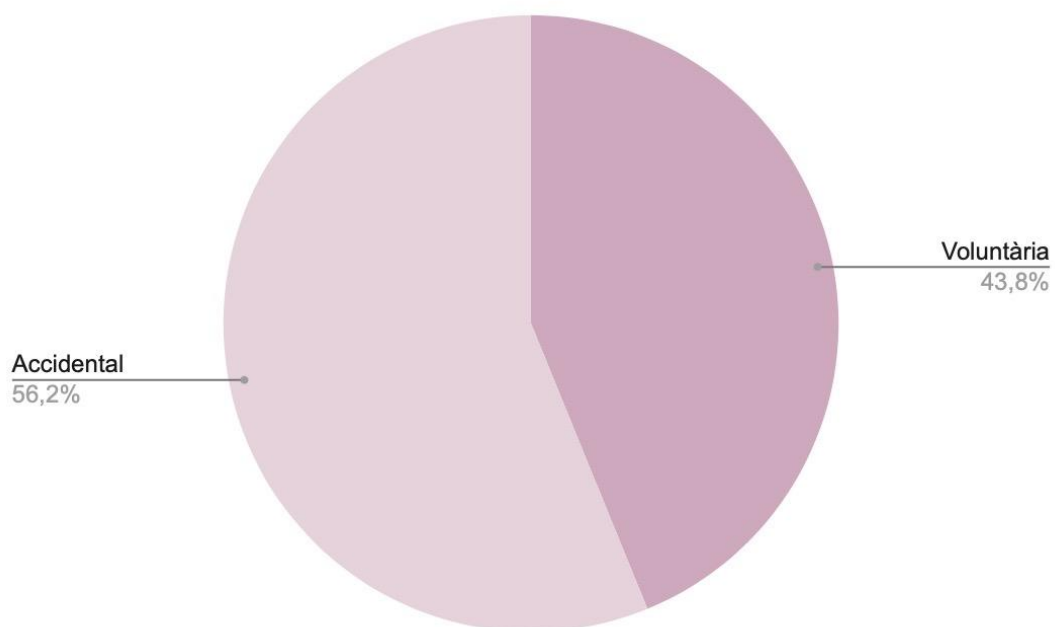

ANNEX 5

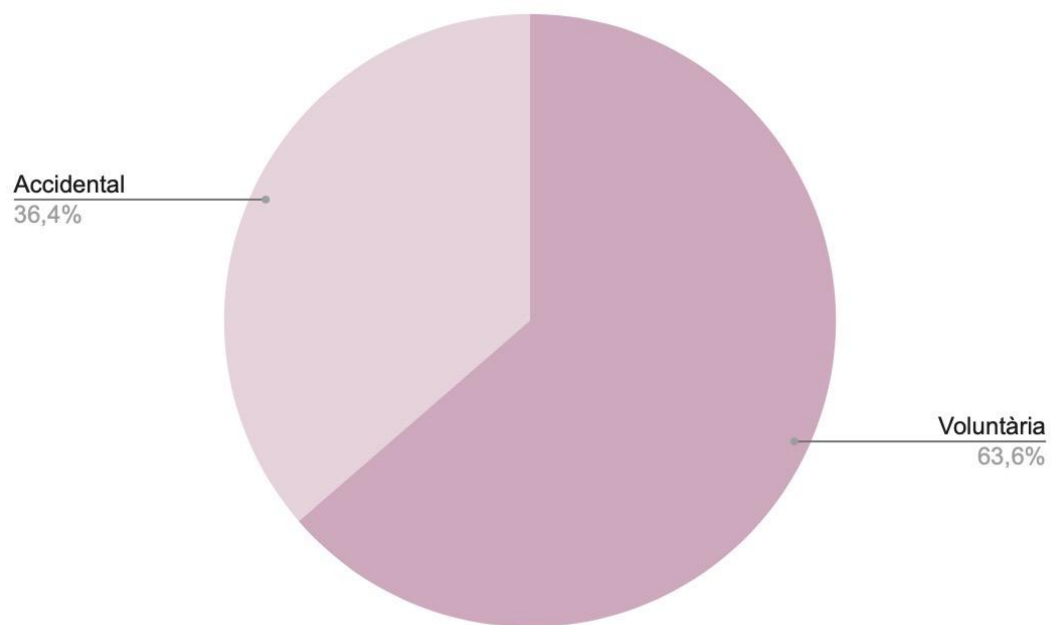
NOIS

NOIES

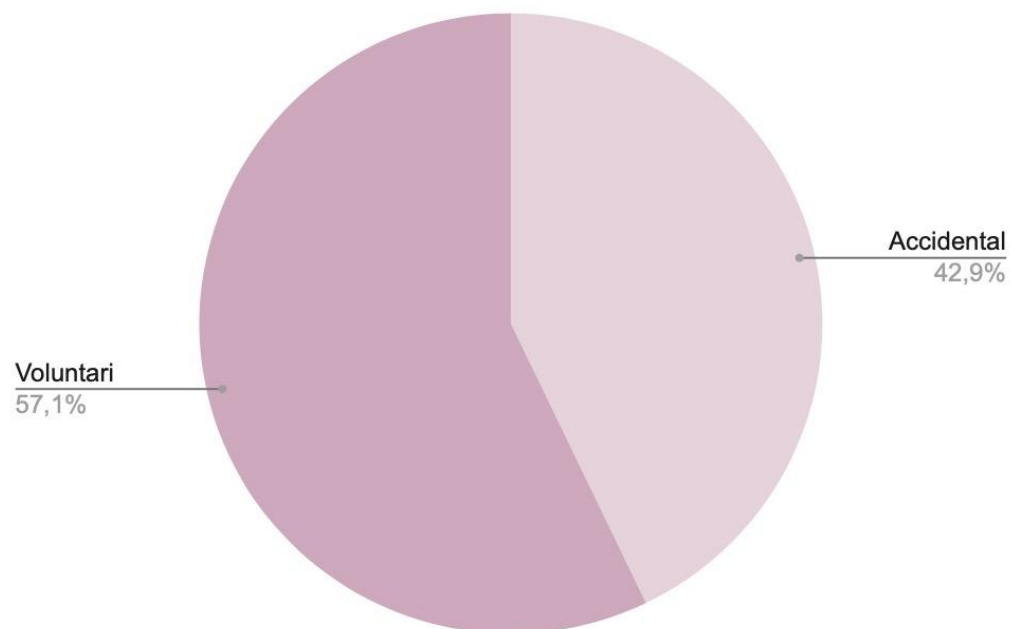

SEXE SENSE CLASSIFICAR

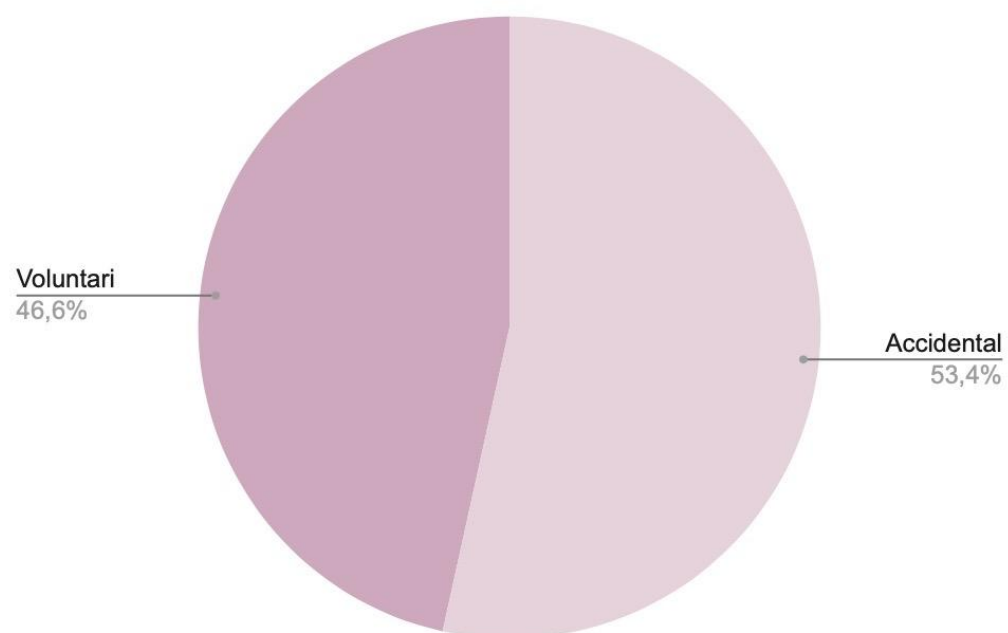

ANNEX 6

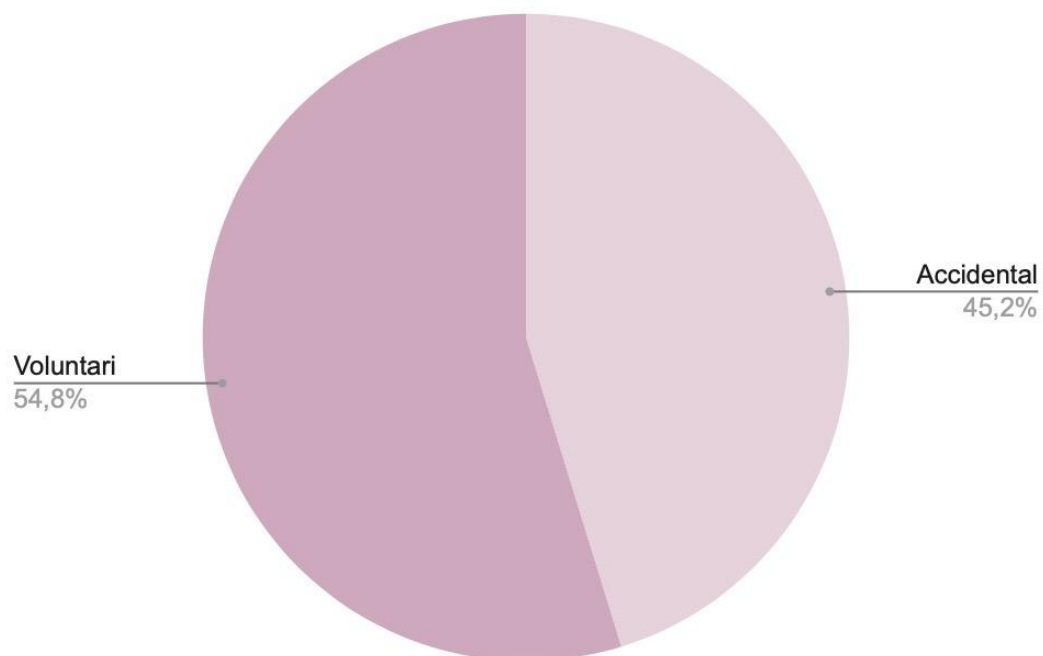
13 - 14 ANYS

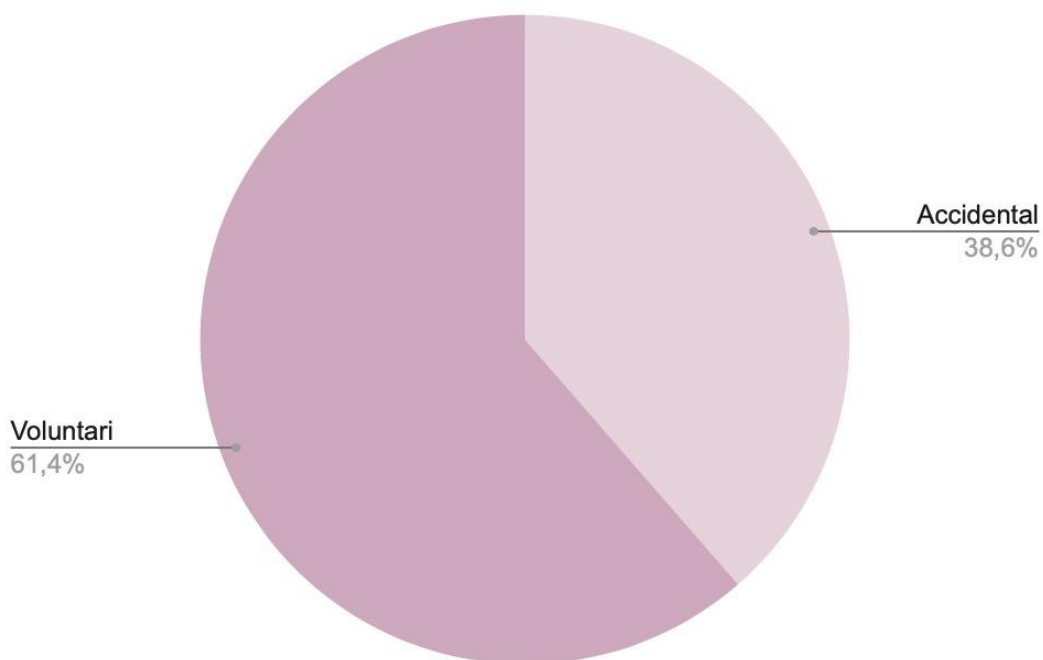
15 - 16 ANYS

17 - 18 ANYS

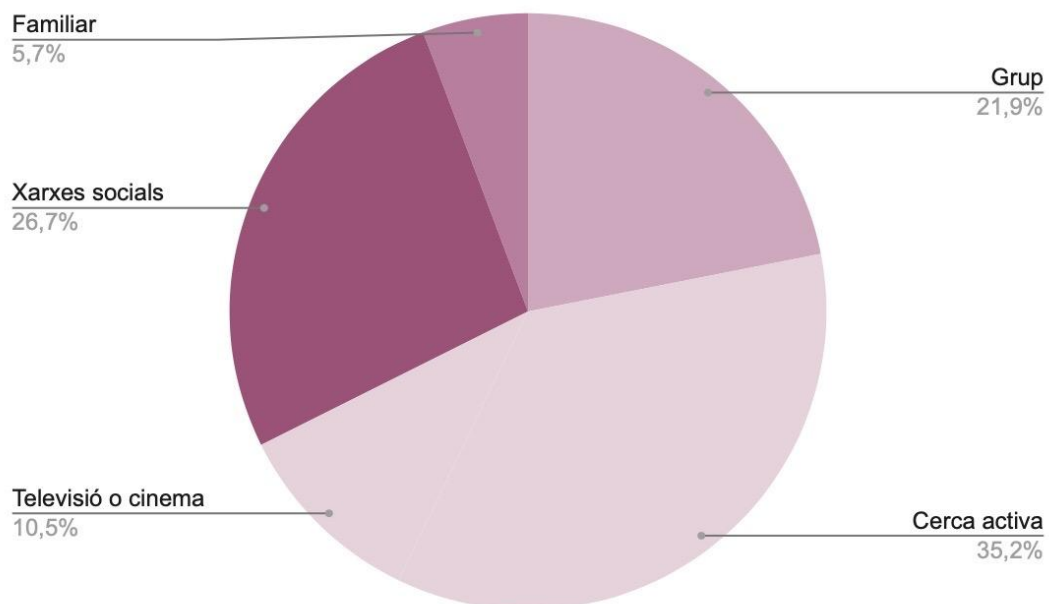

19 O MÉS

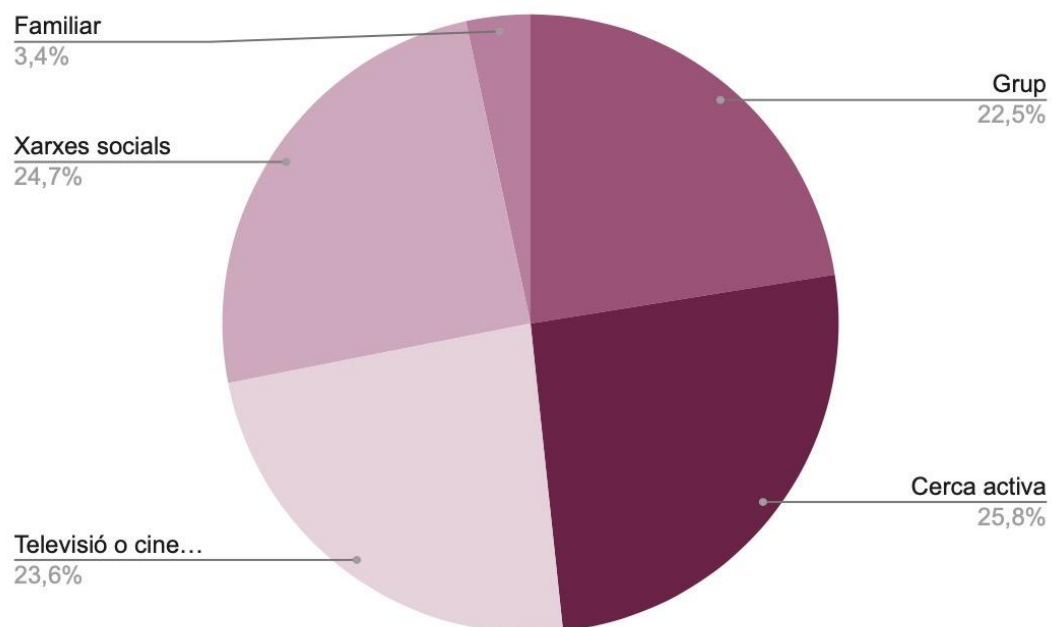

ANNEX 7

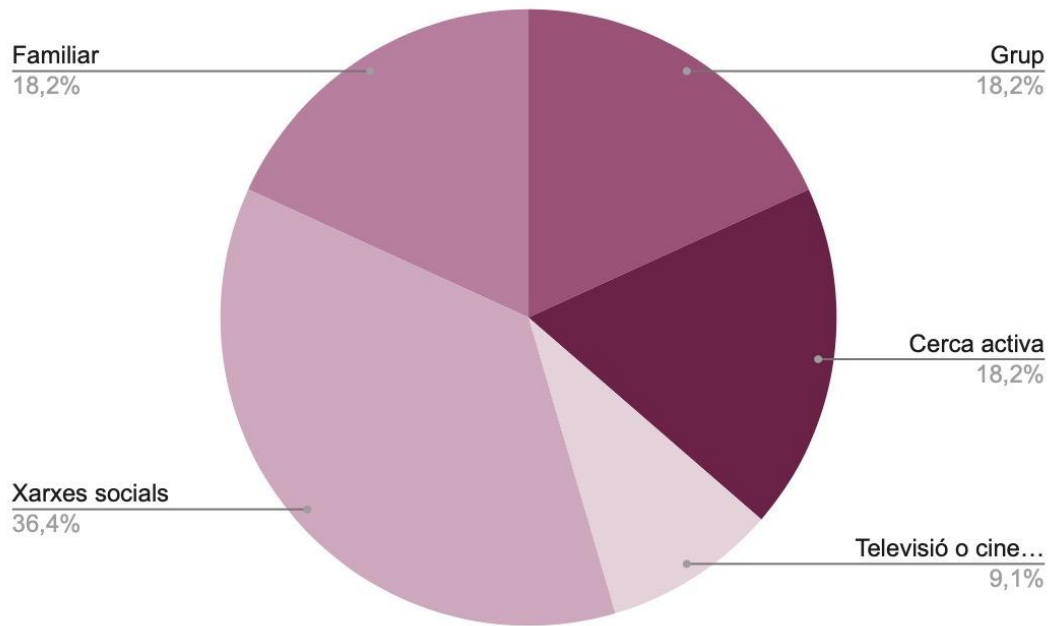
NOIS

NOIES

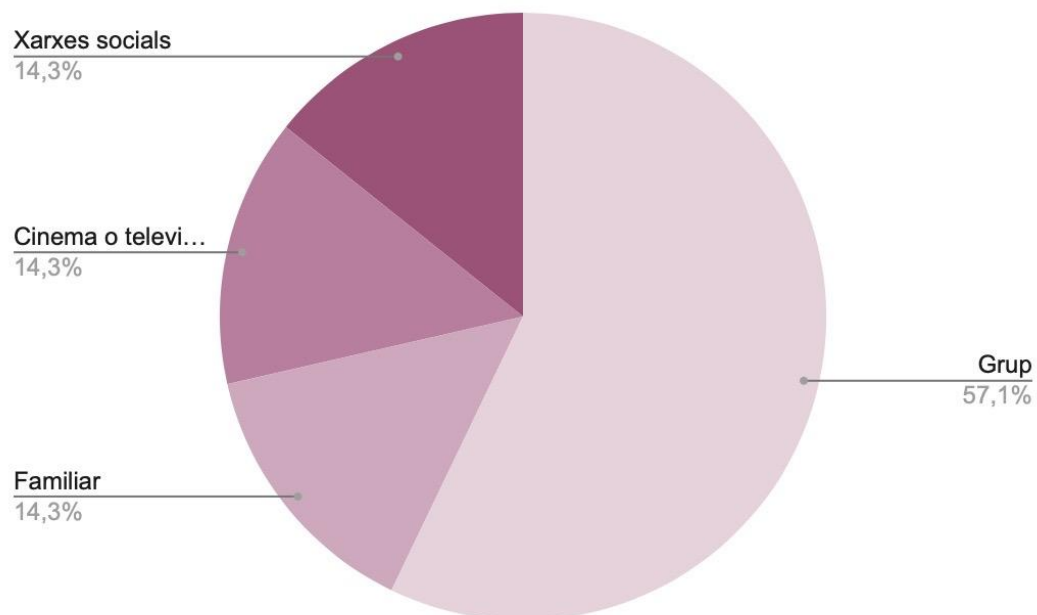

SEXE SENSE CLASSIFICAR

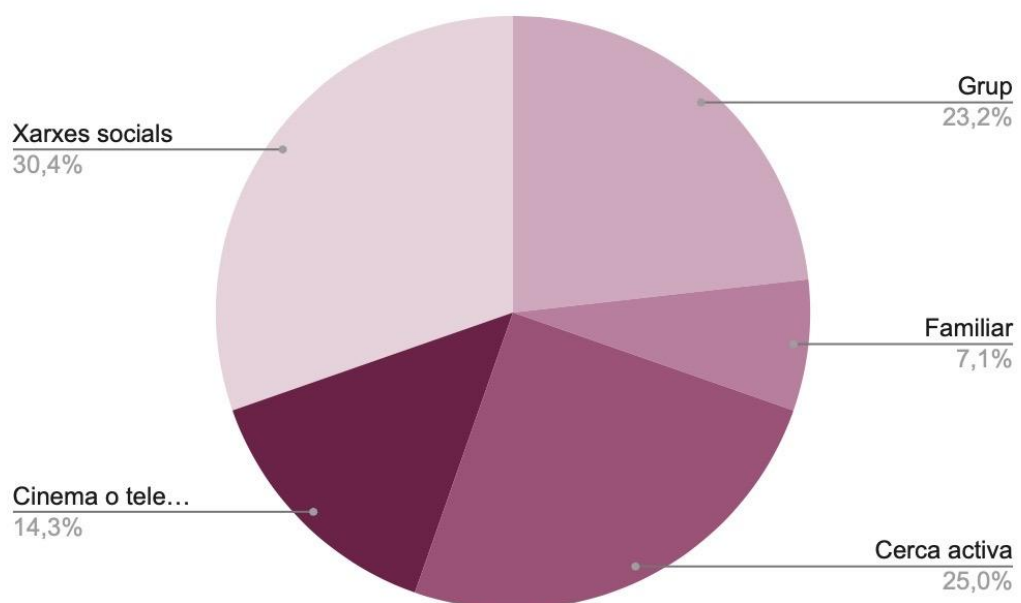

ANNEX 8

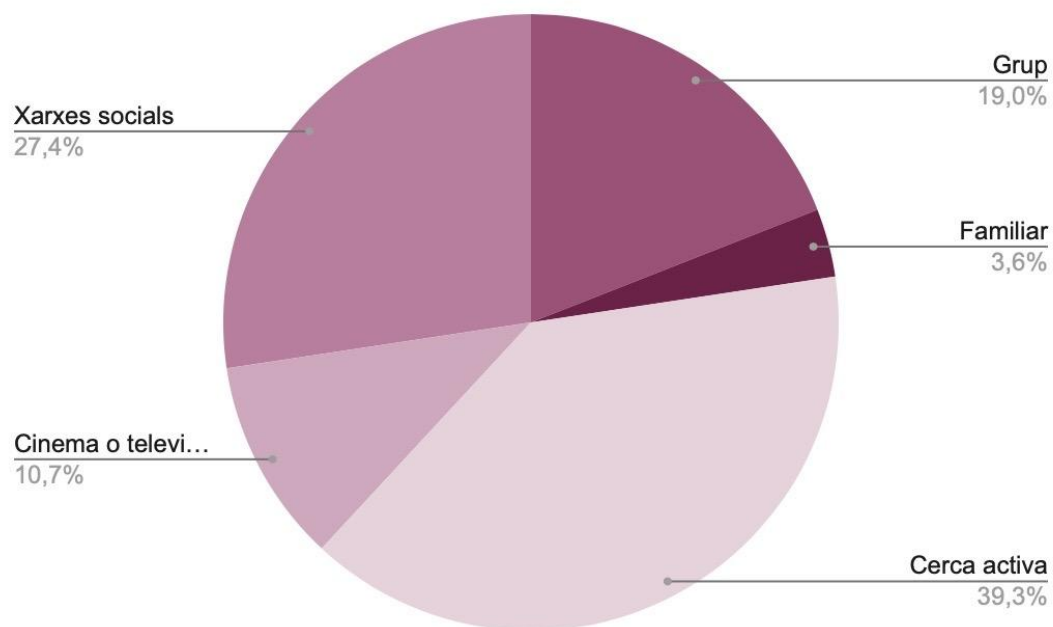
13 - 14 ANYS

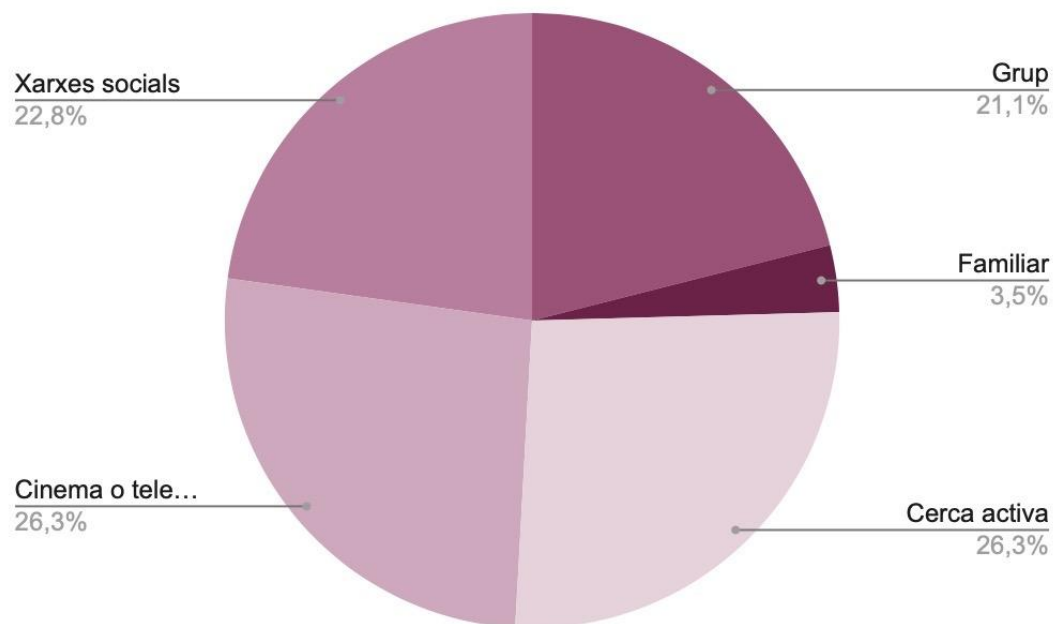
15 - 16 ANYS

17 - 18 ANYS

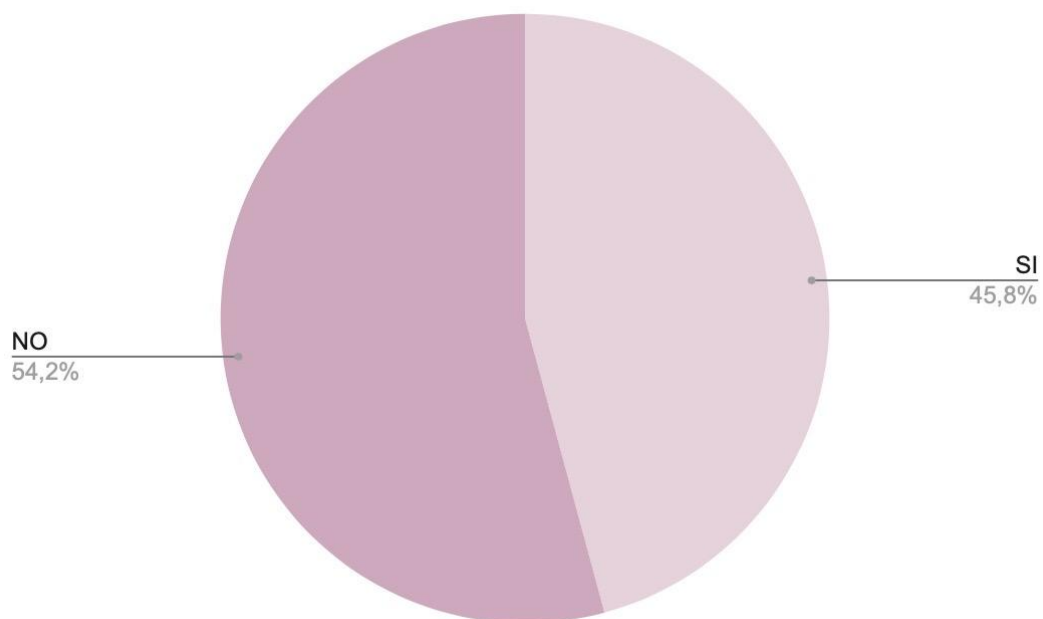

19 O MÉS

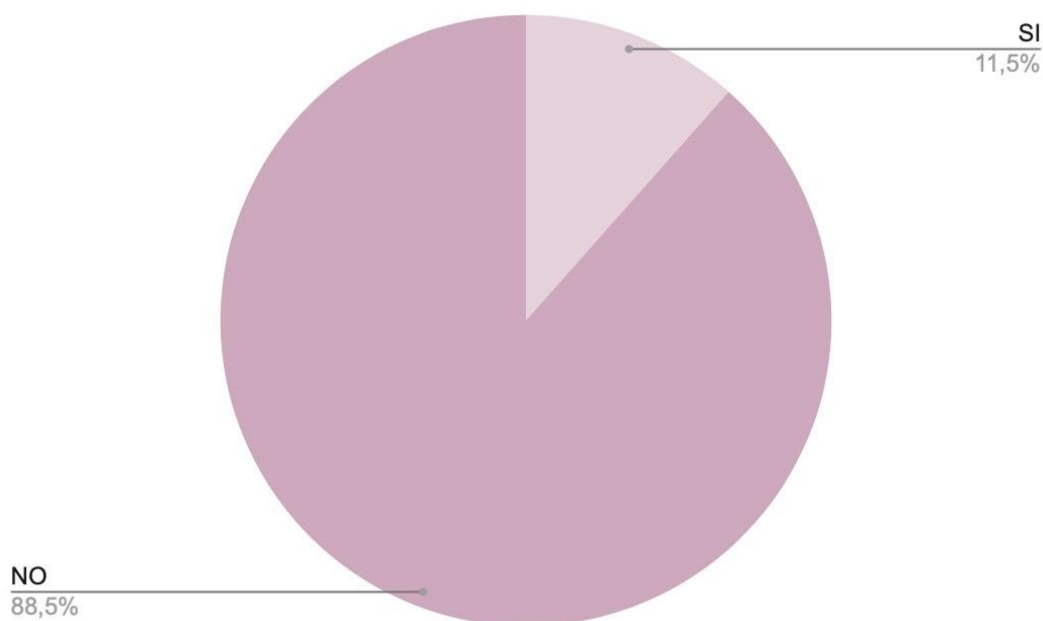

ANNEX 9

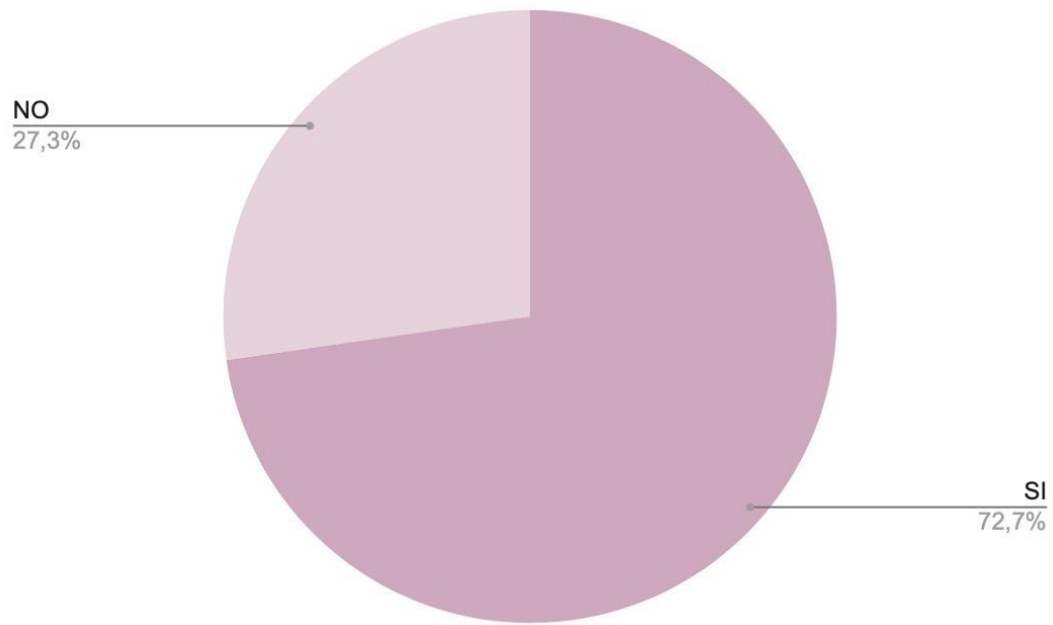
NOIS

NOIES

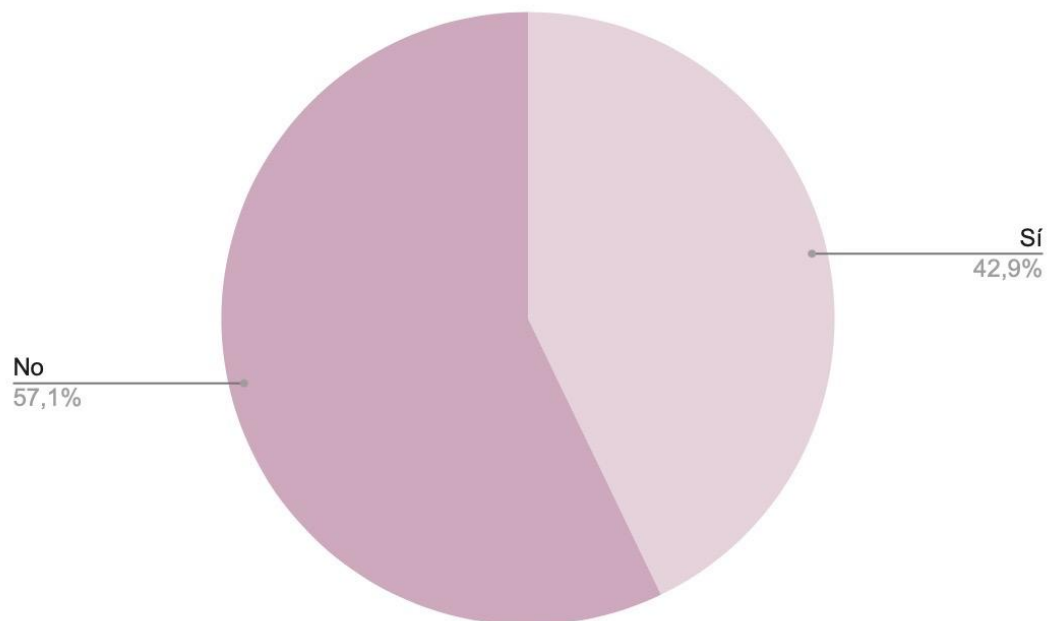

SEXE SENSE CLASSIFICAR

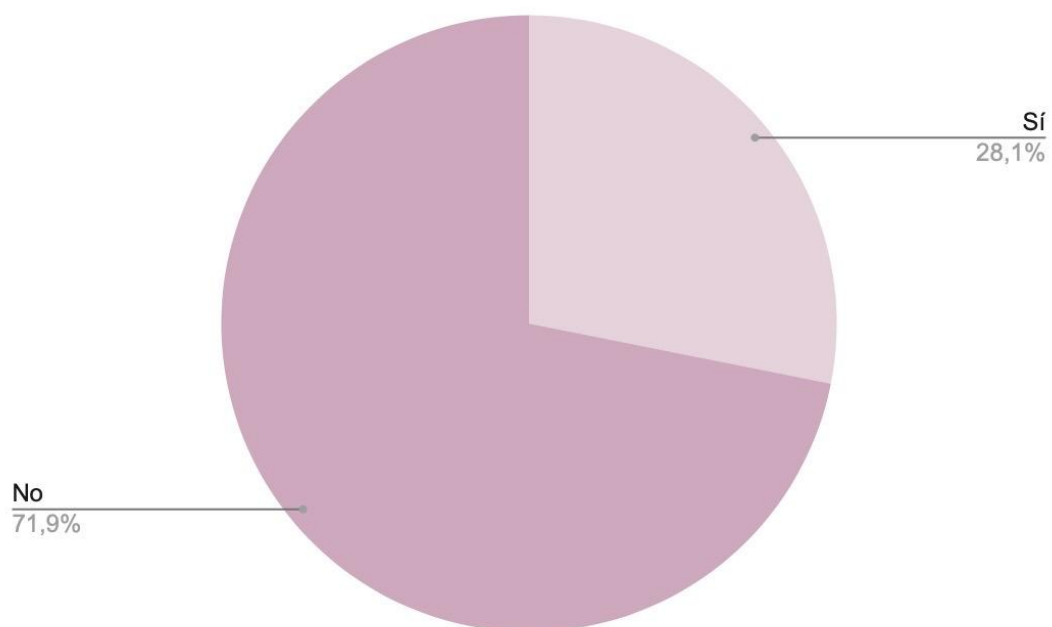

ANNEX 10

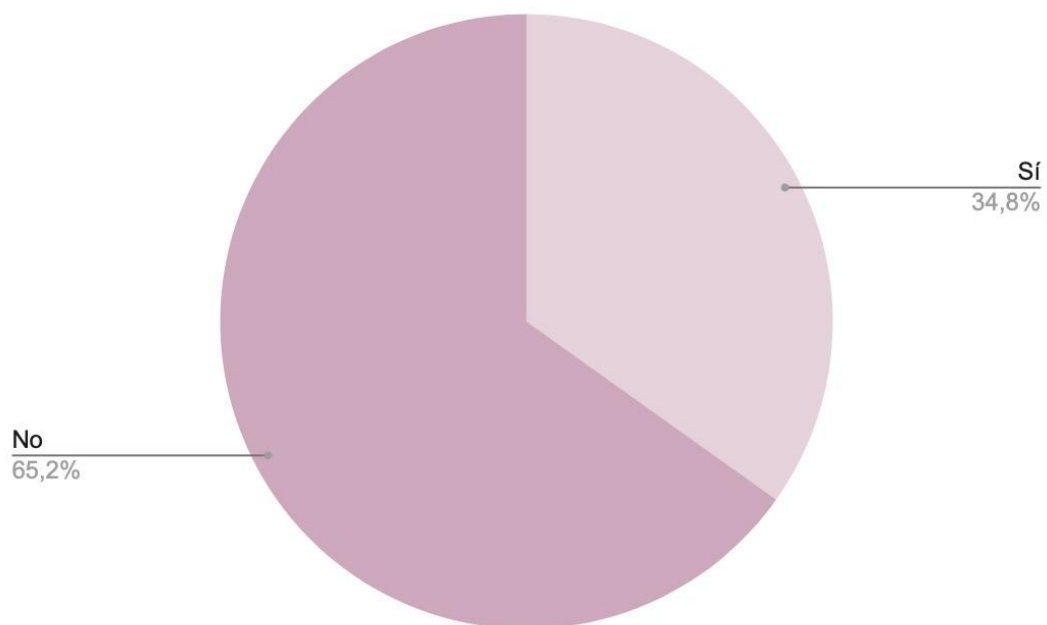
13 - 14 ANYS

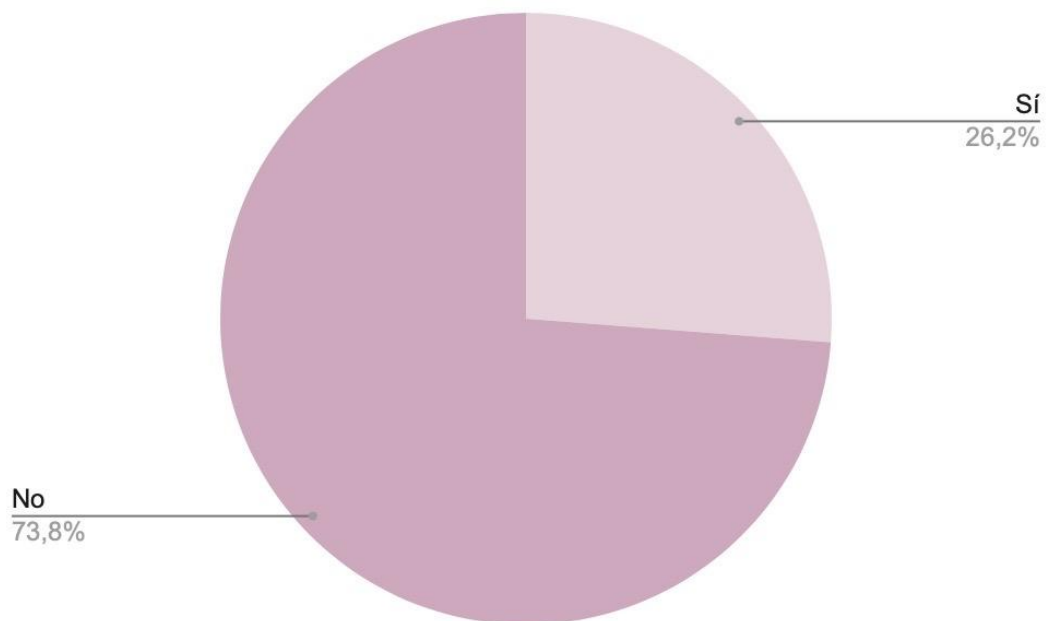
15 - 16 ANYS

17 - 18 ANYS

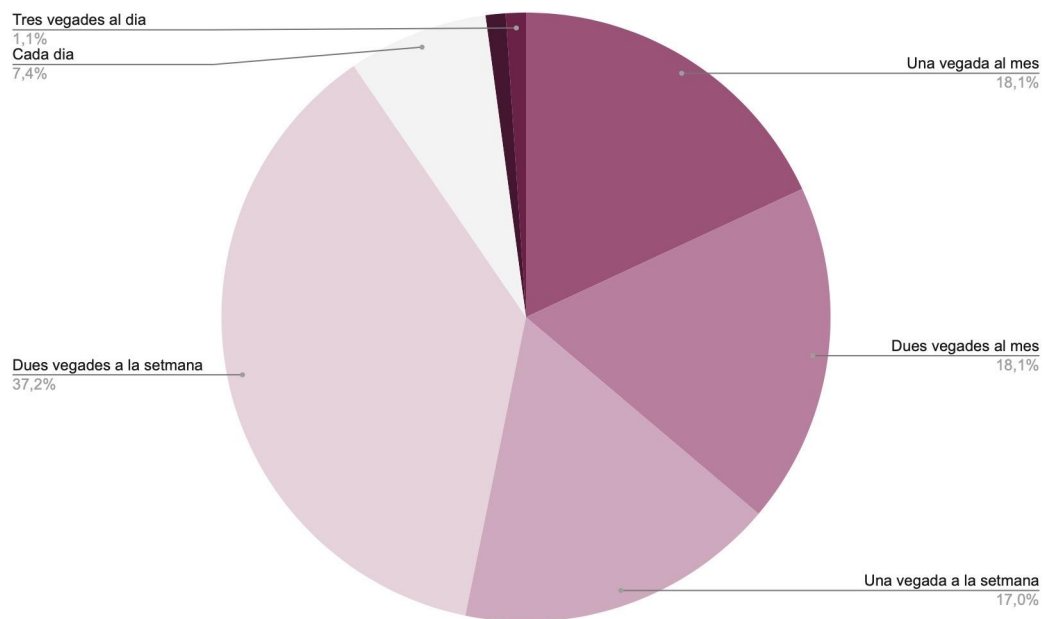

19 O MÉS

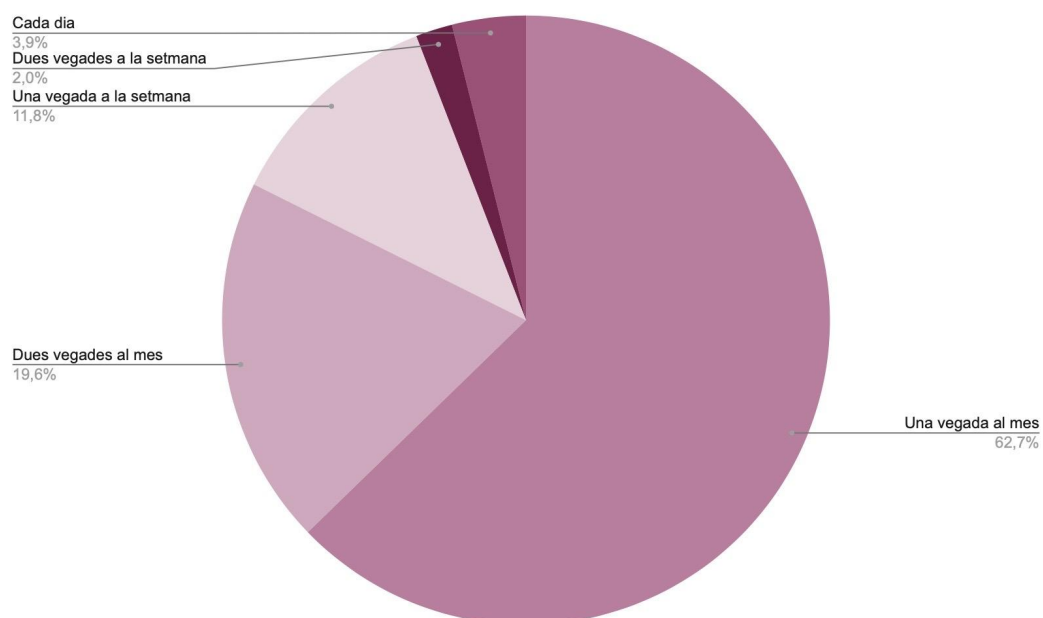

ANNEX 11

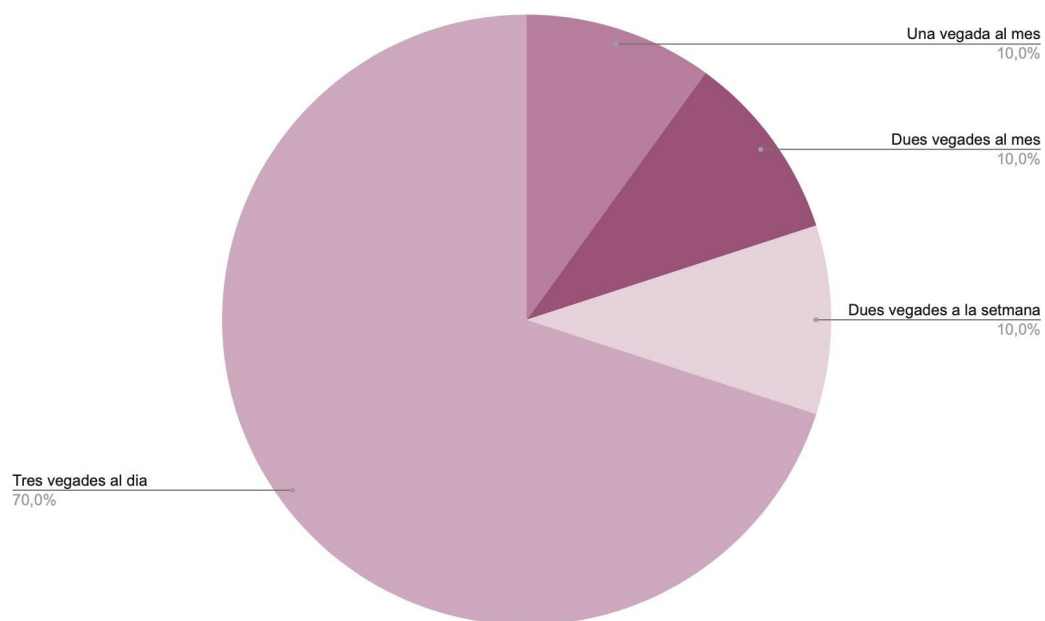
NOIS

NOIES

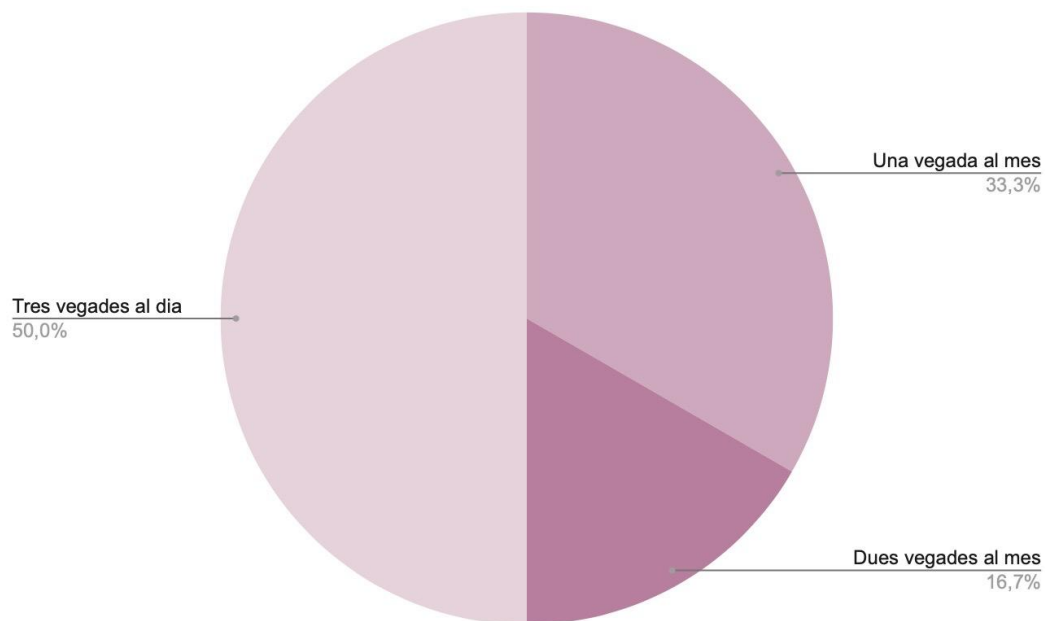

SEXE SENSE CLASSIFICAR

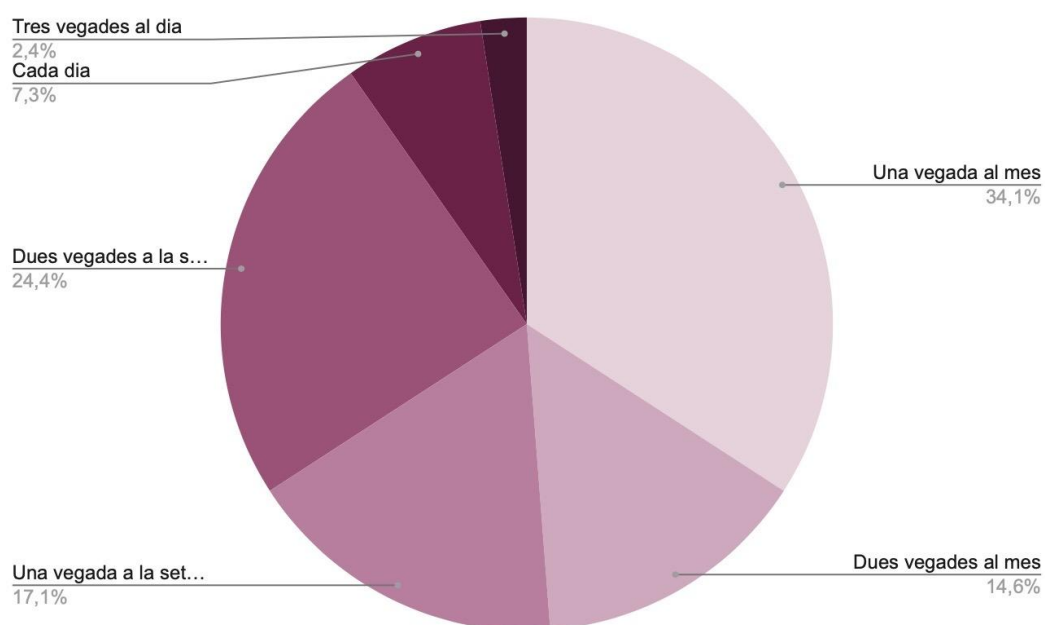

ANNEX 12

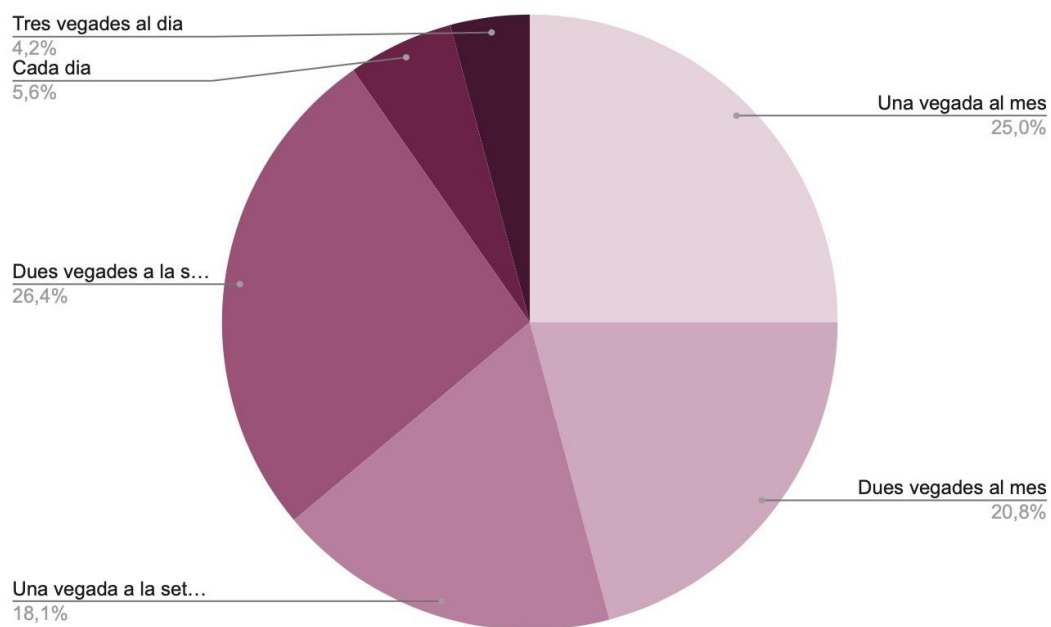
13 - 14 ANYS

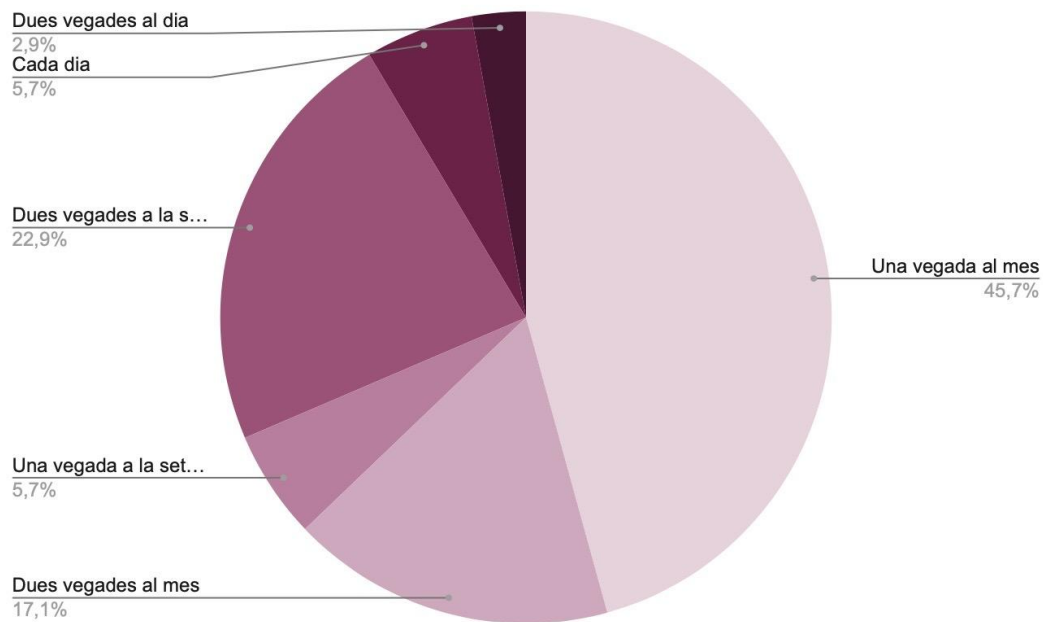
15 - 16 ANYS

17 - 18 ANYS

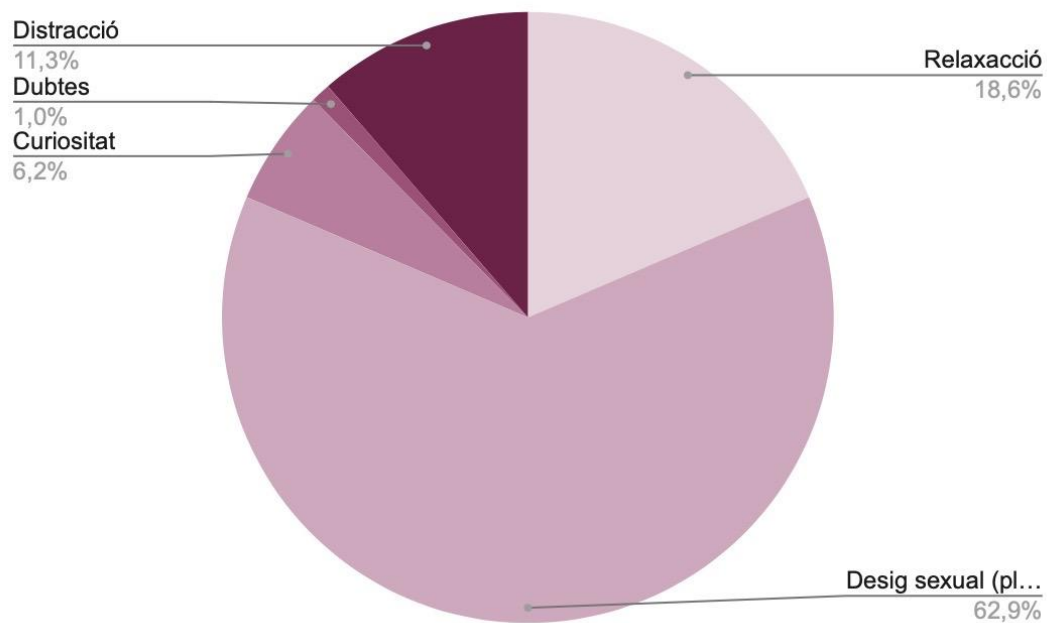

19 O MÉS

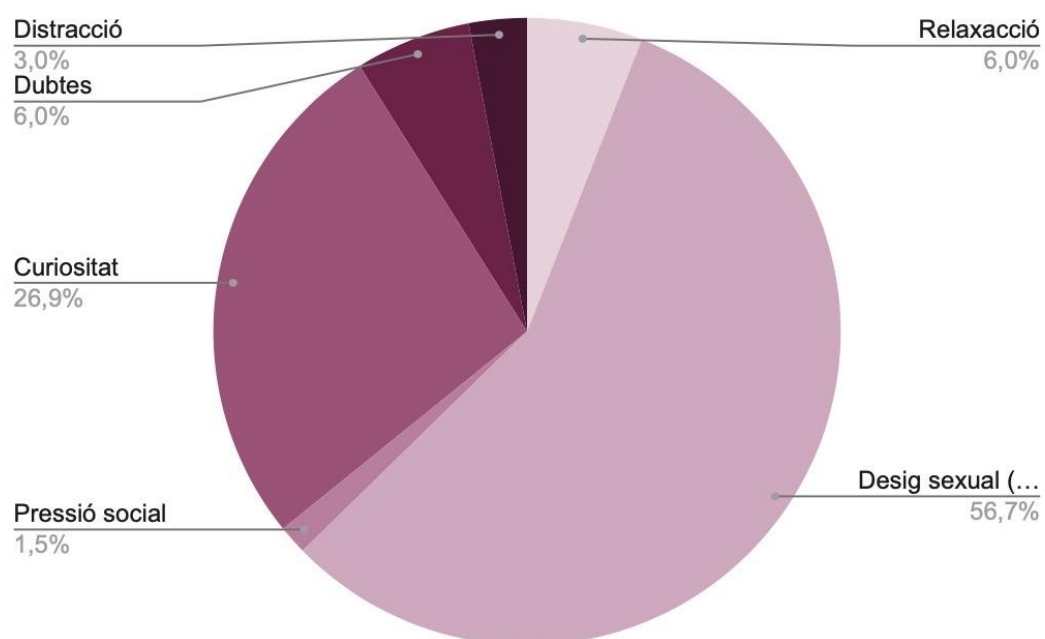

ANNEX 13

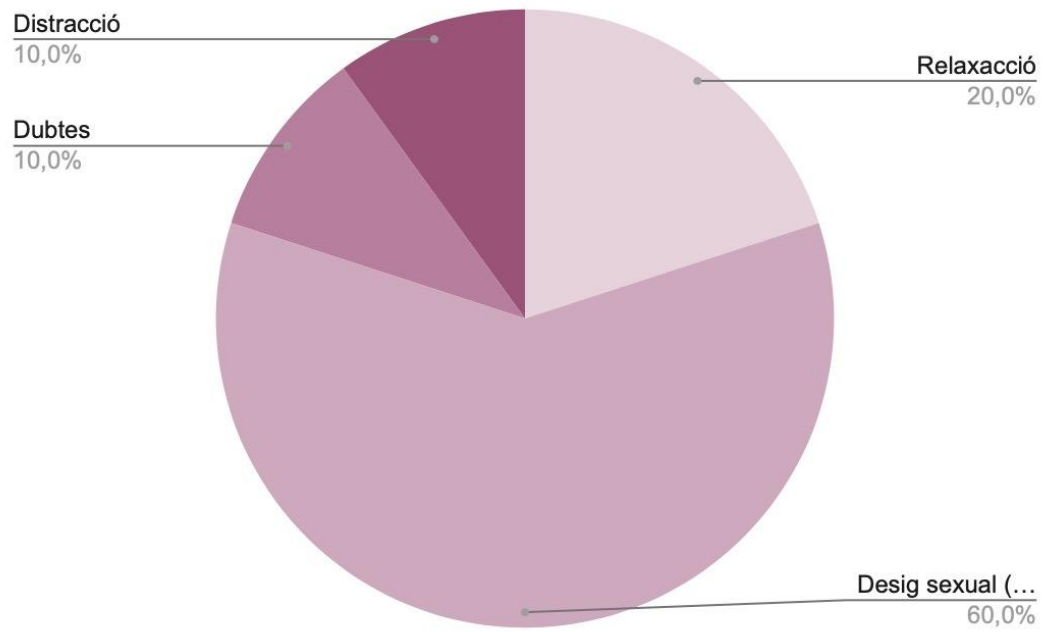
NOIS

NOIES

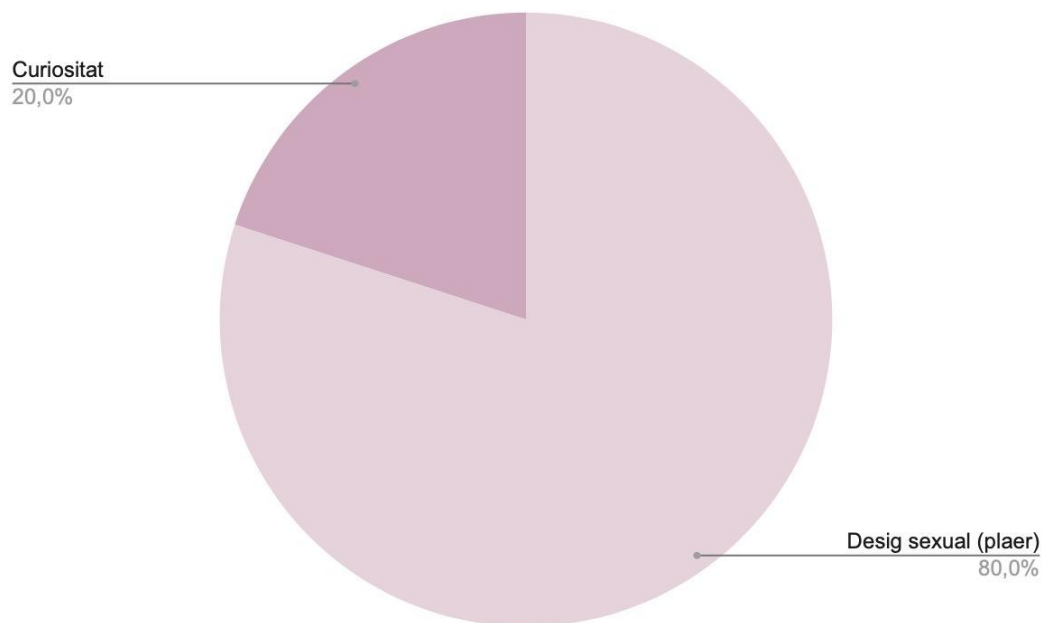

SEXE SENSE CLASSIFICAR

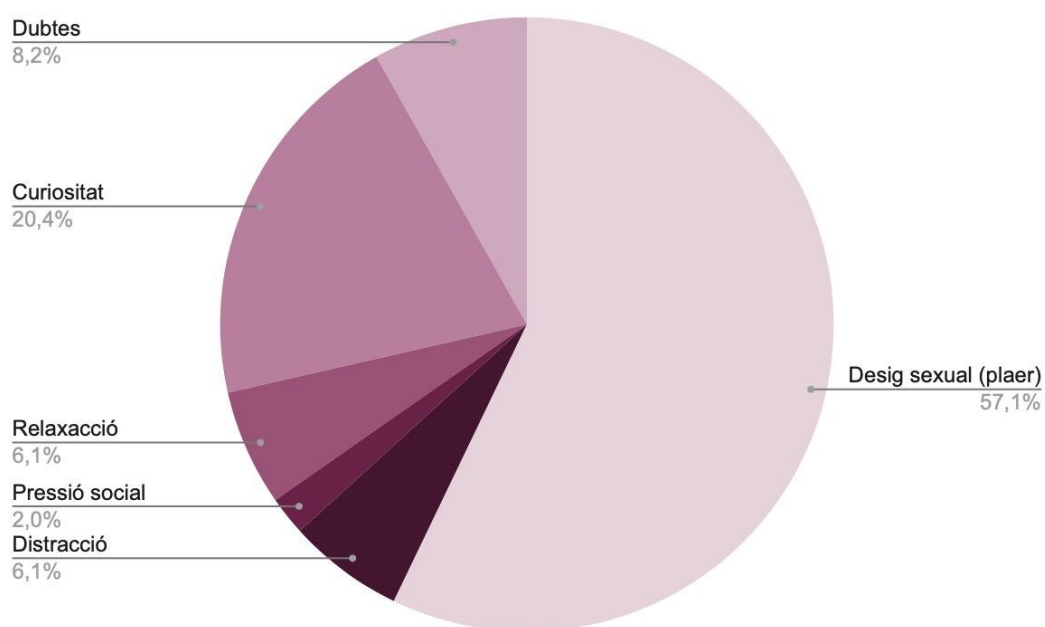

ANNEX 14

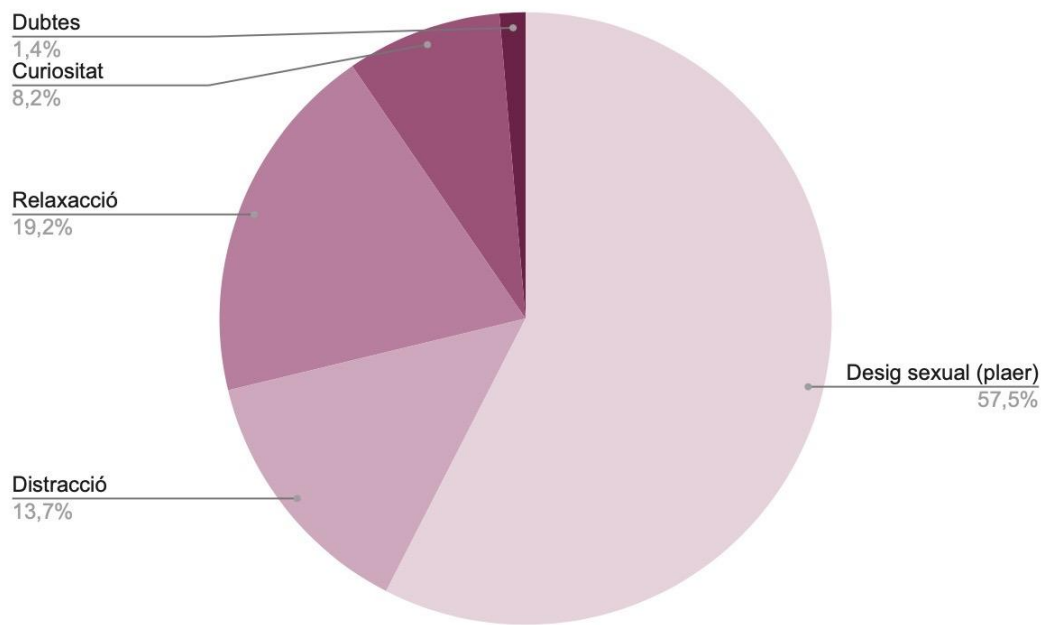
13 - 14 ANYS

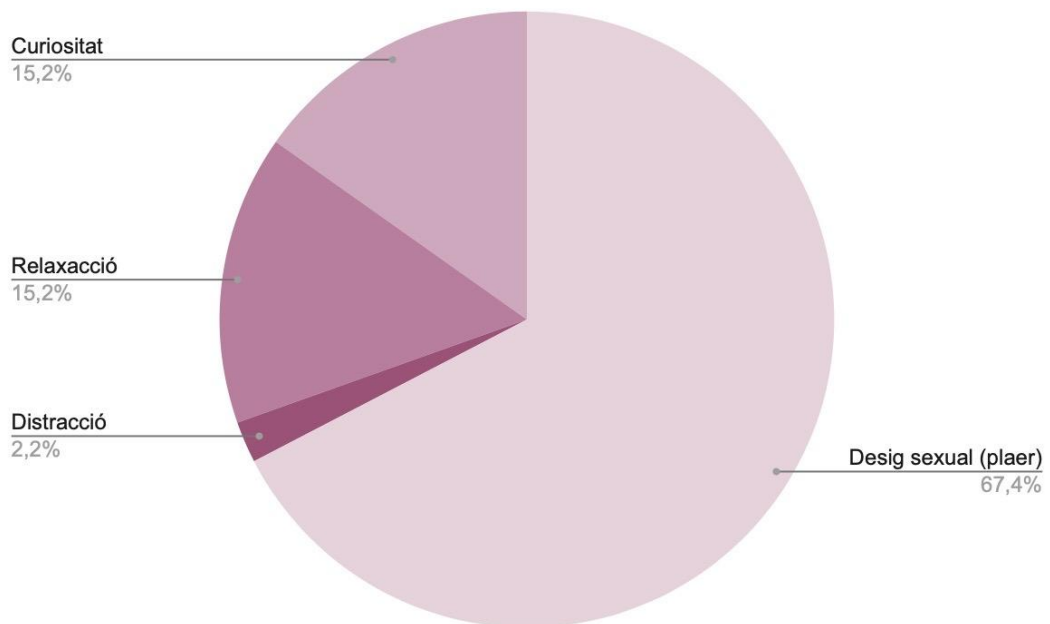
15 - 16 ANYS

17 - 18 ANYS

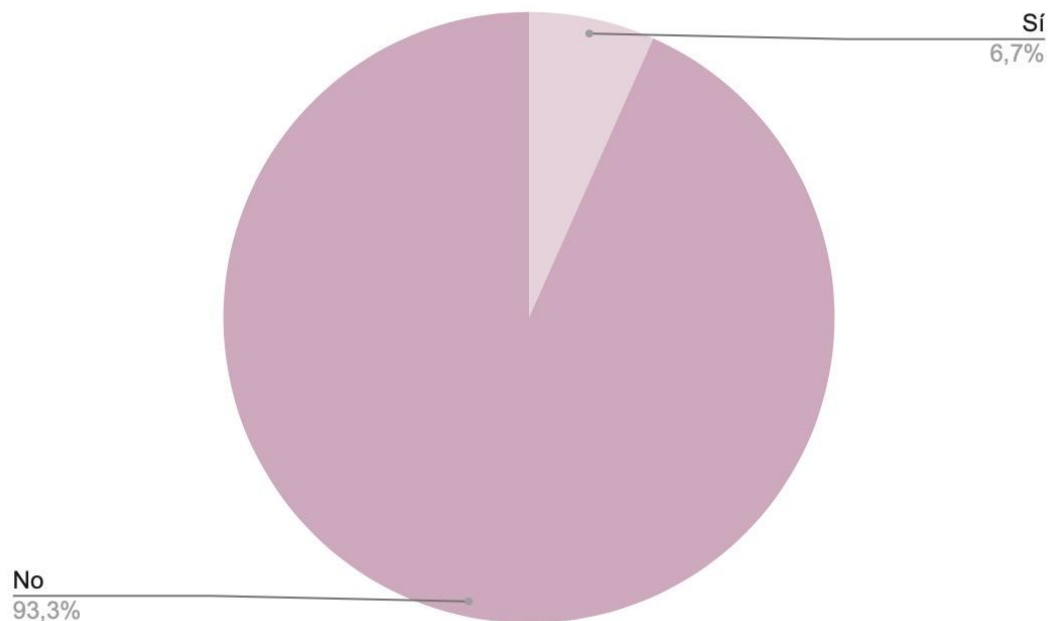

19 O MÉS

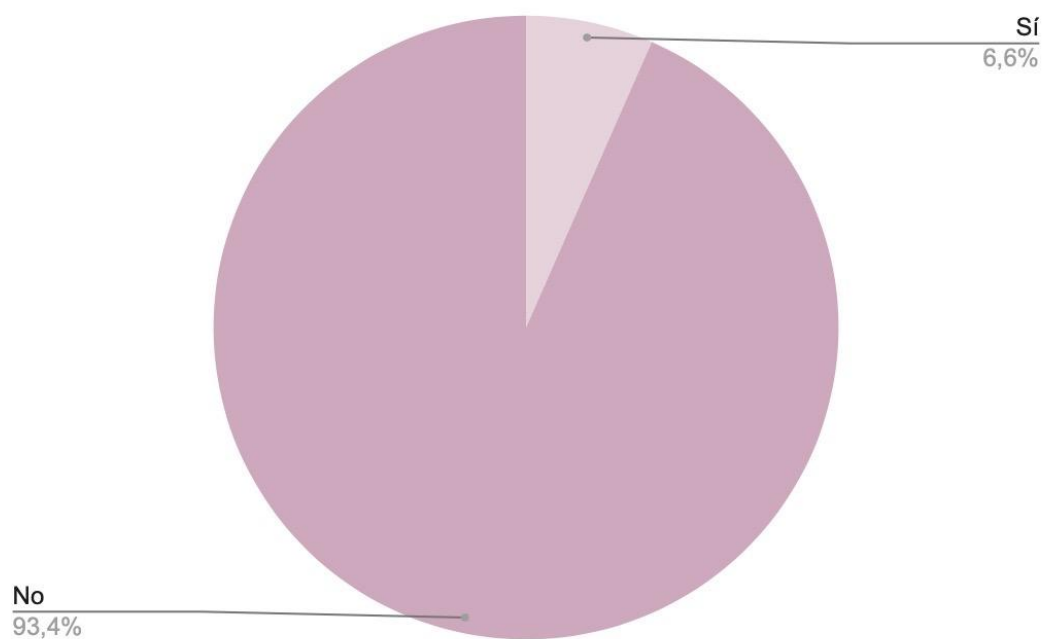

ANNEX 15

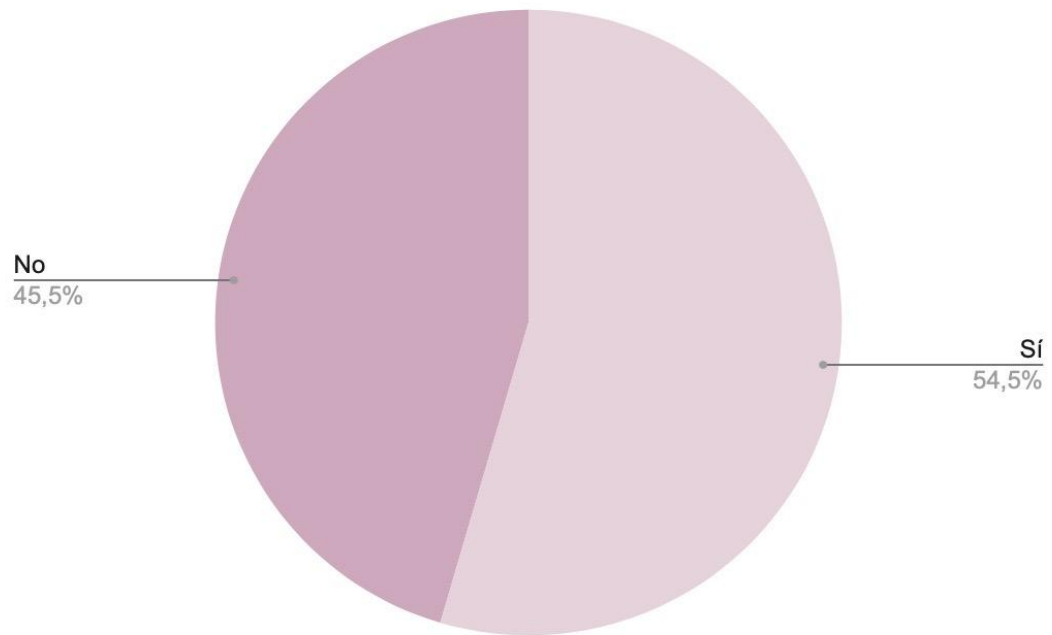
NOIS

NOIES

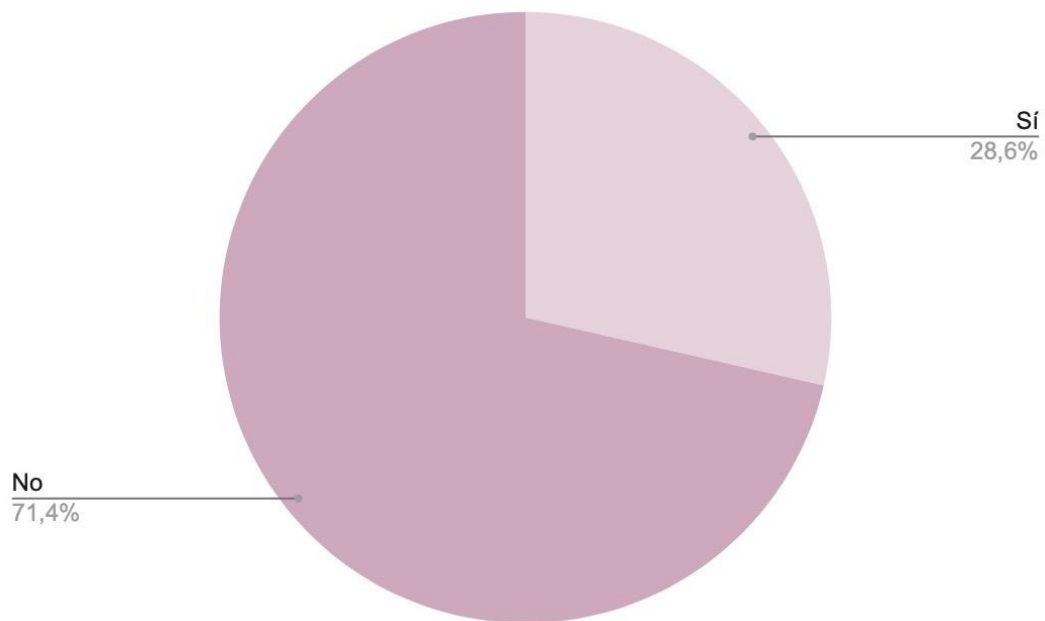

SEXE SENSE CLASSIFICAR

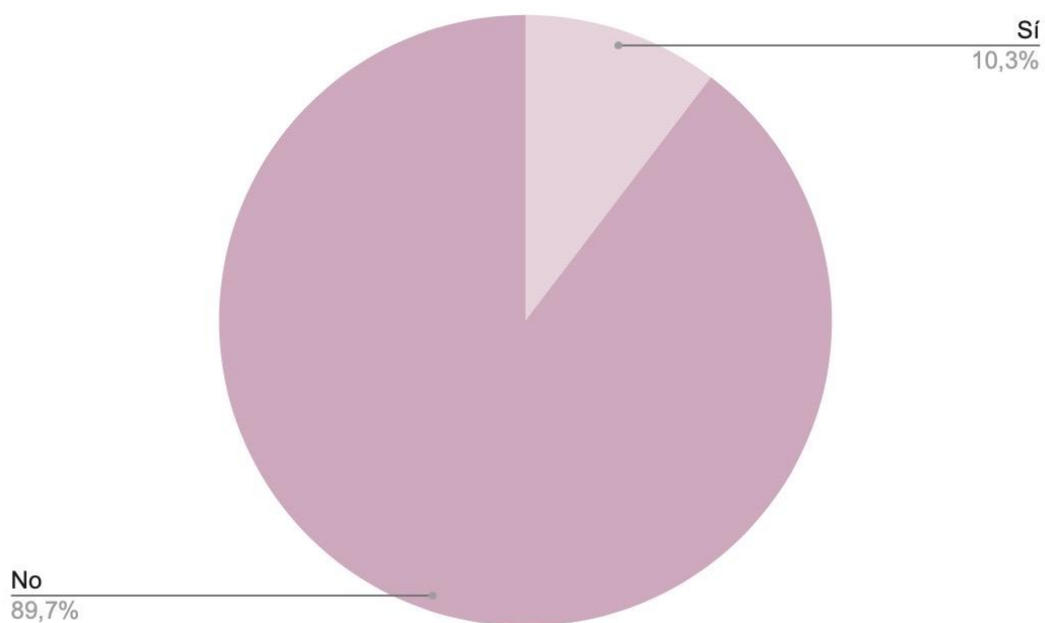

ANNEX 16

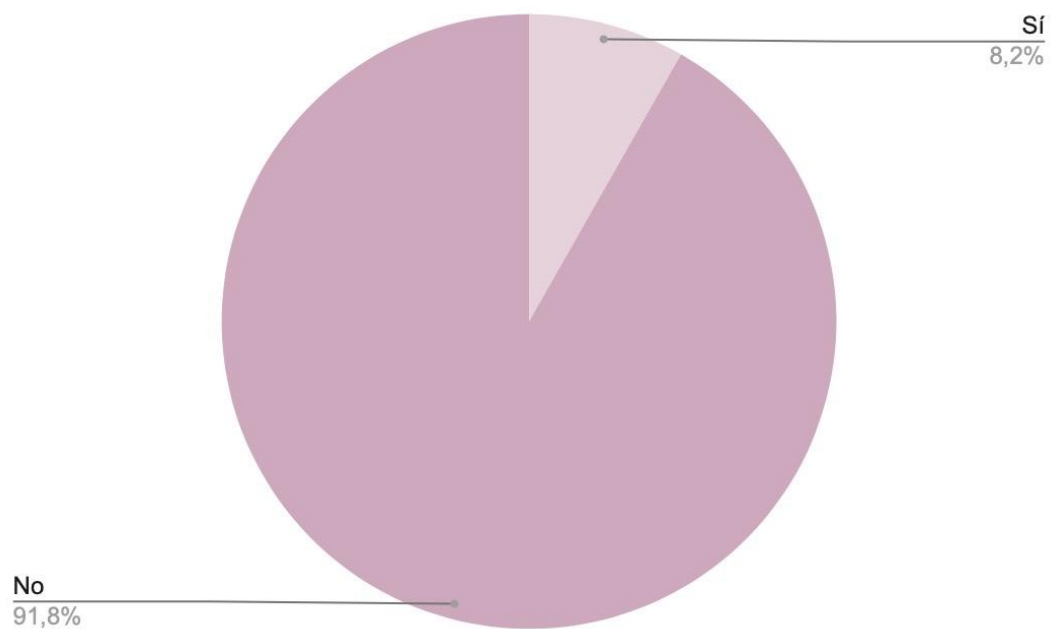
13 - 14 ANYS

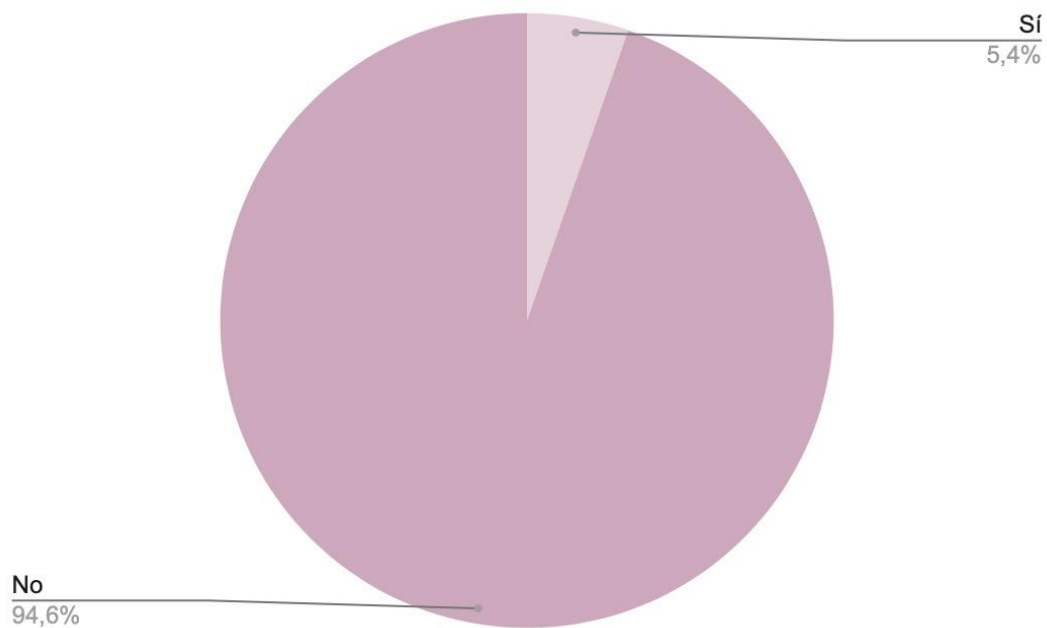
15 - 16 ANYS

17 - 18 ANYS

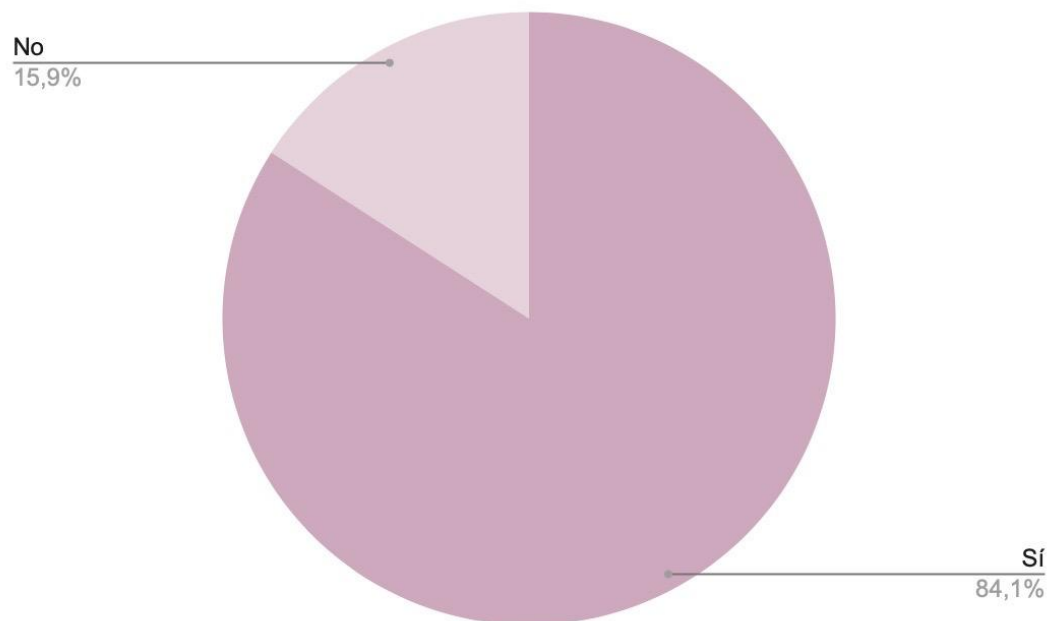

19 O MÉS

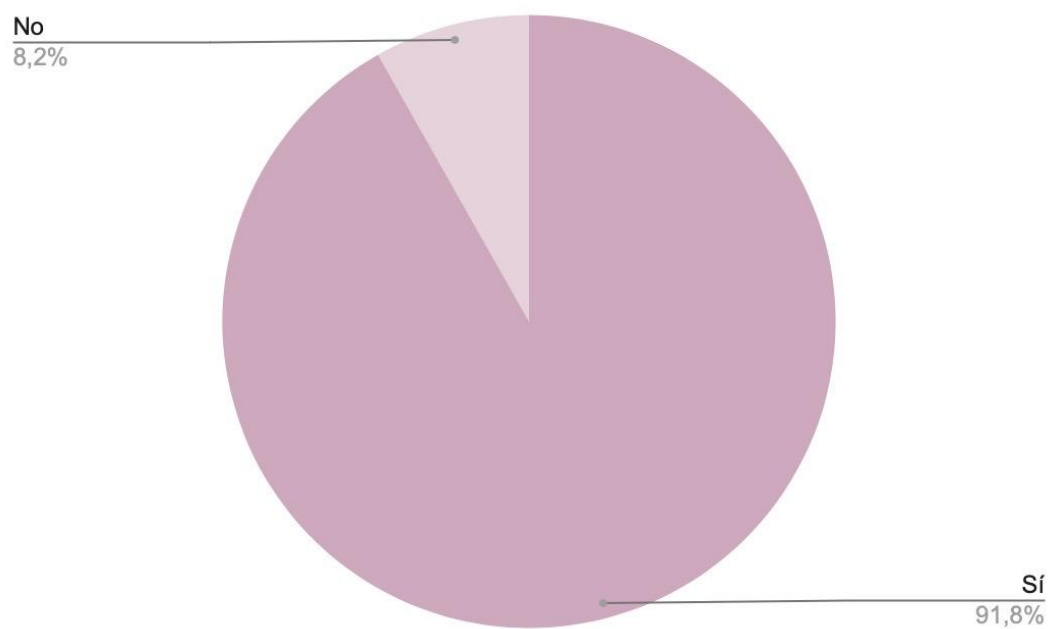

ANNEX 17

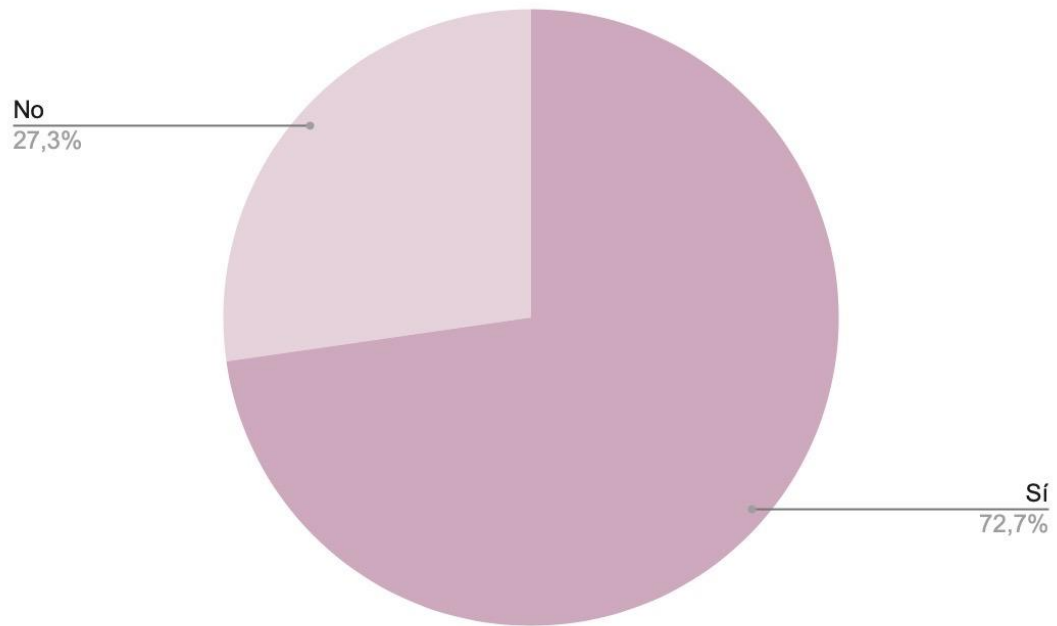
NOIS

NOIES

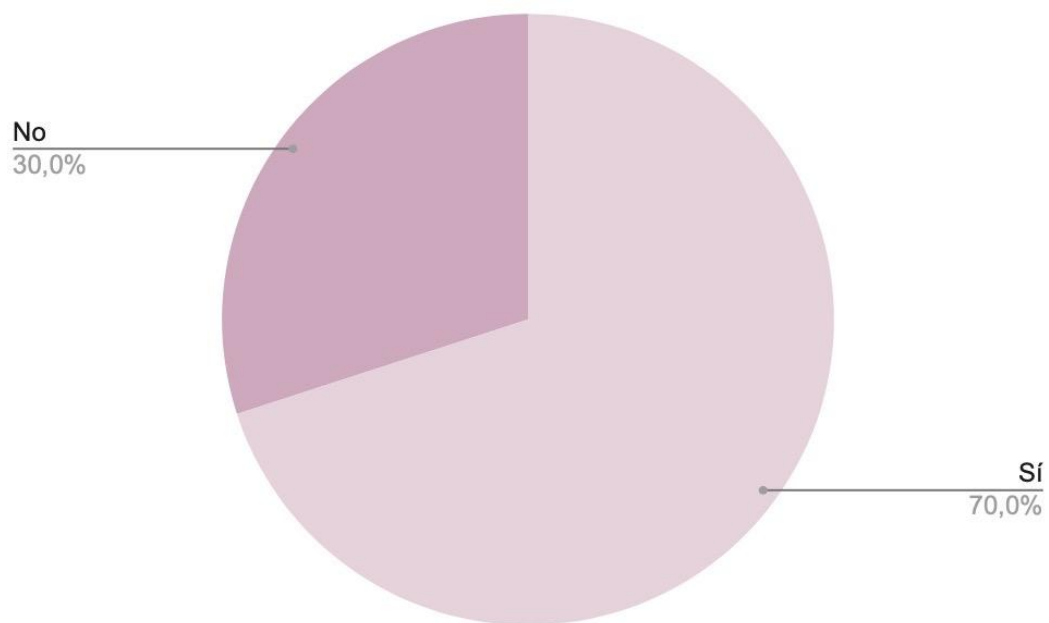

SEXE SENSE CLASSIFICAR

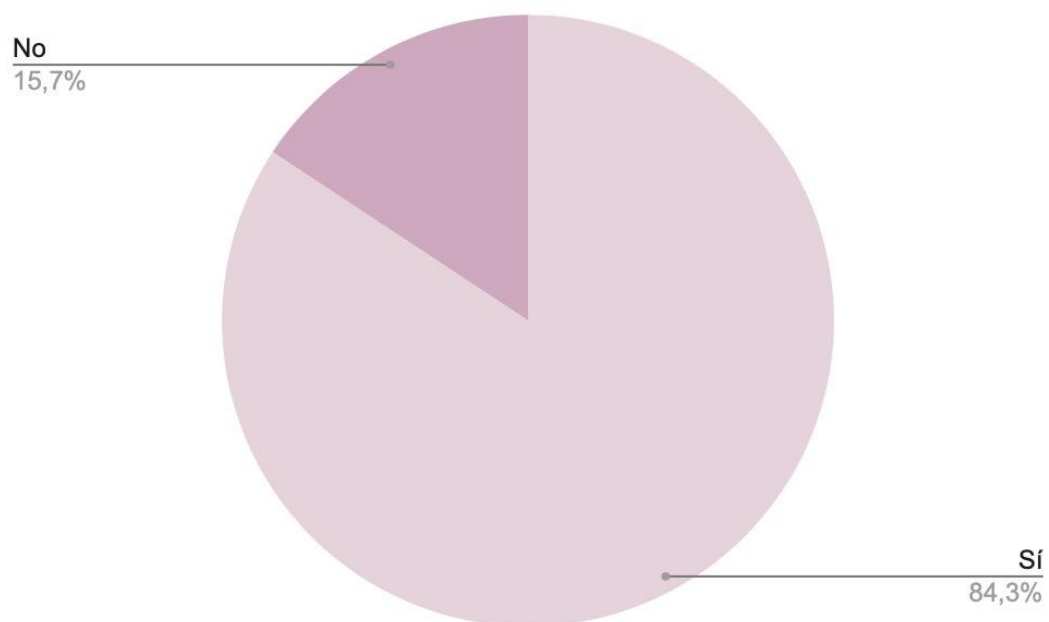

ANNEX 18

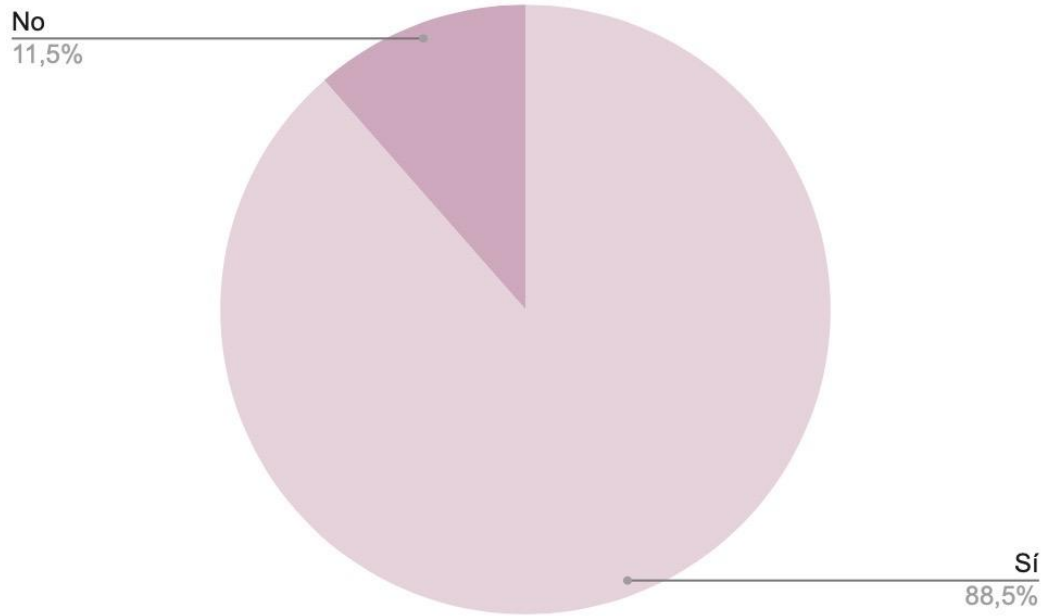
13 - 14 ANYS

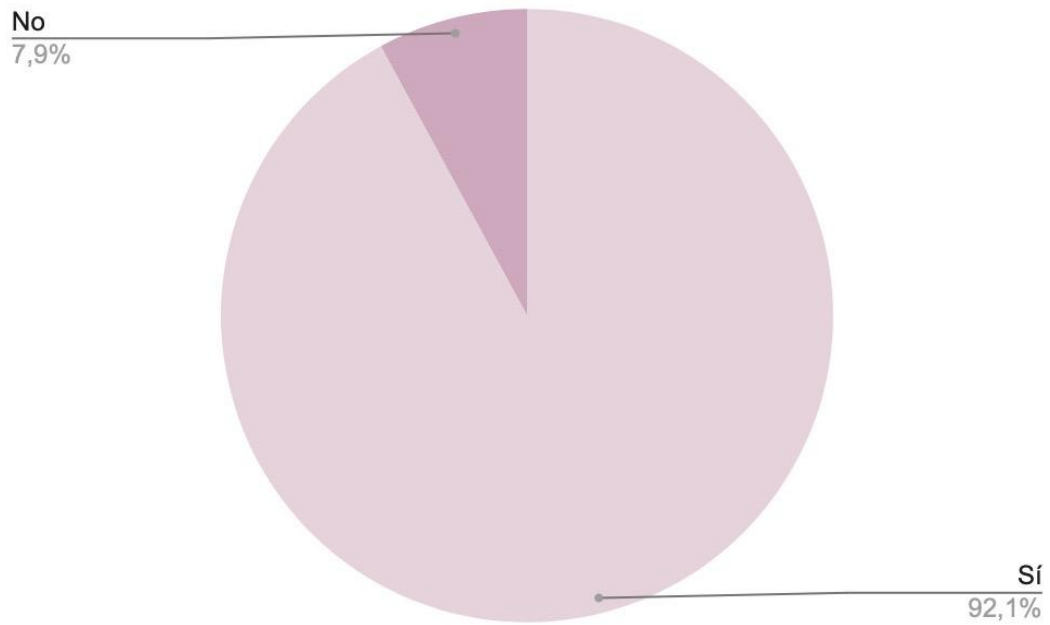
15 - 16 ANYS

17 - 18 ANYS

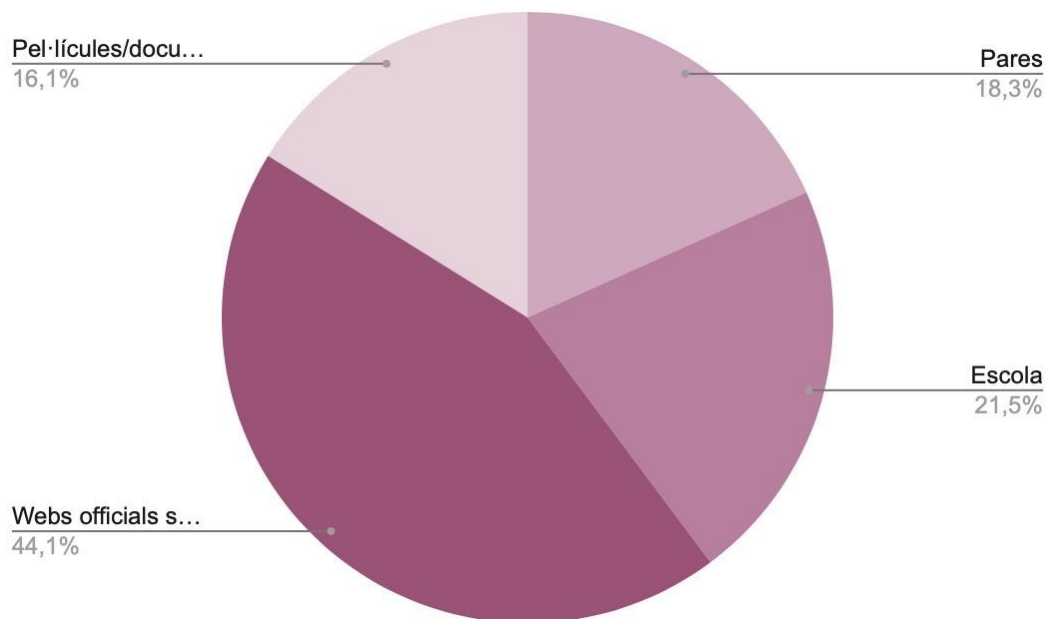

19 O MÉS

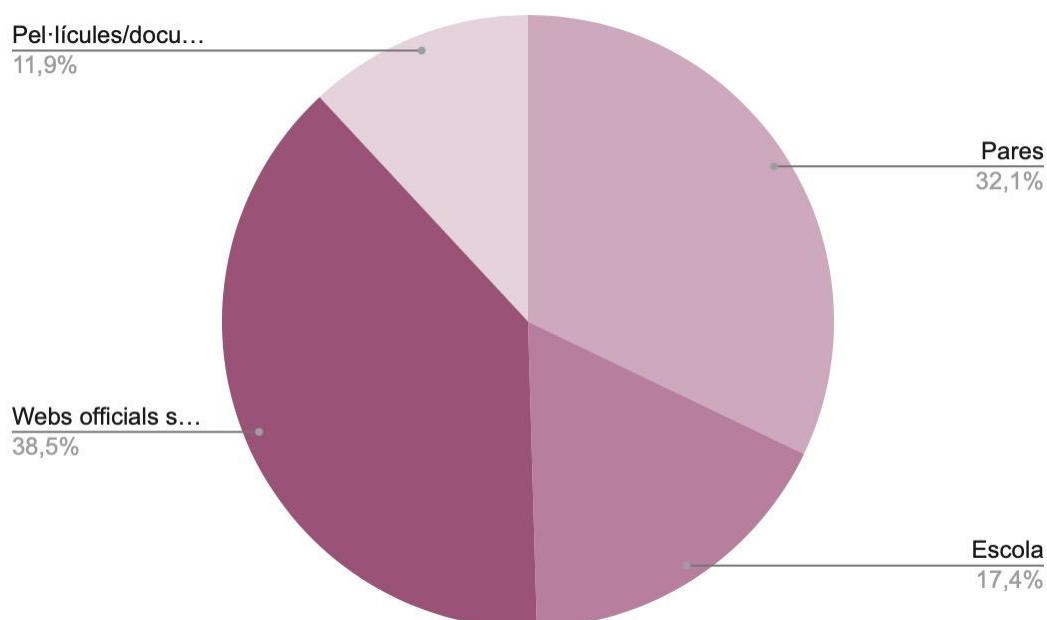

ANNEX 19

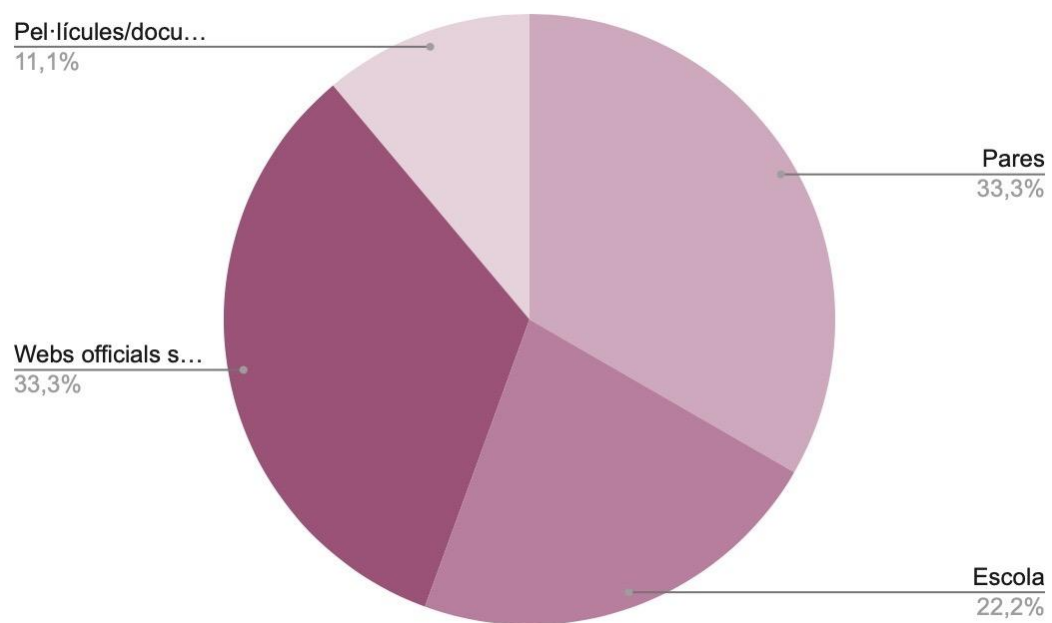
NOIS

NOIES

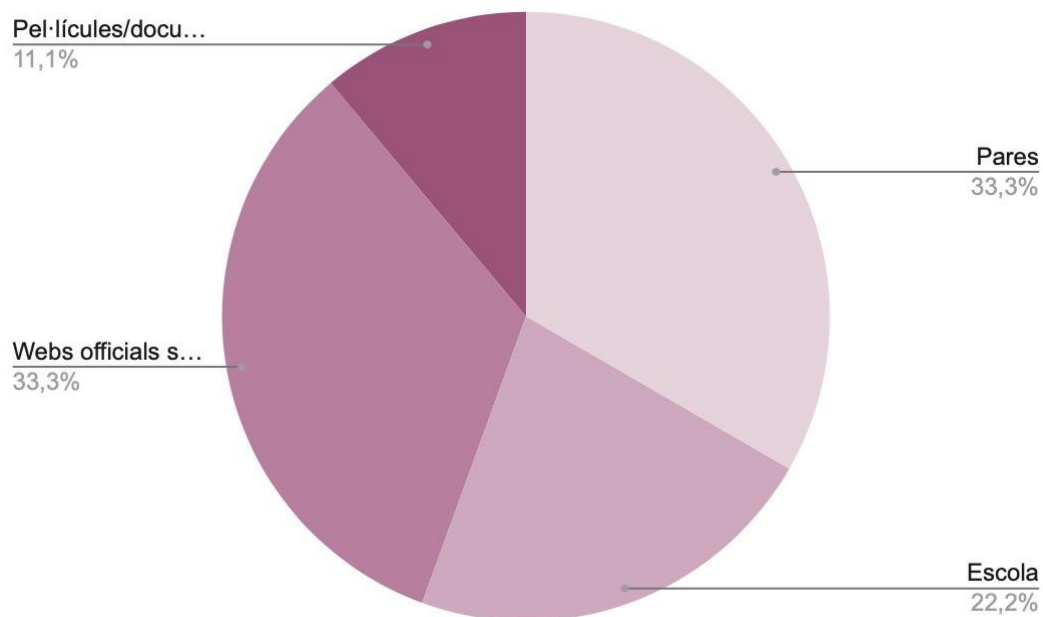

SEXE SENSE CLASSIFICAR

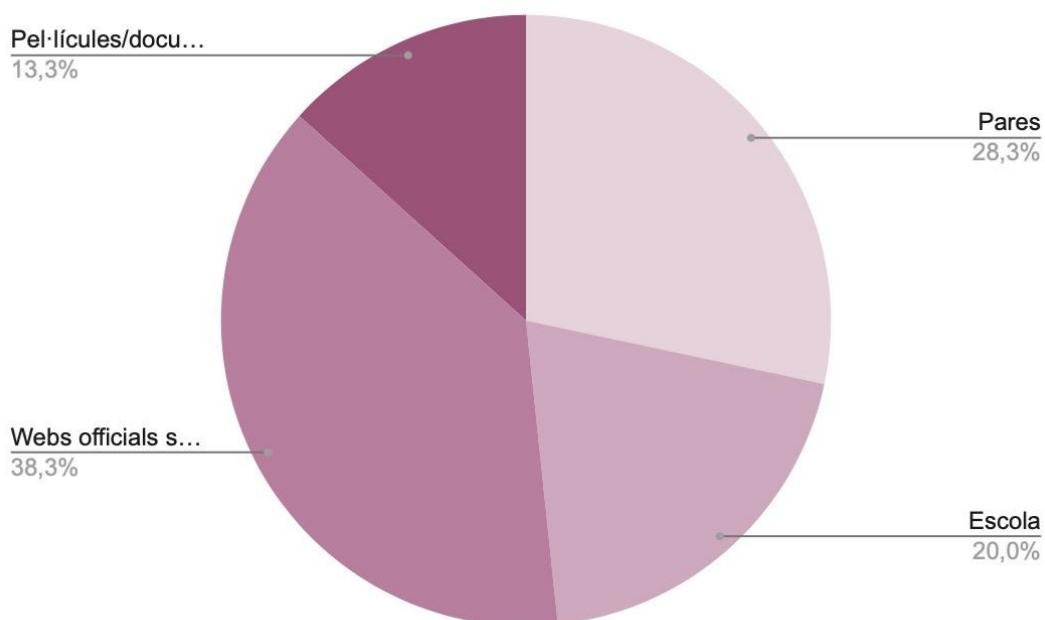

ANNEX 20

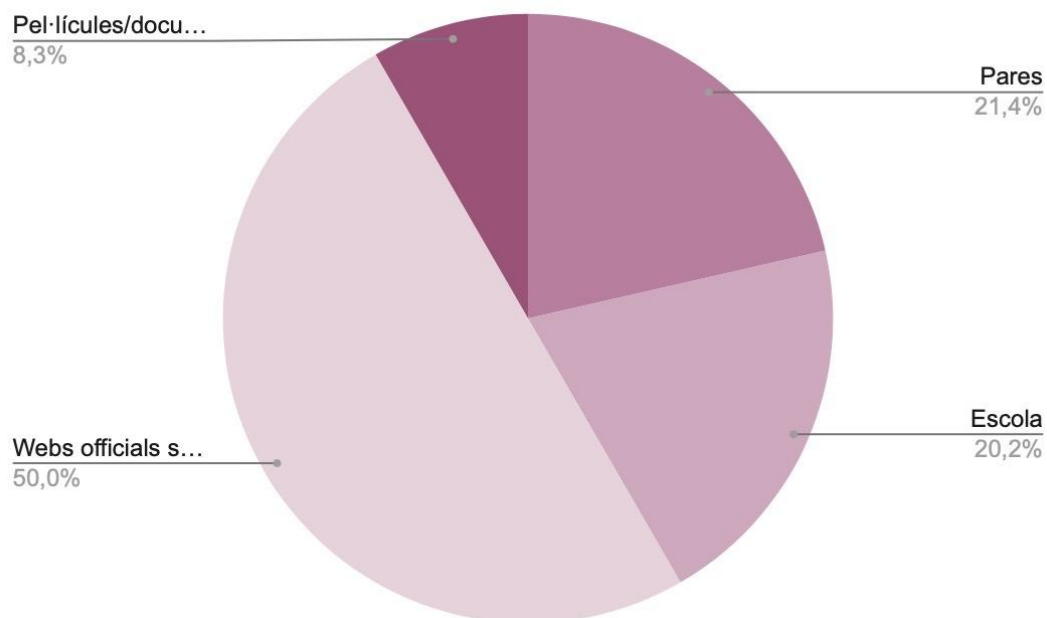
13 - 14 ANYS

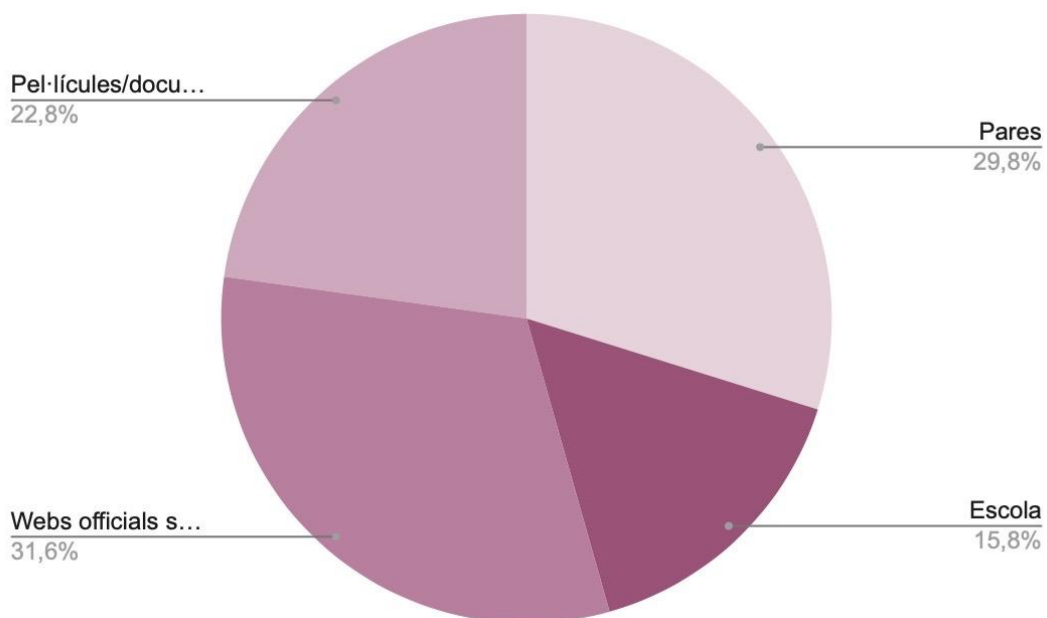
15 - 16 ANYS

17 - 18 ANYS

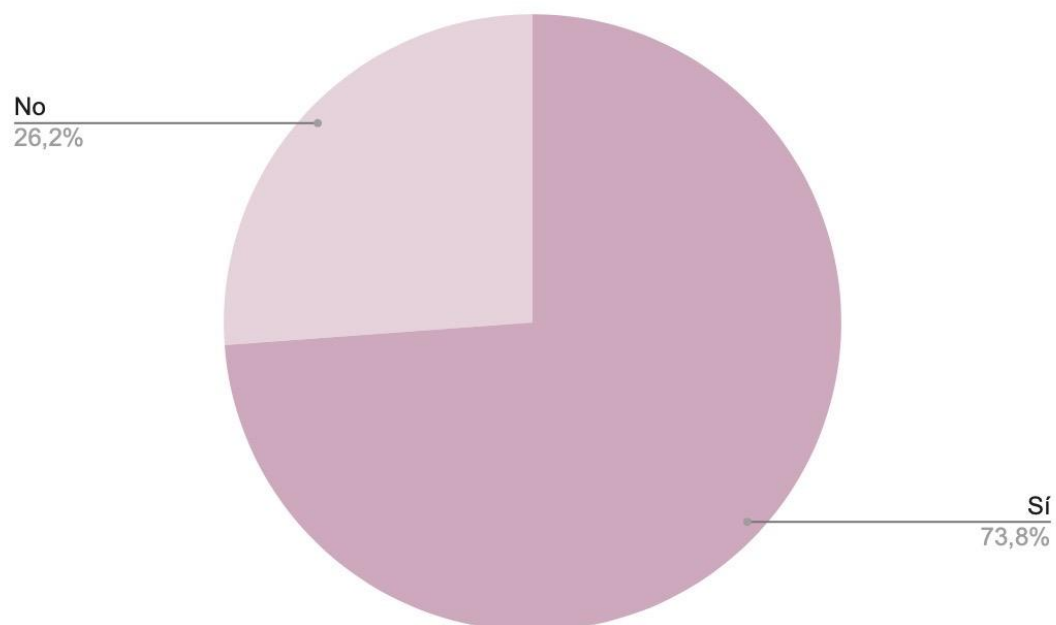

19 O MÉS

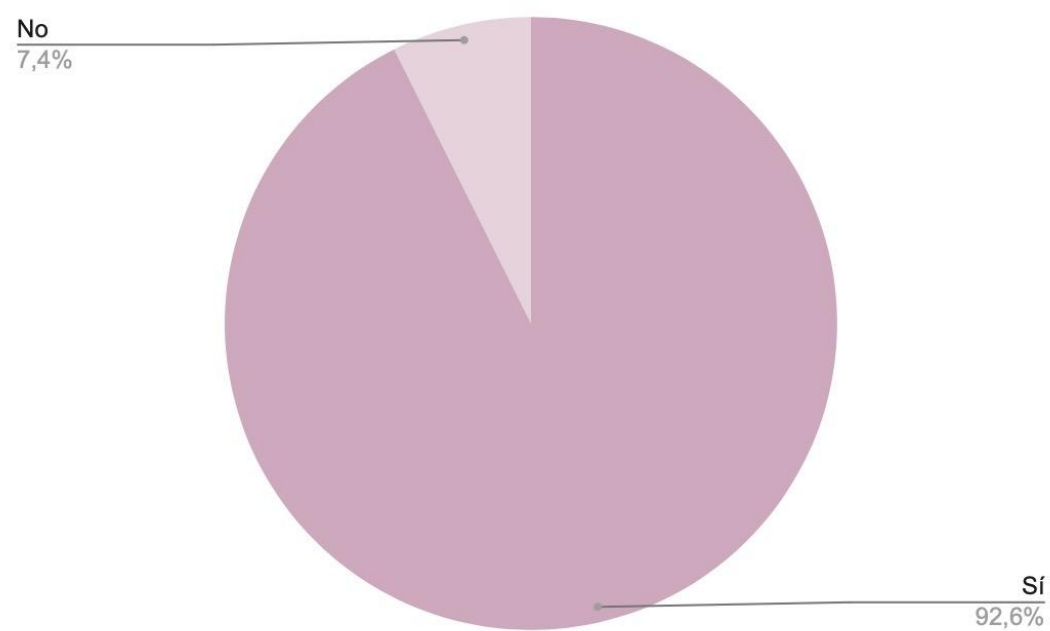

ANNEX 21

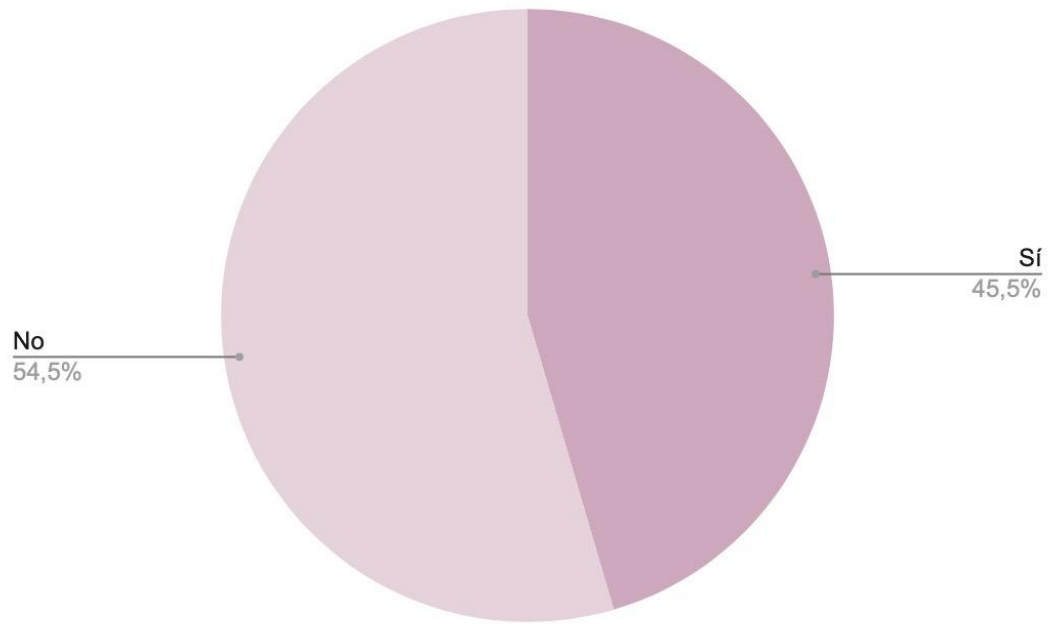
NOIS

NOIES

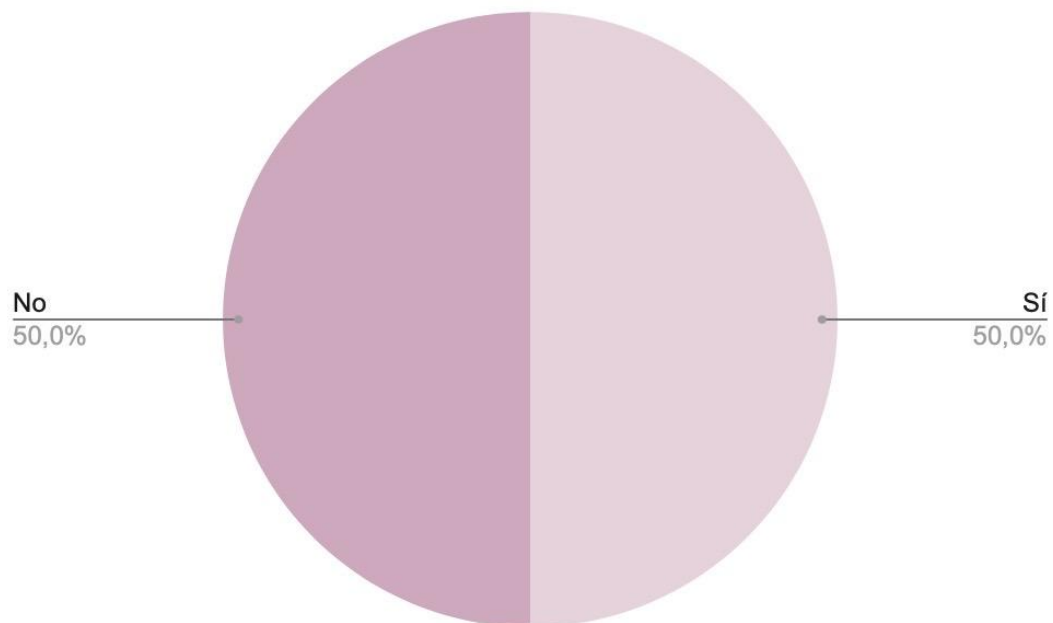

SEXE SENSE CLASSIFICAR

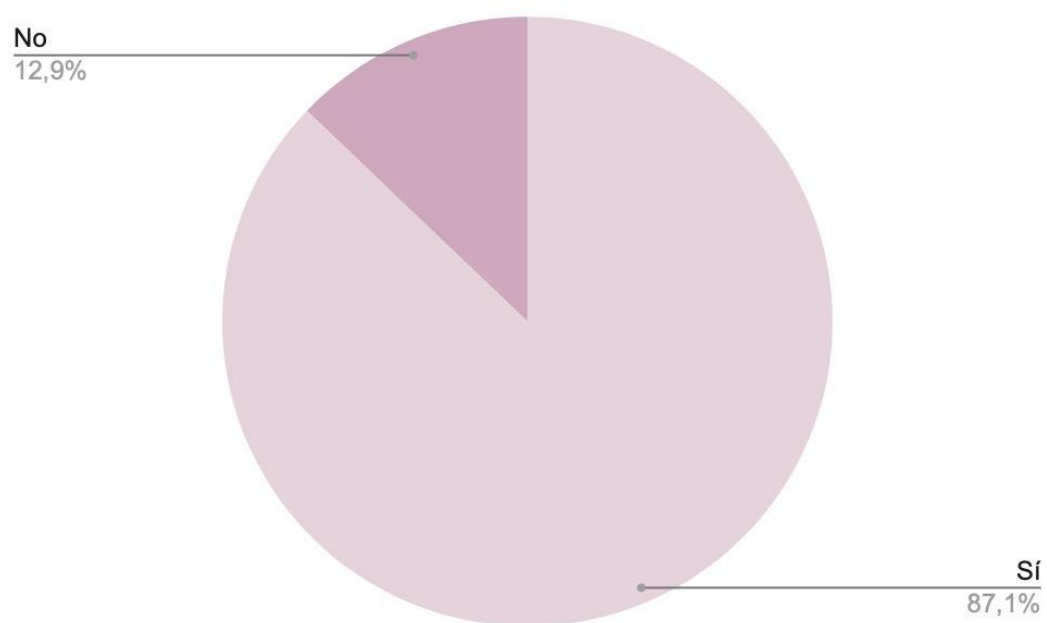

ANNEX 22

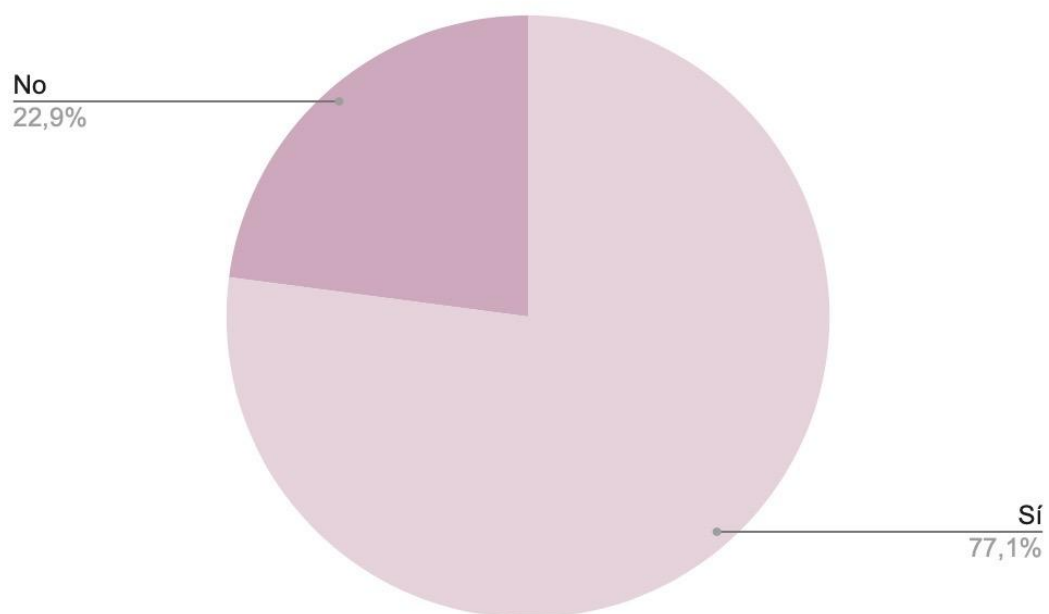
13 - 14 ANYS

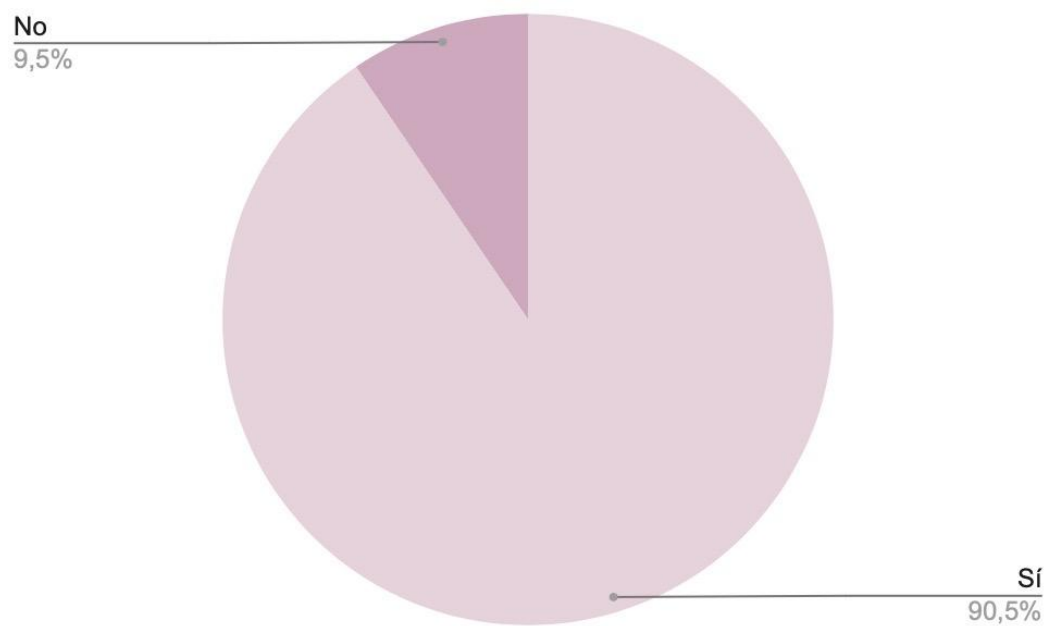
15 - 16 ANYS

17 - 18 ANYS

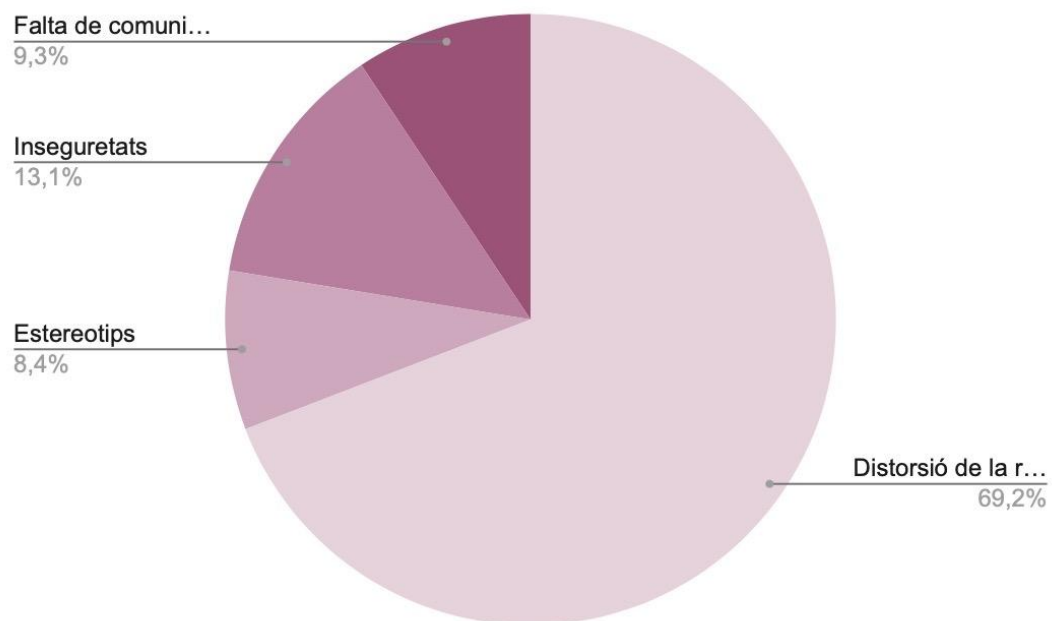

19 O MÉS

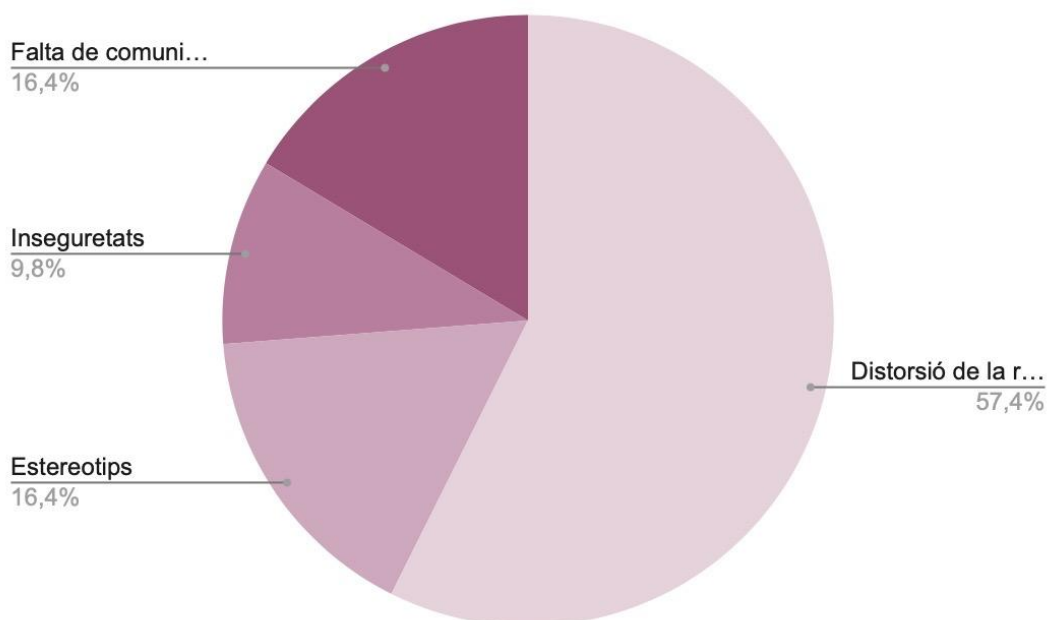

ANNEX 23

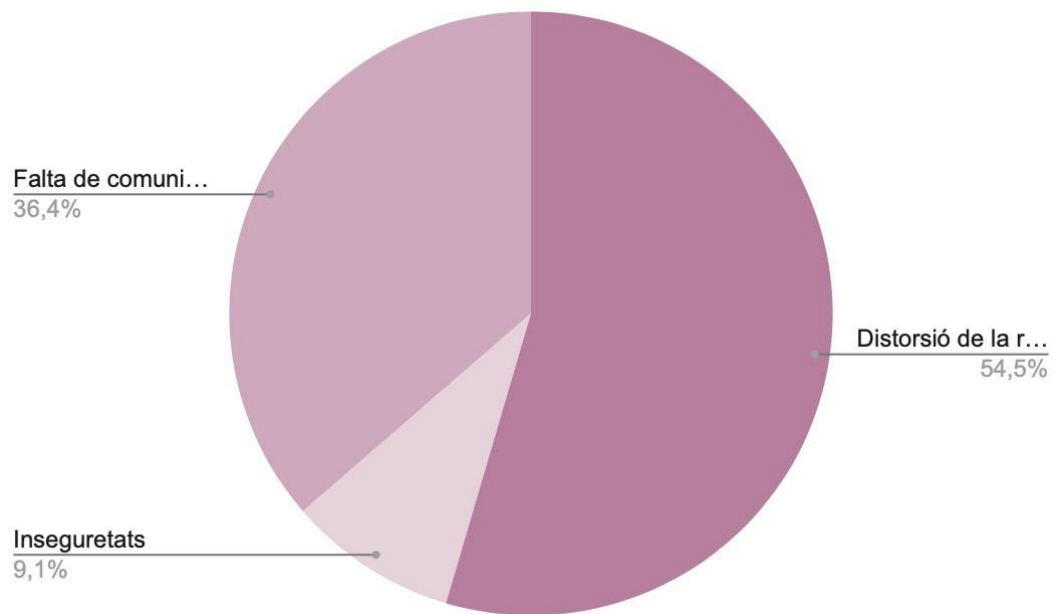
NOIS

NOIES

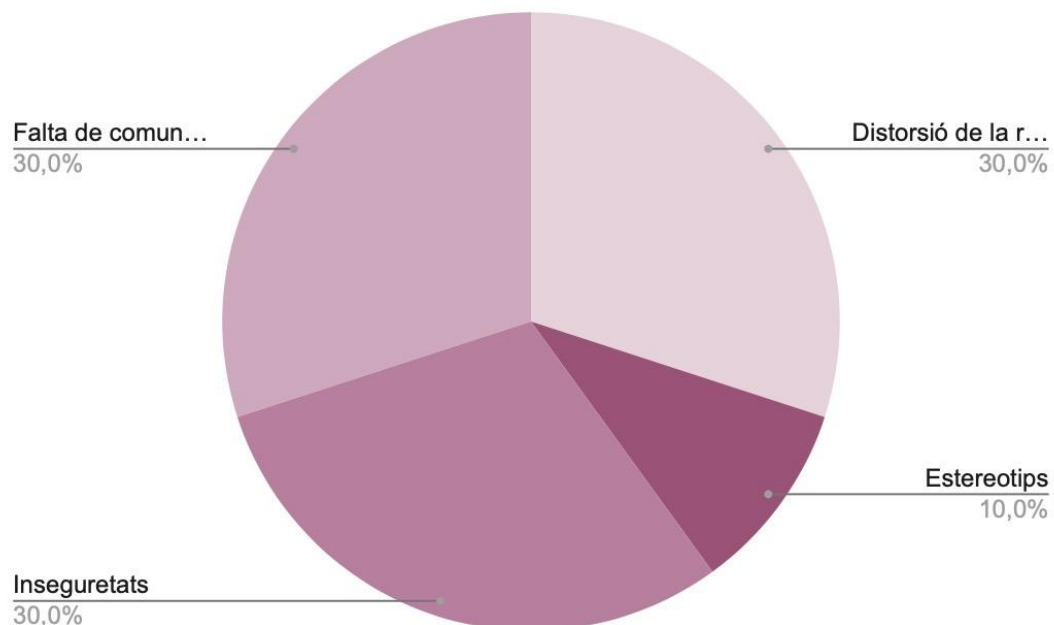

SEXU SENSE CLASSIFICAR

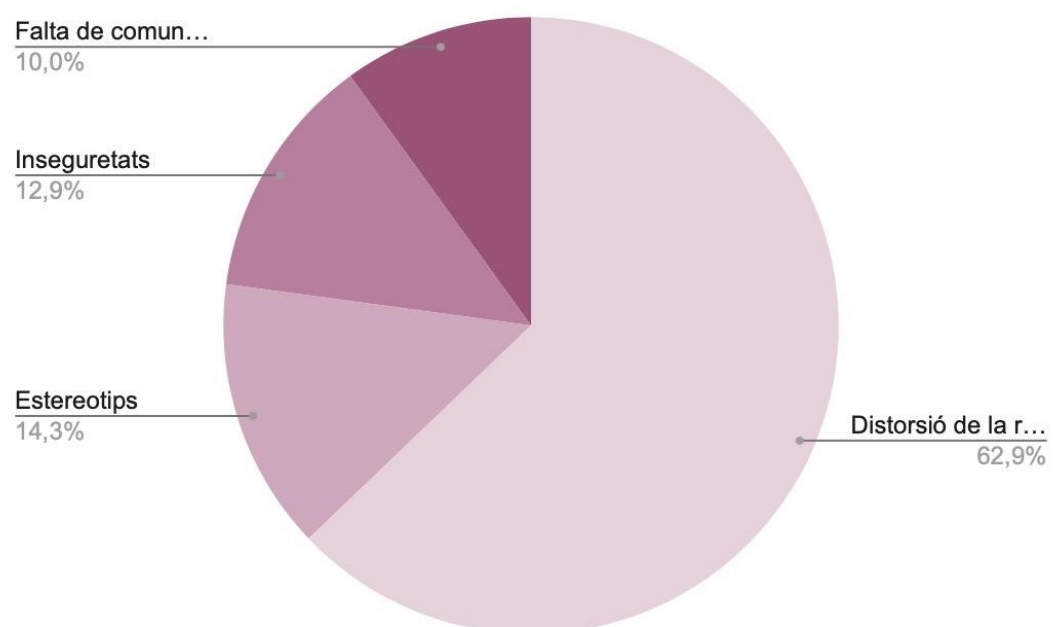

ANNEX 24

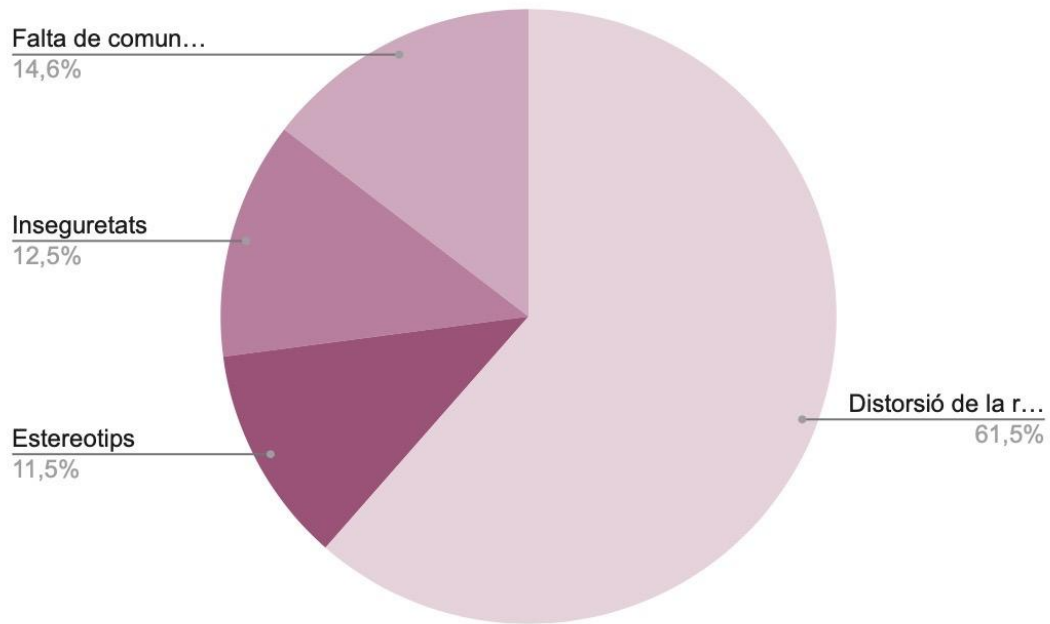
13 - 14 ANYS

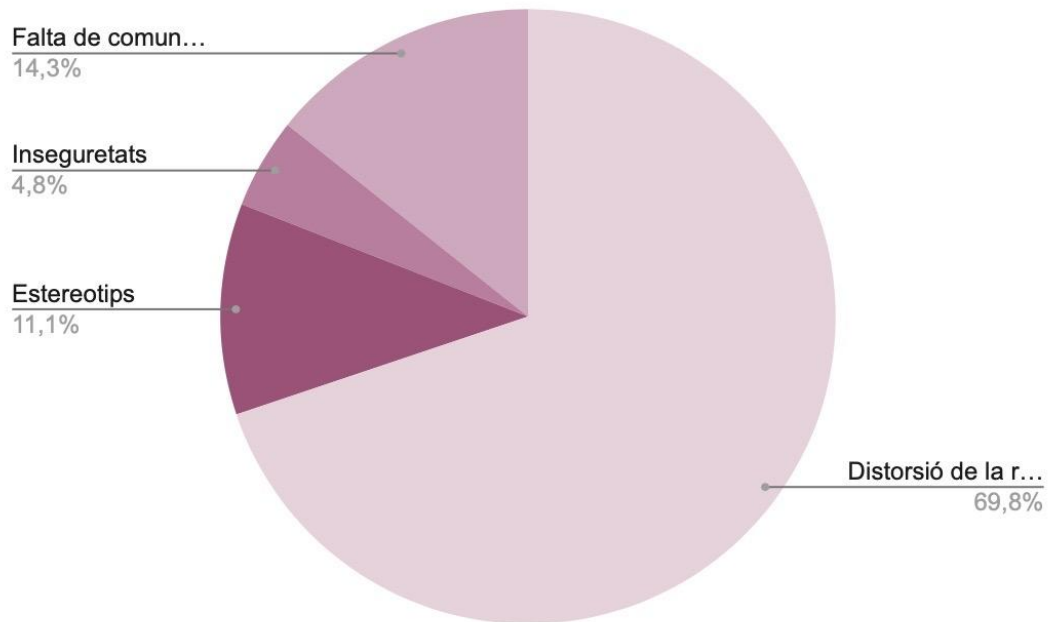
15 - 16 ANYS

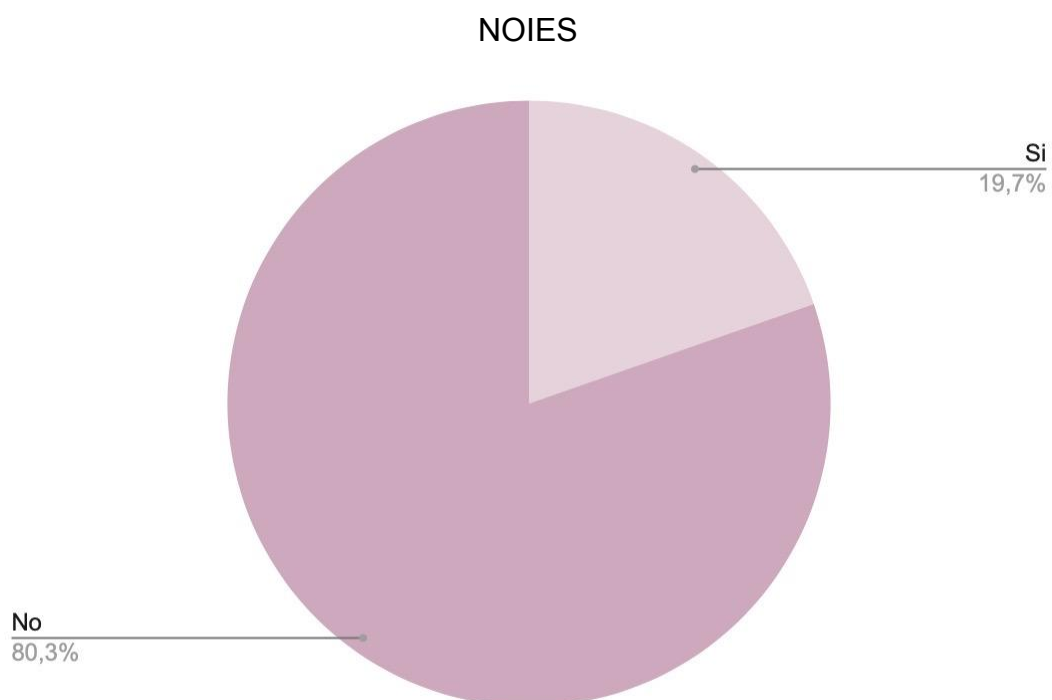
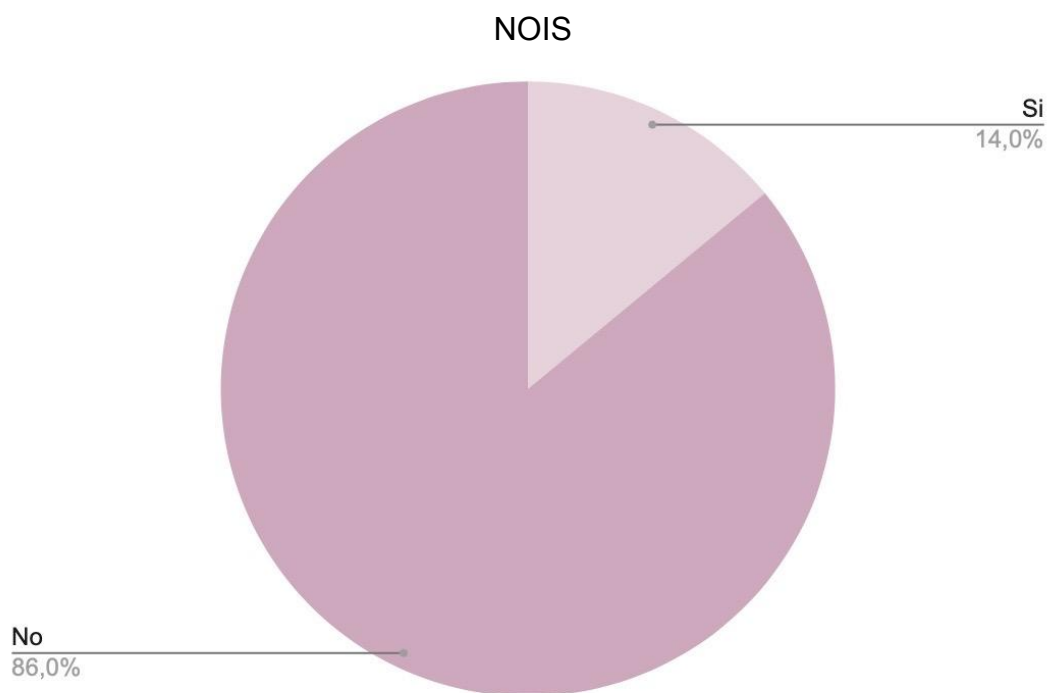
17 - 18 ANYS

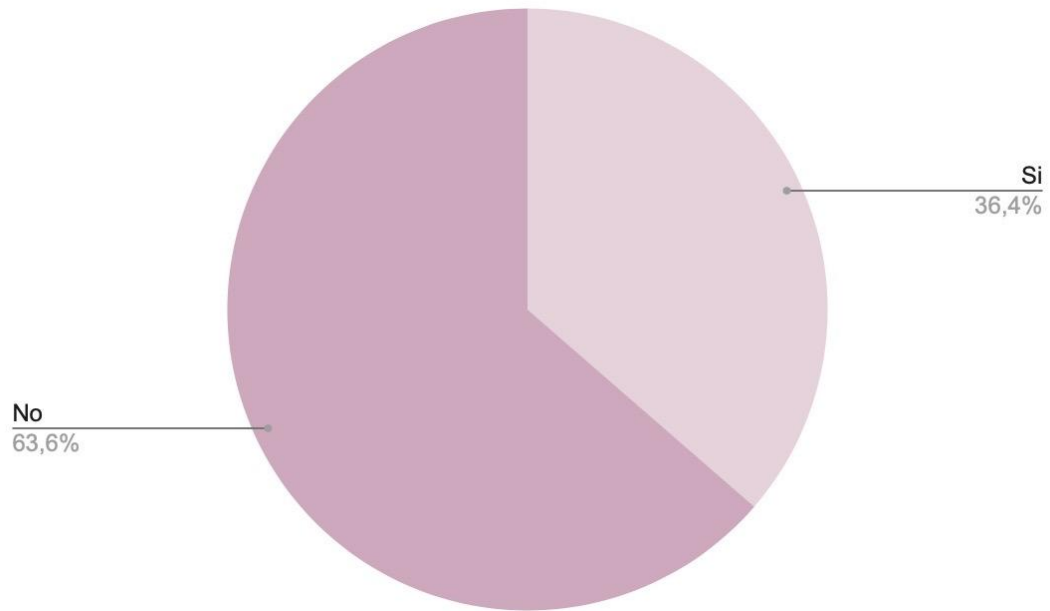
19 O MÉS

ANNEX 25

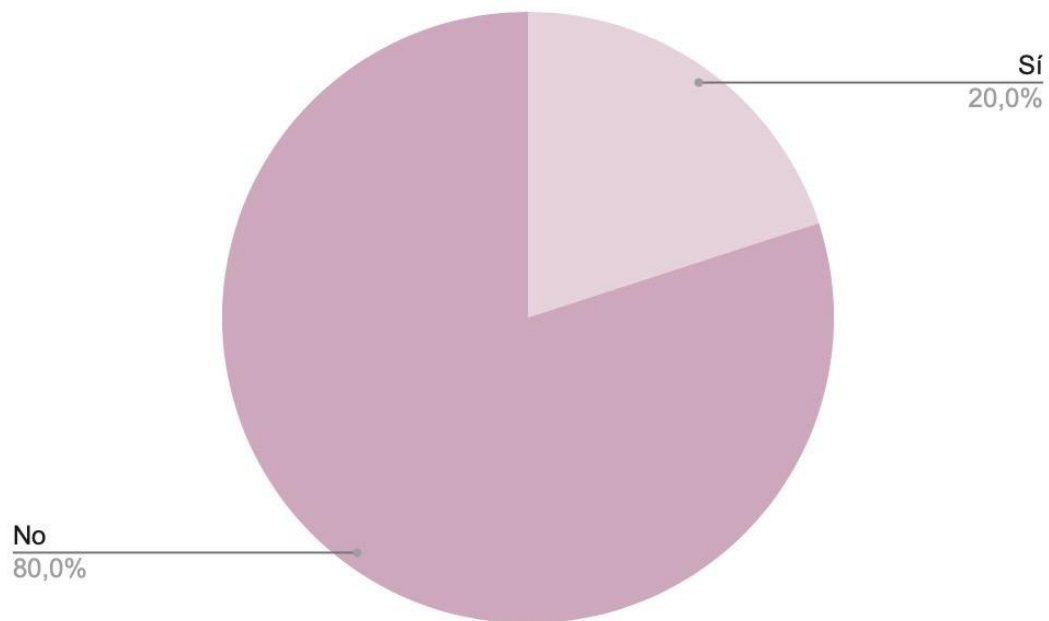

SEXE SENSE CLASSIFICAR

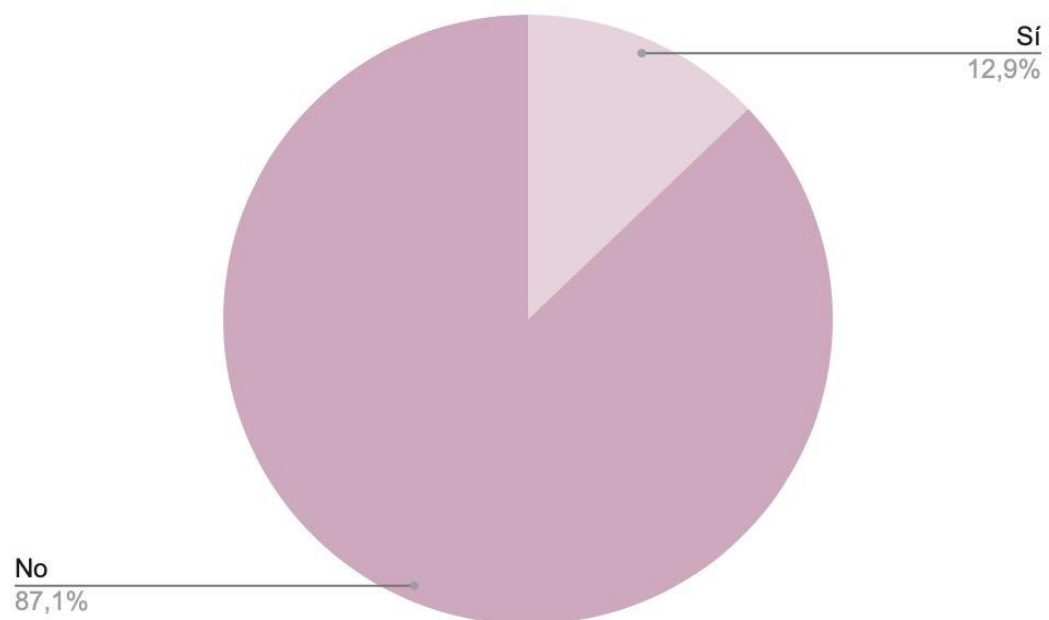

ANNEX 26

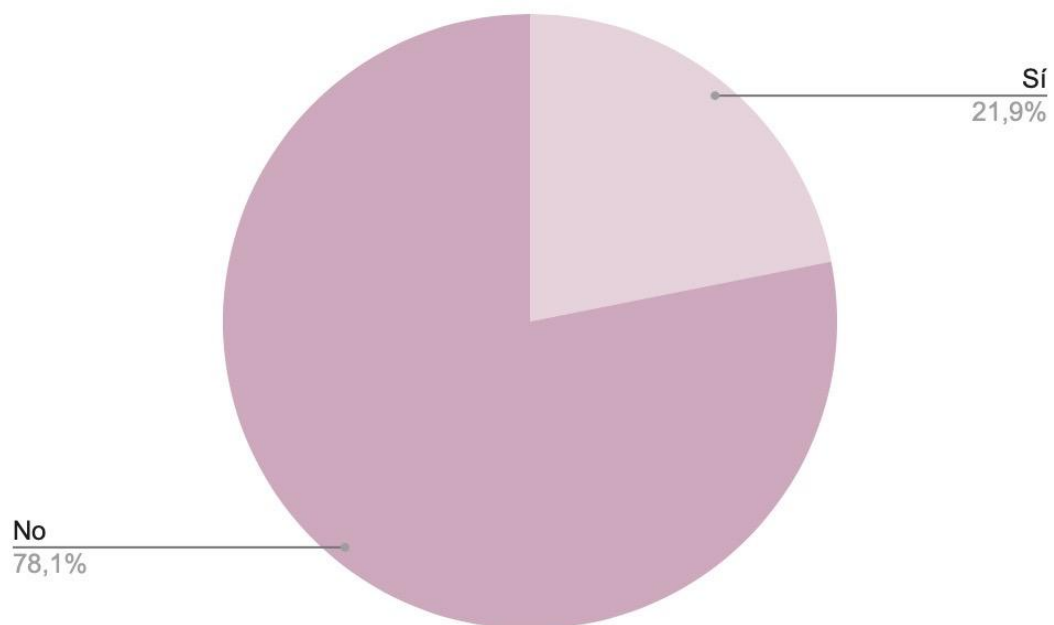
13 - 14 ANYS

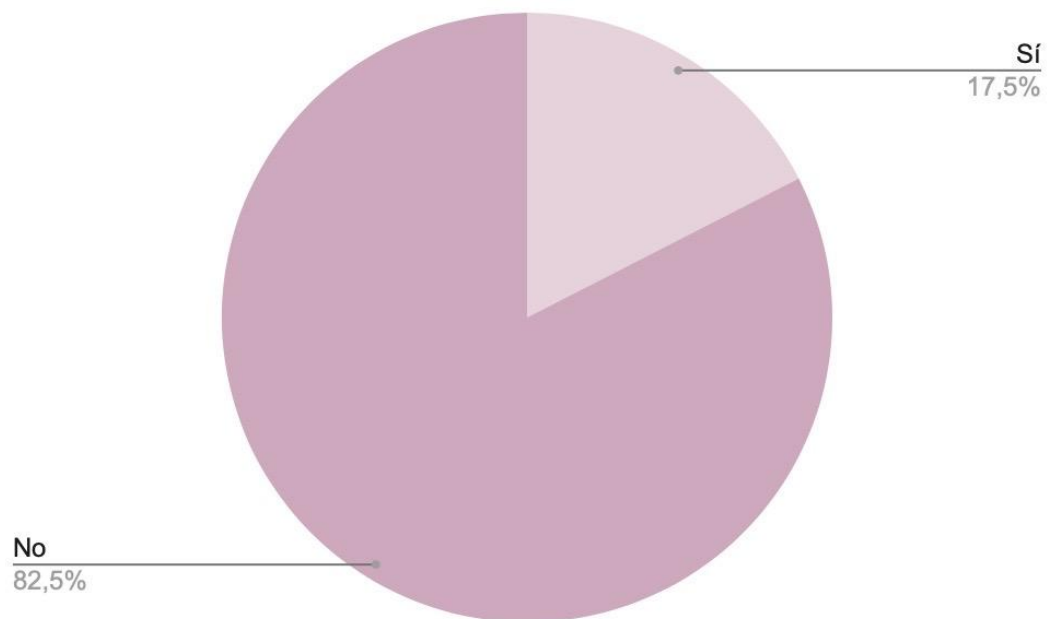
15 - 16 ANYS

17 - 18 ANYS

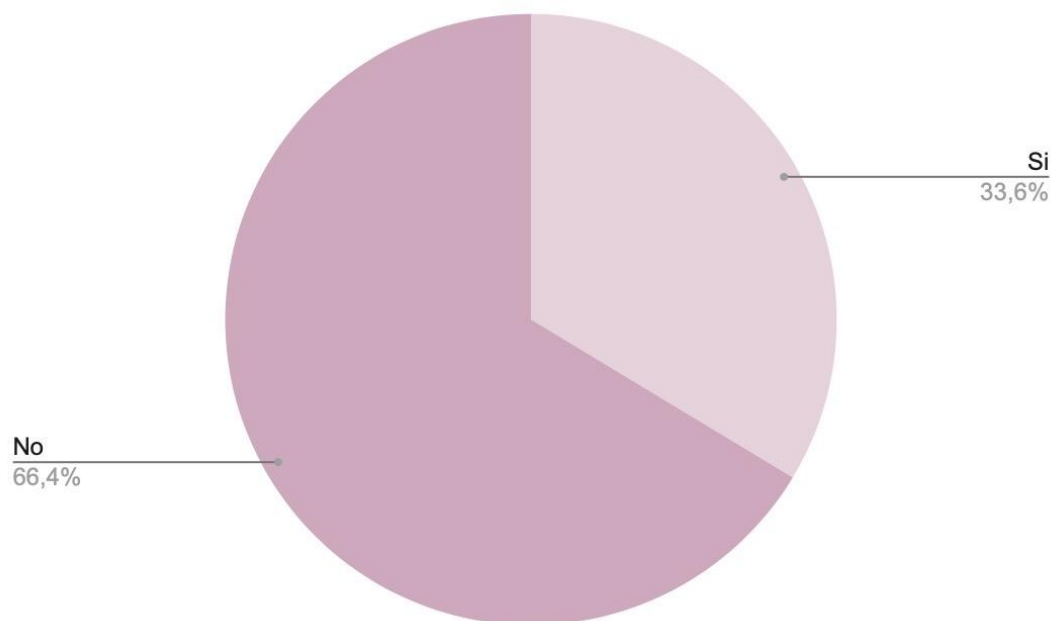

19 O MÉS

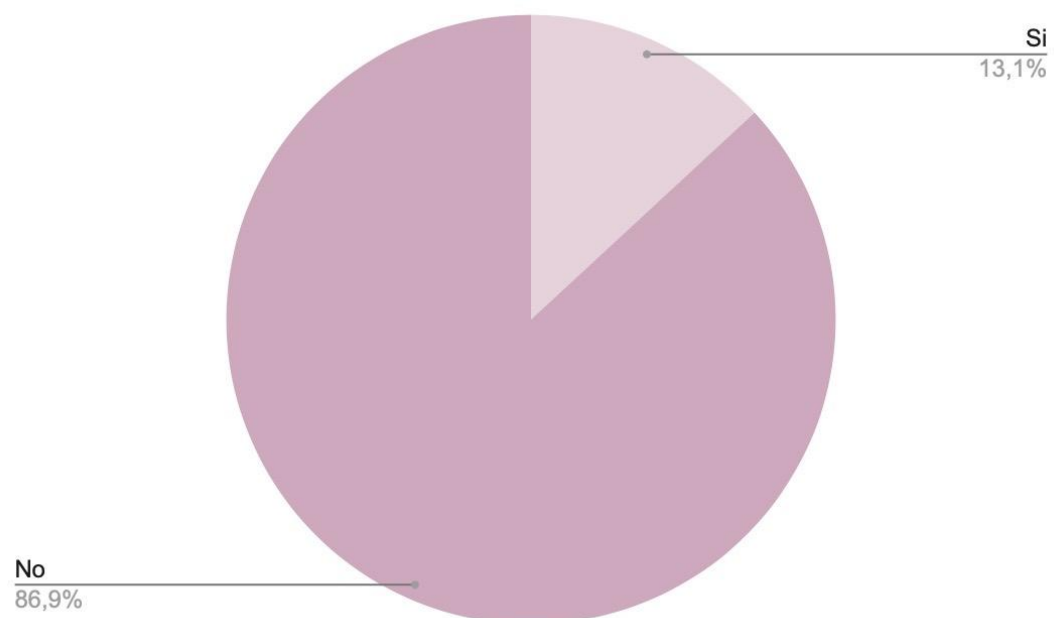

ANNEX 27

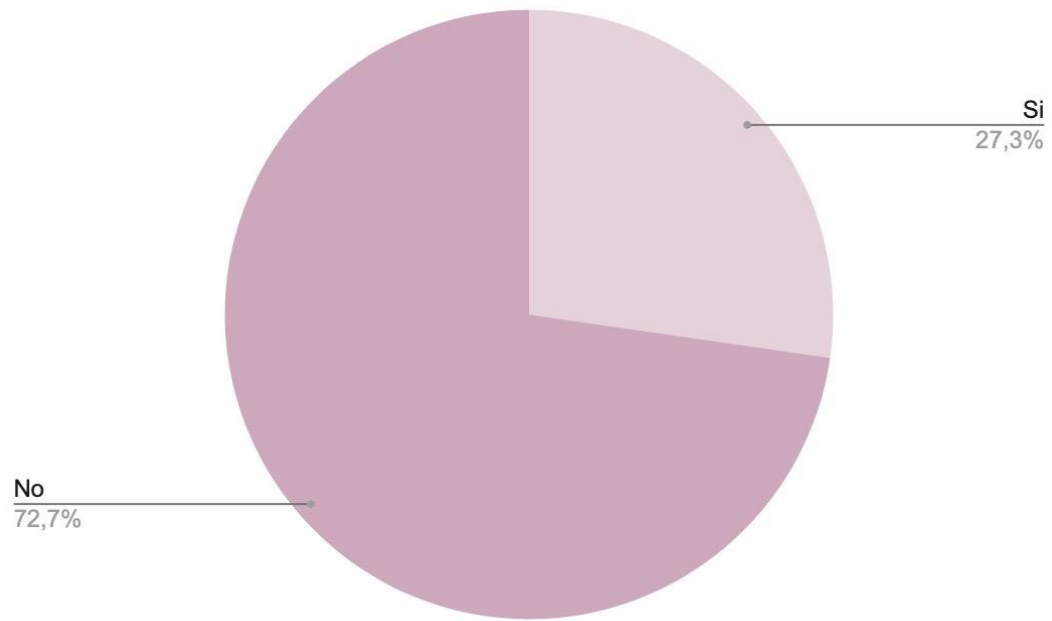
NOIS

NOIES

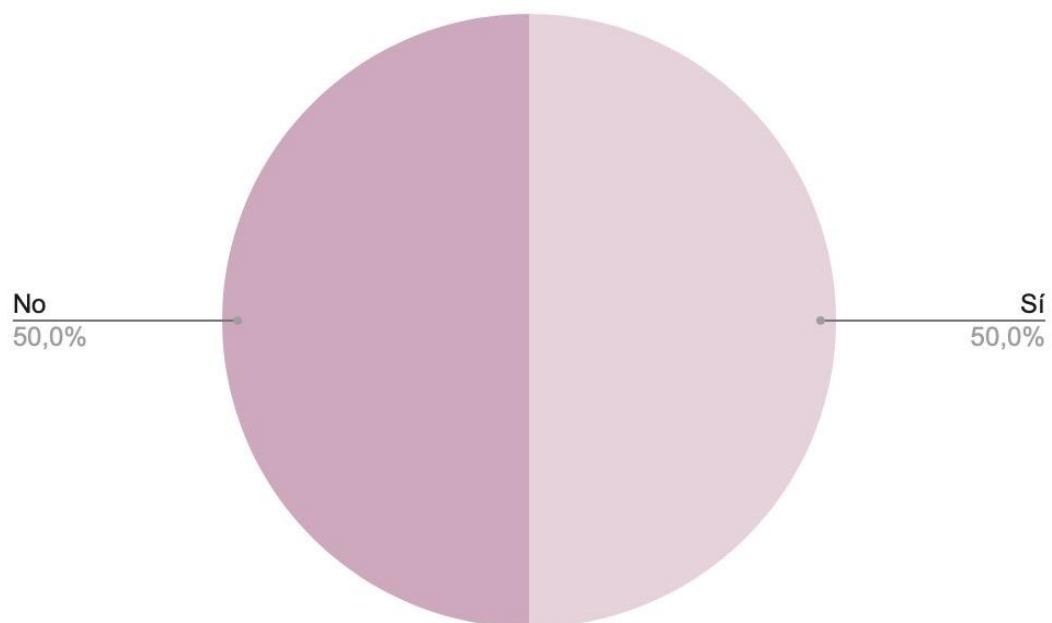

SEXE SENSE CLASSIFICAR

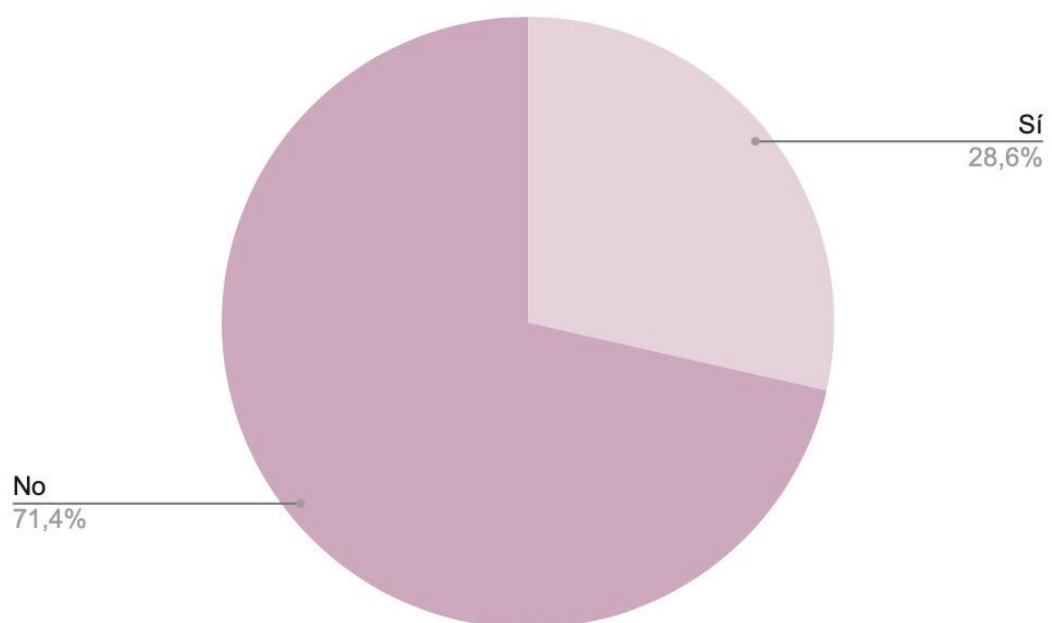

ANNEX 28

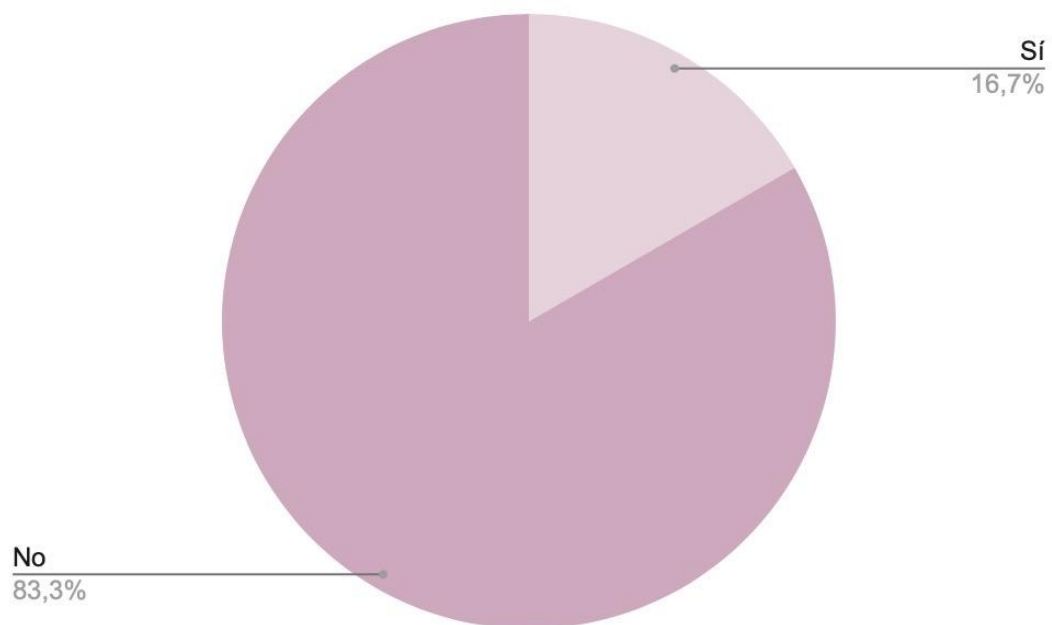
13 - 14 ANYS

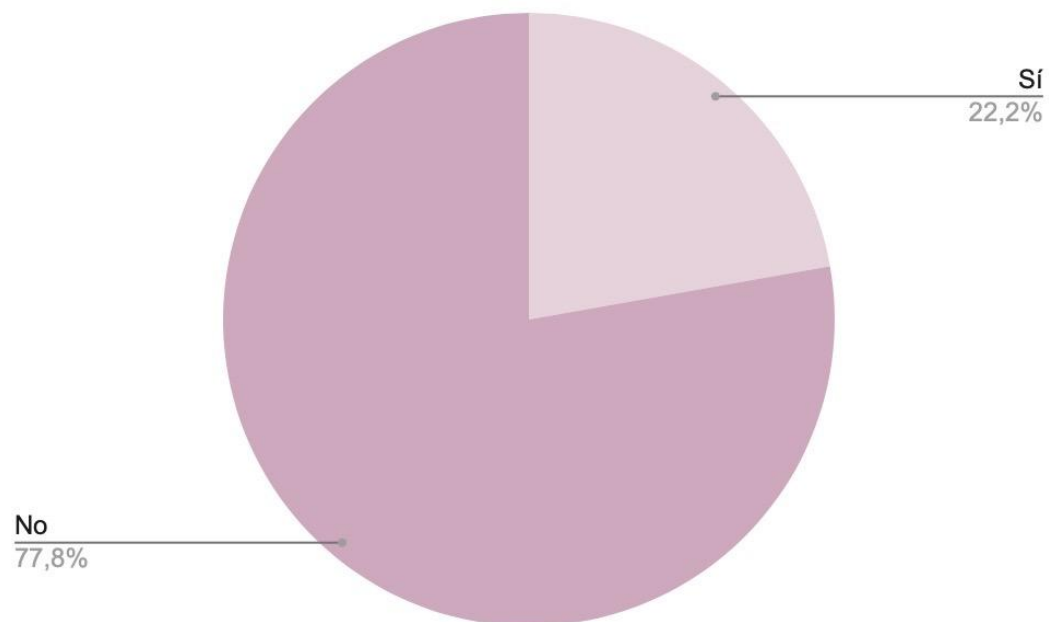
15 - 16 ANYS

17 - 18 ANYS

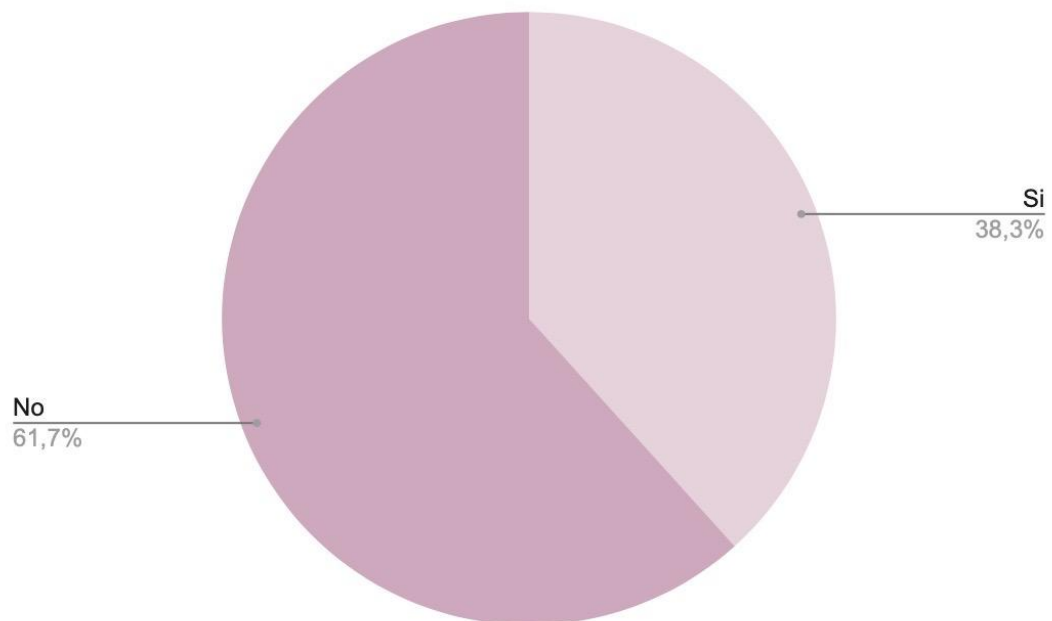

19 O MÉS

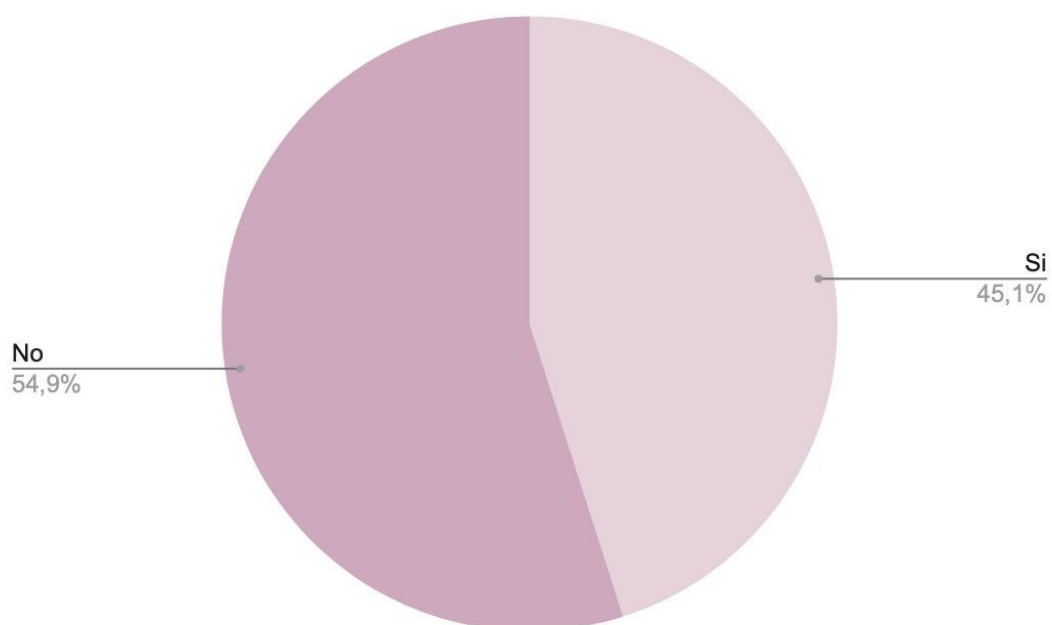

ANNEX 29

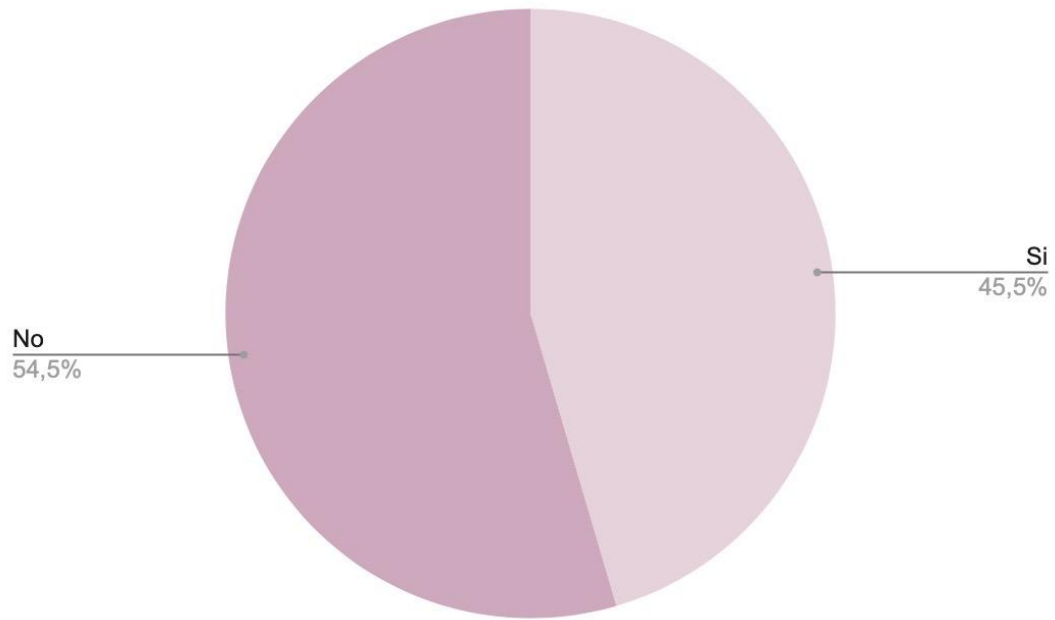
NOIS

NOIES

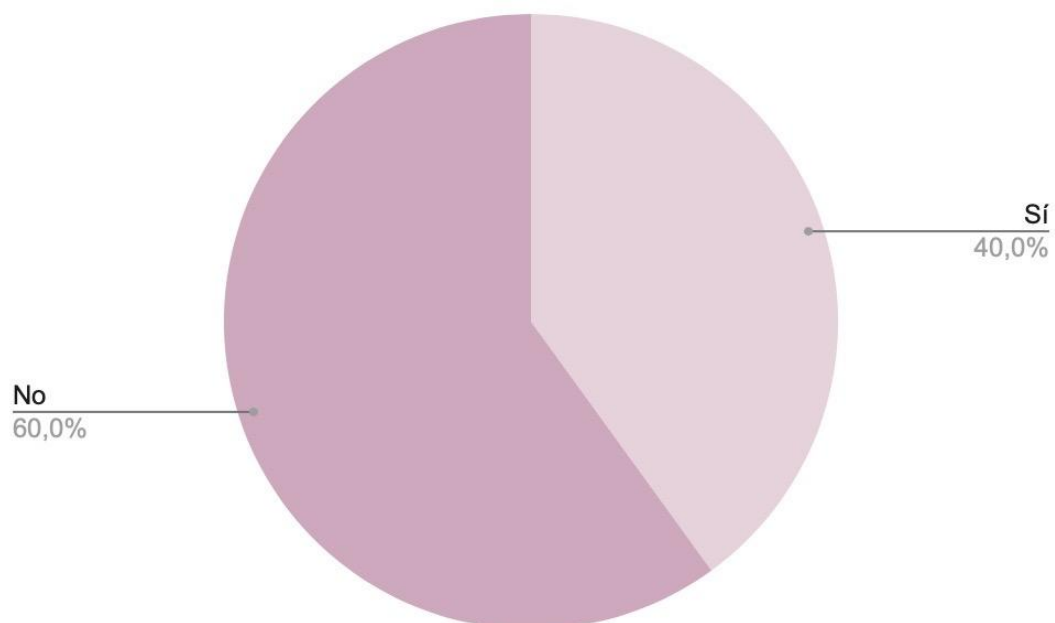

SEXE SENSE CLASSIFICAR

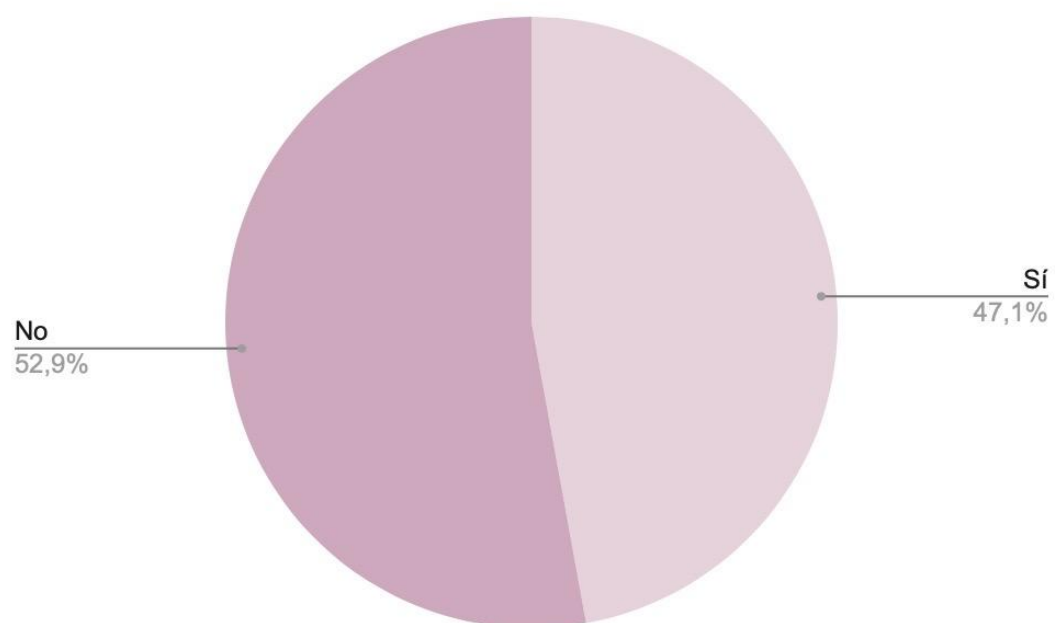

ANNEX 30

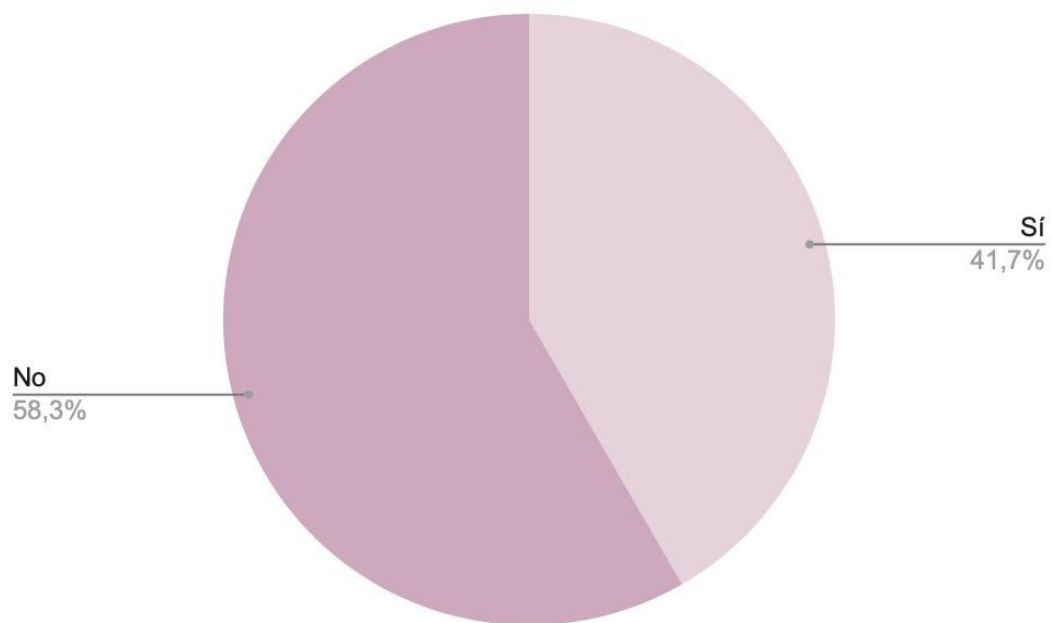
13 - 14 ANYS

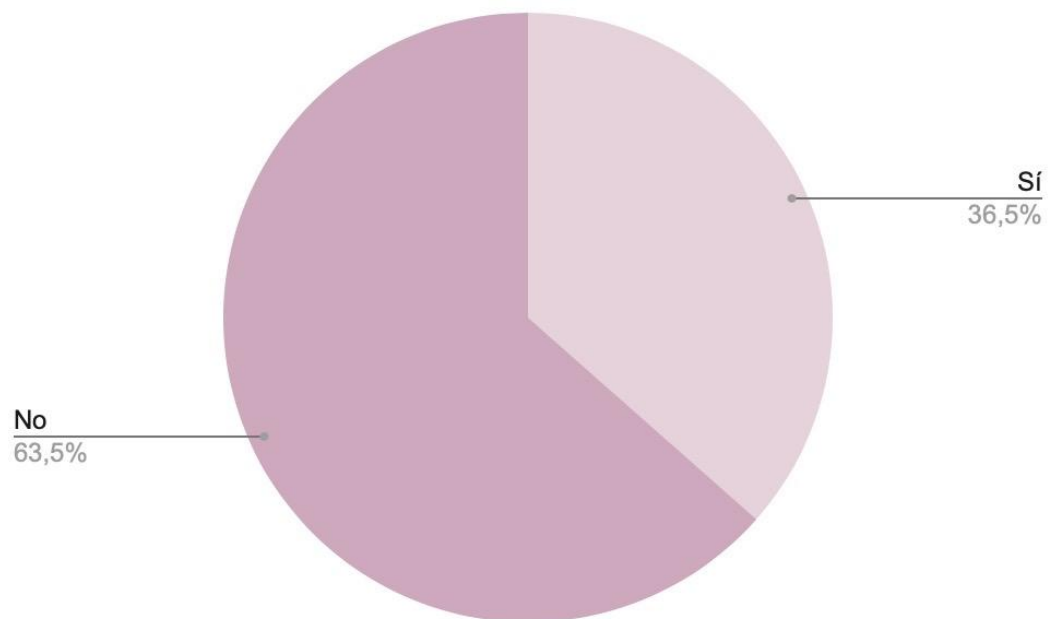
15 - 16 ANYS

17 - 18 ANYS

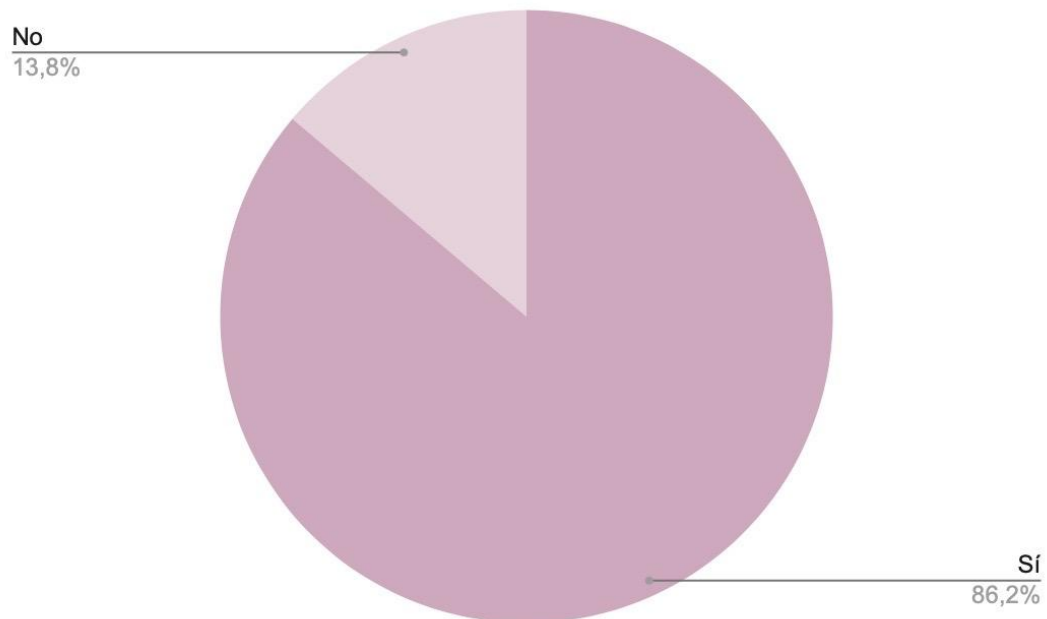

19 O MÉS

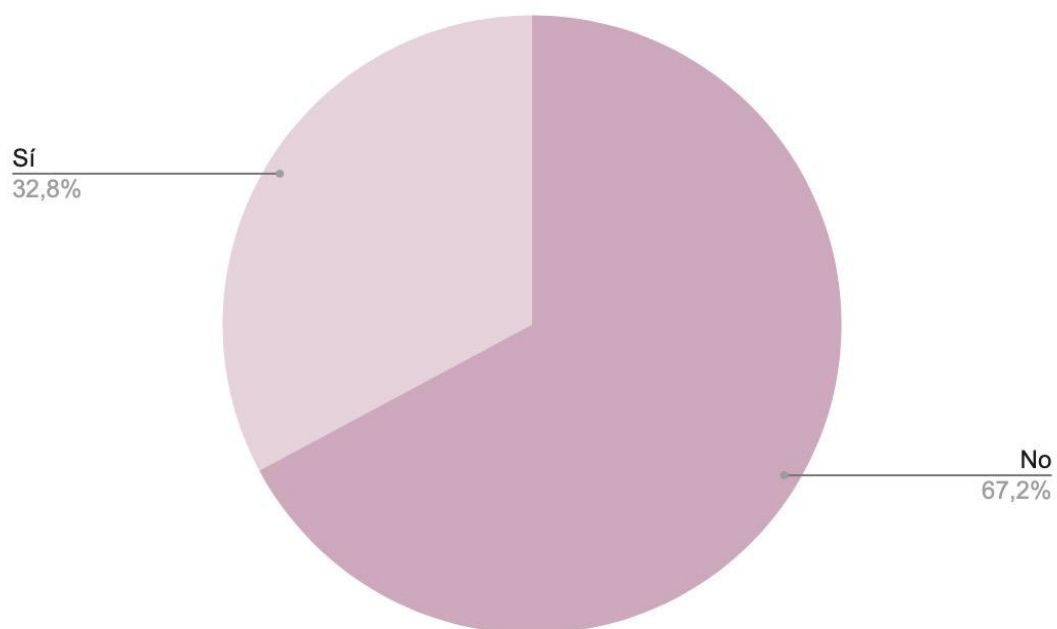

ANNEX 31

NOIS

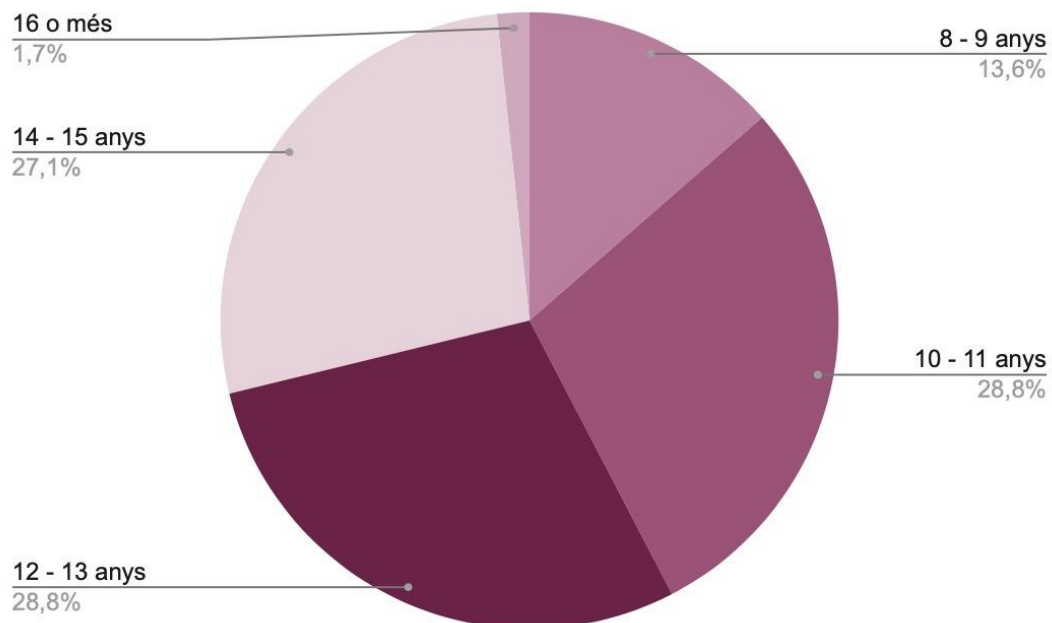

NOIES

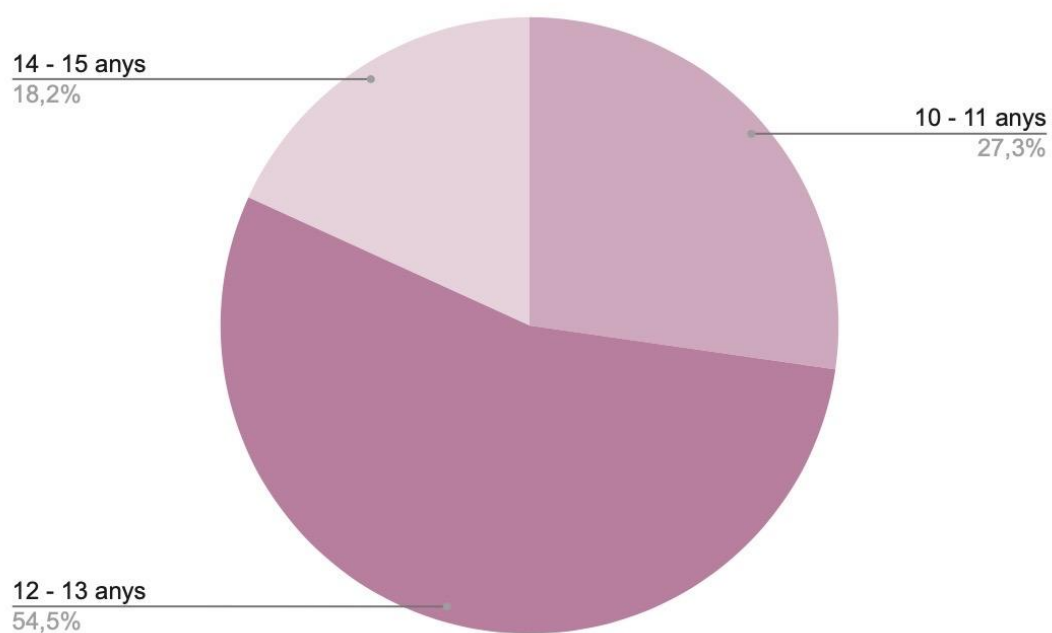

ANNEX 32

NOIS

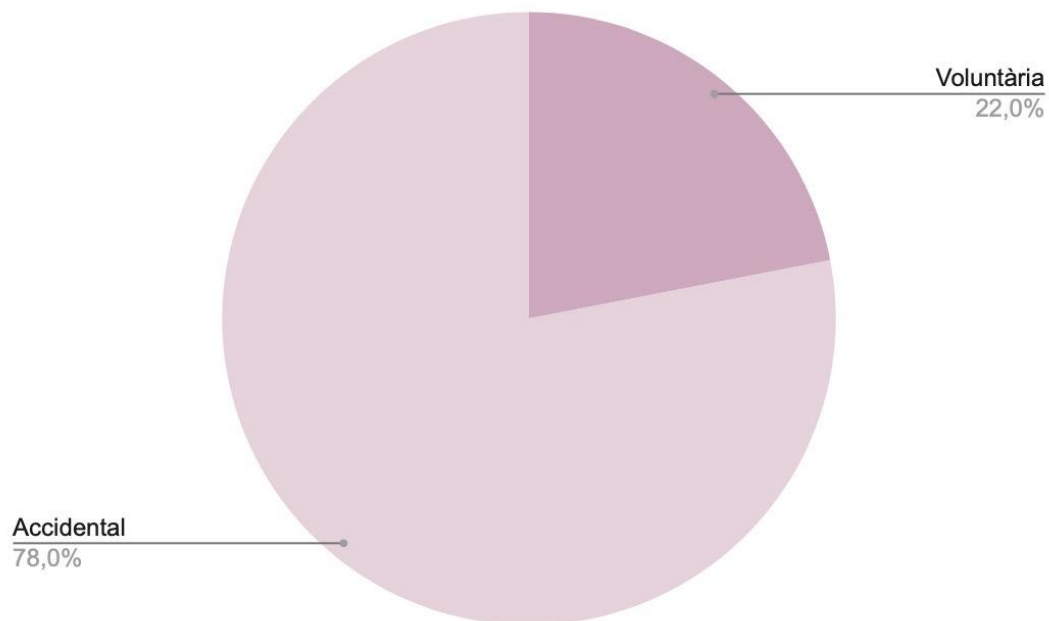

NOIES

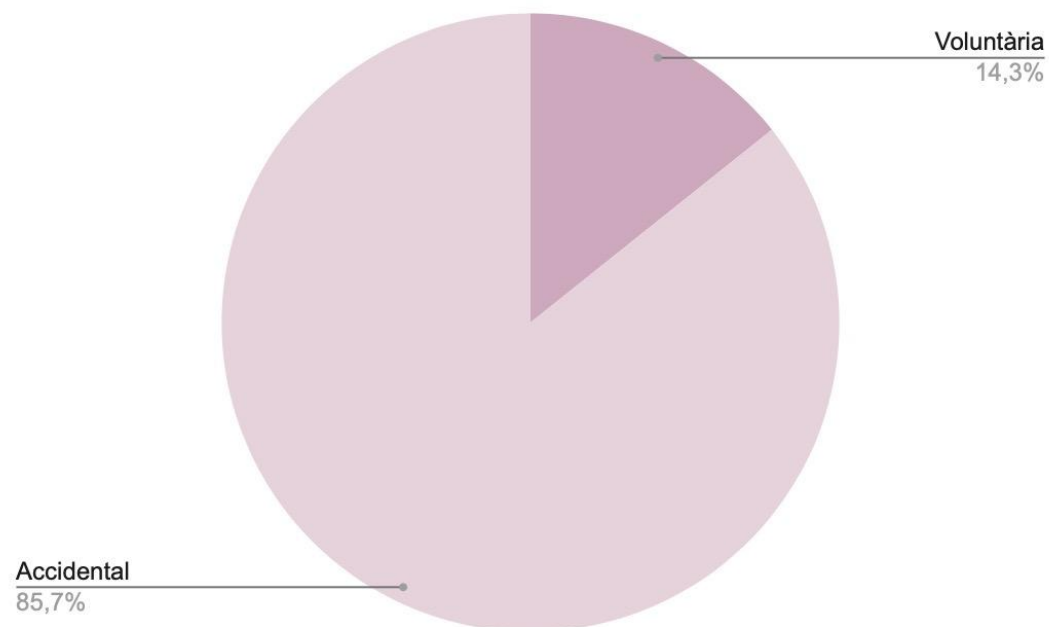

ANNEX 33

NOIS

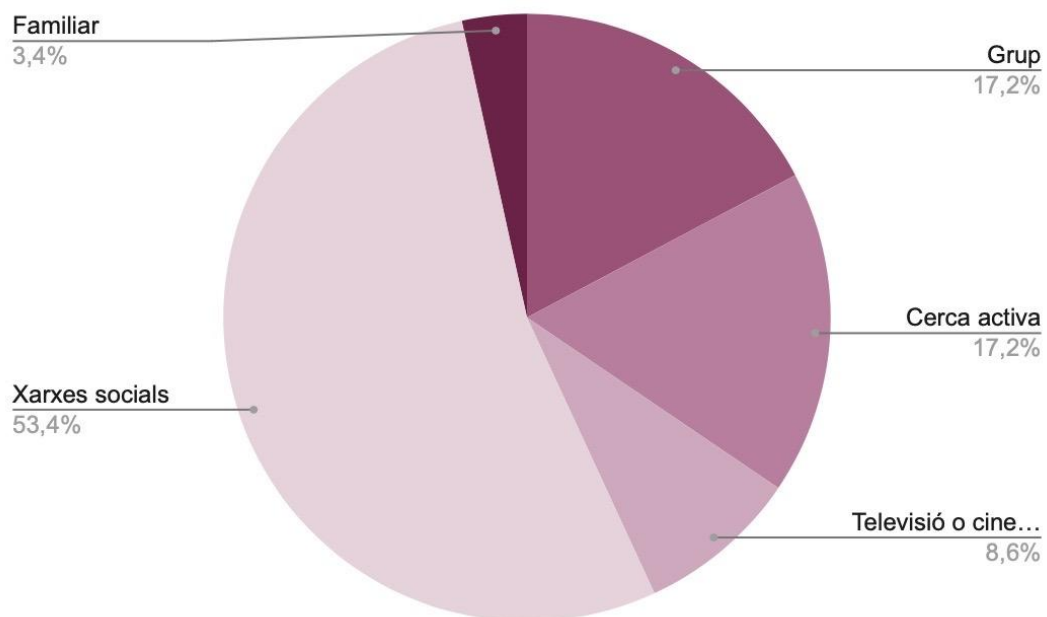

NOIES

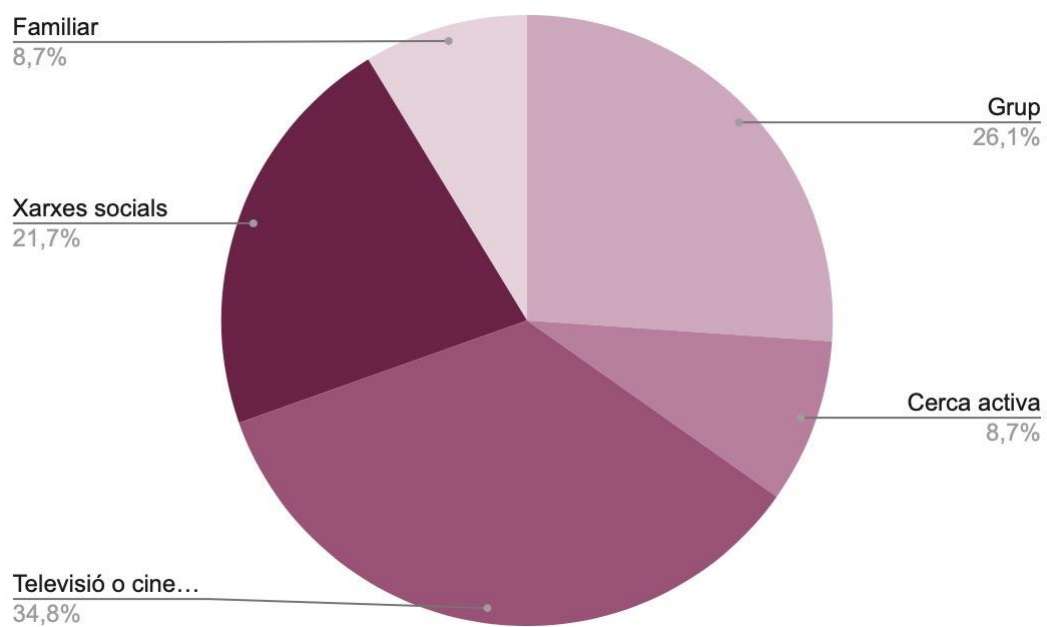

ANNEX 34

NOIS

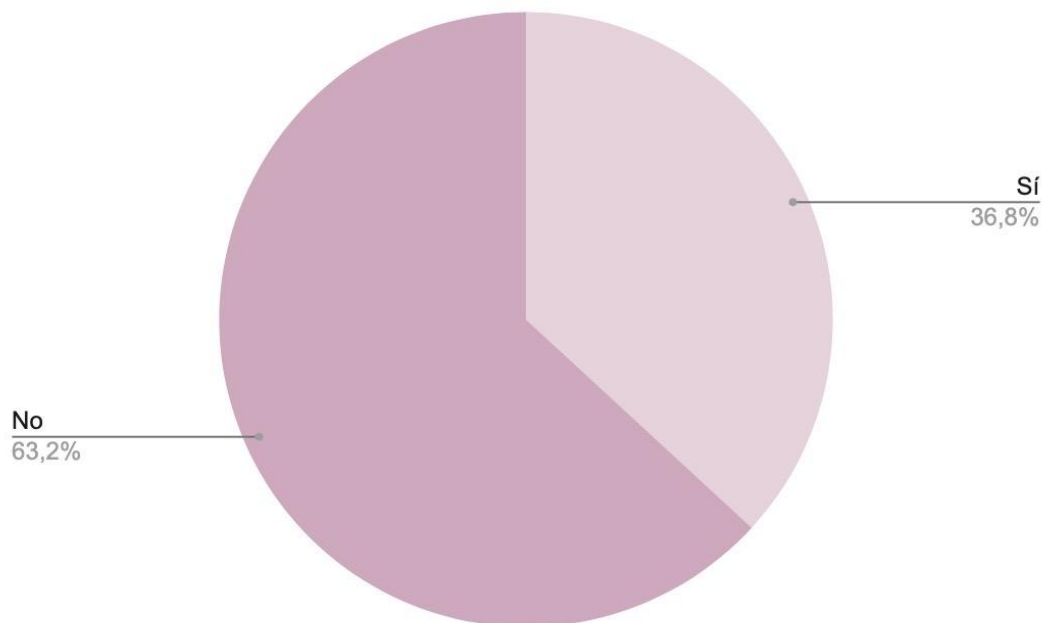

NOIES

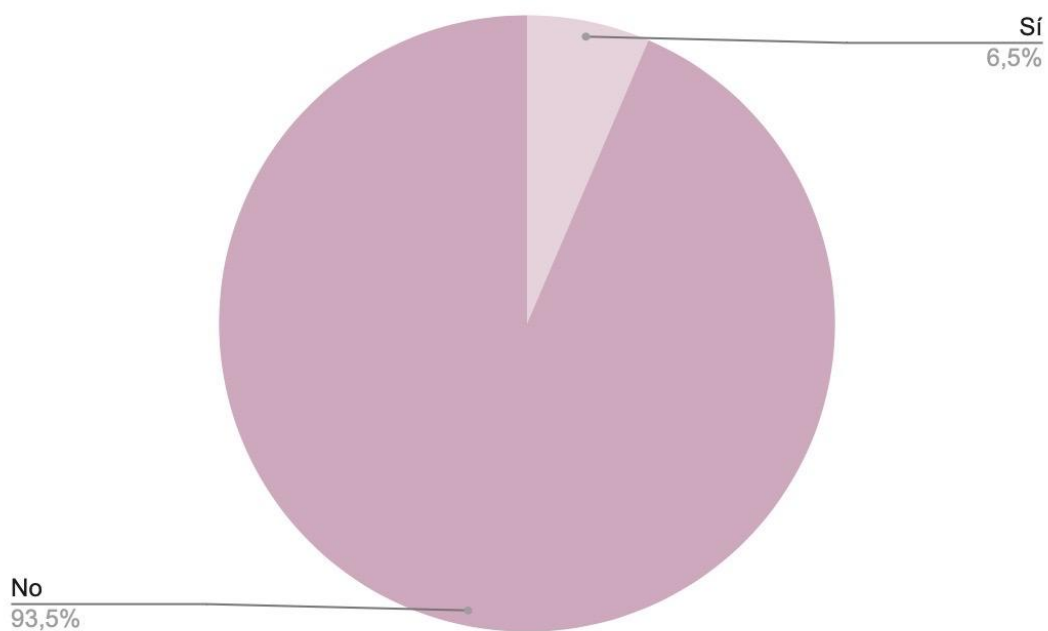

ANNEX 35

NOIS

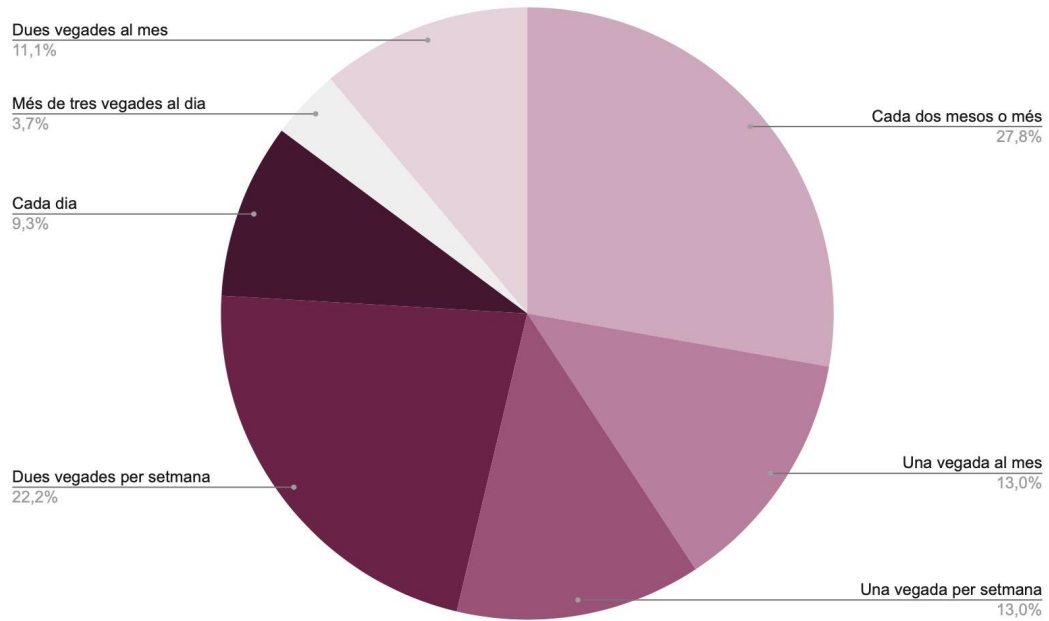

NOIES

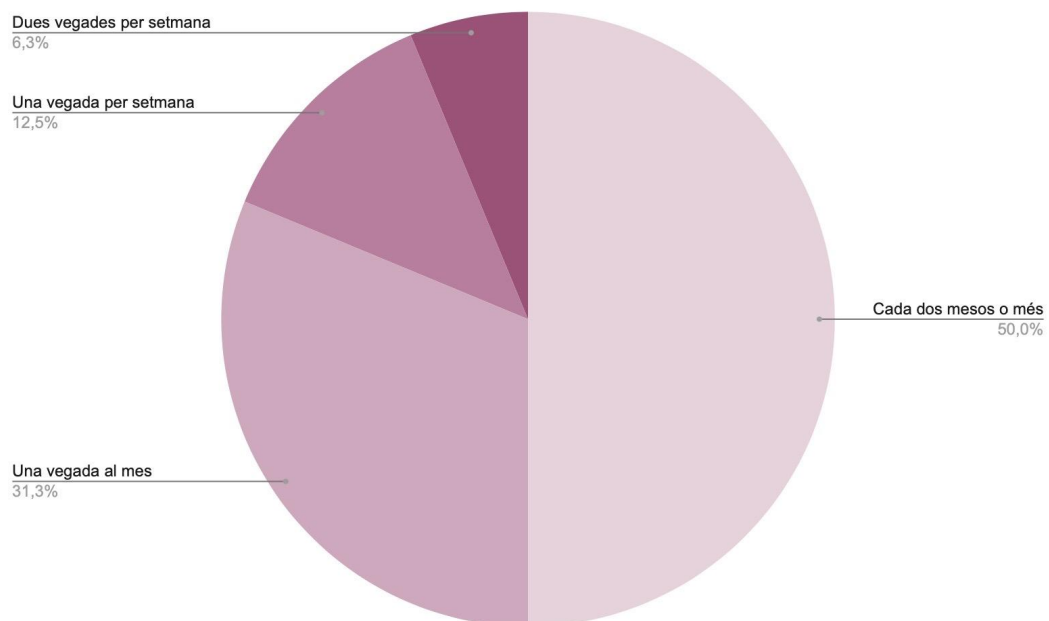

ANNEX 36

NOIS

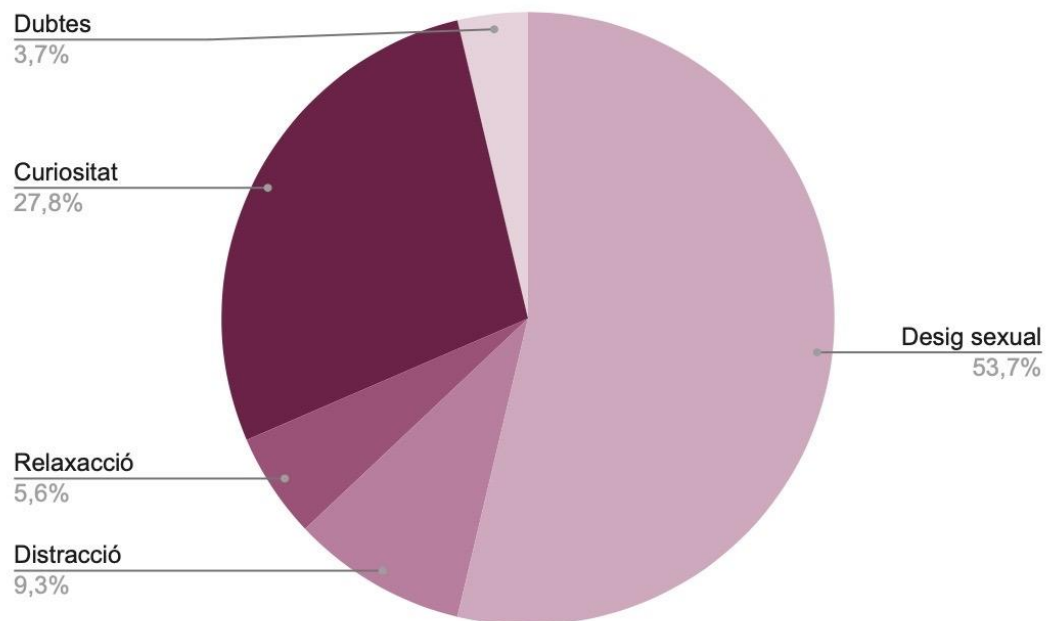

NOIES

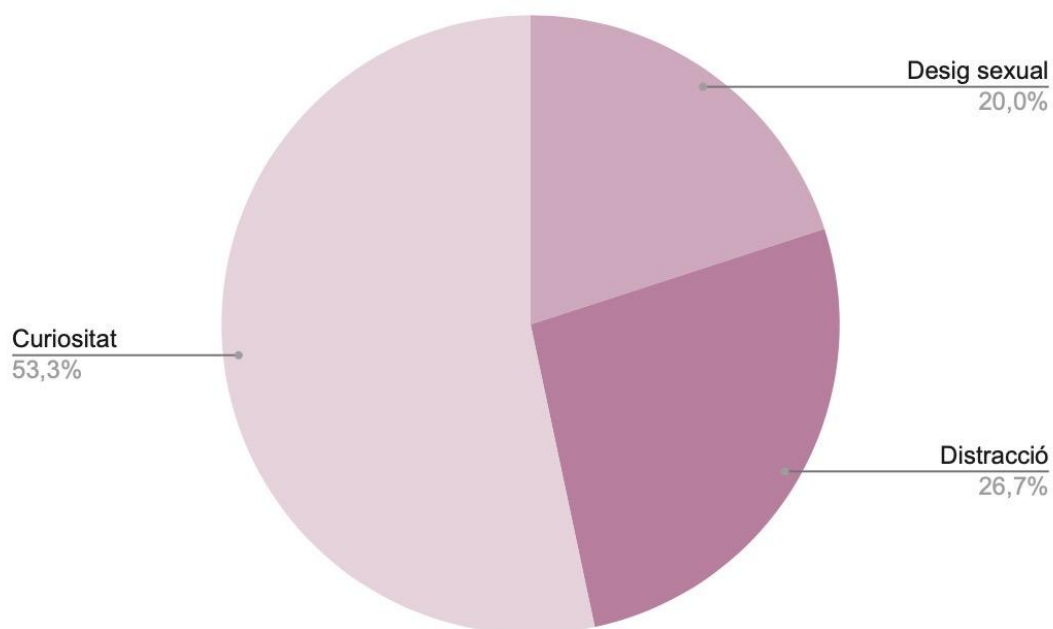

ANNEX 37

NOIS

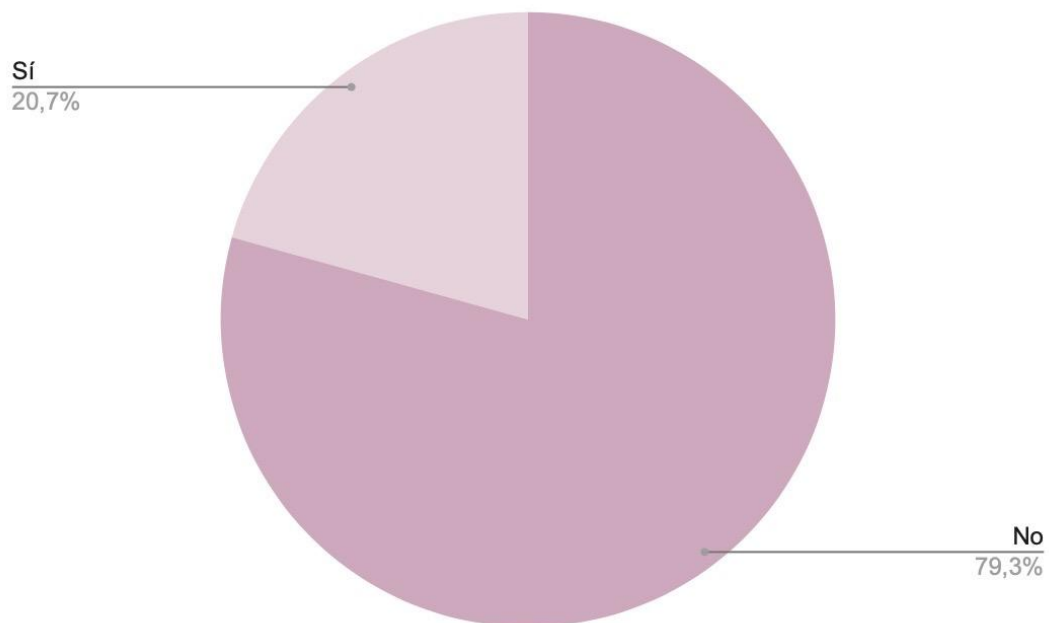

NOIES

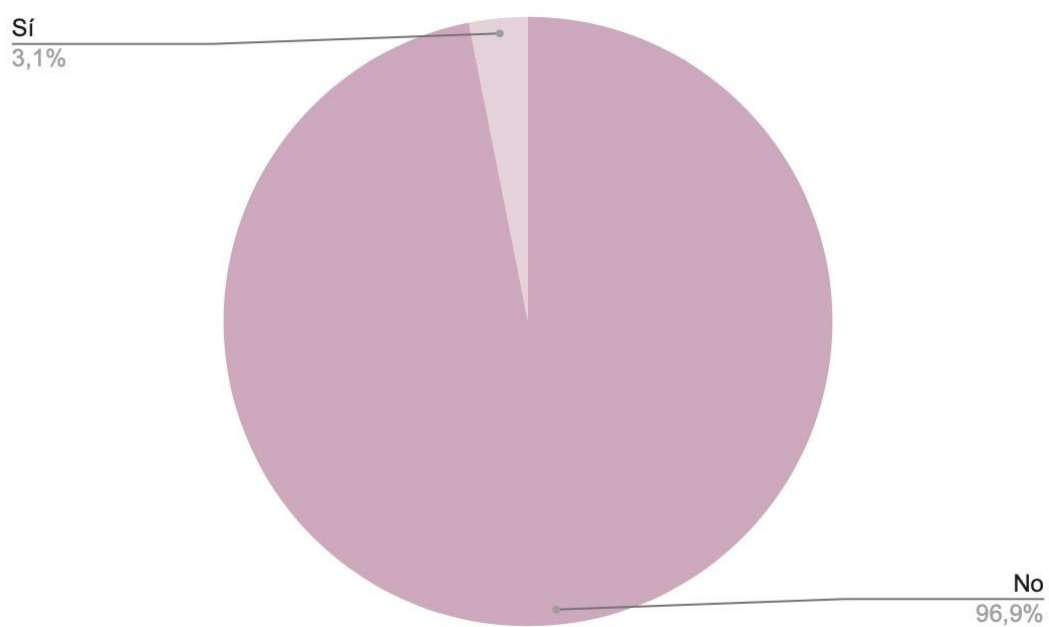

ANNEX 38

NOIS

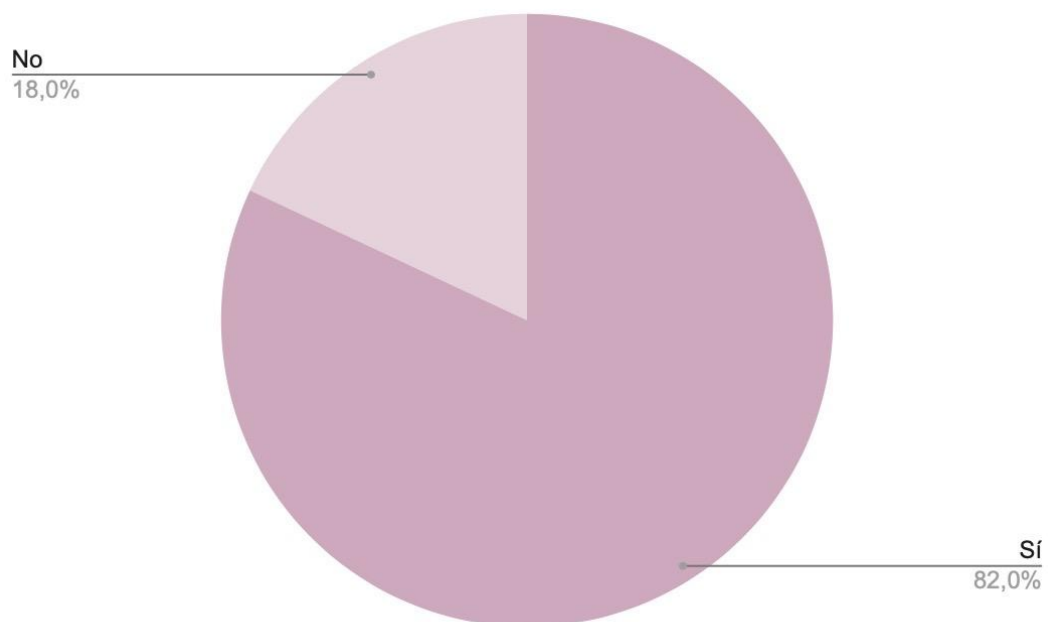

NOIES

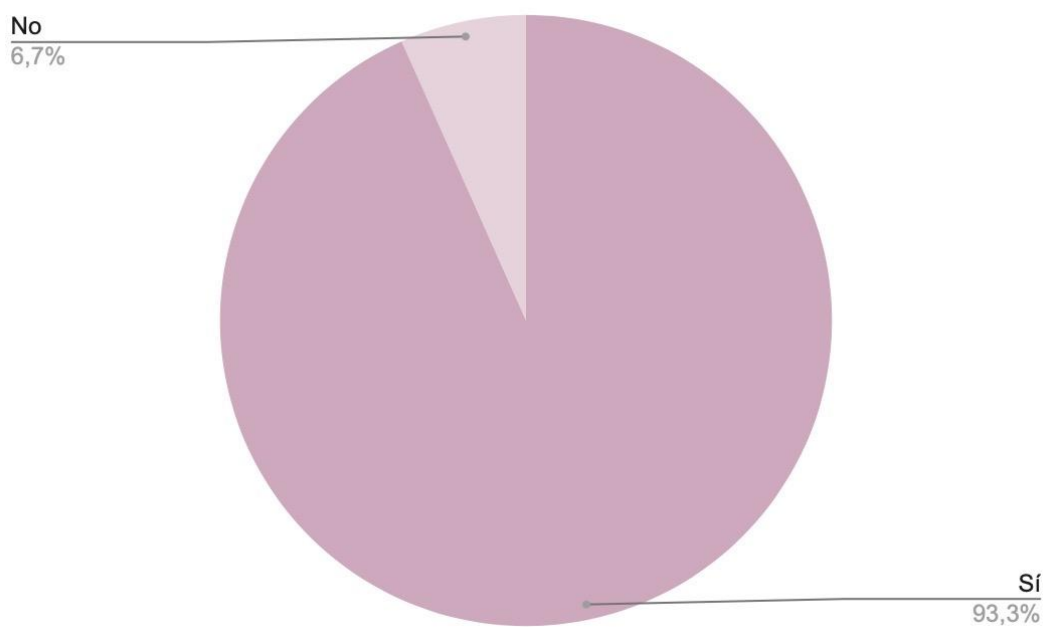

ANNEX 39

NOIS

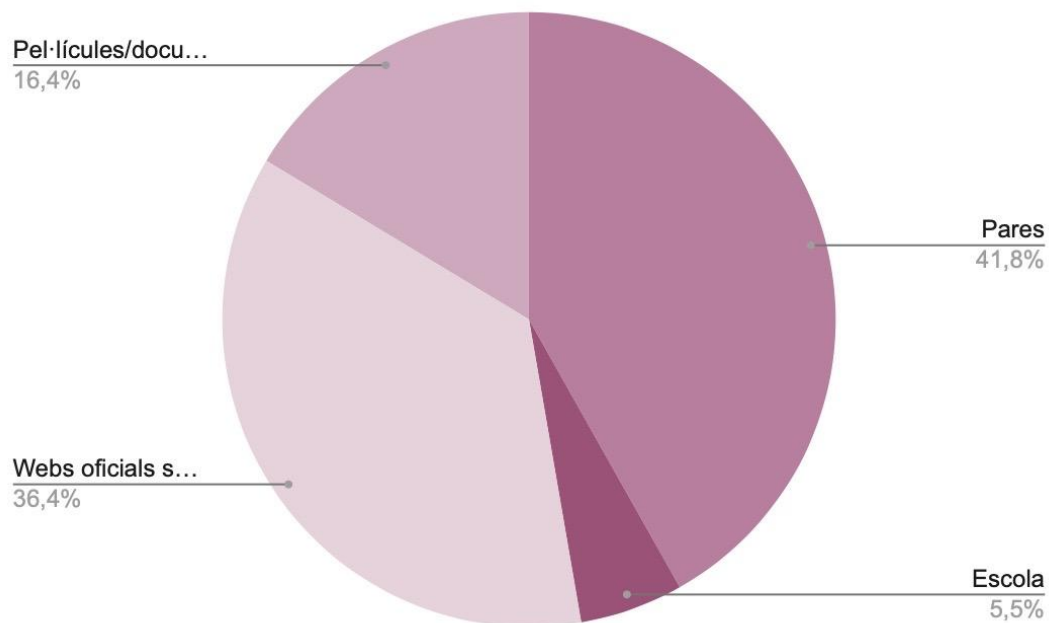

NOIES

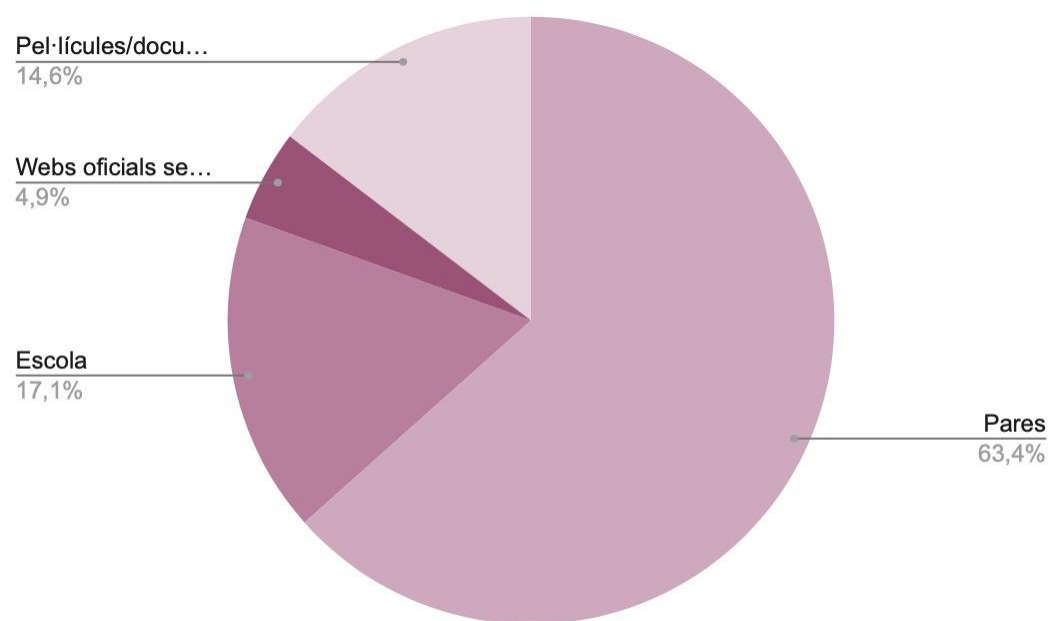

ANNEX 40

NOIS

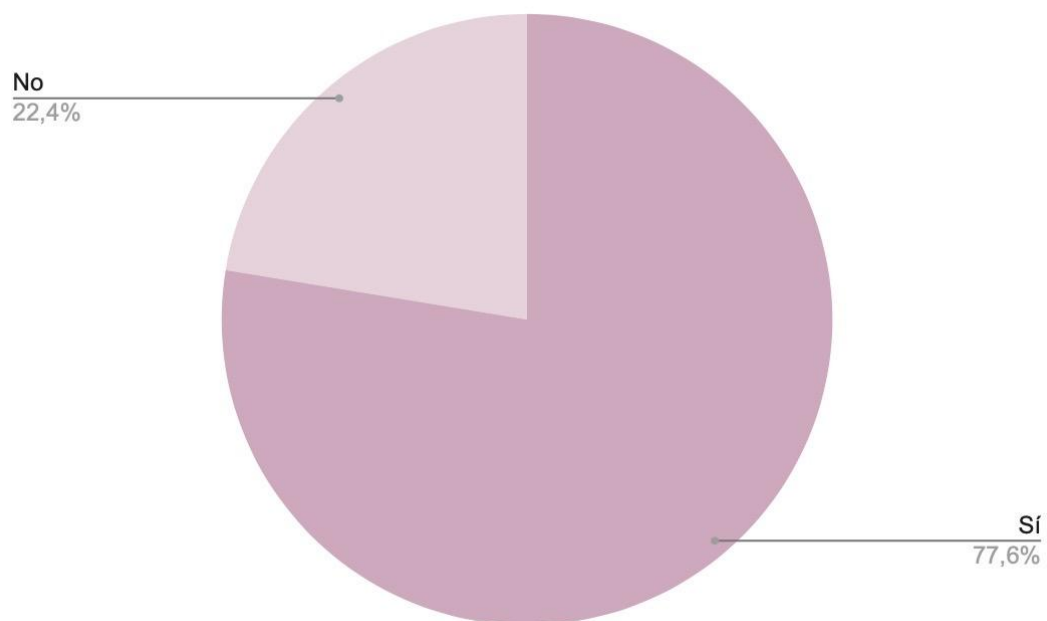

NOIES

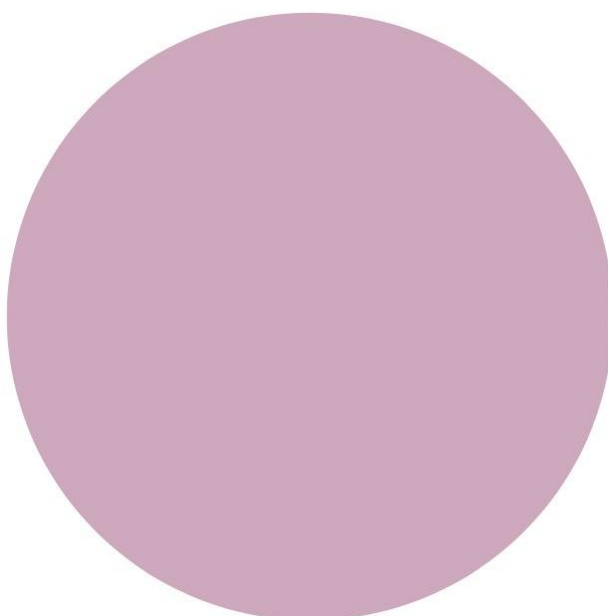

ANNEX 41

NOIS

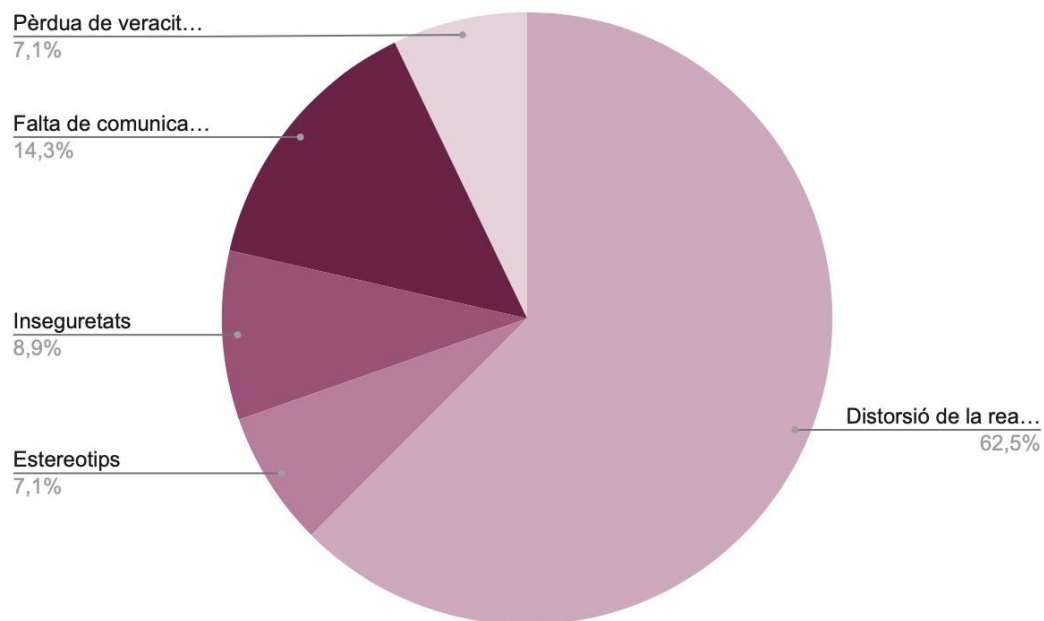

NOIES

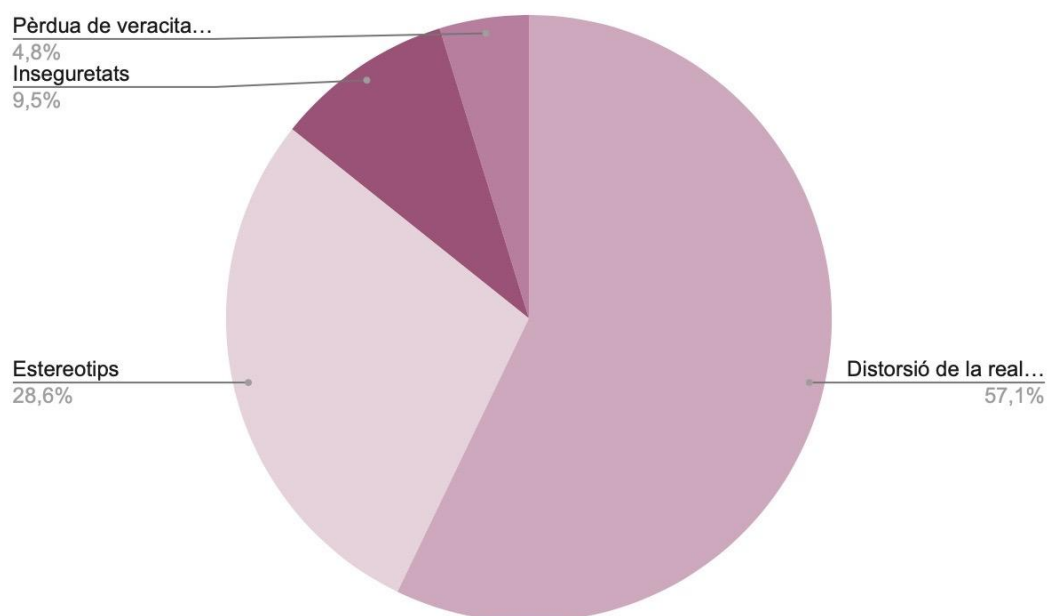

ANNEX 42

NOIS

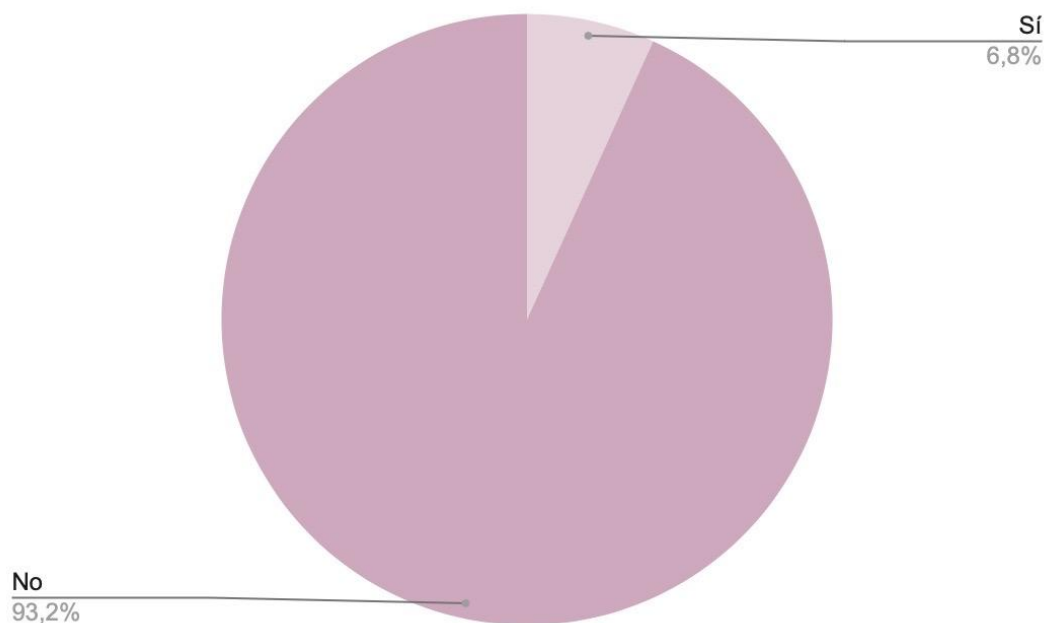

NOIES

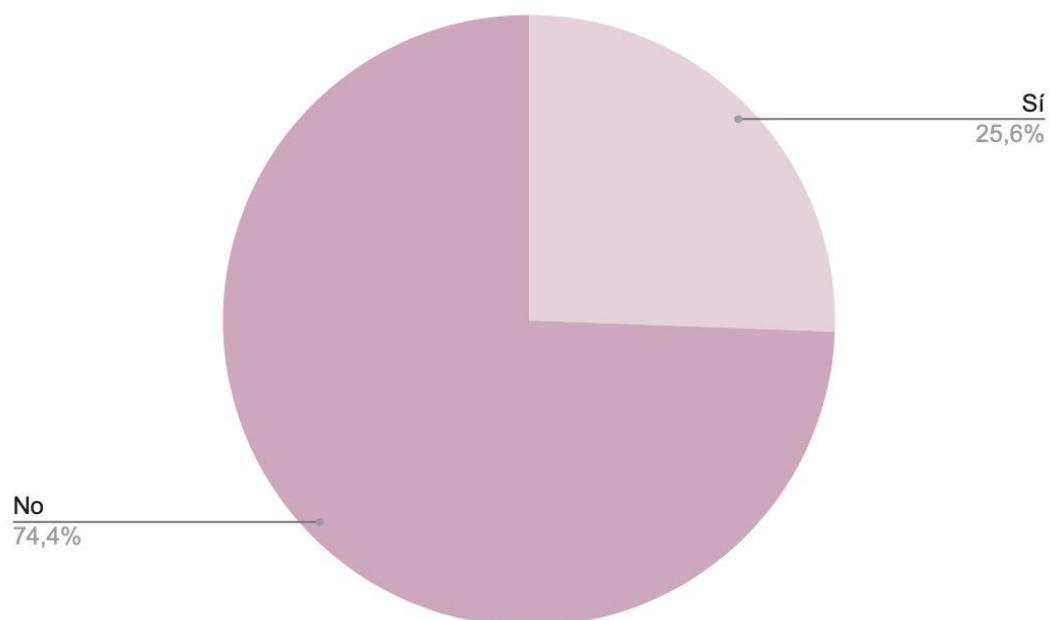

ANNEX 43

NOIS

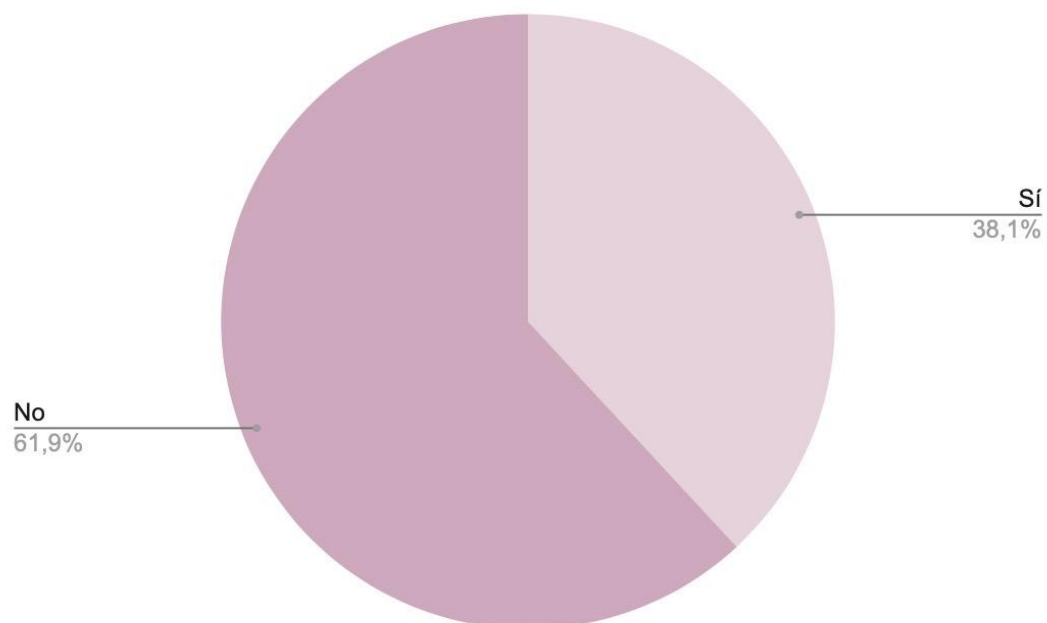

NOIES

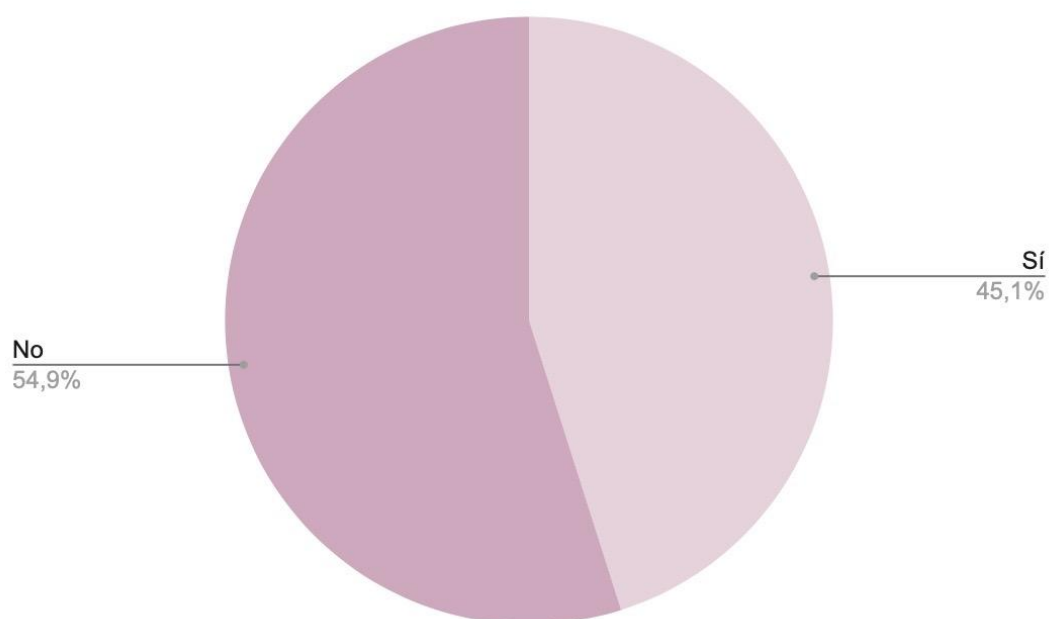

ANNEX 44

NOIS

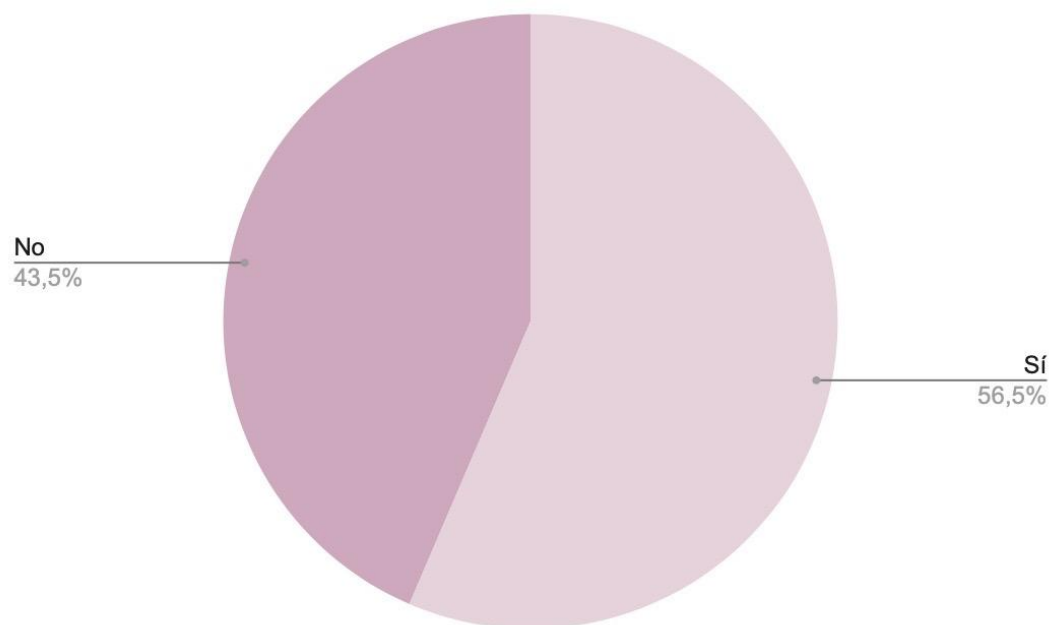

NOIES

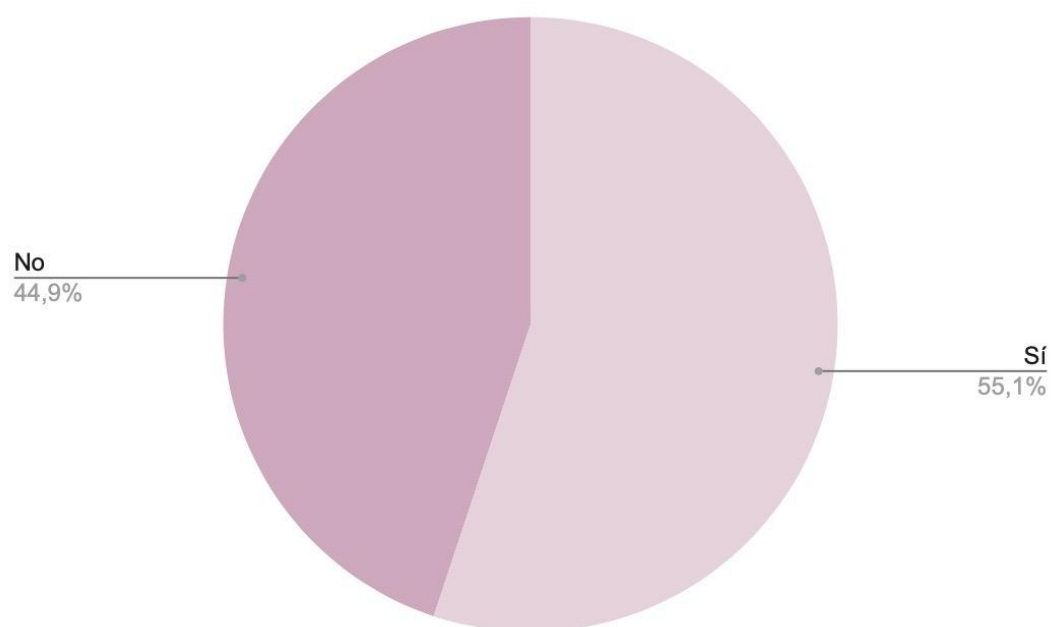

ANNEX 45

NOIS

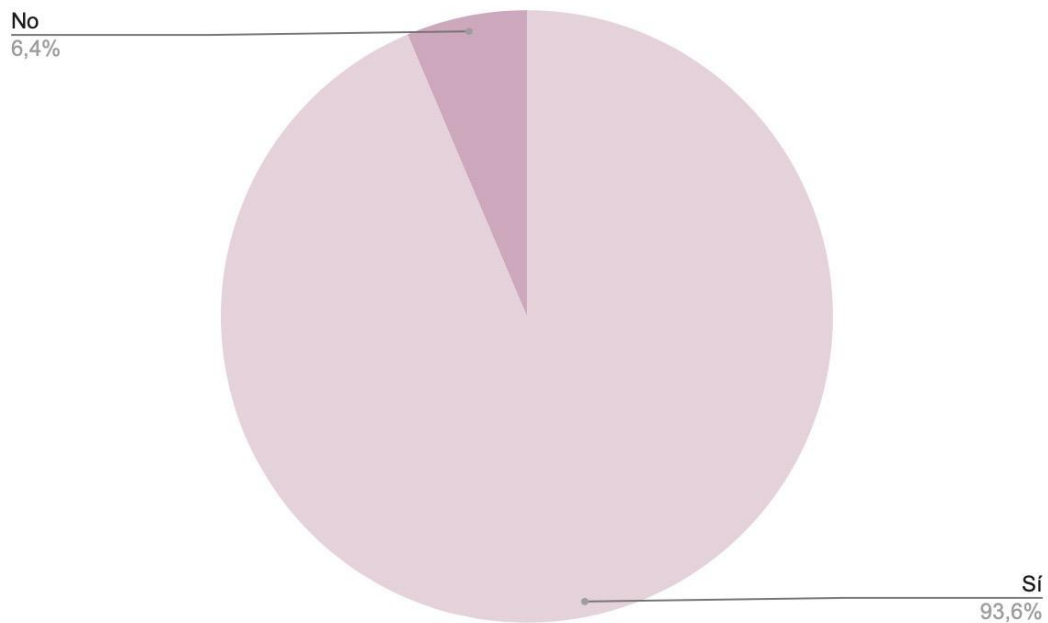

NOIES

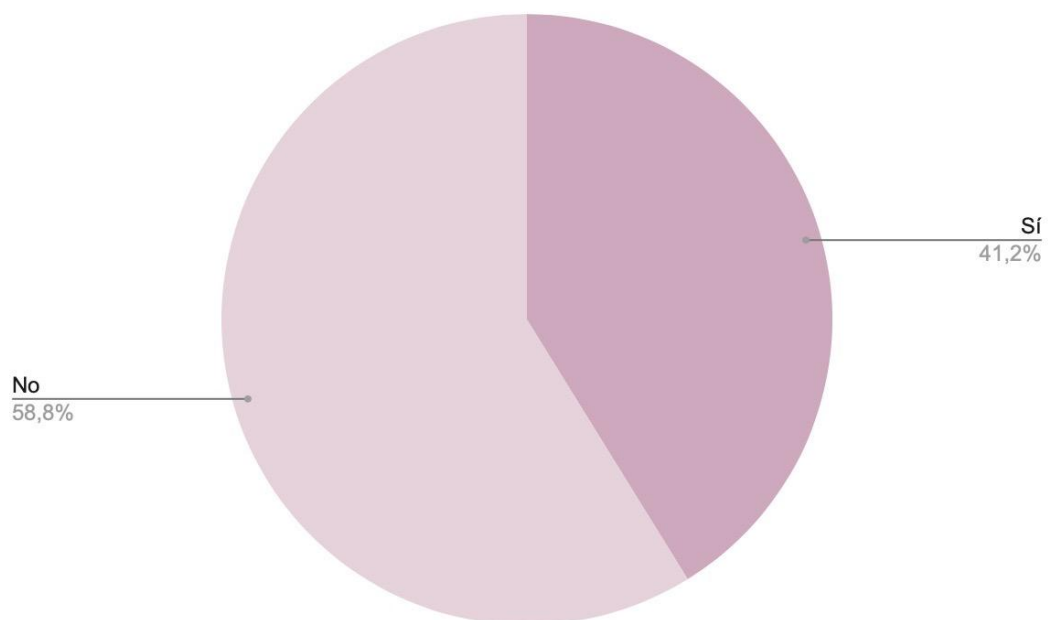

ANNEX 46

NOIS

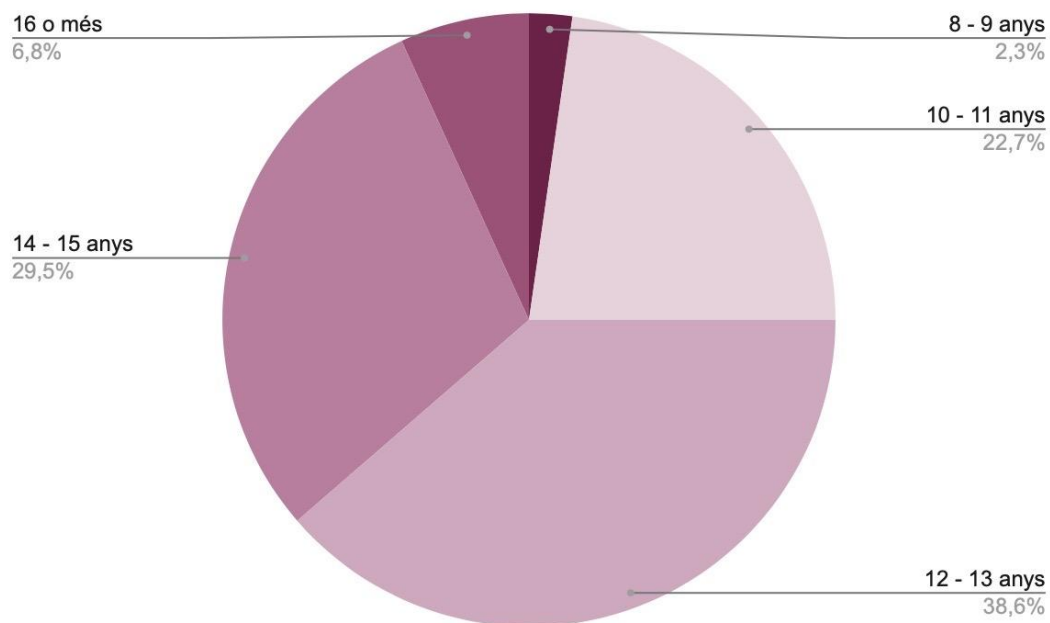

NOIES

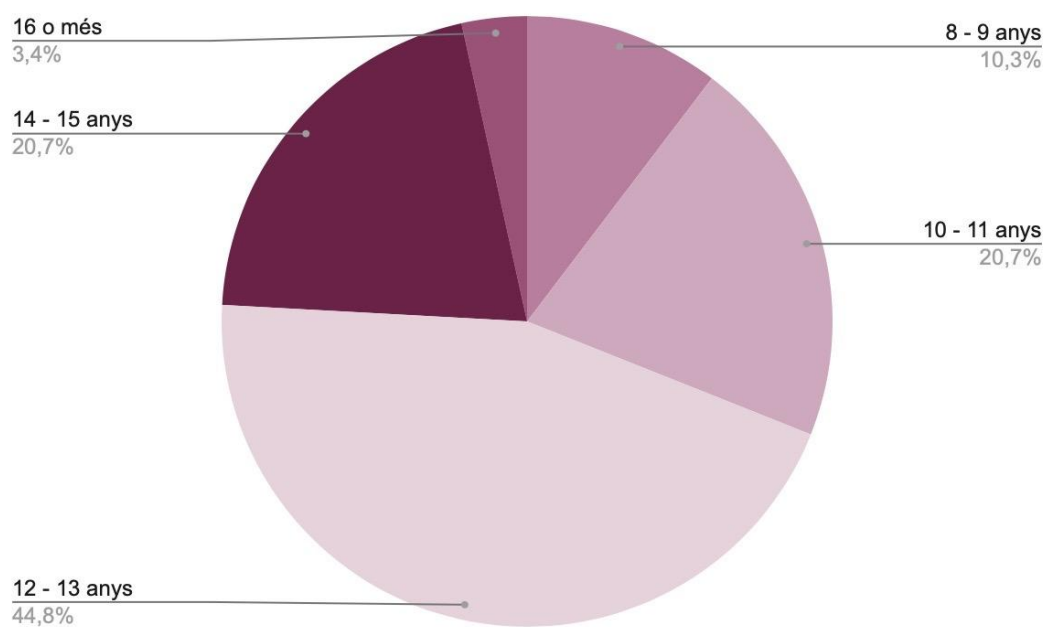

ANNEX 47

NOIS

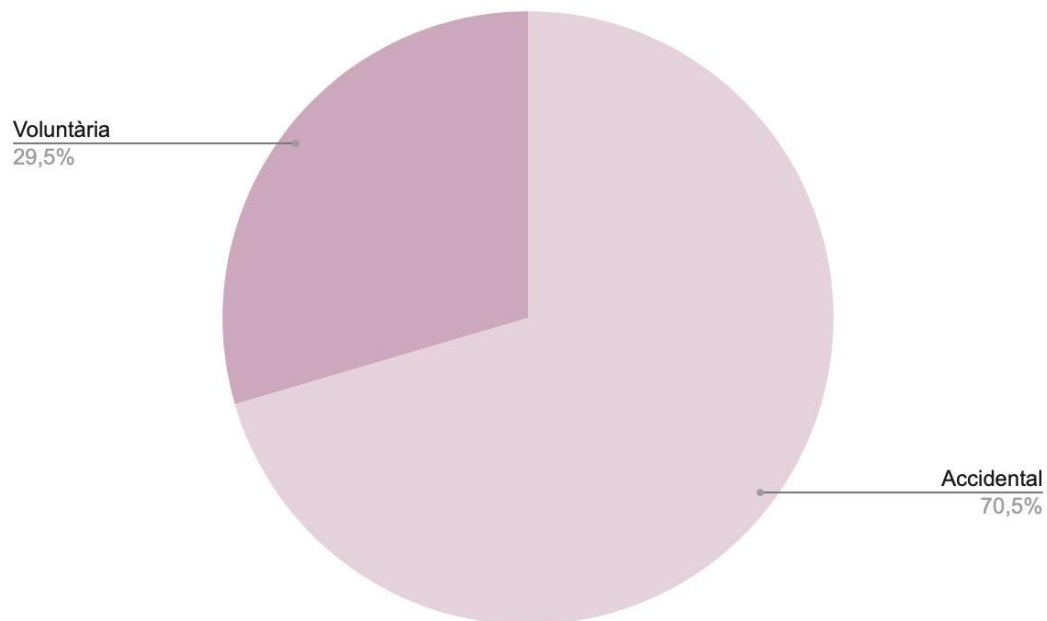

NOIES

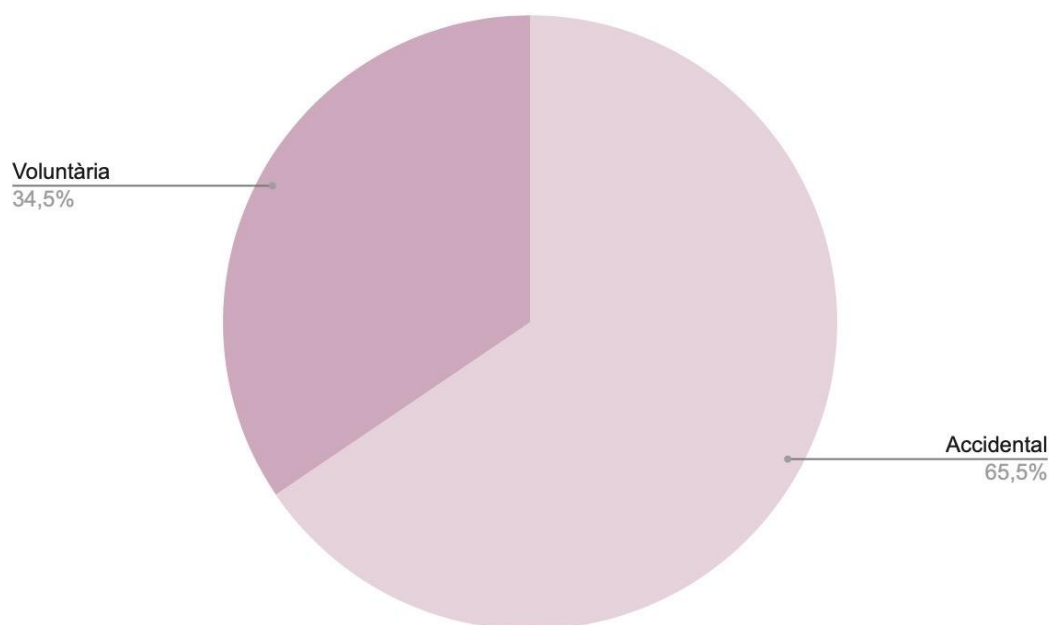

ANNEX 48

NOIS

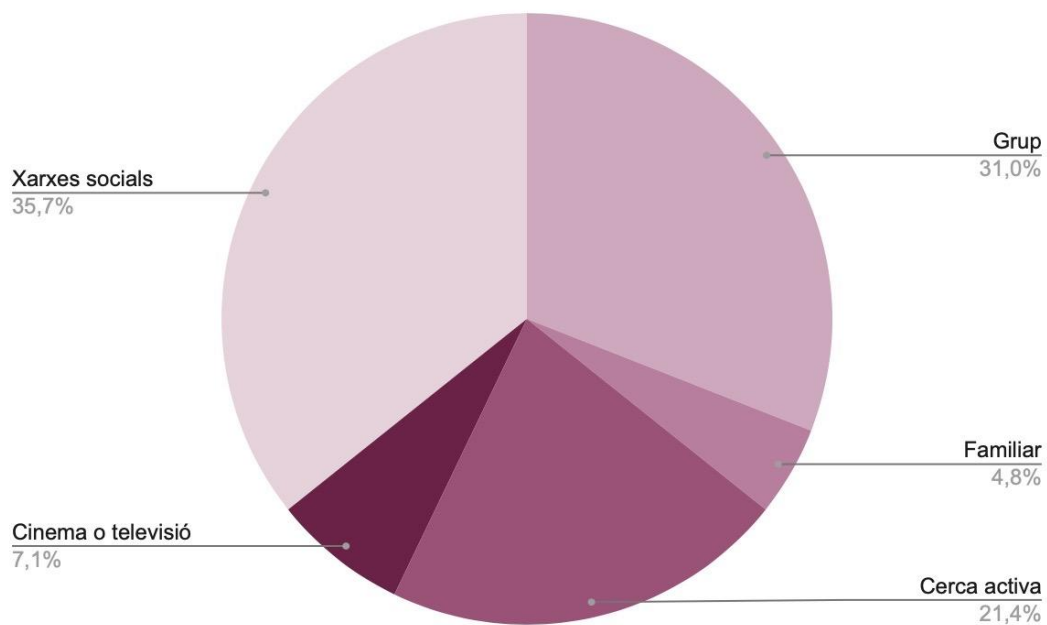

NOIES

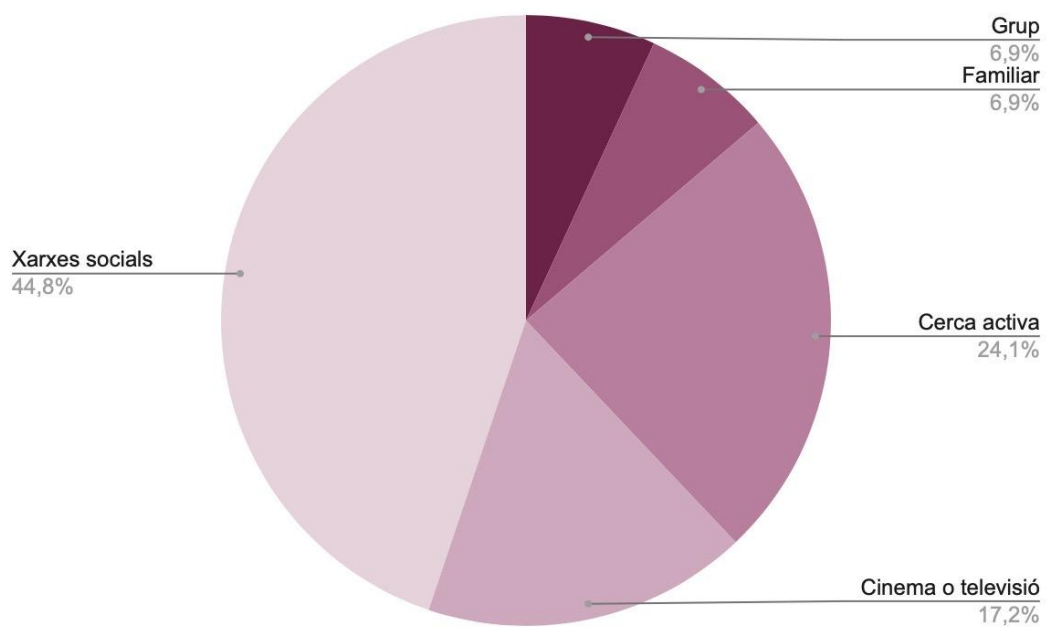

ANNEX 49

NOIS

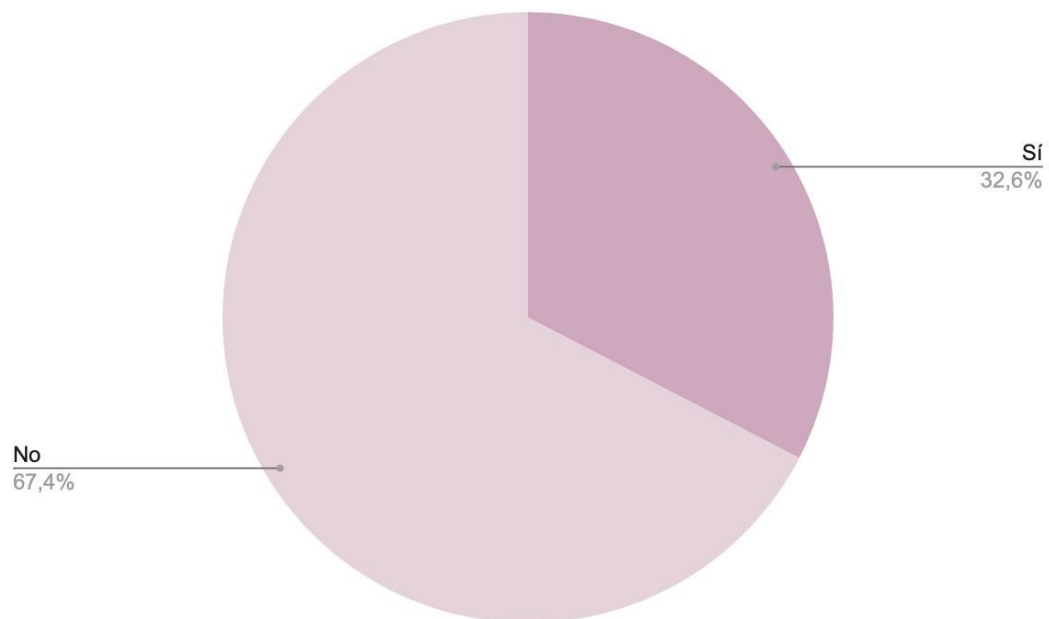

NOIES

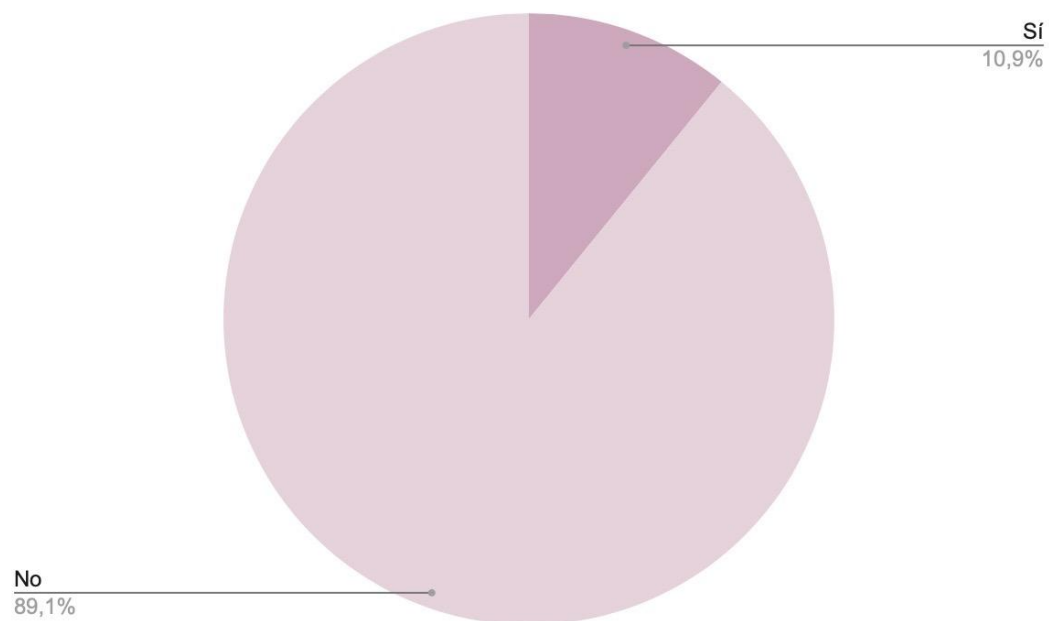

ANNEX 50

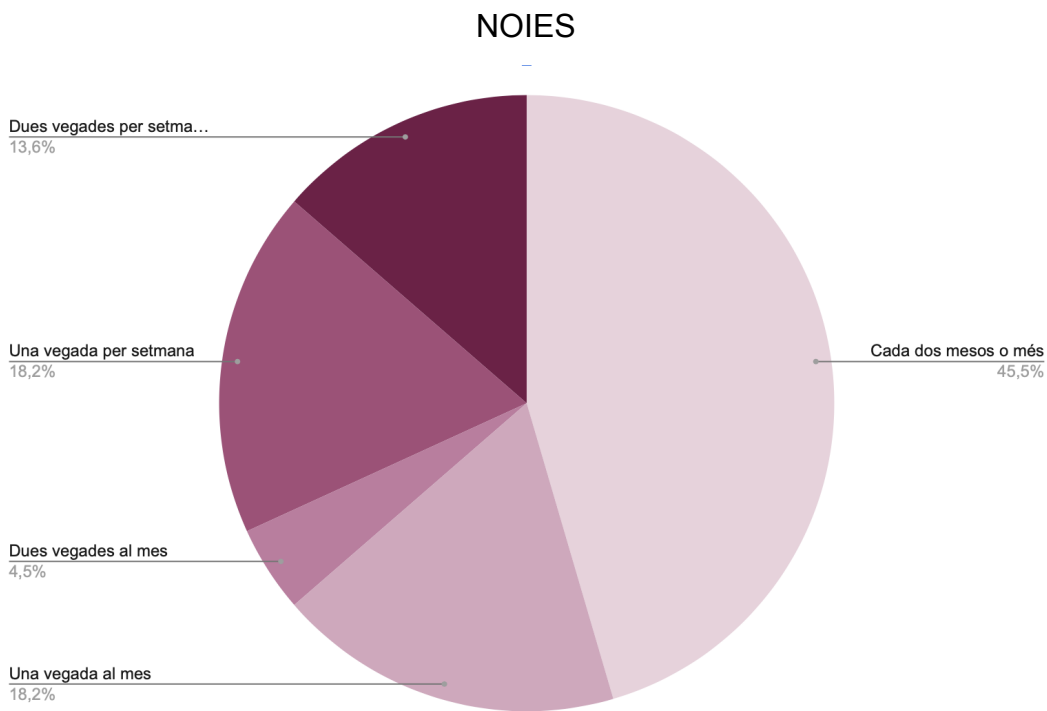
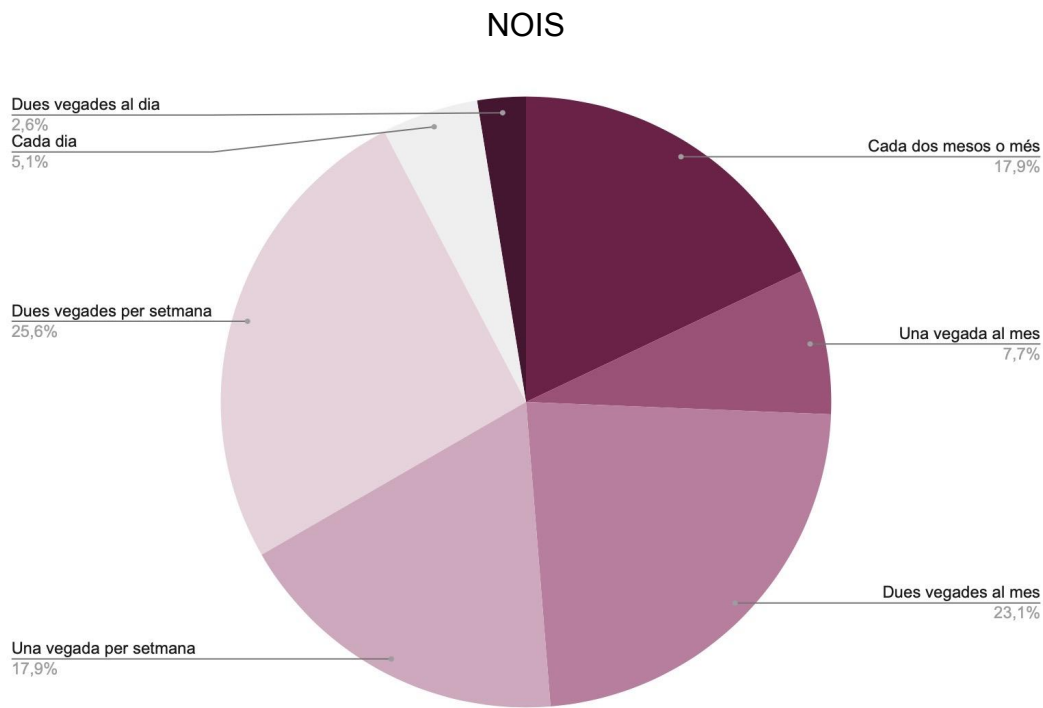
NOIS

NOIES

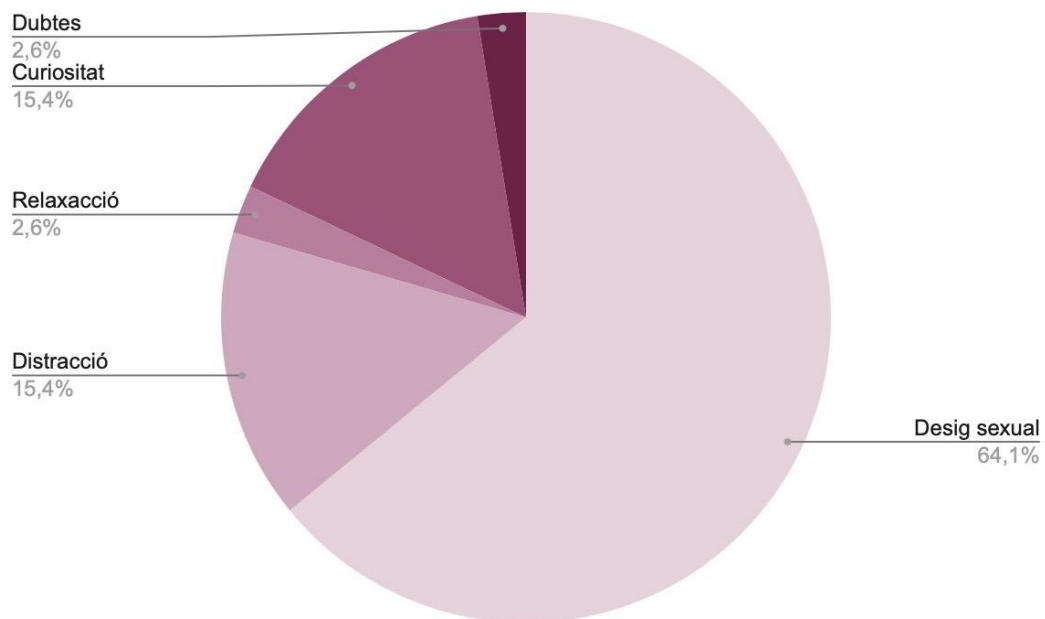

ANNEX 51

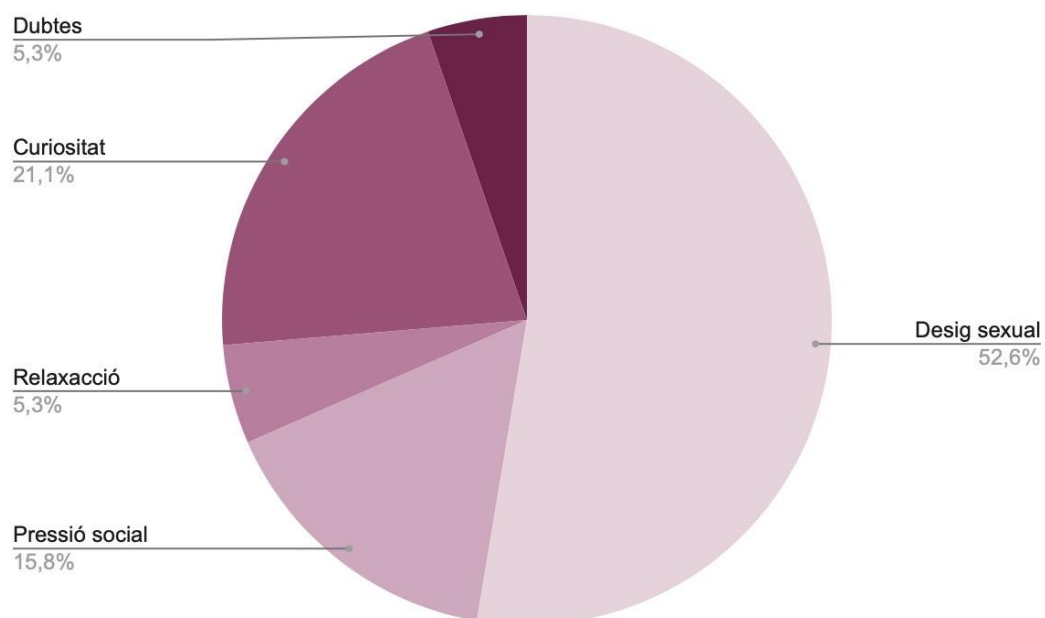

ANNEX 52

NOIS

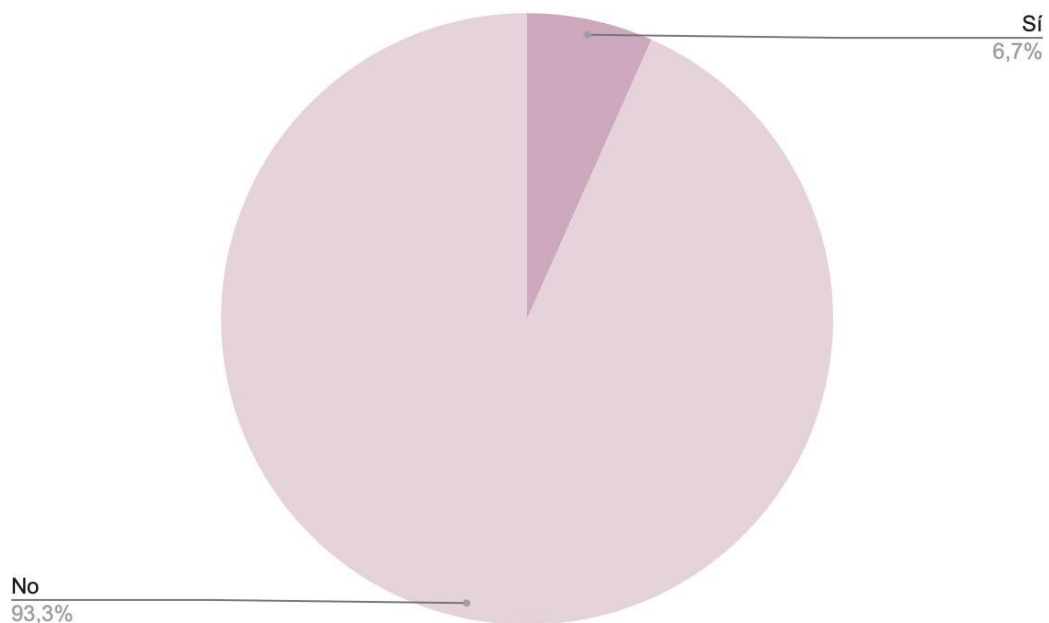

NOIES

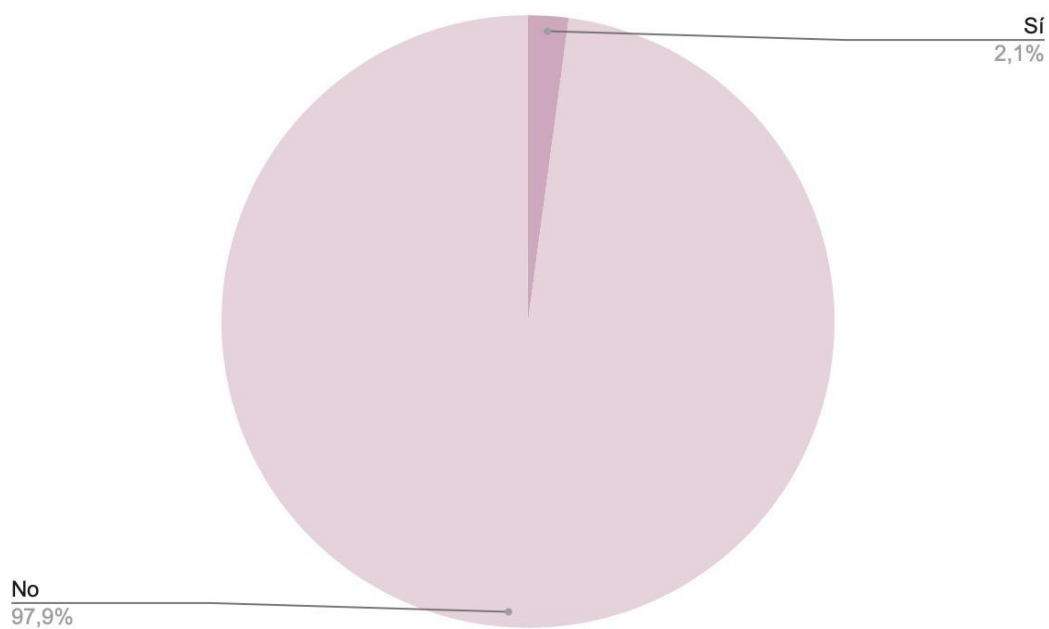

ANNEX 53

NOIS

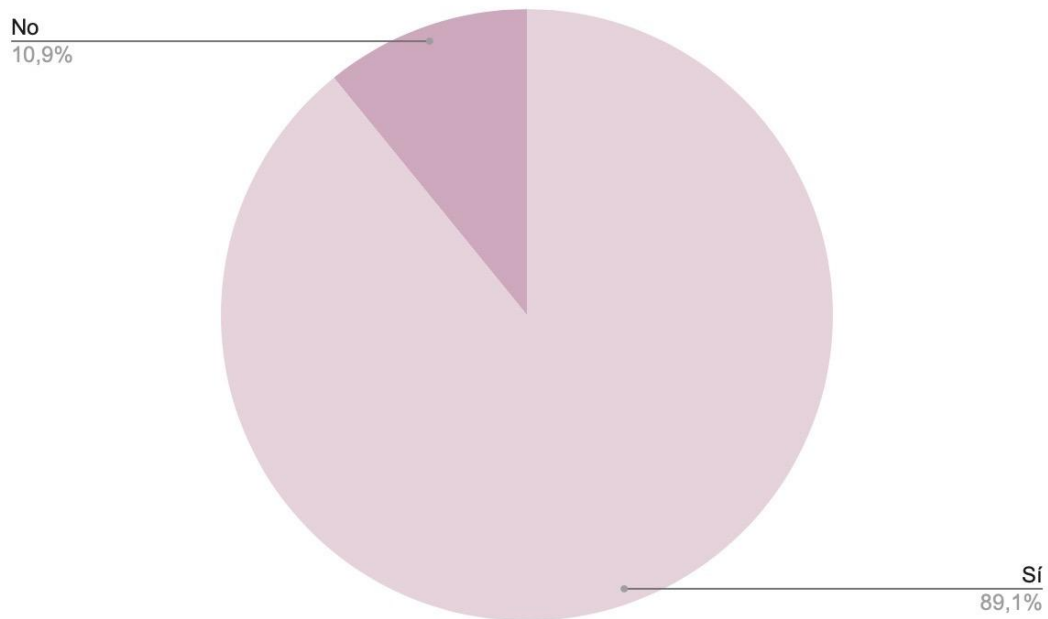

NOIES

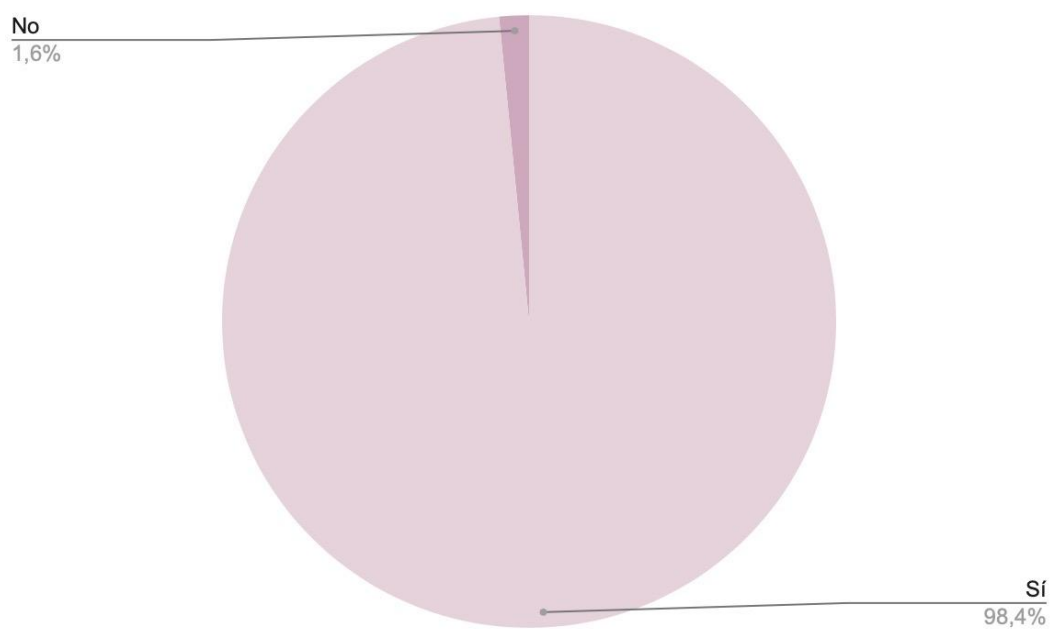

ANNEX 54

NOIS

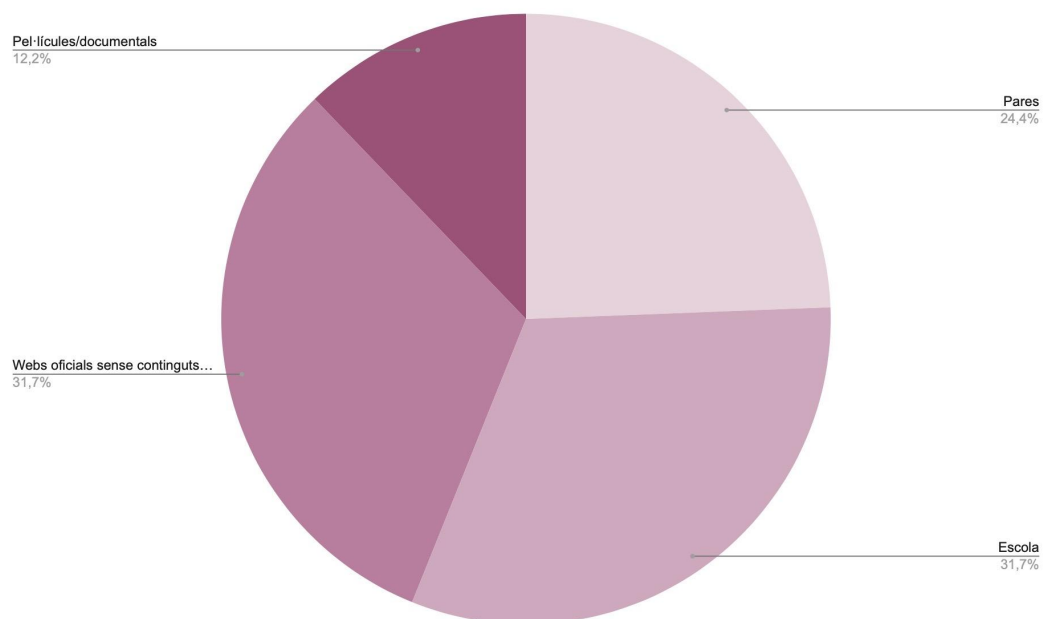

NOIES

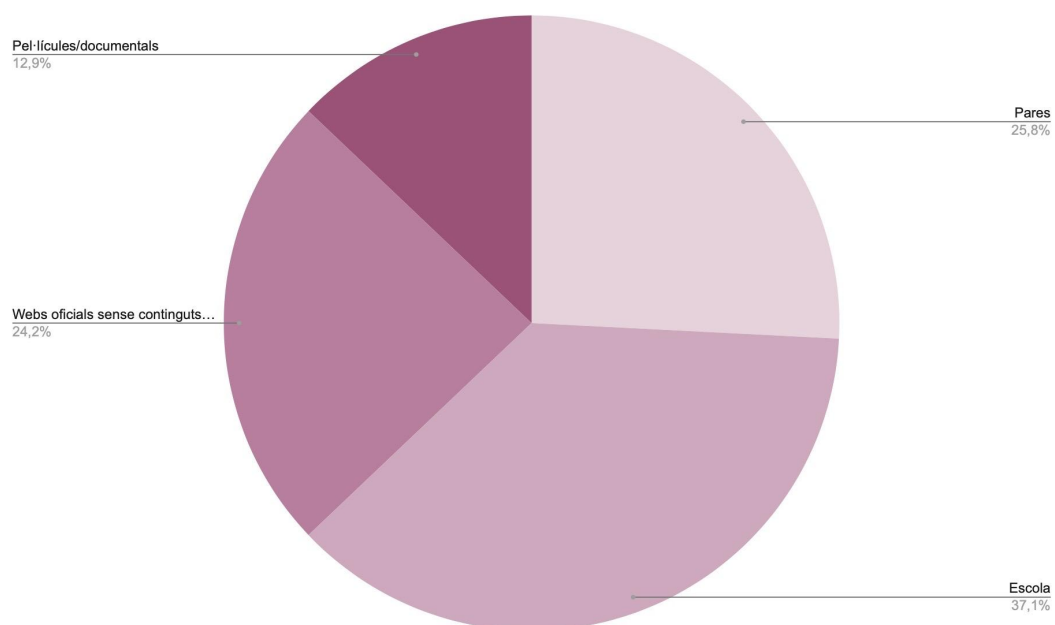

ANNEX 55

NOIS

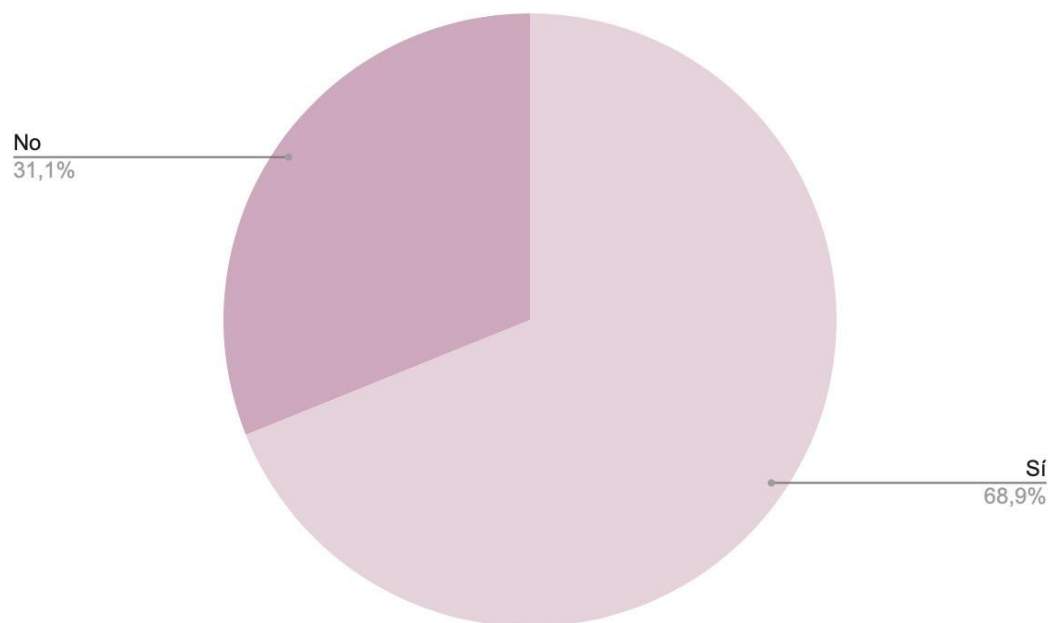

NOIES

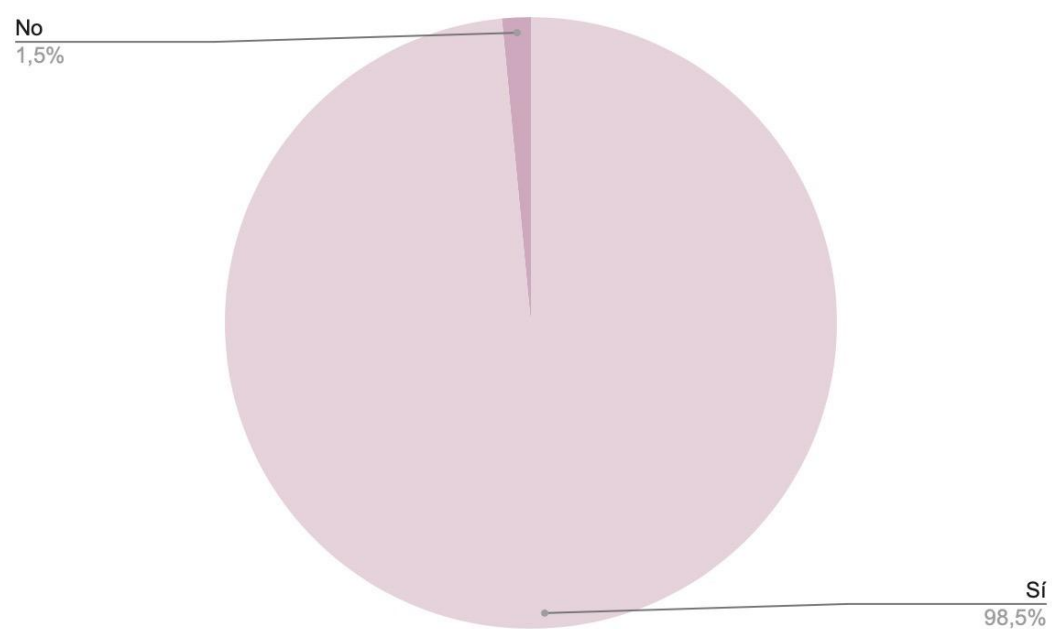

ANNEX 56

NOIS

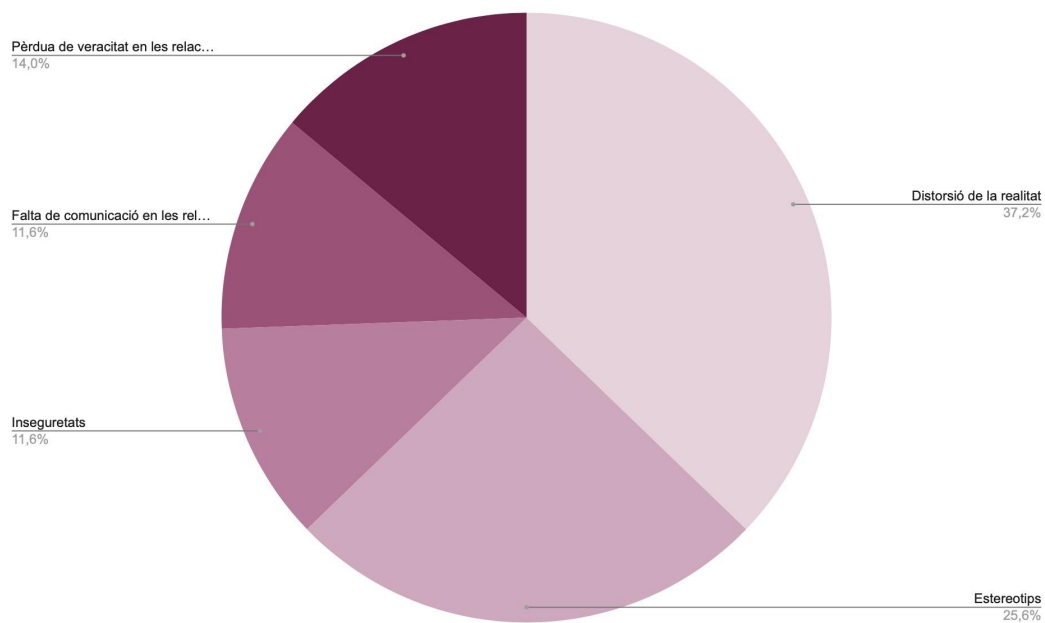

NOIES

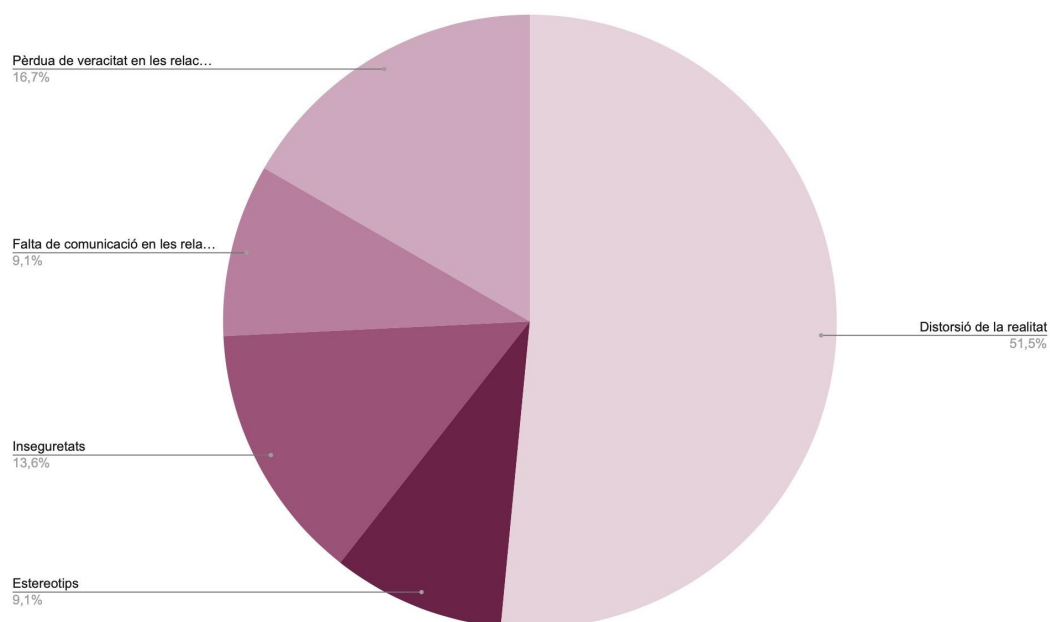

ANNEX 57

NOIS

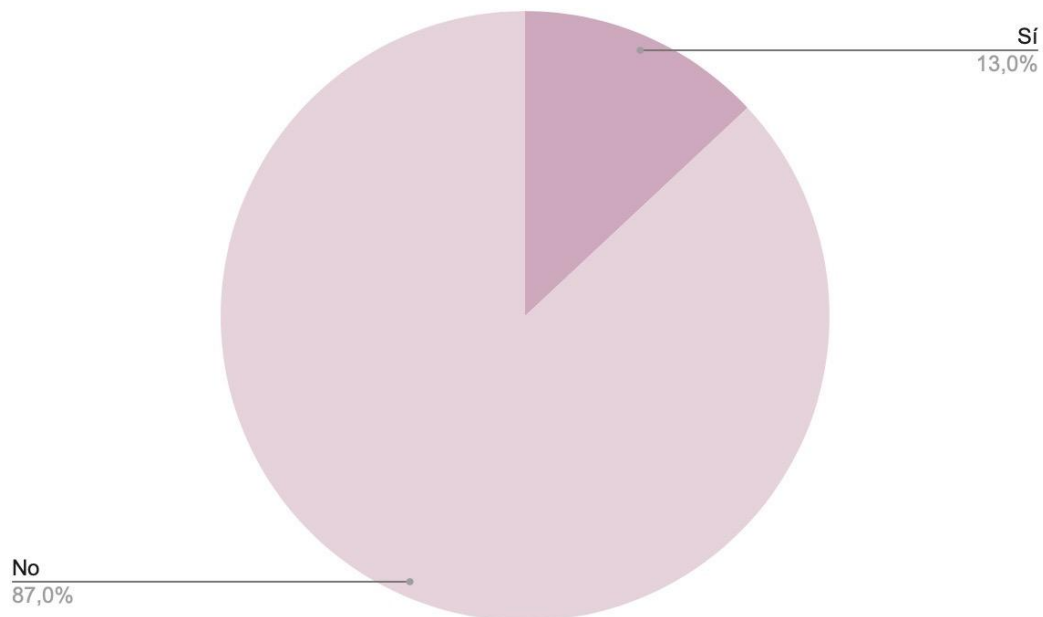

NOIES

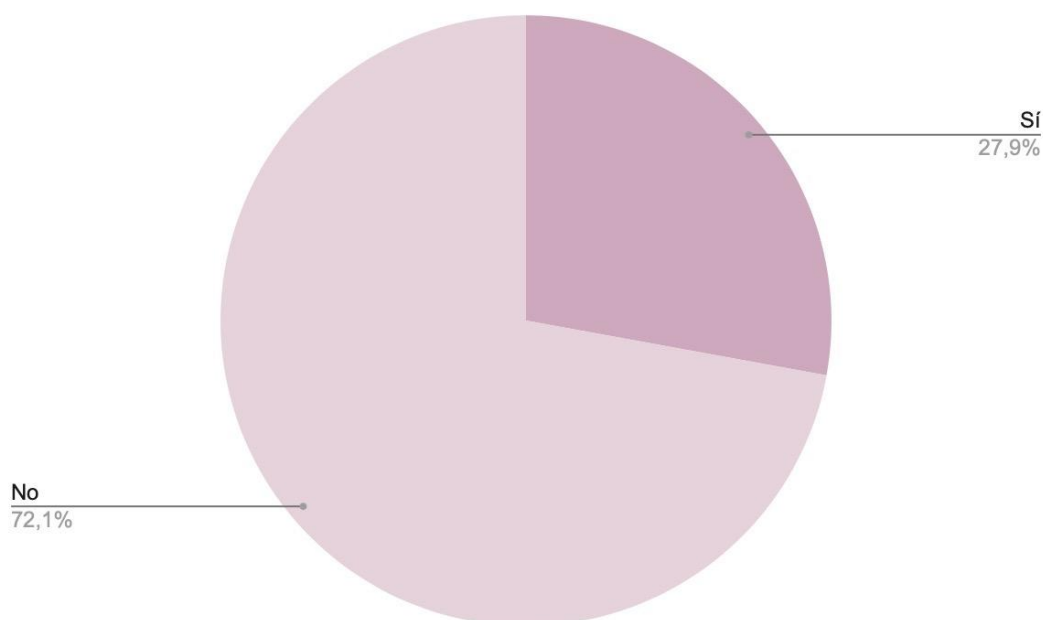

ANNEX 58

NOIS

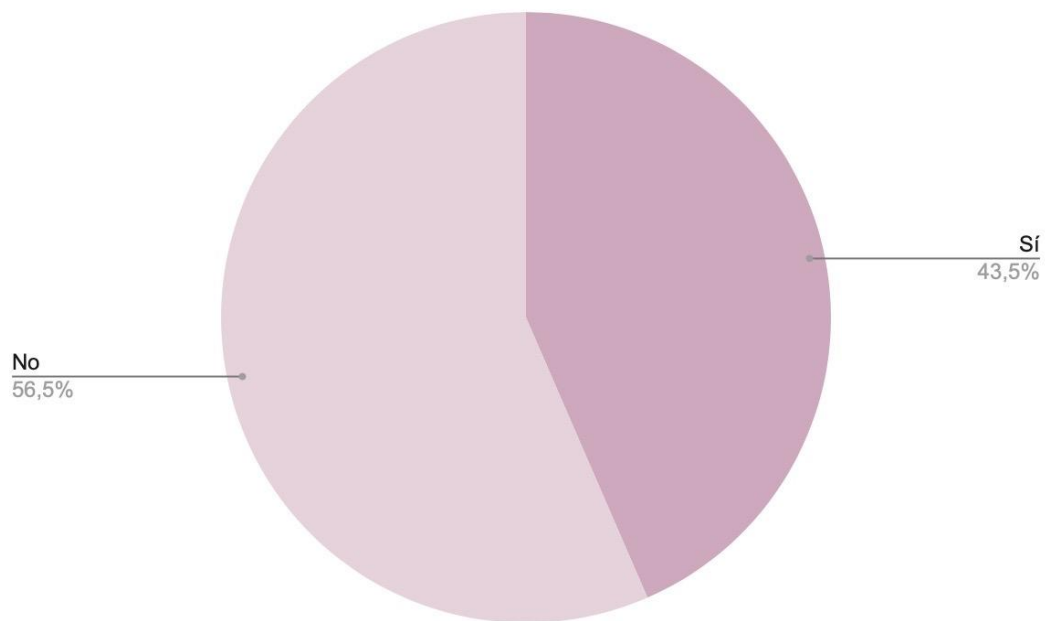

NOIES

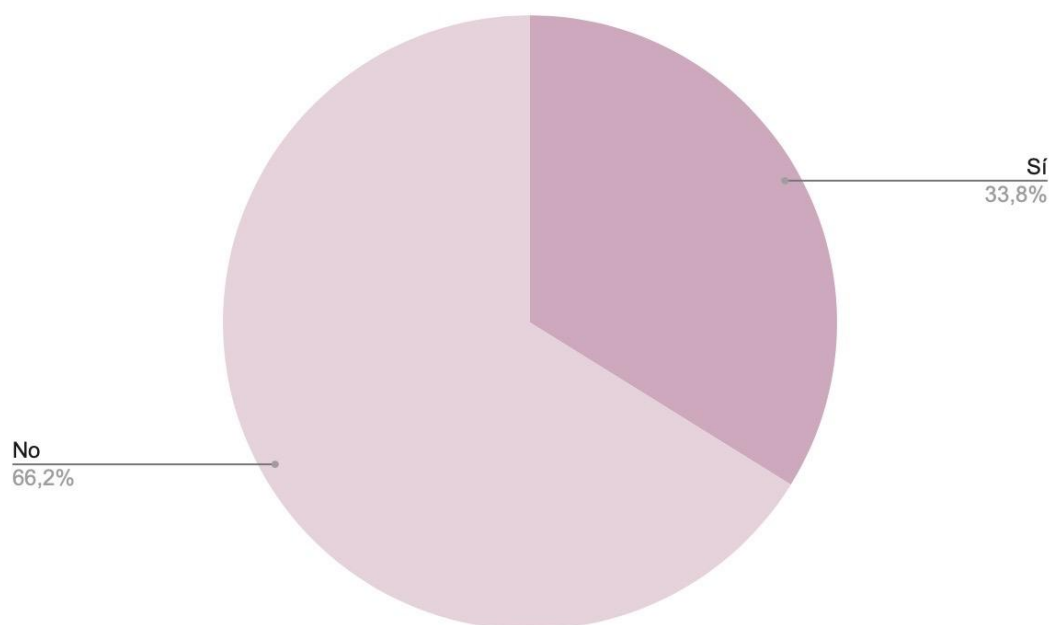

ANNEX 59

NOIS

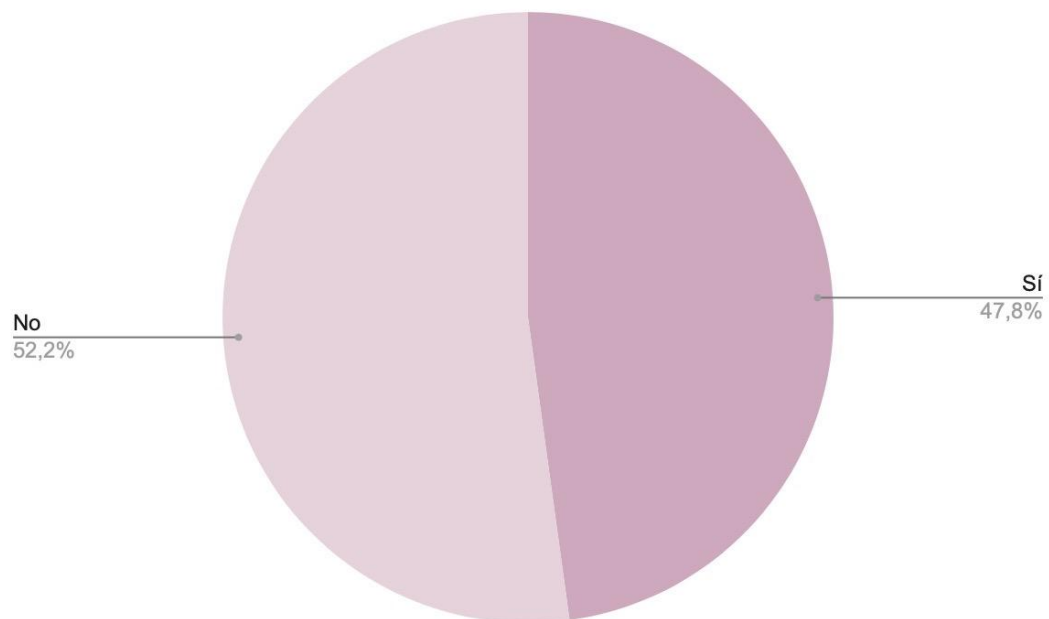

NOIES

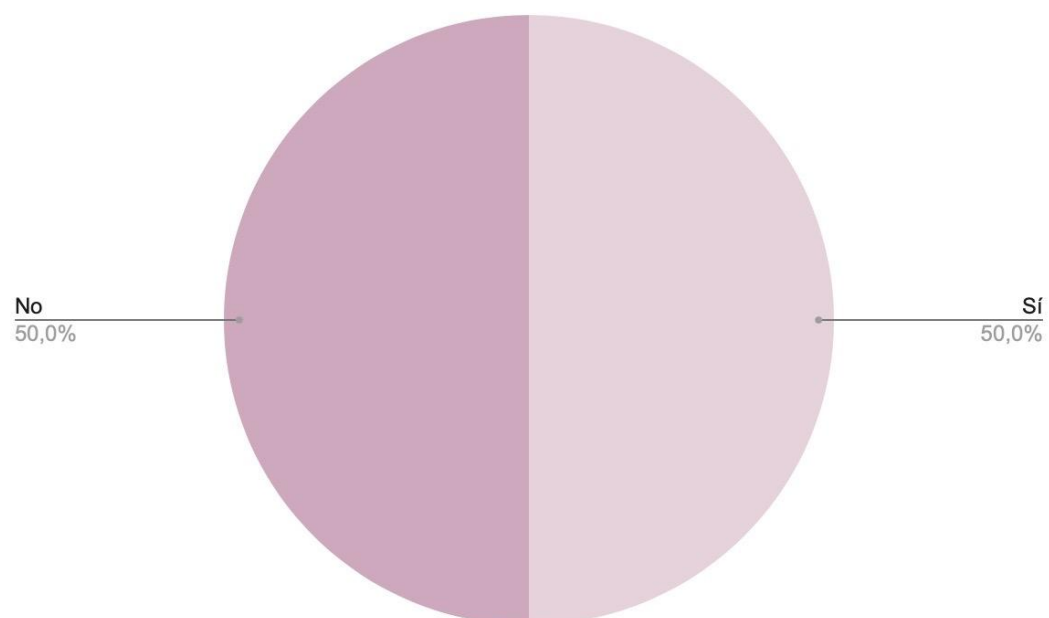

ANNEX 60

NOIS

NOIES

ANNEX 61

ANNEX 62

ANNEX 63

